

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE”
– obręb Gortatowo, część wschodnia

AUTOR OPRACOWANIA
MGR ELŻBIETA PIOTROWSKA

mgr Elżbieta Piotrowska
Elżbieta Piotrowska
PROJEKTANT - URBANISTA
CZŁONEK ZACHODNIEJ OKRĘGOWEJ
IZBY URBANISTÓW NR Z-467

Poznań, marzec 2021r.

wrzesień 2021r. *)/sierpień 2022r. **) / 05 grudzień 2022r. **) / 08 styczeń 2025r., 17 lipiec 2025r.. ***)

*) wprowadzono zmiany wynikające ze zmian w ustaleniach mpzp;

**) wprowadzono zmiany wynikające z uwzględnienia uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień;

***) wprowadzono zmiany wynikające ze zmiany w ustaleniach mpzp;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

1	WPROWADZENIE	4
1.1	Informacje wstępne	4
1.2	Podstawy formalno-prawne opracowania	4
1.3	Cel i zakres merytoryczny prognozy	4
1.4	Wykorzystane materiały i metody pracy	5
2	CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	10
2.1	Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	10
2.2	Elementy dziedzictwa kulturowego	10
2.3	Rzeźba terenu, budowa geologiczna i warunki gruntowe	11
2.4	Zasoby naturalne	12
2.5	Warunki wodne	12
2.6	Jakość wód	15
2.7	Szata roślinna i zwierzęta	16
2.8	Gleby	20
2.9	Klimat lokalny	21
2.10	Jakość powietrza atmosferycznego	21
2.11	Klimat akustyczny	25
2.12	Promieniowanie elektromagnetyczne	26
3	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	27
4	INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU	28
4.1	Cel opracowania projektu planu	28
4.2	Ustalenia projektu planu	29
4.3	Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami	37
4.4	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	41
5	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	42

6	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	51
6.1	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i warunki gruntowo-wodne	52
6.2	Oddziaływanie na krajobraz	57
6.3	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	60
6.4	Oddziaływanie na zasoby naturalne	70
6.5	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta	70
6.6	Oddziaływanie na ludzi	73
6.7	Oddziaływanie na klimat akustyczny	76
6.8	Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat lokalny	79
6.9	Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe	82
6.10	Oddziaływanie na dobra materialne	82
6.11	Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	84
6.12	Oddziaływanie transgraniczne	95
6.13	Oddziaływanie realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na elementy środowiska. Analiza potencjalnych oddziaływań skumulowanych	95
7	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	97
8	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWNIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	98
9	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP	100
10	WNIOSKI I STRESZCZENIE	102
11	ZAŁĄCZNIKI	113

1 WPROWADZENIE

1.1 Informacje wstępne

Rada Miejska w Swarzędzu w dniu 9 lutego 2010 roku podjęła uchwałę Nr LII/314/2010 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp) „Dolina Cybiny i okolice”, gmina Swarzędz, którym objęto obszar 635 ha. Pierwotnie opracowywano plan w całości, a w 2019 r. zdecydowano o podziale planu na poszczególne części dla których będą prowadzone odrębne procedury planistyczne.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko (zwana dalej „Prognozą ...”) dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp) „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia, którego obszar położony jest we wschodniej części wsi Gortatowo, w rejonie ulic: Kapela, Fabrycznej, Swarzędzkiej i Dożynkowej, w granicach określonych na rysunku planu o łącznej powierzchni około 112,3 ha. Dla przedmiotowego obszaru nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. projekty planów zagospodarowania przestrzennego, wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z art. 46 ust. 2 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają również zmiany planów miejscowych. Organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust.1 pkt1, oraz projekt zmiany takiego dokumentu, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i art. 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w art. 48 ust1, ust.3-5 ustawy ooś.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17, pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którym wójt, burmistrz albo prezydent miasta „sporządza projekt planu miejscowego (...), wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Stosownie do tej ustawy, projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

1.3 Cel i zakres merytoryczny prognozy

Celem głównym sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie przewidywanego wpływu na środowisko w wyniku realizacji ustaleń projektu planu zagospodarowania przestrzennego. W tym celu w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego. W „Prognozie ...” analizie i ocenie podlegają ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawarte w projekcie uchwały (część tekstowa) oraz na rysunku stanowiącym załącznik graficzny do uchwały. „Prognoza ...” stanowi obligatoryjny element procesu sporządzania planu.

Zakres Prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp) „Doliny Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia, oraz stopień jej szczegółowości wynika z pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 10 listopada 2010 roku, nr RDOŚ-30-OO.III-7041-1357/10/AK i pisma Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu z dnia 8 listopada 2010 roku, nr NS-72/1-163(1)/10 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym, niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko:

1. zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach miejscowego planu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- f) oświadczenie autora, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art.74a ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora;

2. określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania planu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji miejscowego planu,
- b) rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnień braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków technicznych lub luk we współczesnej wiedzy.

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia, sporządzona została w formie opisowej i kartograficznej. Informacje zawarte w niniejszej „Prognozie ...” są opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

1.4 Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Akty prawne:

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 1576),
2. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022r., poz. 1261),
3. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz.1130),
4. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916),
5. Ustawa z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r., poz. 855,),
6. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840),
7. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022r., poz. 1250),
8. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2022r., poz. 88),
9. Ustawa z dnia 14 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022r. poz. 1549),
10. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2021r., poz.2163),
11. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2022r., poz. 1504),
12. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022r., poz. 672),
13. Ustawa z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021r., poz. 485),
14. Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, (Dz. U. z 2021 r. poz. 1070),
15. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 31 stycznia 2022r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 248),
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112),
17. Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 6 maja 2022r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2022 r., poz. 1121),
18. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2020r., poz. 2311),
19. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448),
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016r., poz. 2183),
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U z 2014 r. poz. 1408),
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U z 2014 r. poz. 1409),
23. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 grudnia 2020 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi (Dz. U. 2020r., poz.2270),
24. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 2022r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2022r., poz. 1071),
25. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020r., poz.2279),
26. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U z 2016 r., poz. 1967),
27. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Dz. U. z 2016r.,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

- poz. 1938),
28. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. 2019r., poz. 1311),
  29. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 poz. 2294),
  30. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U.2019r. poz. 2148),
  31. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. 2019r., poz. 393),
  32. Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej,
  33. Dyrektywa 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu,
  34. Dyrektywa 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (CAFE),
  35. Dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE),
  36. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (zwanej dalej „dyrektywą 2001/42/WE”),
  37. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Siedliskowa),
  38. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. (2000/60/WE), zwaną Ramową Dyrektywą Wodną (RDW),
  39. Agenda 21/Agenda na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030.

Dokumenty i inne dostępne opracowania:

1. projekt uchwały Rady Miejskiej w Swarzędzu w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice”- obręb Gortatowo, część wschodnia,
2. Uchwała Rady Miejskiej w Swarzędzu Nr LII/314/2010 z dnia 9 lutego 2010r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice”- obręb Gortatowo, gmina Swarzędz (pow. ca 635 ha),
3. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Swarzędz, uchwalonego uchwałą nr X/51/2011 Rady Miejskiej w Swarzędzu, z dnia 29 marca 2011 r.,
4. Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Swarzędz na lata 2020-2023 Uchwała Nr XII/270/2020 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 26 maja 2020r.,
5. Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, uchwała nr XXI/391/20 Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 13 lipca 2020 r., Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 20 lipca 2020 r., poz. 5954,
6. Program ochrony środowiska dla powiatu poznańskiego na lata 2021-2025, uchwała nr XXIII/291/VI/2020 Rady Powiatu w Poznaniu z dnia 28 Października 2020r.,
7. Założenia regionalnej strategii na rzecz neutralności klimatycznej. WIELKOPOLSKA WSCHODNIA 2040 „PO WĘGLU”,
8. Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030, uchwała nr XXV/472/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 grudnia 2020r.,
9. Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym, uchwała Nr XXII/405/20 Sejmik Województwa Wielkopolskiego z dnia 28 września 2020 r.,
10. Plan gospodarki niskoemisyjnej miasta i gminy Swarzędz, 2016r., Consus Carbon

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

Engineering Sp. z o.o.,

11. Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, uchwała nr V/70/19, Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.,
12. Plan urzędzenia lasu dla Nadleśnictwa Babki na lata 2019-2028 zatwierdzony przez Ministra Klimatu w dniu 20 lutego 2020r.,
13. Plan rozwoju gminy Swarzędz na lata 2017-2021,
14. Program Ochrony Przyrody sporządzony w ramach Planu Urzędzenia Lasu dla Lasów Komunalnych miasta Poznania na okres od 1 stycznia 2013r. do 31 grudnia 2022r., Warszawa-Poznań 2013,
15. Standardowy formularz danych NATURA 2000 – Dolina Cybiny, RDOŚ w Poznaniu,
16. Gminny program opieki nad zabytkami dla gminy Swarzędz na lata 2017-2020, uchwała nr XLVI/464/2018 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 23 stycznia 2018 r.,
17. Program opieki nad zabytkami Województwa Wielkopolskiego na lata 2017-2020, Uchwała nr XXXVIII/901/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 listopada 2017r.,
18. Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, raport wojewódzki za rok 2019, GIOŚ Poznań, kwiecień 2020,
19. Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ Poznań, kwiecień 2022,
20. Program ochrony powietrza dla strefy aglomeracja poznańska, uchwała nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020r.,
21. Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2017, WIOŚ w Poznaniu, Biblioteka Monitoringu Środowiska Poznań 2018, ISSN 2545-3610,
22. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi opracowana na podstawie wyników badań laboratoryjnych prób wody pobranych w IV kwartale roku 2020, PPIS w Poznaniu,
23. Raport za lata 2016-2017 z wykonania Programu ochrony środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020,
24. Monitoring hałasów komunikacyjnych realizowany przez WIOŚ Poznań w 2016r.

Materiały kartograficzne:

1. Szczegółowa mapy geologicznej Polski w skali 1:50000, ark. 472 Swarzędz i objaśnienia do mapy, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1994;
2. Karta Rejestracyjna Terenu Zagrożonego Ruchami Masowymi Ziemi wg załącznika nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007 r. (Dz. U. Nr 121, poz. 840) dla terenu nr ewidencyjny 30-21-165-T12;
3. mapa hydrograficzna w skali 1:50 000;
4. mapa sozologiczna w skali 1:50 000;
5. mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000;
6. mapa topograficzna w skali 1:10000;
7. mapy glebowo-rolnicze w skali 1:25000, 1:5000;
8. interaktywna mapa RDLP w Poznaniu,
9. mapa.btsearch.pl.

Literatura:

1. Kondracki J., Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
2. Krygowski B., Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. I Geomorfologia, PTPN, Wyd. Mat.-Przyr., Komitet Fizjograficzny, Poznań 1961,
3. Praca zbiorowa: redakcja naukowa Józef Mikołajków i Andrzej Sadurski., Informator PSH Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny; Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017,
4. Górski J., Przybyłek J., Kasztelan D., Problemy zagospodarowania i ochrona terenów wodonośnych o szczególnym znaczeniu dla zaopatrzenia w wodę na przykładzie ujęcia Mosina-Krajkowo, Państwowy Instytut Geologiczny, Poznań 2011r.,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

5. Jerzy Modrzyński (z wykorzystaniem: Puchalski T., Prusinkiewicz Z. (1990): Ekologiczne podstawy siedliskoznawstwa leśnego. PWRiL, Warszawa),
6. Zeszyty Swarzędzkie nr 2, rok 2010, UMiG w Swarzędzu,
7. Gołdyn R., Jackowiak B., Błoszyk J. (red.) 2005b, Walory przyrodnicze doliny Cybiny i ich ochrona. Wyd. Kontekst, Poznań,
8. Gołdyn R. i zespół, Stożące i płynące wody Poznania, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2019.

Inne źródła:

Wizja w terenie (wrzesień 2018, czerwiec 2019, lipiec 2022),
Dokumentacja fotograficzna (wrzesień 2018, czerwiec 2019, lipiec 2022),

cbdgportal.pgi.gov.pl,
www.geoportal.pgi.gov.pl,
www.pgi.gov.pl,
www.mjwp.gios.gov.pl,
www.bip.kzgw.gov.pl,
www.susza.iung.pulawy.pl,
www.poznan.wios.gov.pl,
<http://mapa.poznan.lasy.gov.pl/>
www.lasy.gov.pl,
www.powietrze.gios.gov.pl,
www.powietrze.poznan.wios.gov.pl,
www.emgsp.pgi.gov.pl,
zdp.poznan.pl,
crfop.gdos.gov.pl,
<http://www.gios.gov.pl>,
<http://www.mjwp.gios.gov.pl>,
http://bazadata.pgi.gov.pl/data/smgp/arkusze_skany/smgp0472.jpg

Informacje uzyskane z powyższych materiałów źródłowych oraz informacje zebrane podczas wizji w terenie umożliwiły opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego na przedmiotowym obszarze w podziale na poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Na podstawie powyższych materiałów określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód podziemnych i klimatu akustycznego oraz wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem planu oraz jego najbliższego otoczenia.

Należy jednak zaznaczyć, że przeprowadzenie wizji w terenie w niekorzystnym terminie (z punktu widzenia inwentaryzacji wszystkich potencjalnie występujących przedstawicieli fauny i flory) oraz w ograniczonym przedziale czasowym, nie pozwoliło na przeprowadzenie inwentaryzacji w sposób wyczerpujący, a tym samym umożliwiającą zidentyfikowanie wszystkich gatunków występujących na obszarze opracowania.

Ponadto, w prognozie dokonano analizy i oceny ustaleń projektu planu oraz skutków ich realizacji dla środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem wpływu na jego podstawowe elementy.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz stopień szczegółowości ustaleń planu miejscowego.

2 CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1 Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” - obręb Gortatowo, część wschodnia, położony jest we wschodniej części wsi Gortatowo, w środkowej części gminy Swarzędz w powiecie poznańskim województwa wielkopolskiego. Granicami projektu planu od strony północno-zachodniej objęto część obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny PLH300038, w tym Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOO). W części północnej występuje fragment Lasów Państwowych Nadleśnictwa Babki. Na niewielkiej części objętej projektem występują zadrzewienia dawnych sadów i tereny użytkowane rolniczo. Część terenów stanowią grunty porolne odłogowane, na niewielkim obszarze łąki i pastwiska oraz łąki w dolinie Cybiny. Od strony zachodniej, południowej i wschodniej analizowanego obszaru, wzdłuż ulic Kapela, Fabrycznej, Swarzędzkiej i Dożynkowej zlokalizowana jest w większości zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Wzdłuż ulicy Fabrycznej i Dożynkowej usytuowanych jest kilka siedlisk zabudowy zagrodowej z budynkami mieszkalnymi, gospodarczymi, usługowymi i produkcyjnymi. Wysokość budynków istniejących wynosi od 1-2 kondygnacji nadziemnych, w tym w większości druga kondygnacja w poddaszu. Na większości budynków występują dachy strome, dwuspadowe i wielospadowe. Wśród terenów mieszkaniowych prowadzona jest działalność usługowa i produkcyjna np. usługi gastronomii (Pierogarnia), usługi księgowe, WEST Sp. z o.o. - produkcja artykułów gospodarstwa domowego z tworzyw sztucznych oraz dystrybucja koncentratów barwiących i modyfikatorów do tworzyw sztucznych, KUCZMA.PL - Pracownia Projektów & Reklamy, zakład stolarski.

Obsługę komunikacyjną na obszarze projektu planu zapewnia droga powiatowa 2435P (ulica Dożynkowa objęta projektem planu), biegnąca ze Swarzędza przez Gortatowo, Uzarzewo do Biskupic i ulice Kapela, Swarzędzka, Fabryczna stanowiące granicę opracowania planu (poza projektem) oraz ulica Bajkowa objęta opracowaniem.

Przez południową część obszaru objętego projektem mpzp przebiegają napowietrzne sieci elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia (SN15kV, nn0,4 kV).

Część terenów (szczególnie zabudowanych) w zasięgu granic projektu planu posiada dostęp do sieci wodociągowej. Obecnie realizowany jest projekt „Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka i okolic – etap IV”(realizowany przez Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka” z Funduszy Europejskich) umożliwiający podłączenie kolejnej zabudowy wsi Gortatowo do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, która istnieje w ulicy Fabrycznej i Swarzędzkiej. Gmina Swarzędz planuje rozbudowę kanalizacji deszczowej w oparciu o „Koncepcję zagospodarowania wód deszczowych opadowych z dróg gminnych z terenu sołectwa Gortatowo.”, opracowaną przez Sweco Consulting Sp. z o.o w 2019 r. Kanalizacja jest planowana wyłącznie dla odbioru wód z dróg gminnych. Na znacznej części obszaru projektu mpzp istniejąca sieć gazowa umożliwi podłączenie kolejnych budynków.

2.2 Elementy dziedzictwa kulturowego

Zgodnie z art. 18 ust.2 pkt. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w planach zagospodarowania przestrzennego określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji. Ponadto zgodnie z art. 15 ust. 1, ust. 2, pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planach określa się obowiązkowo zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Powiatowy Konserwator Zabytków w Poznaniu w treści wniosku do planu (pismo KZ.IV.4415-6-7/10 z dnia 23 listopada 2010 r.) informuje, że na obszarze objętym analizowanym projektem mpzp, zlokalizowany jest budynek stodoły w Gortatowie wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków.

Na około 1/3 powierzchni obszaru objętego projektem planu, w jego północno-zachodniej części wyznaczono archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej.

Powiatowy Konserwator Zabytków w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego wnioskuje o nakaz ochrony budynku zabytkowego i archeologicznego dziedzictwa poprzez:

- odnośnie budynku stodoły

- zachowanie pierwotnej formy i gabarytów;

- zachowanie tradycyjnego pokrycia dachowego;
  - zachowanie oryginalnej stolarki okiennej i drzwiowej;
- oraz przywracanie historycznego charakteru budynku w oparciu o lokalne wzory budownictwa;
- odnośnie strefy ochrony archeologicznej
- przeprowadzenie rozpoznawczych badań powierzchniowo-sondażowych w przypadku prowadzenia inwestycji związanych z budową dróg i zabudową wieloprzestrzenną. Inwestor winien uzyskać pozwolenie konserwatorskie, w którym zostanie określony zakres niezbędnych badań archeologicznych.

2.3 Rzeźba terenu, budowa geologiczna i warunki gruntowe

Analizowany obszar, wg podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne (Kondracki J., 2002), położony jest w obrębie megaregionu Pozaalpejskiej Europy Środkowej w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Pojezierza Południowobałtyckiego, makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5) oraz w mezoregionie Równiny Wrzesińskiej (315.56).

Na ukształtowanie terenu gminy Swarzędz główny wpływ miały następujące po sobie zlodowacenia przede wszystkim ostatnie na tym terenie – zlodowacenie bałtyckie, którego faza poznańska objęła cały obszar gminy. Większość obszaru gminy zajmuje płasko-falista wysoczyzna morenowa (rozległe niewysokie wzniesienie utworzone z różnego rodzaju materiału osadzanego przez lodowiec) zbudowana z gliny zwałowej, piasków i żwirów zlodowacenia bałtyckiego. Opada ona stopniowo w kierunku zachodnim z wysokości sięgającej ok. 105 m n.p.m. na wschodnich krańcach gminy do ok. 85 m n.p.m. na zachodzie. W wysoczyźnie wyraźnie zaznaczone są doliny rzek Głównej, Cybiny i Michałówki. Rzeki Główna i Cybina płyną rynnami polodowcowymi rozcinającymi dość głęboko wysoczyznę morenową. Odcinek doliny Cybiny położony na terenie gminy znajduje się na wysokości od 72,5 m n.p.m. na wschodzie do 69 m n.p.m. na zachodzie.

Dna rynien wypełnione są przez holocenijskie piaski i żwiry rzeczne oraz torfy i gytie (ciemny muł powstały ze szczątków organicznych na dnie dobrze natlenionych zbiorników wodnych), zaś wyższe terasy zbudowane są z utworów sandrowych. W tych dwóch rynnach znajdują się praktycznie wszystkie zbiorniki wodne na terenie gminy i w najbliższych jej okolicach – zarówno pochodzenia naturalnego, jak i antropogenicznego (liczne stawy). Najniższe położone punkty znajdują się w dolinach rzek, na wysokości 69 m n.p.m. w dolinie Cybiny przy jej ujściu z Jeziora Swarzędzkiego (na zachód od analizowanego obszaru) oraz na wysokości 67 m n.p.m. w dolinie rzeki Głównej na zachodniej granicy gminy. Część odcinka rzeki na obszarze analizowanym znajduje się na wysokości 70,1 m n.p.m. (na podstawie mapy topograficznej N-33-131-C-a-4).

Obszar analizowany w większości położony jest na wyniesieniu między rzędną 90,0 m n.p.m. przy południowej granicy obszaru (ulica Fabryczna) a rzędną 95,0 m n.p.m. w części północno-zachodniej. Następnie teren opada tworząc skarpe przebiegającą z południowego zachodu na północny wschód analizowanego obszaru, która usytuowana jest w zasięgu terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi nr ewidencyjny 30-21-165-T12. Jak wynika z karty rejestracyjnej terenu zagrożonego, kąt nachylenia zboczy na całej długości (w tym poza granicą projektu) wynosi 25° – 35° a wysokość - od 4,0 m – 10,0 m. W obszarze opracowania znajduje się północno-wschodnia część terenu 30-21-165-T12.

Budowę geologiczną podłoża, w tym zboczy terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi określono na potrzeby niniejszego opracowania na podstawie Szczegółowej mapy geologicznej Polski, arkusz Swarzędz(472) w skali 1:50 000.

Utwory czwartorzędowe stadiau głównego na obszarze analizowanym reprezentowane są przez osady wodnolodowcowe, lodowcowe i zastoiskowe dwóch faz: leszczyńskiej i poznańskiej. W obrębie zboczy na terenie nr ewidencyjny 30-21-165-T12 występują piaski i żwiry na glinach zwałowych a w odsłonięciach podczas wyznaczania terenu (wg karty rejestracyjnej) stwierdzono występowanie glin piaszczystych brązowych. W wyniku działalności człowieka w zboczu wykonano wkop i wyznaczono drogę rowerową (również w granicach projektu planu) przyczyniając się do obniżenia stateczności zbocza na dużym odcinku skarpy oraz usunięto lokalnie szatę roślinną ze zboczy.

Na pozostałej części obszaru opracowania występują gliny zwałowe (miąższość zwykle 2-3 m) fazy leszczyńskiej, które leżą na piaskach o miąższości 6-7 m. Wykazują słabą przepuszczalność, współczynnik infiltracji wynosi 0,5. Lokalnie, wyspowo występują

plejstocenijskie piaski, żwiry i mułki kemowe (faza poznańska). Moreny czołowe fazy poznańskiej zbudowane są niemal wyłącznie z materiału piaszczystego. Są skomponowane głównie z bezstrukturalnych, często zaglinionych piasków lodowcowych lub spływowych, o bardzo złym wysortowaniu, z dużą ilością żwiru, kamieni i głazów.

Miąższość osadów morenowych jest znaczna, zróżnicowana dochodząca w okolicy Dziewiczej Góry (w gminie Czerwonak położonej na północny - zachód od obszaru projektu mpzp) do 32 m. Wodoprzepuszczalność tych utworów jest dobra, współczynnik infiltracji – 2,0.

Na obszarze objętym projektem planu pierwsze zwierciadło wody występuje na głębokości 1-2m co może stanowić przyczynę do odpowiednich rozwiązań technicznych przy realizacji kondygnacji podziemnych i fundamentowaniu. Warunki gruntowe, jakie panują na obszarze objętym granicami projektu mpzp, należy określić jako przydatne do posadowienia budynków pod warunkiem zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych przy fundamentowaniu szczególnie ze względu na występowanie glin zwałowych i wysokiego poziomu wód gruntowych.

2.4 Zasoby naturalne

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp nie stwierdzono występowanie udokumentowanych i zarejestrowanych zasobów w postaci złóż naturalnych.

Jak już wspomniano we wcześniejszym rozdziale analizowany teren projektu położony jest w obszarze głównych zbiorników wód podziemnych - GZWP nr 143 „Subzbiornik Inowrocław-Gniezno” i GZWP nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”.

2.5 Warunki wodne

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe typu rzeczno reprezentuje rzeka Cybina (kod PLRW600017185899), której odcinek długości około 1200 m objęty został przedmiotowym projektem. Cybina, o całkowitej długości 43,5 km jest jednym z dopływów rzeki Warty odwadniającej tereny gminy Swarzędz. W dolnym biegu na odcinku 9 km znajdującym się w granicach miasta Poznania (na zachód od obszaru analizowanego) przepływa przez kaskadę czterech stawów: Antoninek (pow. 7,50 ha), Młyński (pow. 9,85 ha), Browarny (8,30 ha) i Olszak (3,70 ha) oraz przez zbiornik Malta (67,45 ha). Wyżej wymieniona kaskada została utworzona, celem poprawy stanu czystości, przepływającej przez stawy rzeki Cybiny. Rzeka wykazuje łagodne wahania stanów i przepływów wody w ciągu roku, co jest związane z retencyjnym oddziaływaniem zbiorników. Cybina charakteryzuje się śnieżno-deszczowym ustrojem zasilania z jednym maksimum i minimum w ciągu roku. W okresie wiosennych roztopów najczęściej od lutego do marca stwierdza się wyższe stany wód. Opadowe wezbrania wód zdarzają się rzadziej, na ogół w lipcu i sierpniu. W okresie letnio-jesiennym przeważają stany niskie. W dolinie licznie występują niewielkie zbiorniki wodne. Niektóre mają charakter naturalny (starorzecza, wypełnione wodą płytkie zagłębienia terenu), większość z nich jednak utworzona jest sztucznie w wyniku wypełnienia wodą wyrobisk poeksploatacyjnych po wydobyciu złóż torfów i piasków.

Na obszarze objętym projektem planu nie występują jednolite części wód powierzchniowych typu jeziornego.

W granicach projektu planu zlokalizowana jest część dużego stawu, rozciągającego się głównie na obszarze obrębu Gruszczyn oraz częściowo na obszarze obrębu Gortatowo. Zbiornik występuje na działce nr 1/2 i w północnej części działek nr 20 i nr 21.

W gminie Swarzędz w sposób istotny zmienione zostały stosunki wodne na skutek przeprowadzonych melioracji, głównie odwodnieniowych, które objęły wszystkie doliny rzeczne i tereny użytków rolnych. Efektem przeprowadzonych prac jest odwodnienie obszaru, likwidacja części obszarów podmokłych, wydłużenie stanów niżówkowych, a nawet okresowy zanik wody w mniejszych ciekach. W czasie wezbrań zasięg wód powodziowych na obszarze nie przekracza dolin rzecznych, tym samym nie zagraża terenom wysoczyznowym, położonym powyżej doliny. Analizując zmienność hipsometrii terenu oraz przebieg wód powierzchniowych, należy przyjąć, że zasięg obszaru szczególnego zagrożonego powodzią mieści się w dolinie Cybiny. Według danych zawartych we Wstępnej Ocenie Ryzyka Powodziowego opracowanej dla województwa wielkopolskiego, na terenie planu nie występują

obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi (Mapa obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w woj. wielkopolskim skala 1:300 000, Mapa obszarów, na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne skala 1:300 000 opracowane na zlecenie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej).

Wody podziemne

Jak już wspomniano we wcześniejszych rozdziałach obszar objęty projektem planu położony jest w zasięgu dwóch obszarów wodonośnych - GZWP nr 143 i GZWP nr 144. GZWP nr 143 „Subzbiornik Inowrocław Gniezno” (GZWP nr 143) powstał w okresie neogenu i paleogenu (wg tabeli stratygraficznej ustalonej przez ICS) jest typu porowego o głębokości zalegania warstwy wodonośnej na poziomie średnio 120 m i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych o wydajności 96 tys. m³ /dobę. Wg dokumentacji hydrogeologicznej z 2013 r. GZWP nr 143 zajmuje powierzchnię 4995,0 km² i znajduje się pomiędzy strefami regionalnego drenażu wód: pradoliną Toruńsko-Eberswaldzką na północy i pradoliną Warszawsko-Berlińską na południu. Obszar przedmiotowego zbiornika od strony zachodniej ogranicza przełom Warty, a od wschodu kanał Warta-Gopło. Subzbiornik Inowrocław-Gniezno należy do wgłębných struktur hydrogeologicznych i ma dobrą izolację od powierzchni terenu z utworów słabo przepuszczalnych, które skutecznie chronią go przed zanieczyszczeniami z powierzchni terenu i poziomów wodonośnych czwartorzędu. Warstwy wodonośne tworzą piaski drobne i pyliste miocenu i oligocenu. Miocenijski poziom wodonośny występuje na głębokości 80-150m. Zwierciadło wody występuje na głębokości od około 5m pod poziomem terenu do 30m poniżej poziomu terenu. Poziom miocenijski zasilany jest w wyniku przesączania się wód z poziomów czwartorzędowych oraz lokalnie przez przepływ w oknach hydrogeologicznych. Poziom wodonośny oligocenijski ma nieciągłe rozprzestrzenienie, wykazuje kontakt hydrauliczny z poziomem miocenijskim, co przyczynia się do podobnych warunków hydrogeologicznych zarówno na obszarach zasilania, jak i drenażu. Wody podziemne są typu HCO₃-Ca (wody wodorowęglanowo-wapniowe), HCO₃-Ca-Mg (wody wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe) i HCO₃-SO₄-Ca (wody wodorowęglanowo-siarczanowo-wapniowe) o twardości średnio twardej i twardej. Zwierciadło wody ma charakter częściowo napięty. W 2017 roku zapotrzebowanie na wodę w obszarze GZWP nr 143 wynosiło 57895,2 m³ /dobę a wielkość zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych – 416304 m³/dobę. Na podstawie wyników badań i analiz, jak również ilości możliwych do wykorzystania wynikających z wydanych pozwoleń wodnoprawnych i decyzji zatwierdzających zasoby eksploatacyjne stwierdzono, że na większości zbiornika istnieje zagrożenie deficytem ilości wód dostępnych do zagospodarowania.

Dla Subzbiornika Inowrocław-Gniezno nie wyznaczono obszaru ochronnego ze względu na niską podatność na zanieczyszczenie z powierzchni terenu warunkowaną wgłębnym usytuowaniem i dobrą izolacją utworami słabo przepuszczalnymi. Zagrożenia antropogeniczne, jakie mogą oddziaływać na GZWP nr 143, są związane ze zubożeniem zasobów w wyniku intensywnej eksploatacji oraz pogorszeniem jakości wód zbiornika (wzbudzenie ascenzyjnego dopływu wód gorszej jakości). Zagrożenie jakości wód GZWP nr 143 może wynikać z nieodpowiednich warunków funkcjonowania ujęć wód podziemnych (nieprzestrzegania ograniczeń hydrogeologicznych – nadmierna eksploatacja) mogąca przyczyniać się do intensyfikowania dopływu wód o gorszej jakości ze strefy wód zasolonych i o podwyższonej barwie oraz dopływu wód zasolonych od struktur solnych.

GZWP nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska, typu porowego o głębokości zalegania warstwy wodonośnej na poziomie średnio 60 m i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych o wydajności 456 tys. m³ /dobę. Wg dokumentacji hydrogeologicznej z 2017 r. (Informator PSH, Warszawa 2017) GZWP nr 144 zajmuje powierzchnię 4122,0 km² a wyznaczony obszar ochronny ma powierzchnię około 30,5 km².

W rejonie wielkopolskiej doliny kopalnej są gospodarczo wykorzystywane wody słodkie występujące w utworach piaszczysto-żwirowych czwartorzędu i neogenu-paleogenu, piaskowcowo-węglanowych utworach kredy i jury do głębokości 200 m, sporadycznie do ok. 300 m. Wody słodkie w części zachodniej doliny kopalnej występują, w osadach kenozoiku, natomiast w części wschodniej w osadach kenozoiku, kredy i jury. Wyróżnia się w utworach czwartorzędu poziomy: wód gruntowych i międzyglinowy, w utworach neogeńsko-paleogeńskich poziomy: miocenijski i oligocenijski, zaś w mezozoicznych poziomy: kredowy i jurajski.

W obrębie GZWP nr 144 wyróżnia się dwa rodzaje granic, a mianowicie kontakt osadów wodonośnych z glinami zwałowymi czwartorzędu i iłami neogeńsko-paleogeńskimi oraz kontakt mieszany w dolnej części. W górnej części – osady wodonośne doliny kontaktują się z osadami fluwio-glacialnymi, międzymorenowymi. Granicę dolną jednostki stanowi powierzchnia erozyjna dna wielkopolskiej doliny kopalnej i jej dopływów. Tworzą ją ropy i muły neogeńsko--paleogeńskie lub gliny zwałowe i muły zalegające na iłach, piaski miocenu i oligocenu oraz margle kredy górnej. Granicę górną zbiornika stanowią gliny morenowe, muły i ropy zastoiskowe lub piaski i żwiry. Utworami wodonośnymi zbiornika są piaski średnioziarniste, gruboziarniste i drobnoziarniste, lokalnie mułkowate, piaski ze żwirem oraz żwiry. Poziom wód gruntowych występuje w osadach piasków i żwirów pradolin i dolin rzecznych, sandrów i rynien jeziornych oraz w spiaszczonych partiach glin morenowych. Swobodne zwierciadło wody tego poziomu w zależności od morfologii terenu, położenia baz drenażu i zasilania, zalega na głębokości 0–9 m, najczęściej 2–5 m. Współczynnik filtracji warstw wodonośnych poziomu gruntowego jest bardzo zmienny i sięga do 483,84 m/d w przypadku piasków i żwirów. Wody podziemne są typu HCO₃-Ca-Mg (wody wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe). GZWP 144 nie posiada całkowitej izolacji z poziomem glin lodowcowych i poprzez okna hydrogeologiczne typu erozyjnego łączy się z innymi strukturami hydrogeologicznymi. Zwierciadło wody ma charakter napięty.

Cały obszar gminy Swarzędz położony jest w zasięgu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). W latach 2008 - 2013 r. przeprowadzono weryfikację (poprzedniego podziału z 2004r. na 161 JCWPd) granic JCWPd, w wyniku której powstał nowy podział Polski w zakresie JCWPd - w dorzeczach wydzielono 172 części.

Obszar projektu mpzp „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia położony jest w granicach JCWPd nr 60 (PLGW600060) o powierzchni 3817,5 km² (wg podziału na 172 części). W odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych prowadzi się monitoringi wód podziemnych: stanu chemicznego i stanu ilościowego.

Rodzaje monitoringu stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych:

1. monitoring diagnostyczny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych, ustalany na podstawie charakterystyki jednolitych części wód podziemnych i oceny wpływu oddziaływań wynikających z warunków naturalnych i oddziaływań antropogenicznych; prowadzi się dla jednolitych części wód podziemnych, które dostarczają średniorocznie powyżej 100 m³ na dobę wody przeznaczonej do spożycia;
2. monitoring operacyjny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych, ustalany na podstawie charakterystyki jednolitych części wód podziemnych i oceny wpływu oddziaływań wynikających z warunków naturalnych i oddziaływań antropogenicznych oraz monitoringu diagnostycznego; prowadzi się dla jednolitych części wód podziemnych uznanych, na podstawie monitoringu diagnostycznego oraz oceny wpływu oddziaływań, za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych;
3. monitoring badawczy stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych.

Monitoring diagnostyczny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych prowadzi się przynajmniej raz w ciągu 6-letniego cyklu aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza.

Monitoring operacyjny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych prowadzi się przynajmniej raz do roku, z wyłączeniem roku, w którym prowadzony jest monitoring diagnostyczny stanu chemicznego JCWPd.

Zakres i częstotliwość monitoringu badawczego stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych wynikają z uwarunkowań związanych z przyczyną przeprowadzenia monitoringu badawczego i powinny być dostosowane do lokalnych warunków tak, aby jego wyniki dostarczyły informacji o koniecznych działaniach dla osiągnięcia celów środowiskowych lub o szczególnych środkach zaradczych przeciwdziałających skutkom przypadkowego zanieczyszczenia w odniesieniu do tych jednolitych części wód podziemnych, dla których zdecydowano o przeprowadzeniu monitoringu badawczego.

Monitoring stanu ilościowego jednolitych części wód podziemnych prowadzi się dla jednolitych części wód podziemnych, które dostarczają średniorocznie powyżej 100 m³ na dobę wody przeznaczonej do spożycia. Monitoring stanu ilościowego jednolitych części wód podziemnych w zakresie pomiarów poziomu zwierciadła wody prowadzi się z częstotliwością wystarczającą dla dokonania oceny stanu ilościowego JCWPd.

Gmina i miasto Swarzędz zaopatrywana jest w wodę z kilku ujęć na terenie gminy (m.in. w

Gortatowie i Gruszczynie) a wśród nich z ujęcia zlokalizowanego poza obszarem projektu planu, o średniej wydajności 51m³/h, z dwiema studniami plejstoceńskimi o głębokości 57-58 m wraz ze stacją uzdatniania wody. Obiekty te mają wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej.

2.6 Jakość wód

Badania jakości wód podziemnych prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, woda musi spełniać wymagania jakościowe w zakresie bakteriologicznym i fizykochemicznym podanym w wyżej wymienionym rozporządzeniu.

Na terenie gminy Swarzędz zlokalizowanych jest pięć ujęć wód podziemnych na cele komunalne. Trzema ujęciami (Bogucin, Gortatowo oraz Karłowice) zarządza Zakład Gospodarki Komunalnej w Swarzędzu. Wspomniane ujęcie wody w Gortatowie i strefa ochronna ujęcia są zlokalizowane poza granicami przedmiotowego planu miejscowego. Mieszkańców Kruszewni oraz okolic zaopatruje w wodę Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna im. J. Dąbrowskiego w Kruszewni. Głównym dostawcą wody jest firma AQUANET S.A., posiadająca ujęcia w Gruszczynie / Kobylnicy oraz w Promienku (Gmina Pobiedziska). Wody z obu ujęć są uzdatniane na stacji uzdatniania wody w Gruszczynie, skąd trafiają do odbiorców. Na podstawie wyników badań, w II kwartale 2022 roku próbek wody produkowanej na Stacjach Uzdatniania Wody AQUANET S.A. stwierdzono, że woda pitna spełnia wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi a tym samym wymogi wyżej wymienionego rozporządzenia oraz Dyrektywy Europejskiej (98/83/EC). Badania wykonał AQUANET Spółka Akcyjna w Poznaniu.

Podstawową jednostką gospodarki wodnej zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną jest Jednolita Część Wód (JCW), którą dzielimy na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd).

W celu wykonania kompleksowej oceny stanu JCWPd zgodnie z przesłaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej, od roku 2010 stosuje się rozbudowaną metodykę oceny stanu wód podziemnych, składającą się z testów klasyfikacyjnych, w których stan wód podziemnych ocenia się nie tylko na podstawie wybranych jakościowych i ilościowych wskaźników i charakterystyk wód podziemnych, ale również rozpatruje się potrzeby receptorów wód podziemnych. Ocena stanu ogólnego JCWPd, jak wspomniano w poprzednim rozdziale „Prognozy ...”, składa się z oceny stanu chemicznego i ilościowego.

Analizy jakości wód podziemnych na potrzeby niniejszego opracowania wykonano w oparciu o ocenę jakości wód podziemnych prowadzoną dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) przez Państwowy Instytut Geologiczny. Zgodnie z podziałem obszaru dorzeczy na 172 JCWPd, gmina Swarzędz a tym samym obszar projektu planu zlokalizowany jest w zasięgu JCWPd nr 60 (PLGW600060). Według „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, celem środowiskowym dla JCWPd nr 60 jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem ww. celu. Stan chemiczny oraz stan ilościowy wód JCWPd nr 60 oceniony został jako dobry (wg Raportu z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019). Z uwagi na brak lokalizacji punktów pomiarowo-kontrolnych na analizowanym terenie, dla oceny jakości wód podziemnych przyjęto dane zebrane w grudniu roku 2020 dla punktów pomiarowych zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego.

W 2019 i 2020 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych.

W 2019 r. jakość wód podziemnych na terenie powiatu poznańskiego badana była (monitoring diagnostyczny) w 17 punktach pomiarowych. W punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowości Czachurki (nr 2), Borówiec (nr5), Biskupice (nr1258), Dakowy Suche (1282), Czerlejnko (nr2549), Kamionki (nr2563), Gruszczyn (nr 2564) - położony najbliżej obszaru analizowanego stwierdzono występowanie wód II klasy jakości (końcowa klasa jakości). W punktach zlokalizowanych w miejscowości Czachurki (nr 1 i 3),

Buk (1279), oraz Pobiedziska (nr 2547), Głęboć (nr2566) i Mosina (2615) stwierdzono występowanie wód III klasy jakości (końcowa klasa jakości). W punktach zlokalizowanych na terenie miejscowości Kalwy (nr1278), Pecna (1495) i Borówiec (4) stwierdzono występowanie wód IV klasy jakości. W roku 2020 na podstawie monitoringu operacyjnego jakości wód podziemnych w punkcie zlokalizowanym na terenie Gruszczyna (2564) stwierdzono występowanie wód II klasy jakości. W stosunku do monitoringu z 2019 roku, diagnostycznego zmiany klasy jakości wód podziemnych dotyczyły pięciu punktów pomiarowych w powiecie poznańskim: w miejscowości Kalwy - III kl., Dakowy Suche - III kl., Głęboć - II kl., Czachurki (1) - II kl. i Czachurki (2) - III kl.

W ramach badań jakości wód powierzchniowych na odcinku rzeki Cybiny (PLRW600017185899) objętym projektem planu nie wyznaczono w 2020 roku punktu kontrolnego. W 2019 roku punkt pomiarowy, najbliższy obszarowi projektu planu zlokalizowano w Poznaniu przy ulicy Wiankowej. Na podstawie badań przeprowadzonych w tym punkcie, oceniono stan chemiczny rzeki Cybiny jako poniżej dobrego i zły stan ekologiczny, ogólna ocena została określona jako zły stan wód (Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu). Głównym źródłem zanieczyszczeń są ścieki komunalne z obszarów nieskanalizowanych oraz zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego. W celu ochrony wód przed negatywnym wpływem działalności rolniczej należy przede wszystkim podejmować działania zmierzające do zatrzymywania składników pokarmowych w agroekosystemach. Wiąże się to z jednej strony ze stosowaniem zbilansowanych dawek nawozów na gleby o uregulowanym odczynie we właściwych terminach i w odpowiednich formach, a z drugiej z dążeniem do ciągłego utrzymania gleby pod okrywą roślinną. Niebagatelną rolę w ochronie wód odgrywają także tzw. strefy buforowe (zadrzewienia, zakrzewienia, miedze, murawy, przydroża czy żywopłoty), oddzielające ekosystemy wodne od bezpośredniego oddziaływania agroekosystemów. Dla poprawy jakości wód powierzchniowych (w tym rzeki Cybiny) należy dążyć do skanalizowania terenów zabudowanych w sąsiedztwie doliny.

Podsumowując należy stwierdzić, że na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry celem środowiskowym dla wód powierzchniowych rzecznych (JCWP) jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego, natomiast zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną oraz z ustawą Prawo Wodne celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do niej zanieczyszczeń, zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu, ochrona i podejmowanie działań naprawczych, zapewnianie równowagi między poborem z zasilaniem wód, tak aby osiągnąć i utrzymać ich dobry stan.

2.7 Szata roślinna i zwierzęta

Charakter szaty roślinnej oraz różnorodność gatunkowa występujących na obszarze planu przedstawicieli fauny wynika przede wszystkim z dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania tego obszaru a także terenów w najbliższym sąsiedztwie.

Obszar projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, będącego przedmiotem analizy, w części północno-zachodniej stanowią tereny obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Cybiny NATURA 2000 (PLH300038). Pozostałą część w granicach planu stanowią zróżnicowane siedliska takie jak łąki, pastwiska, trzcinowiska, pola uprawne, lasy, stare sady, skupiska drzew i krzewów oraz tereny częściowo zabudowane z przydomowymi ogrodami.

Obszar NATURA 2000 Dolina Cybiny

Obszar NATURA 2000 Dolina Cybiny PLH 300038 utworzony został na mocy decyzji Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny.

Obszar NATURA 200 Dolina Cybiny należy do niezwykle cennych z przyrodniczego punktu widzenia. Decyduje o tym duża różnorodność i mozaikowe rozmieszczenie siedlisk, co sprzyja dużemu bogactwu gatunkowemu roślin i zwierząt oraz ich zbiorowisk. Spośród siedlisk wymienionych w Załączniku I do Dyrektywy Siedliskowej UE na obszarze tym występuje aż 12, z czego przynajmniej 4 należą do bardzo dobrze wykształconych. Zajmują one dość duże, niejednolite, rozmieszono mozaikowo powierzchnie, wykazujące się dużą zmiennością w

poszczególnych miejscach występowania wzdłuż doliny.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (www.natura.gdos.pl, odczyt 6.08.2022r.) przedmiotami ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Cybiny są siedliska przyrodnicze: 3150, 3260, 3270, 6120, 6210, 6430, 6510, 7140, 9130, 9170, 91E0, 91F0.

Na podstawie dokumentacji w posiadaniu RDOŚ w Poznaniu (pismo WOO-III.410.745.2021.AM.1 z dnia 18.11.2021r.), wynikającą z Planu zadań ochronnych z 2017r. siedlisko przyrodnicze 6210 (murawy kserotermiczne) nie występuje na obszarze NATURA 2000 Dolina Cybiny.

Najlepiej wykształcone siedliska przyrodnicze na obszarze NATURA 2000 to:

- 3150 (starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne),
- 6510 (niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie),
- 91E0 (lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe),
- 91F0 (łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe).

Z Załącznika II Dyrektywy siedliskowej stwierdzono występowanie 2 gatunków ssaków (bóbr i wydra), jednego gatunku ryby (różanka) oraz dwu gatunków płazów - kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej. Kumak znajduje na tym obszarze szczególnie dogodne warunki występowania, tworząc liczną populację. Oprócz gatunków wymienionych w dyrektywach ptasiej i siedliskowej w dolinie Cybiny występuje wiele gatunków prawnie chronionych w Polsce. Występuje tu m.in.: 18 gatunków zwierząt chronionych oraz 9 gatunków roślin pod ochroną ścisłą i 12 pod ochroną częściową. Stwierdzono również występowanie wielu gatunków roślin i zwierząt a także zbiorowisk roślinnych zagrożonych w skali kraju i/lub regionu (Gołdyn i in. 2005 a i b). W dolinie stwierdzono występowanie bardzo dużej różnorodności ptaków, wśród których aż 31 wymienionych jest w Załączniku I do Dyrektywy Ptasiej. Dziesięć z nich występuje licznie na terenie doliny, tworząc stabilne populacje (trzcinniczek, perkoz dwuczuby, brzegówka, kokoszka, brzęczka, perkozek, głowienka, bączek, błotniak stawowy i wodnik). Większość z wymienionych ptaków ma swoje siedliska wśród szuwarów porastających liczne zbiorniki wodne na terenie doliny. Wśród ptaków, oprócz 12 wymienionych na liście UE stwierdzono występowanie 109 dalszych gatunków, z których 105 podlega ochronie ścisłej i 4 częściowej. Zbliżony do liniowego kształt obszaru oraz sąsiedztwo innych terenów chronionych sprawia, że pełni on ważną rolę korytarza ekologicznego, umożliwiającego migrację zwierząt i roślin, zapewniając ciągłość ich występowania i możliwość wymiany puli genowej.

Jako główne zagrożenia dla przedmiotowego Obszaru wskazano m.in.:

- Zanieczyszczanie ściekami i zanieczyszczenia obszarowe, zarastanie szuwarem oraz niszczenie stref szuwaru przez wędkarzy, a także wypływanie zbiorników wodnych;
- Eutrofizacja siedlisk, zanieczyszczenie ściekami o zanieczyszczeniami obszarowymi, a także wkraczanie gatunków niewłaściwych/obcych w siedliska rzeczne;
- Niewłaściwe użytkowanie (brak koszenia i wypasu), ekspansja nitrofilnych i ruderalnych ziółorośli na murawach
- Zaniechanie koszenia i wypasu łąk, erozja gleby oraz nadmierne nawodnienie i eutrofizacja siedliska łąkowego;
- Wkraczanie turzycy błotnej w wyniku antropogenicznego obniżania poziomu wód gruntowych na torfowiska;
- Udział w drzewostanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie pochodzących z dawnych nasadzeń oraz przesuszanie siedlisk żyznych buczyn, grądów środkowoeuropejskich, łęgów wierzbowych topolowych olszowych i jesionowych oraz lasów dębowo-wiązowo-jesionowych;
- Zaśmiecanie lasów i ich nadmierna penetracja przez ludzi;
- Kłusownictwo oraz wzmożona śmiertelność zwierząt na drogach i w sieciach rybackich.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 marca 2014 roku w sprawie ustanowienia Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 1820), zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 stycznia 2015 roku (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2015 r. poz. 557).

Flora i fauna na obszarze mpzp

Z ekspertyzy przyrodniczej wykonanej na potrzeby Planu zadań ochronnych dla obszaru

NATURA 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Gołdyn i in., Poznań 2012r.), ekspertyz wynikających z Planu zadań ochronnych dla ww. obszaru - Rozpoznanie występowania oraz ocena stanu zachowania siedlisk przyrodniczych 2330, 3270, 6120, 6430, 6510, 7140, 91E0, 91F0, 9130 9170 na obszarze NATURA 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn 2017r.), Ocena stanu ochrony bobra europejskiego i wydry w obszarze NATURA 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Roman Wąsala, 2017r.) oraz zaktualizowanych danych z 2018r. wynika, że na obszarze objętym projektem planu występują następujące siedliska przyrodnicze : 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 91F0- łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, a także gatunki zwierząt : bóbr europejski, wydra, różanka, poczwarówka jajowata i poczwarówka zwężona. Płaty siedlisk przyrodniczych niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie rozciągają się w północno-zachodniej części obszaru planu wzdłuż przeddeptanej ścieżki (od terenów leśnych na północnym-wschodzie na przestrzeni ponad 800m w kierunku południowo-zachodnim). Siedliska bobra europejskiego i wydry zidentyfikowano na działce nr 20 obręb Gortatowo, a siedlisko ślimaków (poczwarówka jajowatej i zwężonej) wg dostępnych materiałów występuje w zasięgu działek nr 25 i nr 26 obręb Gortatowo, na terenach określonych w ewidencji, jako użytki rolne: łąki i pastwiska.

Zagrożeniami dla siedliska przyrodniczego 6510 (niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie) jest zaniechanie koszenia i wypasu, erozja gleby, nadmierne nawodnienie siedliska, sukcesja zbiorowisk krzewiastych oraz wkraczanie drzew, ekspansja nitrofilnych i ruderalnych ziołorośli, nagromadzenie martwej materii organicznej, eutrofizacja siedliska, a potencjalnym zagrożeniem jest wkraczanie gatunków obcych inwazyjnych (Plan zadań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny).

Do gatunków reprezentatywnych dla siedliska 6510 należą przede wszystkim rajgras wyniosły, bodziszek łąkowy, szczaw rozpierzchły, dzwonek rozpierzchły, pępawa dwuletnia, przytulia pospolita, świerzbica polna, pasternak zwyczajny, kozibród wschodni, kozibród łąkowy. Stałymi komponentami fitocenozy świeżych łąk niżowych są najczęściej notowane spośród traw to: stokłosa miękka, kupkówka pospolita, konietlica łąkowa, tymotka łąkowa, wiechlina łąkowa i zwyczajna oraz wyczyniec łąkowy. Natomiast z roślin dwuliściennych z największą stałością występują: rogownica pospolita, kminek zwyczajny, marchew zwyczajna, barszcze: zwyczajny i syberyjski, krwawnik pospolity, jastrun właściwy, chaber łąkowy, brodawnik zwyczajny, mniszek pospolity oraz motylkowe: komonica zwyczajna, groszek łąkowy, oraz koniczyny: łąkowa i drobnogłówkowa. Z łąkami niżowymi związana jest także skalnica ziarenkowata.

Z informacji uzyskanych od RDOŚ w Poznaniu wynika, że na części południowo wschodniej płata siedliska przyrodniczego 6510 występuje gatunek rośliny z rodziny astrowatych – oman wierzbolistny, co stwierdzono także podczas wizji w terenie w lipcu 2022r.(dokumentacja fotograficzna).

Siedliska przyrodnicze łąkowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych (91F0) związane są z siedliskami okazjonalnie zalewanymi wodami rzeczными lub pozostającymi pod wpływem okresowych spływów powierzchniowych albo ruchomych wód gruntowych. Spośród wszystkich lasów łąkowych stanowią postaci najbardziej zbliżające się do grądu. Drzewostan w Polsce najczęściej budowany jest przez dąb, rzadziej jesion; wiąz jest gatunkiem dominującym tylko sporadycznie. Runo jest budowane przez eutroficzne gatunki lasowe i zazwyczaj nie zawiera w swoim składzie gatunków bagiennych.

Podstawowym zagrożeniem trwałości siedlisk jest ich grądowanie. Powodowane jest ono czynnikami uniemożliwiającymi zalewanie wodami rzeczными (np. w wyniku budowy wałów przeciwpowodziowych, pogłębienia koryta rzecznoego, zmiana reżimu hydrologicznego rzeki).

Na podstawie udostępnionych przez RDOŚ materiałów (lipiec 2022) odnośnie zasięgów siedlisk chronionych w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny LH300038 położonych w granicach niniejszego planu (najbardziej aktualne dane wektorowe z 2018 r.) stwierdzono, że siedlisko przyrodnicze 91F0 (łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe) nie występuje na obszarze objętym analizowanym planem. W analizach i ocenach oddziaływania uwzględniono jednak siedlisko przyrodnicze 91F0 ze względu na niejednoznaczne informacje w dostępnych materiałach odnośnie jego lokalizacji.

Zagrożeniem dla wymienionych wyżej siedlisk występowania ślimaków poczwarówki jajowatej i poczwarówki zwężonej jest przesuszenie i stopniowa sukcesja roślinna powodująca zarastanie krzewami i drzewami terenu, który powinien utrzymywać poziom wody przy powierzchni gruntu lub tuż nad nią. Wahania poziomu wody powinny być niewielkie co sprzyja

rozwojowi wysokich szuwarów. Innymi zagrożeniami są: intensywnie prowadzone koszenie i wypas. W tej sytuacji wskazany jest wypas koni (Monitoring gatunków zwierząt tom 2, Instytut Ochrony Przyrody PAN).

Bóbr europejski został umieszczony w załącznikach II i V Dyrektywy Siedliskowej, co nakłada na Polskę obowiązek ochrony jego siedlisk i jednocześnie reguluje kwestię jego ochrony i pozyskania.

Obecnie można wydzielić 6 podstawowych czynników zagrażających populacji bobra zarówno w Polsce jak i w całym areale jego występowania:

- Izolacja populacji przez bariery migracyjne, takie jak drogi i tamy, utrudniająca kojarzenie się osobników niespokrewnionych;
- Kłusownictwo i wandalizm, rozkopywanie nor, niszczenie tam i żeremi;
- Regulacja rzek i umocnienia brzegów kamieniami i betonem, co zmniejsza bazę żerową oraz dostępność miejsc do kopania nor;
- Zmniejszanie bazy żerowej poprzez wycinanie drzew i krzewów wzdłuż cieków oraz wypas zwierząt gospodarskich;
- Zagospodarowanie turystyczne, brzegów jezior, rzek, stawów. Zwiększenie penetracji i częstotliwości niepokożenia zwierząt może mieć wpływ na jakość siedliska i stabilność stanowiska gatunku;
- Pozyskanie gatunku w ramach tzw. ograniczania szkód bobrowych wynikających z działalności gatunku.

W przypadku, gdy bobry osiedlają się w sąsiedztwie ludzkich osiedli dodatkowe zagrożenie stwarzają waleśające się psy, mogące zabijać młode czy nawet dorosłe bobry. Jednak przypadki zagryzania bobrów przez psy są rejestrowane jedynie sporadycznie a skala tego problemu jest trudna do oszacowania (Monitoring gatunków zwierząt tom 4).

Wydra jest przedstawicielem łasicowatych, której optymalnym siedliskiem bytowania są zwykle jeziora o naturalnej linii brzegowej, z zadrzewieniami lub zarośniętymi trzcinami brzegami, a także duże i średnie rzeki o nieuregulowanych brzegach, przynajmniej częściowo zadrzewionych lub zakrzewionych.

Potencjalne czynniki negatywnie wpływające na populacje wydr można sklasyfikować w trzech kategoriach:

- Zanieczyszczenie środowiska - proces ten związany był ze skażeniem środowiska przez chloroorganiczne pestycydy, polichlorowane dwufenyle (PCBs) i metale ciężkie, głównie rtęć. Poza pestycydami i metalami ciężkimi, także inne czynniki, jak zanieczyszczenie wód, mogły przyczynić się do spadku liczebności wydry;
- Degradacja siedlisk - Kanalizacja i regulacja rzek, usuwanie roślinności nadbrzeżnej, budowa tam, melioracja środowisk wodno-błotnych i inne rodzaje antropopresji na środowiska wodne;
- Zabijanie przez człowieka (Monitoring gatunków zwierząt tom 4).

Jak wynika z dostępnych materiałów na obszarze objętym projektem planu występuje niewielka ryбка rózanka. Jej środowiskiem życia są spokojne rejony dolnych partii rzek, starorzecza, rozlewiska, zatoki o mulistym dnie oraz zarośnięte jeziora. Występuje raczej w ławicach po kilkanaście osobników, często dołączają do ławic ryb innych gatunków występujących w zbiorniku wodnym. Gatunek ten jest pod ścisłą ochroną w Polsce.

Dla wyżej wymienionych gatunków i siedlisk przyrodniczych (1335, 1337, 1134, 91F0, 6510) cele działań ochronnych, działania ochronne i wskazanie obszarów ich wdrażania, na podstawie Planu działań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny przedstawiono w rozdziale 6.5 niniejszej Prognozy ...

Poza siedliskami fauny i flory zlokalizowanymi w granicach Obszaru NATURA 2000 na obszarze objętym planem występuje roślinność i gatunki zwierząt, których miejscem bytowania są tereny łąk, pastwisk, pól uprawnych i tereny skupisk drzew i krzewów oraz tereny zabudowy mieszkaniowej.

Na części obszaru projektu planu występują tereny użytkowane rolniczo, z uprawami zbożowymi oraz zadrzewienia starych sadów. Poza roślinnością uprawną (żyto, owies), licznie występuje roślinność segetalna, reprezentowana przez takie gatunki jak wyka, chaber bławatek, cykoria podróżnik, perz właściwy, skrzyp polny, wiechlina, mak polny. W sąsiedztwie zabudowy licznie występują krzewy np. bez czarny, śliwa tarnina, czeremcha,

róża dzika. Na terenach starych sadów i ogrodów licznie występują drzewa i krzewy owocowe takie jak: jabłonie, śliwy czy porzeczeki. Na terenach pól, łąk i pastwisk można wymienić występujące tu drzewa: dęby, brzozy, modrzewie, sosny, olchy i wierzby.

Ważny element lokalnej szaty roślinnej stanowi również roślinność towarzysząca zabudowie mieszkaniowej. W ogrodach przydomowych występuje zieleń ozdobna w większości zimozielona: sosny, żywotniki, świerki oraz liściasta: wierzba płacząca, krzewy sumaka octowca, lilaki, berberysy. Licznie występuje również niska roślinność kwitnąca – byliny, rośliny jednoroczne lub rośliny dwuletnie. W niewielkiej ilości rosną drzewa owocowe: czereśnie, wiśnie, jabłonie, orzech włoski oraz krzewy owocowe np. winorośle. Można także zauważyć pnącza tj. róże, rdest Auberta, bluszcz i winobluszcz.

Przy drogach spotkać można roślinność typową dla terenów antropogenicznie przekształconych. Wśród występujących tu licznie gatunków wspomnieć można chociażby pokrzywę zwyczajną, szczaw tępolistny, bylicę pospolitą, chrzan pospolity, lepnice białą, krwawnik pospolity, cykorię podróżnik, babkę lancetowatą, dziewannę, skrzyp polny, koniczynę polną. Pojawiająca się spontanicznie roślinność reprezentowana jest również przez szereg pospolitych gatunków traw tj. wiechlina roczna i perz właściwy.

Ze względu na sprzyjające sąsiedztwo lasów, łąk, zakrzewień i zadrzewień, szczególnie w pobliżu i na terenie doliny Cybiny prawdopodobne jest migrowanie drobnych ssaków tj. sarny, dziki czy lisy. Zarówno w sąsiedztwie siedzib ludzkich, jak i ostępów leśnych pojawia się niewielki ssak drapieżny z rodziny łasicowatych – kuna domowa lub leśna. Niewątpliwie najliczniejszą grupą zwierząt występujących na obszarze projektu mpzp są natomiast bezkręgowce, pospolicie spotykane w obrębie nawet niewielkich powierzchni zagospodarowanych zielenią. Można z dużym prawdopodobieństwem wskazać, iż na terenach tych występują przedstawiciele prostoskrzydłych, muchówek, chrząszczy, molowców oraz błonkoskrzydłych.

Podczas wizji w terenie nie stwierdzono jednoznacznie obecności przedstawicieli płazów, jednak ze względu na obecność atrakcyjnych siedlisk, jak również informacje potwierdzające obecność tych zwierząt na terenach sąsiednich, można zakładać, że na tych terenach pojawiają się przedstawiciele rodzimych gatunków z rodziny ropuchowatych oraz żab. W granicach obszaru planu, m.in. w sąsiedztwie przedcepta wzdłuż doliny rzeki, stwierdzono obecność najbardziej pospolitego przedstawiciela gadów – jaszczurki zwinki.

Ze względu na specyfikę sposobu użytkowania terenu objętego opracowaniem projektu planu, szczególnie w pobliżu domostw i na terenach użytkowanych rolniczo, ssaki reprezentowane są głównie przez gatunki niewielkich rozmiarów, takie jak: mysz polna, mysz domowa, krety czy nornice. Fauna na terenach zabudowanych jest stosunkowo uboga. Występują tu gatunki synantropijne, które nie mają wysokich wymagań środowiskowych, i które dobrze przystosowały się do życia w środowisku silnie przekształconym przez człowieka, związanym z miejscem zamieszkania człowieka lub z jego działalnością. Wiele gatunków zwierząt odnajduje dobre warunki do życia w miejscach lokalizacji zabudowań gospodarczych i inwentarskich. Wśród nich należy wymienić pospolicie występujące niewielkie ptaki z gatunku dymówek. Środowisko pól, łąk i rozlewisk oraz sąsiedztwo lasów sprzyja również bytowaniu drobnych ptaków: szpaków, sikor, srok, gawronów czy kawek. Sąsiedztwo terenów użytkowanych rolniczo oraz terenów łąk i pastwisk stanowi atrakcyjne miejsce żerowania bociana białego. Z uwagi na obecność terenów leśnych oraz obszarów włączonych do sieci Natura 2000, możliwe jest zalatywanie na obszar opracowania planu gatunków takich jak gąsiorek, bocian a także myszołów, a w okresie przelotów również gęsi.

2.8 Gleby

Gleby są efektem wspólnego oddziaływania na siebie skał występujących w podłożu, rzeźby terenu, klimatu, szaty roślinnej i wód gruntowych.

Powierzchnię obszaru położonego na południe od doliny Cybiny (w tym obszar objęty projektem) pokrywa w większości glina zwałowa z okresu fazy leszczyńskiej zlodowacenia bałtyckiego, miejscami przykryta zwietrzeliną późniejszej gliny zwałowej. Dolina rzeki Cybiny wypełniona jest holoceńskimi torfami i wyspowo występującymi piaskami, żwirikami i mułkami kemów zlodowacenia fazy poznańskiej. W części północnej obszaru analizowanego (na terenie doliny) występują grunty klasy ŁVI, ŁV i PsVI (łąki i pastwiska). Na większości obszaru projektu mpzp na podłożu glin zwałowych występują gleby charakteryzujące się małą przydatnością rolniczą. Największy areał zajmują kompleksy żytnie słabe, żytnie bardzo

słabe, żytne dobre i zbożowo-pastewny słaby. Mała przydatność rolnicza wynika z występowania na tym obszarze przeważnie gruntów słabych klas V i VI - gleby brunatne wylugowane, wytworzone z piasków lub piasków na glinie należące do kompleksów żytnich. Niewielki procent gruntów ornich na analizowanym obszarze to głównie gleby bielcowe klasy IVb i IVa, wytworzone z piasków słabo gliniastych na glinie i zaliczanych również do kompleksów żytnich. Gleby na znacznej powierzchni obszaru objętego projektem są antropogenicznie przekształcone w wyniku działalności rolniczej i pozarolniczej (tereny zabudowane).

W znacznej mniejszości występują na obszarze projektu, w jego południowej części, grunty klasy IIIb (o całkowitej powierzchni 2,3216 ha). Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych w dniu 26.03.2013 r. Burmistrz Miasta Swarzędza uzyskał zgodę Ministra Środowiska na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych klasy IIIb położonych na obszarze analizowanym, na cele nierolnicze i nieleśne.

Jak już wspomniano w granicach projektu planu znajdują się grunty leśne (w zarządzie Nadleśnictwa Babki), dla których na mocy art. 18 pkt 4 ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach, w ramach opracowanego Planu urządzenia lasu na okres od 1 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2018r., sporządzono w 2009 roku Program ochrony przyrody dla obszaru Nadleśnictwa. Na podstawie informacji zawartych w cytowanym wyżej Programie ochrony przyrody można stwierdzić, że gleby na terenach leśnych charakteryzują się najmniejszym stopniem przekształcenia.

2.9 Klimat lokalny

Gmina Swarzędz, a tym samym obszar opracowania projektu planu, według podziału rolniczo-klimatycznego R. Gumińskiego położony jest w dzielnicy środkowej. Klimat gminy Swarzędz jest łagodny z charakterystycznym wzajemnym oddziaływaniem powietrza oceanicznego znanego z Atlantyku i morskiego z basenu Morza Śródziemnego. Omawiany obszar znajduje się w strefie suchego i cieplejszego klimatu, jakim cechuje się Dzielnica Środkowa. Średnie roczne temperatury w gminie są niższe od przeciętnych w Polsce. Średnia miesięczna temperatura wynosi ok. 7,7°C. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń, kiedy średnia temperatura wynosi około -3,7°C, natomiast w najcieplejszym lipcu średnia temperatura sięga około 17,7°C. Liczba dni pochmurnych wynosi około 140 w roku, natomiast pokrywa śnieżna zalega średnio 64 dni. Wiosna i lato są porami wczesnymi ale długimi, zimy są łagodne i krótkie z nietrwałą pokrywą śnieżną. Roczne sumy opadów wynoszą 500-550mm. Okres wegetacji trwa około 220 dni w roku. Przeważają wiatry zachodnie (75%) znanego z Atlantyku szczególnie latem i jesienią a od wschodu napływają suche masy powietrza znanego z kontynentu azjatyckiego(7%). Zimą i wiosną zwiększa się udział wiatrów wschodnich.

Warunki topoklimatyczne czyli tzw. klimatu lokalnego, uzależnione są od wielu czynników, do których przede wszystkim należą: ukształtowanie terenu, ekspozycja zboczy, użytkowanie i sposób zagospodarowania terenów oraz intensywność zabudowy.

W zasięgu rozlewisk doliny Cybiny występuje topoklimat wilgotny, zastoiskowy. Charakteryzuje się gorszymi w porównaniu z terenami wysoczyzny warunkami termicznymi, wilgotnościowymi i dużą ilością mgieł. Występuje tu zjawisko inwersji termicznej, co spowodowane jest wychłodzeniem się podłoża na skutek wypromieniowania ciepła pobranego przez grunt w ciągu dnia. Powietrze chłodne znajdujące się w warstwie przygruntowej, na skutek niewielkich spadków dolin oraz zapór utrudniających jego spływ zalegać może stosunkowo długo w ich obrębie, nawet do późnych godzin przedpołudniowych.

Korzystna z punktu widzenia kształtowania lokalnego klimatu południowa ekspozycja większości obszaru objętego projektem, sąsiadujące, znaczne tereny doliny rzeki Cybiny z zielenią łąk, pastwisk, oczkami wodnymi (rozlewiska rzeki Cybiny) od strony północnej obszaru i dominujące wiatry zachodnie ocenić należy, jako elementy pozytywnie wpływające na kształtowanie klimatu lokalnego. Takie położenie sprzyja dobrym warunkom termicznym, równomiernemu nasłonecznieniu, małej wilgotności powietrza i dobremu przewietrzaniu na przeważającej powierzchni obszaru analizowanego.

2.10 Jakość powietrza atmosferycznego

Na analizowanym obszarze na kształtowanie lokalnej jakości powietrza największy wpływ ma lokalizacja i charakter źródeł emisji oraz sposób dotychczasowego zagospodarowania

przestrzennego. W pewnym stopniu na odczuwalną jakość powietrza wpływają czynniki związane z ukształtowaniem terenu i naturalnymi możliwościami przewietrzania terenu. Uznaje się, że jakość powietrza jest wysoka, kiedy zawartość zanieczyszczeń jest mała. Mówiąc o zanieczyszczeniu należy przez to rozumieć wszelkie skażenie powietrza przez substancje, które są szkodliwe dla zdrowia lub niebezpieczne z innych przyczyn, bez względu na ich postać fizyczną. Zanieczyszczenie powietrza następuje na skutek wprowadzania do atmosfery dużych ilości dwutlenku i tlenku węgla, dwutlenku siarki i tlenków azotu powstających podczas spalania paliw kopalnych (ropy naftowej, węgla). Konsekwencją są kwaśne deszcze i efekt cieplarniany.

Jakość powietrza zależy nie tylko od stężenia zanieczyszczeń, ale również od prędkości wiatru, wilgotności, pory roku i czasu skażenia.

Źródła zanieczyszczeń powietrza można podzielić na dwie grupy:

1. naturalne, z których wydobywają się pyły, gazy i pary związków chemicznych, bakterie, grzyby czy kropelki cieczy; wśród nich wymieniwać można: wulkany, powierzchnie mórz i oceanów, gleby i skały, tereny zielone,
2. antropogeniczne (powstające w wyniku działalności człowieka), które można podzielić na cztery grupy:
  - energetyczne, powstające w wyniku spalania paliw;
  - przemysłowe, powstające w wyniku procesów technologicznych w zakładach chemicznych, rafineriach, hutach, kopalniach, cementowniach;
  - komunikacyjne, głównie pochodzące z transportu samochodowego, ale także kolejowego, wodnego i lotniczego;
  - komunalne, pochodzące z gospodarstw domowych oraz z gromadzenia i utylizacji odpadów i ścieków (np. z wysypisk, z oczyszczalni ścieków).

Źródła emisji zanieczyszczeń mogą być punktowe (np. komin), liniowe (np. szlak komunikacyjny) i powierzchniowe (np. otwarty zbiornik z lotną substancją).

Źródła emisji liniowej - to przede wszystkim źródła ruchome związane z transportem (pojazdy spalinowe, kolej).

Źródła emisji powierzchniowej - to źródła powodujące tzw. niską emisję. Obejmują one obszary zwartej zabudowy mieszkaniowej (jedno i wielorodzinnej) z indywidualnymi źródłami ciepła, małe zakłady rzemieślnicze bądź usługowe oraz obiekty użyteczności publicznej wraz z drogami lokalnymi.

Źródła emisji punktowej - ze źródeł energetycznych i technologicznych, odprowadzających substancje do powietrza emitorem (kominem) w sposób zorganizowany, ciągły.

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, informacje o poziomach stężenia substancji w powietrzu oraz wyniki ocen jakości powietrza uzyskuje się w ramach cyklicznego Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS). Ze względu na brak punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicach obszaru opracowania, analizę jakości powietrza atmosferycznego przeprowadzono na podstawie wykonywanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) rocznej oceny jakości powietrza dla strefy wielkopolskiej_2, jednej spośród dwóch wyznaczonych stref. Gmina Swarzędz a tym samym obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia, znajduje się w strefie wielkopolskiej_2. Ocena jakości powietrza obejmuje monitoring szeregu substancji szkodliwych dla zdrowia ludzi i roślin.

Zgodnie z art. 89 Ustawy o ochronie środowiska Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

1. przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji,
2. mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji,
3. nie przekracza poziomu dopuszczalnego,
4. przekracza poziom docelowy,
5. nie przekracza poziomu docelowego,
6. przekracza poziom celu długoterminowego,
7. nie przekracza poziomu celu długoterminowego.

W ocenie rocznej za 2019 rok pod kątem spełnienia kryteriów ustanowionych w celu ochrony

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

zdrowia uwzględniono: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen, ozon, pył PM10, pył PM2,5, ołów w PM10, arsen w PM10, kadm w PM10, nikiel w PM10, benzo(a)piren w pyłe PM10.

W wyniku oceny wszystkich substancji określa się przynależność strefy do jednej z poniższych klas:

- klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
- klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy,
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężenia ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężenia ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Tab.1. Poziom substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia w 2021 r. dla strefy wielkopolskiej_2

Substancje w powietrzu	Klasy stężenia zanieczyszczeń
Dwutlenek azotu NO ₂	A
Dwutlenek siarki SO ₂	A
Benzen C ₆ H ₆	A
Ołów Pb w PM ₁₀	A
Arsen As w PM ₁₀	A
Nikiel Ni w PM ₁₀	A
Kadm Cd w PM ₁₀	A
Benzo(a)piren B(a)P	C
Pył PM₁₀	C
Pył PM_{2,5}	C1²
Ozon O ₃	A1
Tlenek węgla CO	A

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

2) Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny II fazy, strefa wielkopolska_2 uzyskała klasę A.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim, raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ, kwiecień 2022

Benzo(a)piren jest głównym przedstawicielem wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA). Źródłem powstawania benzo(a)pirenu mogą być silniki spalinowe, spalarnie odpadów, liczne procesy przemysłowe (np. produkcja koksu), pożary lasów, dym tytoniowy, a tak że wszelkie procesy rozkładu termicznego związków organicznych przebiegające przy niewystarczającej ilości tlenu. Nośnikiem benzo(a)pirenu w powietrzu jest pył, dlatego jego szkodliwe oddziaływanie jest ściśle związane z oddziaływaniem pyłu oraz jego specyficznymi właściwościami fizycznymi i chemicznymi. Benzo(a)piren oddziałuje szkodliwie nie tylko na zdrowie ludzkie ale także na roślinność, glebę i wodę. Wykazuje on małą toksyczność ostrą, zaś dużą toksyczność przewlekłą, co związane jest z jego zdolnością kumulacji w organizmie. Podobnie, jak inne WWA, jest kancerogenem chemicznym, a mechanizm jego działania jest genotoksyczny, co oznacza, że reaguje z DNA, przy czym działa po aktywacji metabolicznej. W wyniku przemian metabolicznych benzo(a)pirenu, w organizmie człowieka dochodzi do powstania i gromadzenia hydroksypochoodnych benzo(a)pirenu o bardzo silnym działaniu rakotwórczym. Przeciętny okres między pierwszym kontaktem z czynnikiem rakotwórczym a powstaniem zmian nowotworowych wynosi ok. 15 lat, ale może być krótszy. Benzo(a)piren, podobnie jak inne WWA, wykazuje toksyczność układową, powodując uszkodzenie nadnerczy, układu chłonnego, krwiotwórczego i oddechowego. Należy wspomnieć, że w powietrzu WWA ulegają, pod wpływem działania promieni słonecznych, zjawisku fotoindukcji, które powoduje wzrost podatności do tworzenia się połączeń z materiałem genetycznym – DNA.

Pył PM₁₀ składa się z mieszaniny cząstek zawieszonych w powietrzu, będących mieszaniną

substancji organicznych i nieorganicznych. Pył zawieszony może zawierać substancje toksyczne takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (np. benzo(a)piren), metale ciężkie oraz dioksyny i furany. Pył PM10 zawiera cząstki o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów, które mogą docierać do górnych dróg oddechowych i płuc. Poziom dopuszczalny dla stężenia średniodobowego wynosi 50 µg/m³ i może być przekraczany nie więcej niż 35 dni w ciągu roku. Poziom dopuszczalny dla stężenia średniorocznego wynosi 40 µg/m³, a poziom alarmowy 200 µg/m³. Największą emisję pyłów powoduje spalanie węgla w starych i często źle wyregulowanych kotłach i piecach domowych oraz w dużych miastach komunikacja. Spalanie odpadów w tych kotłach, które choć jest nielegalne i powoduje poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi, jest praktykowane przez niektórych mieszkańców. Emisja pyłów powodowana jest również przez przemysł, szczególnie energetyczny, chemiczny, wydobywczy i metalurgiczny, ale ze względu na wysokość emitorów oraz obowiązujące przepisy prawne regulujące dopuszczalne wartości emisji, źródła te mają zwykle dużo mniejszy wpływ na jakość powietrza. Pyły o średnicy poniżej 10 mikrometrów absorbowane są w górnych drogach oddechowych i oskrzelach. Inhalowane do płuc mogą powodować różne reakcje ze strony ustroju np. kaszel, trudności z oddychaniem i zadyszkę, szczególnie w czasie wysiłku fizycznego. Przyczyniają się do zwiększenia zagrożenia infekcjami układu oddechowego oraz występowania zaostrzeń objawów chorób alergicznych np. astmy, kataru siennego i zapalenia spojówek. Nasilenie objawów zależy w dużym stopniu od stężenia pyłu w powietrzu, czasu ekspozycji, dodatkowego narażenia na czynniki pochodzenia środowiskowego oraz zwiększonej podatności osobniczej. Drobne frakcje pyłów mogą przenikać do krwioobrotu, a dłuższe narażenie na wysokie stężenia pyłu może mieć istotny wpływ na przebieg chorób serca (nadciśnienie, zawał) lub nawet zwiększać ryzyko zachorowania na choroby nowotworowe, szczególnie płuc. Nowe dane świadczą o ujemnym wpływie inhalowanego pyłu na zdrowie kobiet ciężarnych oraz rozwijającego się płodu (niski ciężar urodzeniowy, wady wrodzone, powikłania przebiegu ciąży).

PM_{2,5} – aerozole atmosferyczne (pył zawieszony) o średnicy nie większej niż 2,5 µm, który zdaniem Światowej Organizacji Zdrowia jest najbardziej szkodliwy dla zdrowia człowieka spośród innych zanieczyszczeń atmosferycznych.

Jak wynika z raportów Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), długotrwałe narażenie na działanie pyłu zawieszonego PM_{2,5} skutkuje skróceniem średniej długości życia, a krótkotrwała ekspozycja na wysokie stężenia pyłu PM_{2,5} powoduje wzrost liczby zgonów z powodu chorób układu oddechowego i krążenia oraz wzrost ryzyka nagłych przypadków wymagających hospitalizacji (nasilenie astmy, ostra reakcja układu oddechowego, osłabienie czynności płuc, itp.), gdyż tak drobny pył dostaje się bezpośrednio przez płuca do krwi. Szacuje się, że życie przeciętnego mieszkańca Unii Europejskiej jest krótsze z tego powodu o ponad 8 miesięcy, a życie przeciętnego Polaka, w stosunku do mieszkańca UE, jest krótsze o kolejne 1-2 miesiące z uwagi na występujące w naszym kraju większe zanieczyszczenie pyłem aniżeli wynosi średnia dla krajów Unii.

Ocena roczna dla roku 2021 wykonana pod kątem ochrony zdrowia odniesiona do roku 2020 wykazała pogorszenie jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀ – dla roku 2021 przypisano klasę C strefie wielkopolskiej_2, dla roku 2020 wszystkie strefy uzyskały klasę A. Podobnie jest w przypadku pyłu zawieszonego PM_{2,5} – w ocenie dla roku 2020 klasę A1 przypisano dwóm strefom (aglomeracja poznańska i strefa miasto Kalisz), w ocenie dla roku 2021 jednej (aglomeracja poznańska). W przypadku benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, w ocenie dla roku 2021, podobnie jak w ocenach dla lat 2020 i 2019, ocenianym strefom przypisano klasę C.

Nadal należy podejmować działania zmierzające do zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza oraz informowania społeczeństwa o możliwych zagrożeniach do których zobowiązuje Polskę Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy. Odniesieniem do Dyrektywy są zapisy w Krajowym programie ochrony powietrza do 2020 roku z perspektywą do 2030 opracowanym przez Ministerstwo Środowiska w 2015 r., w którym jako istotne wskazano osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dla PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P oraz niektórych innych substancji takich jak NO₂, O₃.

Ze względu na występowanie w ostatnich latach przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu konieczne było podjęcie działań, których realizacja doprowadziłaby do zmniejszenia emisji wspomnianych zanieczyszczeń do poziomów pozwalających na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego. W związku z

powyższym, w latach ubiegłych opracowano programy naprawcze (zgodnie z wymogami ustawowymi), wskazujące cele i działania jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza.

Kierując się powyższymi dokumentami wyższego rzędu dla województwie wielkopolskiego podjęto Uchwałę Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej.

Działania naprawcze wyznaczone w Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P omówione zostały w rozdziale 5 niniejszej Prognozy.

Ocena dokonywana pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin objęta: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x i ozon O₃.

Tab. 2. Poziom substancji w powietrzu ze względu na ochronę roślin w 2021r. dla strefy wielkopolskiej_2

	Substancje w powietrzu		
	NO _x	O ₃ ¹	SO ₂
Klasy stężenia zanieczyszczeń	A	A	A

1)Dla ozonu–poziom celu długoterminowego strefa wielkopolska_2 uzyskała klasę D2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza atmosferycznego w województwie wielkopolskim, raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ, kwiecień 2022r.

Ocena wykonana pod kątem ochrony roślin w strefie wielkopolskiej 2, nie wykazała przekroczeń w zakresie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu, w związku z powyższym strefie wielkopolskiej 2 przypisano klasę A. W klasyfikacji dodatkowej dla ozonu z powodu przekroczenia poziomu celu długoterminowego, strefę wielkopolską_2 zaliczono do klasy D2.

W ocenie wykonanej pod kątem ochrony roślin dla dwutlenku siarki i tlenków azotu utrzymano klasę A i klasę D2 dla ozonu (podobnie jak w ocenach dla roku 2020).

W Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej z 2020 r. jako źródło o największej emisji wskazano indywidualne systemy grzewcze w zabudowie mieszkaniowej i usługowej. Emisja pyłów z tego rodzaju źródeł stanowi ok. 54% sumarycznej wielkości emisji pyłu PM10 z terenu całej strefy wielkopolskiej. Bilans wykonano na podstawie inwentaryzacji źródeł emisji w strefie wielkopolskiej w roku 2018.

W celu określenia wpływu źródeł spoza strefy na jakość powietrza na terenie strefy wielkopolskiej oszacowana została w Programie wielkość emisji ze źródeł w podziale na sąsiadujące województwa. Wszystkie źródła znajdujące się w pasie 30 km od strefy wielkopolskiej wpływają na wysokość tła regionalnego.

W celu realizacji do roku 2022 osiągnięcia wartości normatywnych stężeń w powietrzu Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął w dniu 18 grudnia 2017 r. uchwałę Nr XXXIX/941/17 tzw. „uchwałę smogową” w sprawie wprowadzenia ograniczeń i zakazów eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Z punktu widzenia zakresu przestrzennego projektu planu należy zauważyć, że ocena jakości powietrza opracowana została według danych dla całego obszaru strefy wielkopolskiej_2 i nie należy ich bezpośrednio odnosić do stężeń zanieczyszczeń występujących w granicach analizowanego obszaru. Wartości stężeń poszczególnych zanieczyszczeń mogą odbiegać w pewnym stopniu od wartości przedstawionych powyżej, przede wszystkim z uwagi na różnice w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów zarówno w zasięgu, jak i poza granicami projektu. Niemniej jednak należy zwrócić szczególną uwagę na zagrożenia dla utrzymania jakości powietrza w zakresie emisji zanieczyszczeń pyłowych.

Działania naprawcze wyznaczone dla gminy Swarzędz w Programie ochrony środowiska dla Gminy Swarzędz na lata 2020-2023 omówione zostały w rozdziale 5 niniejszej Prognozy.

2.11 Klimat akustyczny

Obszar opracowania projektu planu jest zróżnicowany pod względem sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu. Z punktu widzenia oceny lokalnego klimatu akustycznego istotna jest identyfikacja terenów wymagających ochrony akustycznej oraz zlokalizowanie i określenie typów źródeł hałasu, których funkcjonowanie związane jest z generowaniem hałasu o znacznym poziomie.

Przez obszar analizowanego projektu planu przebiegają linie elektroenergetyczne napowietrzne średniego i niskiego napięcia, które stanowią źródło hałasu oraz drogi o niskim natężeniu ruchu w tym droga powiatowa nr 2435P ze Swarzędza przez Gortatowo do Biskupic (o średnio dobowym ruchu, badanym w 2015 roku, w mieście Swarzędz-5564 pojazdów/dobę; w Biskupicach-42 pojazdy/dobę). W tym samym okresie badano średniodobowy ruch pojazdów (20431 poj./dobę) na drodze 2407P przebiegającej przez miasto Swarzędz. Przekroczenia dopuszczalnych wskaźników na drodze 2407P wynosiły do 5 dB w porze dziennej i nocnej. Pozostałe drogi, zarówno przebiegające bezpośrednio przy granicy projektu planu (poza projektem), jak i zlokalizowane na obszarze analizowanym to drogi gminne o znacznie mniejszym natężeniu ruchu o charakterze dróg dojazdowych do poszczególnych działek zainwestowanych lub działek niezabudowanych. Potencjalnym źródłem hałasu zlokalizowanym poza obszarem planu jest istniejące lotnisko w Kobylnicy (przeloty, starty i lądowania samolotów) położone około 3 km na północny-zachód od granic przedmiotowego projektu. Na obszarze objętym projektem nie występują źródła hałasu przemysłowego i kolejowego.

2.12 Promieniowanie elektromagnetyczne

Ocenę poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wykonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art.123 ust.2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo Ochrony Środowiska. Podstawą prawną do prowadzenia monitoringu pól elektromagnetycznych do roku 2020 były także rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobie sprawdzania dotrzymania tych poziomów - uchylone z dniem 1 stycznia 2020 roku i rozporządzenie z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Zgodnie z rozporządzeniem z 30 października 2003 roku poziomy dopuszczalne w zakresie częstotliwości objętych monitoringiem (od 3MHz do 3GHz) wynosiły 7V/m w miejscach dostępnych dla ludności.

W rozumieniu ustawy, pola elektromagnetyczne są to pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0Hz do 300GHz. Głównymi źródłami pól elektromagnetycznych w środowisku są:

1. elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia,
2. stacje radiowe i telewizyjne,
3. łączność radiowa, w tym CB radio,
4. radiotelefony i telefonia komórkowa,
5. stacje radiolokacji i radionawigacji.

Dodatkowymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego są stacje bazowe telefonii komórkowych, systemów przywoławczych, alarmowych, komputerowych itp. pokrywających coraz bardziej gęstą siecią obszary skupisk ludzi, jak również coraz powszechniej stosowane osobiste przenośne radiotelefony.

W ramach zadań Państwowego Monitoringu Ochrony Środowiska, Główny Inspektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w roku 2019 wykonał pomiary promieniowania elektromagnetycznego (PEM) w 35 punktach pomiarowych województwa wielkopolskiego, z czego w 14 punktach na terenach wiejskich, w ramach badań cyklicznych. W gminie Swarzędz wyznaczono punkt pomiarowy w Kobylnicy przy ul. Podgórznej 13, w którym 24 lipca 2019r. wynik pomiaru wyniósł 0,43V/m. Dla terenów wiejskich w województwie wielkopolskim średnia wartość wyniosła 0,32V/m.

Wartości promieniowania elektromagnetycznego uzyskane w wyniku monitoringu w 2019 roku zostały odniesione do wartości dopuszczalnych dla miejsc dostępnych dla ludności wskazanych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów dotrzymania tych poziomów.

W 2019 roku w żadnym z monitorowanych punktów na terenie województwa wielkopolskiego nie stwierdzono przekroczeń normy promieniowania elektromagnetycznego wynoszącej – 7V/m dla zakresu częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz. Najwyższy zmierzony poziom składowej elektrycznej pola wyniósł 1,63 V/m w jednym z punktów zlokalizowanych w m. Poznaniu.

Należy wspomnieć, że w 2020 roku zostały wprowadzone nowe akty prawne w tym zakresie:

ustawa o Inspekcji Środowiska, rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Według rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 roku dopuszczalny poziom pól elektromagnetycznych w środowisku, dla częstotliwości objętych monitoringiem wynosi od 28 V/m do 61V/m.

W roku 2021 w Swarzędzu przeprowadzono badania poziomu pól elektromagnetycznych w dwóch punktach zlokalizowanych przy ul. Cieszkowskiego 39 i ul. Grudzińskiego 16, w których średnia wartość wyniosła – 1,08V/m.

Na terenie objętym projektem nie ma zainstalowanych anten nadawczych operatorów telefonii komórkowych. Najbliżej obszaru projektu planu znajdują się anteny Play, Orange i Plus usytuowane w Swarzędzu na osiedlu Czwartaków oraz T-Mobile i Play w Gruszczynie.

3 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze objętym granicami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” - obręb Gortatowo, część wschodnia nie występują tereny objęte prawną ochroną w formie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, pomnika przyrody, użytku ekologicznego, czy też stanowiska dokumentacyjnego (ustanowione w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Północno-zachodnia część obszaru objętego analizami położona jest w granicach obszaru objętych prawną ochroną ustanowioną w trybie wyżej wymienionej ustawy, Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk NATURA 2000 „Dolina Cybiny” (PLH300038). W związku z powyższym, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody konieczność uwzględnienia zasad ochrony dla obszarów i przedmiotów o szczególnych walorach przyrodniczych jest jednym z najbardziej istotnych problemów ochrony środowiska, które należy bezwzględnie uwzględnić realizując ustalenia projektu planu. W granicach obszaru objętego projektem mpzp wysoce prawdopodobna jest obecność gatunków roślin i zwierząt podlegających ochronie prawnej na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt oraz rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej roślin, opisane szerzej we wcześniejszych rozdziałach prognozy. Z uwagi na powyższe, realizacja ustaleń projektu mpzp musi uwzględniać zakazy ustanowione w odniesieniu do chronionych gatunków roślin i zwierząt, wskazanych we wspomnianych powyżej przepisach odrębnych. W tym miejscu należy jednak zaznaczyć, że zakres ustaleń miejscowego planu zagospodarowania charakteryzuje się znacznym stopniem ogólności, a jego poszczególne zapisy nie mogą powtarzać ustaleń zawartych w przepisach odrębnych.

Jako istotny problem, mający znaczenie dla sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów w granicach przedmiotowego obszaru, wskazać można natomiast występowanie niekorzystnych warunków gruntowych oraz położenie w obszarze zagrożonym procesami geodynamicznymi. Problem ten, omówiony szczegółowo w poprzednim rozdziale niniejszego opracowania wynika z obecności w północno-zachodniej części obszaru projektu planu zidentyfikowanego terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi nr ewidencyjny 30-21-165-T12 dla którego, w karcie rejestracyjnej (wg załącznika nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007 r.) zapisano zasady ochrony stoków. W karcie wskazano, konieczność rozpoznania warunków gruntowo - wodnych i geotechnicznych pod planowane inwestycje w związku z rozwijającą się zabudową zbczocy (droga rowerowa).

Zgodnie z ustaleniami projektu planu należy uwzględnić w zagospodarowaniu położenie obszaru analizowanego w zasięgu dwóch zbiorników wodonośnych - Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław - Gniezno” i nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”. W tym celu niezbędne jest uregulowanie m.in. gospodarki wodno-ściekowej, co przy istniejącym dostępie do sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej nie powinno stanowić problemu w realizacji ustaleń planu i przepisów odrębnych.

Zapisy planu miejscowego powinny ustalać sposób zagospodarowania, użytkowania i prowadzenia gospodarki leśnej na terenie lasu w zarządzie Nadleśnictwa Babki, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębными i planem urządzenia lasu.

Wśród istotnych problemów ochrony środowiska, jakie dotyczą strefy wielkopolskiej – a tym

samym również obszaru objętego granicami projektu mpzp – wskazać należy problemy związane z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń pyłu PM₁₀ i pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz bezno(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym. Stąd też konieczne jest podejmowanie szeregu działań – w tym działań planistycznych – mających na celu ograniczenie lub też wyeliminowanie źródeł ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w tym zakresie. Cele i działania, jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, zostały wskazane w „Programie ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀”. Istotnym zadaniem będzie zaproponowanie w projekcie planu odpowiednich rozwiązań, których realizacja umożliwi zmniejszenie stężeń powyższych substancji do poziomów dopuszczalnych. Mając na uwadze lokalizację obszaru objętego projektem planu, znacznej jego północno-zachodniej części w zasięgu archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej, w projekcie planu miejscowego należy uwzględnić zasady ochrony dziedzictwa kulturowego.

Z punktu widzenia realizacji projektu planu częściowo na glebach klasy III b w procedurze sporządzania dokumentu nie będzie wymagane uzyskanie zgody, o której mowa w art. 7 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych tj. na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, ponieważ Burmistrz Miasta Swarzędza w dniu 26.03.2013 r. uzyskał taką zgodę.

Przez obszar analizowanym przebiegają linie elektroenergetyczne niskiego napięcia 0,4kV i średniego napięcia 15kV, dla których niezbędne będzie wyznaczenie w projekcie pasów technologicznych wolnych od zabudowy wzdłuż ich przebiegu.

W granicach projektu mpzp nie stwierdzono natomiast występowania problemów ochrony środowiska wynikających z braku dostępu do sieci infrastruktury technicznej. Tereny położone w granicach analizowanego obszaru posiadają dostęp do sieci wodociągowej, w znacznym stopniu do kanalizacji sanitarnej oraz sieci gazowej i sieci elektroenergetycznej. Poprawne funkcjonowanie systemów zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków powstających na tym obszarze praktycznie eliminuje ryzyko istotnego zanieczyszczenia poszczególnych komponentów środowiska.

Ze względu na niewielkie natężenie ruchu o charakterze lokalnym na drogach w granicach projektu planu, nie stwierdzono niedotrzymania wymaganych standardów odnośnie klimatu akustycznego. Tereny położone w granicach analizowanego projektu mpzp pozostają poza zasięgiem oddziaływania hałasu kolejowego, lotniczego i przemysłowego.

4 INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1 Cel opracowania projektu planu

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, głównym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności kształtowania ładu przestrzennego oraz konieczności dostosowania funkcji i intensywności dalszego zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych przedmiotowego terenu.

Stosownie do art.14 ust.5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wykonano analizę dotyczącą zasadności przystąpienia do sporządzenia planu i stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz (Nr X/51/2011 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 29 marca 2011 r.). W Studium ... wyznaczone zostały kierunki zagospodarowania przestrzennego takie, jak: tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny komunikacji, lasy i zieleń naturalną. We wschodniej części opracowania w studium wskazano postulowaną lokalizację terenów centrotwórczych z realizacją usług podstawowych. Ustalenia projektu planu miejscowego nie naruszają zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz. Projekt planu kontynuuje przeznaczenie i zagospodarowanie terenów przeznaczonych pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami. Zachowana zostaje podstawowa funkcja osiedla, oraz skala i charakter zabudowy zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie. Projekt mpzp kontynuuje założenie urbanistyczne oparte o podstawowy układ dróg publicznych we wsi Gortatowo.

Dla obszaru objętego analizami nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania

przestrzennego.

Obszar objęty niniejszą „Prognozą ...” wschodnią granicą przylega do terenu dla którego obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego wraz z usługami rzemieślniczymi w Gortatowie gm. Swarzędz, działka o nr geodezyjnym 153, przyjęty Uchwałą Nr XLVII/361/98 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 29 kwietnia 1998r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego nr 23, poz. 286).

Od strony zachodniej obszaru analizowanego obowiązuje Uchwała Nr XLII/497/2002 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 16 stycznia 2002r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz obejmującego część działki położonej w Gortatowie przy ulicy Fabrycznej i oznaczonej numerem geodezyjnym 38/2-teren objęty zmianą ca 1,6ha (zmiana przeznaczenia z upraw polowych na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – pas działki o głębokości 50m)- Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego nr 37, poz. 1100.

Podstawowym celem opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest stworzenie podstawy prawnej do racjonalnego zagospodarowania przestrzennego wsi Gortatowo zgodnie z ustaleniami obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz. Cel zostanie spełniony w wyniku realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia.

4.2 Ustalenia projektu planu

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miejskiej w Swarzędzu oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:2000.

Część tekstowa projektu planu zawiera zapisy w zakresie: przeznaczenia terenów, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, zasad kształtowania krajobrazu, wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, zasad kształtowania zabudowy i wskaźników zagospodarowania terenu, maksymalnej i minimalnej intensywności zabudowy jako wskaźnika powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, powierzchni nowo wydzielanych działek, minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, geometrii dachów, maksymalnej wysokości zabudowy, minimalnej liczby miejsc do parkowania, zasad ustalania granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów, ustalonych i podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych, w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych, szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości, zasad rozbudowy i budowy systemów komunikacji i systemów infrastruktury technicznej. W projekcie planu znalazły się także zapisy ustalające stawkę służącą naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

W zakresie przeznaczenia terenów, w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia, ustalono:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone na rysunku planu symbolem **MN**;
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej, oznaczone na rysunku planu symbolem **MN/U**;
- tereny zabudowy usługowej lub mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone na rysunku planu symbolem **U/MN**;
- teren zabudowy usługowej, oznaczone na rysunku planu symbolem **U**;
- teren zabudowy usługowej celu publicznego – edukacji publicznej lub kultury i kultury fizycznej, oznaczony na rysunku planu symbolem **Uo/US**;
- tereny zieleni urządzonej - oznaczone na rysunku planu symbolem **ZP**;
- tereny zieleni krajobrazowej, oznaczone na rysunku planu symbolem **ZK**;
- teren zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych, oznaczony na rysunku planu symbolem **ZK/WS**;

- teren lasów i zalesień, oznaczony na rysunku planu symbolem **ZL**;
- tereny dróg publicznych klasy lokalnej, oznaczone na rysunku planu symbolem **KD-L**;
- tereny dróg publicznych klasy dojazdowej, oznaczone na rysunku planu symbolem **KD-D**;
- teren drogi publicznej klasy dojazdowej z placem, oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-Dp**;
- teren publicznego ciągu pieszo-rowerowego, oznaczony na rysunku planu symbolem **KDxr**;
- tereny dróg wewnętrznych, oznaczone na rysunku planu symbolem **KDW**;
- tereny dróg wewnętrznych dla pieszych i rowerów, oznaczone na rysunku planu symbolem **KDWxr**;
- tereny infrastruktury technicznej - elektroenergetyki, oznaczone na rysunku planu symbolem **E**.

Na obszarze projektu planu wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** na których dopuszczono wydzielenie nowych działek w sąsiedztwie już istniejących nielicznych działek zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Dla terenów tych ustalono dopuszczenie lokalizacji jednego budynku mieszkalnego wolnostojącego na każdej działce budowlanej, jednego budynku gospodarczo-garażowego wolnostojącego o powierzchni zabudowy nie większej niż 50 m².

Ustalenia w projekcie określają powierzchnię zabudowy działki, intensywność zabudowy, wysokość zabudowy, powierzchnię biologicznie czynną terenu, a także powierzchnię nowo wydzielonej działki budowlanej. Parametry te kształtują się w sposób następujący:

- powierzchnia zabudowy działki do 25% – dla terenów **1-13 MN**;
- powierzchnia zabudowy działki do 30% – dla terenów **14 - 36MN**;
- intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej od 0,01 do 0,75 - dla terenów **1-13 MN**;
- intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej od 0,01 do 0,9 - dla terenów **14 - 36 MN**;
- powierzchnia terenu biologicznie czynną nie mniejsza niż 60% powierzchni działki budowlanej - dla terenów **1-13 MN**;
- powierzchnia terenu biologicznie czynną nie mniejsza niż 50% powierzchni działki budowlanej - dla terenów **14-36 MN**;
- powierzchnia nowo wydzielonej działki budowlanej nie mniejszą niż 800 m² - dla terenów **14-18 MN, 24MN, 25MN, 27-29MN, 32-36MN** ;
- powierzchnia nowo wydzielonej działki budowlanej nie mniejszą niż 1000 m² - dla terenów **19 - 23MN, 26MN, 30MN, 31MN**,
- powierzchnia nowo wydzielonej działki budowlanej nie mniejszą niż 1200 m² - dla terenów **1- 13MN**
- .

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej oznaczony na rysunku planu symbolami **MN/U** wyznaczone zostały dla działek na których prowadzona jest działalność usługowa. Dla terenów **MN/U** ustalono dopuszczenie lokalizacji na działce budowlanej jednego wolnostojącego budynku mieszkalnego albo mieszkalno-usługowego, przy czym w budynku mieszkalno-usługowym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż 1 lokalu mieszkalny oraz 1 lokalu usługowego o powierzchni nie mniejszej niż 30% powierzchni całkowitej budynku oraz nie większej niż 60% powierzchni całkowitej budynku. Ponadto dopuszczono lokalizację budynku usługowego wolnostojącego oraz jednego budynku gospodarczo-garażowego o powierzchni zabudowy nie większej niż 100 m², przy czym budynek może być wolnostojący lub przybudowany do innego budynku.

Podobnie, jak w przypadku terenów MN zapisy projektu planu szczegółowo określają parametry dotyczące terenów **MN/U**:

- powierzchnię zabudowy działki do 40%, przy czym powierzchnia zabudowy działki budowlanej przeznaczonej pod budynek mieszkalny nie może przekraczać 30%;
- intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: od 0,01 do 1,2;
- powierzchnię terenu biologicznie czynną – nie mniejszą niż 30% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych nie mniejszą niż 1000m².

Projekt planu wskazuje także tereny zabudowy usługowej lub mieszkaniowej jednorodzinnej **U/MN**, dla których dopuszczono lokalizację budynków usługowych i urządzeń budowlanych. Ustalono, na terenach **U/MN** nakaz lokalizacji budynków kształtujących pierzeję wokół placu na terenie **KD-Dp**, w tym z dopuszczeniem lokalizacji budynków w zabudowie zwartej, usytuowanych bezpośrednio przy granicy sąsiedniej działki budowlanej; lokalu lub lokali usługowych w parterach budynków mieszkalno-usługowych.

Określono zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, takie jak:

- powierzchnię zabudowy działki do 50%;
- intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: od 0,3 do 2;
- powierzchnię terenu biologicznie czynną – nie mniejszą niż 25% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych nie mniejszą niż 1200m².

Na wskazanym w planie terenie zabudowy usługowej **U** ustalono lokalizację budynków usługowych budynków kształtujących pierzeję wokół placu na terenie **KD-Dp**, w tym z dopuszczeniem lokalizacji budynków w zabudowie zwartej, usytuowanych bezpośrednio przy granicy sąsiedniej działki budowlanej, przejścia lub przejazdu pomiędzy terenami **KD-Dp** i **1KD-D**

Określono zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, takie jak:

- powierzchnię zabudowy działki do 50%;
- intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: od 0,3 do 2;
- powierzchnię terenu biologicznie czynną – nie mniejszą niż 25% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych nie mniejszą niż 1200m².

Projekt planu wyznacza również teren zabudowy usługowej celu publicznego – edukacji publicznej lub kultury i kultury fizycznej **Uo/US** umożliwiając lokalizację inwestycji celu publicznego w zakresie edukacji publicznej oraz związanych z krzewieniem kultury i kultury fizycznej, w tym w szczególności budynków oświaty i ich zaplecza, budynków i budowli kultury, w tym: biblioteki, sale widowiskowo-koncertowe, sceny plenerowe, plenerowych budowli sportowych, w tym: boisk, kortów tenisowych, lodowisk, ścianek wspinaczkowych, placów zabaw i innych, budynków i hal sportowych, w tym sal gimnastycznych, budynku szatni z węzłem sanitarnym, magazynu i zaplecza administracyjnego.

Dla terenu **Uo/US** ustalono:

- powierzchnię zabudowy działki do 60%;
- intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: od 0,01 do 1,8;
- powierzchnię terenu biologicznie czynną – nie mniejszą niż 30% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych nie mniejszą niż 1500 m².

Na terenach **MN, MN/U, U/MN, U** i **Uo/US** projekt planu dopuszcza wydzielenie mniejszych działek dla dojazdów i dojazdów, urządzeń infrastruktury technicznej lub powiększenia sąsiedniej nieruchomości. Projekt planu dopuszcza zabudowę mniejszych działek niż określone powierzchnie w przedmiotowym projekcie, które istniały w dniu wejścia w życie niniejszego planu.

Mając na uwadze ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego ustalenia projektu zakazują lokalizacji obiektów budowlanych wykonanych z blachy i prefabrykatów betonowych, obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży większej niż 200 m², z wyłączeniem obiektów handlowych na terenie **U**, dla których dopuszcza się powierzchnię sprzedaży nie większą niż 1000 m² i na terenach **U/MN**, dla których dopuszcza się powierzchnię sprzedaży nie większą niż 350 m².

Z uwagi na oddziaływanie na bioróżnorodność i konieczność minimalizowania ryzyka negatywnych skutków realizacji zapisów planu, za pozytywne należy uznać zawarte w projekcie ustalenia odnośnie maksymalnej powierzchni zabudowy działki budowlanej, minimalnej powierzchni działki i jednocześnie wymagane planem minimalne powierzchnie terenu biologicznie czynne.

Analizowany projekt poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę **MN, MN/U, U/MN, U i Uo/US** ustala zachowanie zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym na terenach **1-2ZK i ZK/WS** stanowiących znaczną powierzchnię objętą projektem mpzp. Zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny (zgodnie z przepisami odrębnymi) a także zachowanie zbiornika wodnego, z dopuszczeniem jego przebudowy i rozbudowy na terenie zieleni krajobrazowej i wód powierzchniowych śródlądowych **ZK/WS** jest istotne m.in. ze względu na walory przyrodnicze terenów doliny Cybiny. Należy jednak zaznaczyć, że projekt planu dopuszcza rozbudowę zbiornika wodnego wyłącznie poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony. Istotnym ustaleniem, uwzględniającym występujące na terenie **ZK/WS** siedliska przyrodnicze chronione prawem, jest dopuszczenie zachowania istniejącego dojścia i dojazdu, oznaczonego na rysunku planu jako ciąg pieszo-rowerowy do zachowania, oraz wykorzystania go dla prowadzenia ruchu pieszo-rowerowego, bez możliwości utwardzenia. W projekcie planu bierze się pod uwagę prawdopodobieństwo lokalizacji na terenie **ZK/WS** urządzeń przeciwpowodziowych i regulacyjnych, sztucznych zbiorników, stawów, obiektów energetyki wodnej, wylotów urządzeń kanalizacyjnych służące do wprowadzania ścieków do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych oraz wyloty służące do wprowadzania wody do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych. Należy podkreślić, że powyższe urządzenia wodne zgodnie z ustaleniami planu mogą być lokalizowane wyłącznie poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony, co zabezpiecza obszary cenne przyrodniczo stanowiące przedmiot ochrony.

Podkreślić należy, że na terenach **ZK, ZK/WS** projekt planu zakazuje lokalizacji budynków, wiat, miejsc postojowych dla samochodów i ogrodzeń co w wyniku realizacji będzie skutkowało zachowaniem znacznej ich powierzchni jako biologicznie czynnej.

W projekcie planu wyznaczono tereny zieleni urządzonej **ZP**, na których dopuszczono lokalizację ciągów pieszych lub rowerowych, obiektów małej architektury, placów zabaw, plenerowych urządzeń rekreacyjnych, słupów ogłoszeniowych, urządzeń infrastruktury technicznej a także na terenach **1ZP, 2ZP, 3ZP, 6ZP, 7ZP** zbiorników retencyjnych. Jednocześnie określono na terenach **ZP** powierzchnię terenu biologicznie czynną nie mniejszą niż 50% oraz zakaz lokalizacji miejsc postojowych dla samochodów i zakaz lokalizacji budynków.

Projekt planu, na terenie lasu i zalesień **ZL**, ustala sposób zagospodarowania i użytkowania terenu zgodnie z przepisami odrębnymi, prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planem urządzenia lasu. Na terenie **ZL** dopuszcza się lokalizację niezbędnych elementów zagospodarowania takich jak drogi dojazdowe do gruntów leśnych poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony, urządzenia turystycznego w formie nieutwardzonego ciągu pieszego lub rowerowego o szerokości nie większej niż 2,5 m, w przebiegu wskazanym orientacyjnie na rysunku planu jako proponowany ciąg pieszo-rowerowy oraz poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony oraz wyłącznie infrastruktury technicznej niewymagającej zmiany przeznaczenia gruntów na cele nieleśne.

W analizowanym projekcie planu poza wydzielonymi terenami zieleni naturalnej o znacznej powierzchni w stosunku do całego obszaru, ustalono na terenach dróg publicznych klasy lokalnej, oznaczonych symbolami: **KD-L**, klasy dojazdowej, oznaczonych symbolami:

KD-D i terenach dróg wewnętrznych **KDW** dopuszczenie lokalizacji zieleni przydrożnej, (w tym szpalerów drzew na terenach **KD-L** i **KD-D**). Ponadto na terenie **3KD-D** i **7KD-D** ustalono lokalizację szpalerów drzew a ponadto na terenie **7KD-D** w strefie wyznaczonej na rysunku planu lokalizację zieleni izolacyjnej. Na terenach dróg **KD-L** i **KD-D** dopuszczono lokalizację ścieżek rowerowych.

Na wskazanym w planie terenie drogi publicznej klasy dojazdowej **KD-Dp** dopuszczono lokalizację placu oraz dopuszczono lokalizację zieleni w formie skweru lub szpaleru drzew, budowli takich jak: pomnik, fontanna i podobne, obiektów małej architektury.

Wśród zasad kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu istotne z punktu widzenia niniejszego opracowania są ustalenia dotyczące dopuszczalnej wysokości zabudowy. W analizowanym projekcie planu ustalono wysokość zabudowy:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

- budynki mieszkalne (na terenach **MN, MN/U**), mieszkalno-usługowe i usługowe (na terenach **MN/U**), - do dwóch kondygnacji nadziemnych oraz nie więcej niż 9 m do kalenicy;
- na terenach **U/MN** - budynków mieszkalno-usługowych, usługowych - dwie kondygnacje nadziemne oraz od 5 m do 7,5 m do okapu i nie więcej niż 10 m do kalenicy; zakaz lokalizacji budynków parterowych;
- budynki gospodarczo-garażowe (na terenach **MN, MN/U**) - jedna kondygnacja nadziemna oraz nie więcej niż 3 m do okapu lub gzymsu i nie więcej niż 5,5 m do kalenicy;
- na terenie **U** budynków : dwie kondygnacje nadziemne oraz od 5 m do 7,5 m - do okapu i nie więcej niż 10 m do kalenicy; zakaz lokalizacji budynków parterowych;
- budynki na terenie **Uo/US** - do trzech kondygnacji nadziemnych oraz nie więcej niż 15 m;
- budowli na terenie **Uo/US** - do 10m,
- budowli, takich jak: pomnik, fontanna i podobne, obiektów małej architektury na terenie **KD-Dp** - do 6m;
- wiaty (na terenach **MN, MN/U, U/MN, U, Uo/US**) do 4m;
- obiektów budowlanych na terenach **ZP** do 5m, na terenach **E** do 3,5m.

Określenie nieprzekraczalnych wysokości obiektów sytuowanych na poszczególnych terenach ma istotne znaczenie z punktu widzenia niniejszej Prognozy ... ze względu na kształtowanie krajobrazu nowo powstającego osiedla mieszkaniowego. Ponadto na terenach **MN, MN/U, U/MN, U** i **Uo/US** dopuszczono lokalizację kondygnacji podziemnej.

Z uwagi na obowiązek kształtowanie klimatu akustycznego i zminimalizowanie ryzyka niedotrzymania obowiązujących standardów akustycznych na wymagających ochrony akustycznej terenach, zlokalizowanych na analizowanym obszarze, jak i w jego sąsiedztwie w projekcie ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. Na terenach:

- **MN** - jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- **MN/U, U/MN** - jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
- **Uo/US** - jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- **U** - w przypadku lokalizacji:
  - obiektów oświaty - jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
  - obiektów zamieszkania zbiorowego - jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego,
  - domu opieki społecznej - jak dla terenów domów opieki społecznej.

Realizacja między innymi ustaleń odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wpłynie pozytywnie na warunki i jakość zamieszkania potencjalnych mieszkańców na terenie objętym projektem planu i w jego sąsiedztwie.

Należy podkreślić, iż w odniesieniu do całego obszaru objętego granicami projektu mpzp wprowadza się jednocześnie szereg ustaleń w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, określających sytuowanie budynków i wiat zgodnie z wyznaczonymi na rysunku planu obowiązującymi i nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, przy czym dla budynków mieszkalnych lub usługowych odsuniętych w głąb działki na odległość nie mniejszą niż 18 m od wyznaczonej linii zabudowy, budynków gospodarczo-garażowych, wiat obowiązujące linie zabudowy należy traktować jak nieprzekraczalne linie zabudowy; dla budynków zlokalizowanych na działkach narożnikowych dopuszczenie usytuowania budynków względem jednej wybranej obowiązującej linii zabudowy, przy czym drugą obowiązującą linię zabudowy należy traktować jak nieprzekraczalną linię zabudowy; zachowanie odległości obiektów budowlanych od krawędzi dróg publicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Mając na uwadze kształtowanie ładu przestrzennego sformułowano również ustalenia w odniesieniu do budynków istniejących. Dopuszczono zachowanie i przebudowę, w tym istniejących budynków zlokalizowanych przed wyznaczonymi obowiązującymi i nieprzekraczalnymi liniami zabudowy; rozbudowę i nadbudowę, przy czym dla rozbudowy i nadbudowy nakazuje się zachowanie ustaleń niniejszego planu, w tym nieprzekraczalnych linii zabudowy, a wyznaczone obowiązujące linie zabudowy należy traktować jak nieprzekraczalne linie zabudowy; zachowanie dotychczasowej geometrii dachów przy rozbudowie.

Mając na uwadze zarówno ład przestrzenny jak i kształtowanie krajobrazu i przestrzeni

publicznych określono w planie wysokości i wielkości nie tylko obiektów kubaturowych. W zakresie kształtowania przestrzeni publicznych ustalono dopuszczenie lokalizacji:

- a) obiektów małej architektury o wysokości nie większej niż 5 m, w szczególności służących do nawiązywania kontaktów społecznych, rekreacji mieszkańców i utrzymania porządku,
- b) tablic informacyjnych o programach dofinansowania inwestycji o powierzchni do 6 m²,
- c) na terenach publicznych parków, parkingów, placów zabaw, dróg i placów oraz na ich ogrodzeniach:
  - tablic i gablot informacyjnych o powierzchni do 2 m²,
  - słupów ogłoszeniowych o powierzchni ekspozycji do 6 m², średnicy do 1 m i wysokości do 2,5 m.

Ponadto w celu kształtowania przestrzeni publicznych ustalono:

zakaz sytuowania tablic i urządzeń reklamowych:

- a) w liniach rozgraniczających dróg publicznych,
- b) na terenach publicznych parków, parkingów, placów zabaw, dróg i placów,
- c) na budynkach powyżej poziomu parteru oraz na dachu budynku, z wyłączeniem szyldów na budynkach usługowych,
- d) na budowlach związanych z infrastrukturą techniczną oraz urządzeniach infrastruktury technicznej,
- e) na ogrodzeniach, z wyłączeniem terenów sportowych oraz szyldów w postaci płaskiej tablicy, nie wystającej poza ogrodzenie,
- f) przesłaniających lub wyklejających otwory okienne i drzwi,
- g) zakłócających kompozycję elewacji,
- h) niepołączonych trwale z gruntem;

nakaz sytuowania zewnętrznej krawędzi wolnostojących tablic i urządzeń reklamowych z zachowaniem odległości:

- a) nie mniejszej niż 10 m od osi jezdni oraz nie mniejszej niż wynika z przepisów odrębnych,
- b) nie mniejszej niż 10 m od granicy sąsiedniej działki budowlanej,
- c) nie mniejszej niż 20 m od zewnętrznej krawędzi wolnostojącej tablicy lub urządzenia reklamowego;

w przypadku sytuowania wielu tablic i urządzeń reklamowych lub szyldów na elewacji budynku, nakaz wykonania ich w tym samym kształcie, grupowania w jednym miejscu oraz umieszczania w równym szeregu w pionie lub w poziomie;

zakaz stosowania ogrodzeń (zakazy te nie dotyczą ogrodzenia boisk sportowych, placów budowy lub innych ogrodzeń wymagających spełnienia warunków określonych w przepisach odrębnych):

- a) od strony dróg i placów - pełnych, z prefabrykowanych betonowych przęsł, żelbetowych oraz z blachy,
- b) innych niż ażurowe,
- c) wyższych niż 2 m,
- d) na terenie **KD-Dp**.

Zakazy odnośnie ogrodzeń nie dotyczą ogrodzenia boisk sportowych, placów budowy lub innych ogrodzeń wymagających spełnienia warunków określonych w przepisach odrębnych.

Analizowany projekt planu określa geometrię dachów jako strome dwu- lub wielospadowe dla wszystkich obiektów i budynków na całym terenie objętym opracowaniem. Jednocześnie nieznacznie różnicuje ustalając kąt nachylenia połaci dachowych na terenach:

- **MN, MN/U** - dachy strome dwu- lub wielospadowe o kącie nachylenia głównych połaci od 25° do 45°, a dla budynków gospodarczo-garażowych i wiat dopuszcza się dachy płaskie,
- **U/MN, U** - dachy strome dwu- lub wielospadowe o kącie nachylenia głównych połaci od 25° do 45°,
- **Uo/US** - dachy dowolne.

Ze względu na szczególne położenie części wyznaczonych terenów, do projektu planu wprowadzono ustalenia w zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych, w tym terenów górniczych, obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych. Wśród tych ustaleń wskazać należy zapisy określające zasięg terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi o nr

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

30-21-165-T12, położonego na terenach: **1MN, ZL, ZK/WS, 1ZK, 2ZK, KDxr, 1KDWxr** (na części wymienionych terenów) wrysowany na rysunku planu. Dla wspomnianego wyżej terenu T-12 ustalono wykonanie badań geologiczno-inżynierskich dla posadowienia obiektu budowlanego, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz przy lokalizacji obiektów budowlanych nakaz zastosowania rozwiązań i środków technicznych, które zapobiegą naruszeniu stateczności zboczy i skarp.

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustalono ochronę konserwatorską archeologicznego dziedzictwa kulturowego dla zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, położonych w granicach wyznaczonych na rysunku planu archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej na terenach: **1ZK, 2ZK, Uo/US, 1MN, 11MN, 13MN, 1KD-L, 6KD-D**, w których nakazuje się prowadzenie badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu oraz uzyskanie pozwolenia właściwego konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych.

W projekcie planu ustalono również ochronę konserwatorską dla obiektu stodoły przy ul. Swarzędzkiej 19 w Gortatowie wpisanego do Gminnej Ewidencji Zabytków, zlokalizowanego na terenie **3MN/U**. Przedmiotem ochrony konserwatorskiej jest bryła i gabaryty budynku, forma i geometria dachu oraz zachowanie tradycyjnego pokrycia, forma i kształt otworów okiennych i drzwiowych oraz zachowanie oryginalnej stolarki okiennej i drzwiowej, konstrukcja szachulcowa i wykończenie elewacji. Dla przedmiotu ochrony ustalono zakaz zewnętrznego docieplania elewacji, dopuszczenie otworzenia zniszczonych elementów budowlanych, zakaz lokalizacji reklam na budynku, dopuszczenie przebudowy i rozbudowy pod warunkiem zachowania lub wyeksponowania pierwotnej bryły budynku, nakaz zaopiniowania prac remontowych, restauratorskich, konserwatorskich i innych prac budowlanych przez właściwego konserwatora zabytków przed wydaniem pozwolenia na budowę, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Z punktu widzenia charakteru niniejszego opracowania na podkreślenie zasługują ustalenia projektu planu dotyczące zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

W tym zakresie projekt mpzp „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia wprowadza zapisy ustalające:

- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia całego obszaru objętego planem w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław -Gniezno” i nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”;
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru Natura 2000 „Dolina Cybiny” PLH300038, w odniesieniu do których obowiązują przepisy odrębne i plan ochrony;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej, zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, miejsc parkingowych w obszarach stanowiących powierzchnie terenu biologicznie czynną;
- gospodarowanie odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz przepisami odrębnymi;
- stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia w obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń i zakazów zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami odrębnymi;
- dopuszczenie zagospodarowania mas ziemnych powstałych podczas prowadzenia robót budowlanych na działce budowlanej lub ich wywóz zgodnie z przepisami odrębnymi a w przypadku stwierdzenia zanieczyszczenia gleb prowadzenie rekultywacji zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zgodnie z przepisami odrębnymi na terenach oznaczonych symbolami:
  - **MN** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
  - **MN/U, U/MN** – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
  - **Uo/US** - jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- **U** – w przypadku lokalizacji:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

- obiektów oświaty – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- obiektów zamieszkania zbiorowego - jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego,
- domu opieki społecznej – jak dla terenów domów opieki społecznej.

Na obszarze całego projektu planu wprowadzono zakaz zmiany naturalnego ukształtowania terenu przekraczającego wysokość 1 m, z wyłączeniem zmian wynikających z budowy: zjazdów do garaży, basenów, oczek wodnych lub skalniaków ogrodowych.

Z punktu widzenia ochrony środowiska w granicach przedmiotowego obszaru istotne będzie jednocześnie przestrzeganie zapisów w zakresie rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej, ustalających wyposażenie obszaru objętego planem w sieci infrastrukturę techniczną wraz z urządzeniami niezbędnymi do ich funkcjonowania oraz podłączenie do niej terenów. W tym zakresie ustalono:

- dopuszczenie budowy, przebudowy, rozbudowy, montażu i rozbiórki infrastruktury technicznej;
- powiązanie planowanych urządzeń infrastruktury technicznej z siecią istniejącą w obszarze objętym planem oraz na terenach przyległych;
- zachowanie dostępu do sieci, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zachowanie odległości między urządzeniami infrastruktury technicznej oraz innymi obiektami budowlanymi, zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.
- zaopatrzenie w wodę dla celów socjalno-bytowych i zabezpieczenia przeciwpożarowego ze zbiorczej sieci wodociągowej oraz rozbudowę sieci;
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej z dopuszczeniem lokalizacji nowych przepompowni ścieków na wydzielonej działce o powierzchni nie mniejszej niż 70 m², z wyłączeniem terenów **ZL, ZK/WS, 1ZK, 2ZK** ;
- dopuszczenie do czasu realizacji systemu kanalizacyjnego, odprowadzenia ścieków bytowych do szczelnych, bezodpływowych zbiorników na nieczystości, na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- dla ścieków przemysłowych o składzie odbiegającym od dopuszczalnych norm dla ścieków komunalnych nakazano podczyszczanie ścieków na terenie zakładu;
- zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków;
- odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej lub zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszczenie rozbudowy sieci gazowej niskiego i średniego ciśnienia;
- zasilanie odbiorców z istniejącej i planowanej sieci elektroenergetycznej SN 15kV i nn 0,4 kV z dopuszczeniem zasilania z odnawialnych źródeł energii z wyłączeniem:
  - wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 500Kw na terenie **Uo/US**, a na pozostałych terenach o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż moc mikroinstalacji,
  - elektrowni wiatrowych,
  - biogazowni;
- lokalizację nowych odcinków sieci elektroenergetycznej na terenach zabudowy jako sieci podziemne, kablowe oraz docelową przebudowę istniejących sieci napowietrznych na sieci podziemne, kablowe;
- lokalizację stacji transformatorowych na terenach **E**, z dopuszczeniem lokalizacji nowych stacji transformatorowych słupowych lub kontenerowych wolnostojących na pozostałych terenach, z wyłączeniem terenów **ZL, ZK/WS, 1ZK, 2ZK**.

Mając na uwadze zaspokojenie potrzeb potencjalnych mieszkańców szczegółowo określono zasady lokalizacji miejsc parkingowych ustalając:

- zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc parkingowych na działce budowlanej, zaspokajających potrzeby w zakresie parkowania i postoju samochodów w ilości nie mniejszej niż:
  - a) 2 miejsca parkingowe na lokal mieszkalny,
  - b) 1 miejsce parkingowe na każde rozpoczęte 35 m² powierzchni użytkowej usług, lecz nie mniej niż 2 miejsca parkingowe,
  - c) 1 miejsce parkingowe na każde rozpoczęte 50 m² powierzchni użytkowej w budynkach na terenach **Uo/US**;

- lokalizację miejsc postojowych dla rowerów w ilości nie mniejszej niż 20% miejsc parkingowych dla samochodów, z wyłączeniem miejsc parkingowych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- lokalizację miejsc parkingowych w granicach nieruchomości, na której realizowana jest inwestycja, wliczając w to miejsca parkingowe w garażach, wiatach i parkingach podziemnych.

Istotne dla obsługi mieszkańców jest określenie zasad rozbudowy i budowy systemów komunikacji. W projekcie planu ustalono powiązanie komunikacyjne obszaru planu z zewnętrznym układem komunikacyjnym, obsługę komunikacyjną terenów w granicach planu z istniejącymi i planowanymi drogami publicznymi, w tym poprzez drogi wewnętrzne. Ustalono następujące klasy dróg publicznych o symbolach:

- **KD-L** - drogi klasy lokalnej,
- **KD-D** i **KD-Dp** - drogi klasy dojazdowej.

Dla zapewnienia pełnej obsługi komunikacyjnej obszaru, poza wyznaczonymi w planie drogami publicznymi i wewnętrznymi, ustalono dopuszczenie lokalizacji dojazdów na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Ustalono także docelowe połączenie drogi **12KDW** z drogą **7KD-D** po jej wybudowaniu.

Projekt planu ustala lokalizację infrastruktury drogowej dla ruchu pieszego, rowerowego albo pieszo-rowerowego na terenie publicznego ciągu pieszo-rowerowego **KDxr** i na terenach dróg wewnętrznych dla pieszych i rowerów **KDWxr**, przy czym na terenach **KDxr** i **1KDWxr** dopuszcza się wyłącznie ciąg nieutwardzony lub o nawierzchni żwirowej.

Na terenach dróg publicznych klasy lokalnej **KD-L** i klasy dojazdowej **KD-D** dopuszczono lokalizację ścieżek rowerowych. Na terenach zieleni urządzonej **ZP** dopuszczono lokalizację ciągów pieszo lub rowerowych.

W projekcie ustalono szczególne warunki zagospodarowania terenów i ograniczenia w ich użytkowaniu ze względu na przebiegające przez obszar analizowany linie elektroenergetyczne. Dla napowietrznych linii elektroenergetycznych do czasu ich przebudowy na podziemne przy lokalizacji zadrzewień, budowli i budynków należy uwzględnić ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu zgodnie z przepisami odrębnymi w pasach technologicznych o szerokości 6 m od osi linii 15 kV na stronę oraz 3,5m od osi linii 0,4kV na stronę.

Jednym z ograniczeń w zagospodarowaniu terenu jest istniejący, w granicach omawianego projektu system melioracyjny. W projekcie planu ustalono nakaz zachowania ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego, z dopuszczeniem przebudowy i rozbudowy, zgodnie z przepisami odrębnymi.

4.3 Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, rozwiązania i ustalenia projektu planu miejscowego muszą być zgodne z zapisami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a Rada Gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń Studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze objętym niniejszym opracowaniem obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy Swarzędz (uchwała nr X/51/2011 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 29 marca 2011 r.). Studium jest dokumentem określającym politykę przestrzenną prowadzoną na terenie całej gminy, uwzględniającą zasady ładu przestrzennego oraz potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych. Podstawowymi zadaniami w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk, zapisanymi w Studium ... z 2011r. są:

- wyznaczenie obszarów chronionych, ze względu na ich walory przyrodnicze, w tym (projektowanego w 2011 roku) obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny,
- utrzymanie dominującej funkcji rolniczej i podporządkowanych jej funkcji turystycznej oraz wypoczynkowej w północnej części gminy, ze względu na jej przyrodnicze zasoby i walory oraz ograniczenie stopnia urbanizacji tej części gminy,
- utrzymanie terenów lasów i wzbogacenie tych zasobów o nowe zalesienia. Studium dopuszcza wprowadzenie zalesień na wszystkich typach gruntów, poza gruntami II i

III klasy,

- utrzymanie terenów zieleni, parków, ogrodów działkowych oraz zwiększenie ich powierzchni przez włączenie do nich pasów terenów przy strumieniach,
- utrzymanie wód powierzchniowych, cieków, oczek wodnych z zakazem ich zabudowania,
- utrzymanie w dobrym stanie sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej oraz ich dalszy rozwój,
- zachowanie krajobrazu wsi i małego miasta.

Ponadto w kierunkach zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Swarzędz wskazano potrzebę ustalenia:

- obowiązku sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla terenów wymagających ochrony, dla terenów zdegradowanych, przekształcających się spontanicznie, a nie podlegających ochronie na podstawie przepisów prawa,
- obowiązku sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o kierunku rewitalizacji, dla terenów z zespołami folwarcznymi,
- wprowadzenia w planach miejscowych zapisu, że preferowanymi czynnikami grzewczymi powinny być paliwa charakteryzujące się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi, takie jak: paliwa płynne, stałe (np. drewno, biomasa), gazowe lub alternatywne źródła energii.

W obowiązującym Studium ... wyznaczone zostały kierunki zagospodarowania przestrzennego takie, jak: tereny zabudowy mieszkaniowej (II.30.M), tereny zieleni naturalnej (Z), teren lasu (ZL), tereny wód (WS). W kierunkach „Studium ...” wskazano także postulowaną lokalizację terenów centrotwórczych z realizacją usług podstawowych w strefie centralnej, w której wg Studium ... usytuowany jest obszar projektu planu.

Biorąc pod uwagę powyższe kierunki zagospodarowania wskazane w obowiązującym Studium, analizowane ustalenia projektu planu należy uznać za prawidłowe. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia nie narusza ustaleń Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Swarzędz, uchwalonego uchwałą nr X/51/2011 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 29 marca 2011 r..

Dla obszaru Województwa Wielkopolskiego obowiązuje Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku, przyjęta uchwałą nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 r. W Strategii wyodrębniono cele strategiczne oraz przypisane im odpowiednio cele operacyjne i kluczowe kierunki interwencji. Z punktu widzenia niniejszej Prognozy ... szczególnie należy nawiązać do celu strategicznego (3) – rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski. W ramach tego celu określono cel operacyjny (3.2.) – poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski poprzez kluczowe kierunki interwencji:

- Zwiększanie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości;
- Poprawa jakości powietrza;
- Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami;
- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu, w tym zasobów leśnych oraz zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego;
- Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa;
- Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, wzmocnienie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego.

Cel operacyjny 3.3 – zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej powinien być realizowany poprzez:

- Zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym OZE i wodoru;
- Optymalizacja gospodarowania energią;
- Zapewnienie stabilnych dostaw paliw i energii.

Zgodnie z założeniami Strategii wszelkie działania realizujące powyższe cele powinny przebiegać zgodnie z określonymi zasadami horyzontalnymi. Wśród tych zasad są: rozwój z poszanowaniem ładu przestrzennego i rozwój zrównoważony.

Dla obszaru Województwa Wielkopolskiego obowiązuje obecnie Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ wraz z Planem

zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, przyjęty uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019r.

W planie tym określono m.in. cele polityki przestrzennej, które pozostają spójne z celami strategicznymi Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030. Wśród celów polityki przestrzennej, szczególnie istotnych z punktu widzenia niniejszego opracowania jest: ochrona walorów przyrodniczych, kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego, ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji. Dla realizacji określonych celów polityki przestrzennej (ochrony walorów przyrodniczych) wskazano kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa takie jak:

- ochrona różnorodności biologicznej- realizowana poprzez formy ochrony przyrody oraz ochronę wybranych gatunków i siedlisk; polega ona na zachowaniu i odtwarzaniu siedlisk niezbędnych do życia poszczególnych gatunków;
- ochrona obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych – realizowana poprzez realizację planów ochrony dla parków narodowych, rezerwatów przyrody, i parków krajobrazowych oraz plany ochrony ustanawiane dla obszarów NATURA 2000;
- zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego województwa, w tym obszary węzłowe (o randze międzynarodowej i krajowej, regionalnej, ponadlokalnej), korytarze ekologiczne (dolin rzecznych, lądowe, strukturalne kliny zieleni m. Poznania) - zagospodarowanie obszarów kluczowych powinno być podporządkowane funkcji przyrodniczej, a ich ochrona przed antropopresją ma priorytetowe istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania środowiska.

Dla realizacji powyższych kierunków zagospodarowania określono m.in. działania, tj.:

- zapobieganie fragmentacji ekosystemów i zapewnienie ich łączności ekologicznej;
- zachowanie leśnych kompleksów promocyjnych stanowiących modelowe obszary proekologicznego, nowoczesnego gospodarowania w las;
- rekultywację i renaturalizację obszarów zdegradowanych i przekształconych antropogenicznie;
- zachowanie obszarów i obiektów objętych ochroną prawną oraz ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów z uwzględnieniem obowiązujących przepisów oraz dostosowanie zagospodarowania, wprowadzanie i stosowanie rozwiązań technicznych minimalizujących i wykluczających niekorzystny wpływ na gatunki chronione;
- uwzględnienie ustaleń planów ochrony i planów zadań ochronnych oraz programów ochrony gatunków;
- dla obszarów węzłowych - ograniczanie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego; zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów rolnych i leśnych (mozaikowatych krajobrazów rolniczych) oraz ograniczanie ich przekształcania na cele nierolnicze i nieleśne;
- dla korytarzy ekologicznych - ograniczanie zainwestowania na obszarach stanowiących lądowe korytarze ekologiczne, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego;

Dla realizacji określonych celów polityki przestrzennej (kształtowania i racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska przyrodniczego) wskazano kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa takie jak:

- ochrona zasobów leśnych – poprzez zwiększanie powierzchni leśnych, ochronę istniejących kompleksów leśnych oraz równoważenie potrzeb rozwoju społeczno-gospodarczego z koniecznością zachowania stabilnego i trwałego funkcjonowania ekosystemów leśnych, zalesienia prowadzone przy zachowaniu zgodności gatunkowej nasadzeń z potencjałem siedliska;
- ochrona zasobów wód – poprzez poprawę bilansu wodnego poprzez zwiększenie retencji w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania przyrody;
- ochrona powierzchni ziemi;
- ochrona złóż kopalin – wyznaczenie nowych terenów górniczych poprzedzone uzasadnieniem gospodarczym, minimalizacja szkód w środowisku, stosowanie działań rekultywacyjnych terenów powyrobiskowych, potrzeba wykluczenia eksploatacji kopalin, szczególnie metodą odkrywkową, na terenach cennych przyrodniczo objętych ochroną prawną.

Dla realizacji powyższych kierunków zagospodarowania określono m.in. działania, tj.:

- zachowanie istniejących kompleksów leśnych, ochronę leśnej różnorodności biologicznej oraz przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska leśnego (abiotycznym, biotycznym i antropogenicznym), a także zabezpieczanie najbardziej wrażliwych terenów leśnych od szkód związanych z antropopresją;
- ochrona Głównych Zbiorników Wód Podziemnych oraz ochrona i poprawa stanu zasobów wodnych w jednolitych częściach wód;
- ograniczanie przekształceń rzeźby terenu, a zwłaszcza wyróżniających się w krajobrazie form pagórkowatych i dolinnych;
- racjonalne gospodarowanie kopalinami;
- w zakresie ochrony złóż kopalin: racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin należących w większości do nieodnawialnych zasobów środowiska przyrodniczego, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju; Ochrona i zachowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz terenu nad złożami zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi; Uzasadnione gospodarczo wykorzystanie kopalin przy zastosowaniu wszelkich środków ograniczających szkody w środowisku, przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopalin, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zasobów wodnych w obrębie wszystkich zlewni położonych w zasięgu potencjalnego oddziaływania, ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej i innych zasobów przyrodniczych oraz uwarunkowań ekonomicznych, społecznych i przestrzennych; ograniczanie lub wykluczenie eksploatacji kopalin, w szczególności metodą odkrywkową, na terenach cennych przyrodniczo objętych ochroną prawną;

Dla realizacji określonych celów polityki przestrzennej (ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu ...) wskazano kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa takie jak:

- wzmacnianie tożsamości narodowej i regionalnej – poprzez ochronę istniejących zasobów materialnych i duchowych oraz kreowaniu nowych jakości w poszczególnych dziedzinach kultury – tworzenie nowej jakości przestrzeni;
- rozwój zróżnicowanych form turystyki i rekreacji – poprzez wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej dla obiektów wraz z ich otoczeniem (przedpola ekspozycji widokowej oraz osie widokowe na obiekty);
- tworzenie stref ochronnych dla obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów archeologicznych, szczególnie tych o własnej formie krajobrazowej, z określeniem zasad inwestowania, w tym ograniczeń dla zainwestowania oraz prowadzenia działalności rolniczej.

Obecnie w opracowaniu są Założenia regionalnej strategii na rzecz neutralności klimatycznej. WIELKOPOLSKA WSCHODNIA 2040 „PO WĘGLU”. Zgodnie z Założeniami do „Regionalnej strategii...” jej głównym celem jest wyznaczenie nowego i ambitnego proklimatycznego podejścia do rozwoju oraz wskazanie priorytetowych kierunków działań, których efektem będzie redukcja emisji gazów cieplarnianych i poprawa jakości powietrza, rozwój i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz ograniczenie zapotrzebowania na energię i zwiększenie efektywności energetycznej, a także rozwój innowacyjnych rozwiązań i dobrych praktyk. Uchwalenie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040 planowane jest na rok 2021. Jest to dokument określający politykę Samorządu Województwa Wielkopolskiego ukierunkowaną na osiągnięcie na terenie Wielkopolski Wschodniej neutralności klimatycznej. Powyższy cel nawiązuje także do unijnych celów klimatycznych wynikających bezpośrednio z Europejskiego Zielonego Ładu.

Podsumowując:

1. rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne wskazane w analizowanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia, należy uznać za zbieżne z kierunkami przeznaczenia wskazanymi dla przedmiotowego obszaru w obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Swarzędz,
2. ustalenia w zakresie ochrony środowiska w projekcie mpzp „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia są zbieżne ze sformułowanymi działaniami i celami m.in. w takich dokumentach jak:
  - Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030,
  - Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030,

- Program ochrony środowiska dla gminy Swarzędz na lata 2020-2023,
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, uchwała nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.,
- Założenia regionalnej strategii na rzecz neutralności klimatycznej. WIELKOPOLSKA WSCHODNIA 2040 „PO WĘGLU”,
- Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Swarzędz na lata 2015-2019 z perspektywą na lata 2020-2024,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020), październik 2013 - a w szczególności z kierunkiem działań 1.1 - dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu; 1.3 - dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu; 1.4 - ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu,
- Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, uchwała nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019r.

Dotychczas nie został sporządzony audyt krajobrazowy, o którym mowa w art.38a ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w 2017 roku formalnie rozpoczęło prace nad sporządzeniem audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego na mocy uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 1575/2016 z dnia 4 lutego 2016 r. Została również powołana Rada Naukowa Audytu Krajobrazowego dla Województwa Wielkopolskiego.

4.4 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Brak obowiązującego planu miejscowego, opracowanego dla danego terenu, uniemożliwia określenie i wprowadzenie zasad kształtowania polityki przestrzennej oraz zasad zagospodarowania i zabudowy obejmujących znaczny obszar o zróżnicowanym sposobie użytkowania.

W celu kształtowania ładu przestrzennego na obszarze analizowanym i skutecznej ochrony poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego konieczne jest określenie sposobu zagospodarowania i użytkowania w sposób kontrolowany. Ze względu na występujące na obszarze analizy znaczne powierzchnie terenów niezabudowanych (tereny częściowo użytkowane rolniczo, tereny wydzielonych działek budowlanych) występuje ryzyko zbyt intensywnego sposobu zagospodarowania oraz nie uwzględnienia lokalnych uwarunkowań, w tym w szczególności terenów o wyjątkowych walorach krajobrazowych i przyrodniczych.

W przypadku braku planu miejscowego przewiduje się, że procesy osadnicze w dalszym ciągu będą kontynuowane w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Fragmentaryczny sposób zagospodarowania przestrzeni niesie ryzyko powstania nieładu urbanistycznego na danym terenie oraz presję na lokalizację zabudowy zbyt blisko terenów doliny rzeki Cybiny. Utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenu jest mało prawdopodobne ze względu na wyraźną tendencję (trend) do wydzielania na tym obszarze działek pod zabudowę.

Brak planu miejscowego może doprowadzić do znacznego uszczuplenia powierzchni biologicznie czynnych co może wpłynąć negatywnie na panujące warunki gruntowo-wodne. Bez planu, dotychczasowy sposób użytkowania i zagospodarowania pozwoli na wprowadzenie na obszarach sąsiadujących z istniejącymi terenami zainwestowanymi, funkcji generujących znaczne ilości zanieczyszczeń, przy jednoczesnym braku zastosowania rozwiązań, pozwalających ograniczać negatywne oddziaływanie na środowisko, co jest szczególnie istotne ze względu na położenie analizowanego obszaru w całości w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław-Gniezno” i GZWP nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”. Ponadto znaczna część projektu planu położona jest w granicach Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk NATURA 2000 Dolina Cybiny. Planowaną zmianę przeznaczenia terenów rolniczych, w znaczny sposób przekształconych antropogenicznie przy tendencji do lokalizowania zabudowy w pobliżu doliny Cybiny, należy uznać za zminimalizowanie ryzyka dalszego dopływu zanieczyszczeń związanych z prowadzonymi pracami polowymi (nawożenie substancjami chemicznymi, opryski). Zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego, zgromadzone wcześniej w glebie, będą powoli ulegać rozkładowi i absorpcji. Plan miejscowy określa szczegółowo zasady ochrony środowiska przyrodniczego,

parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów oraz wymagane standardy klimatu akustycznego i jakości powietrza.

W granicach projektu planu występuje teren zagrożony osuwaniem się mas ziemnych. Ustalenia projektu planu o charakterze ochronnym i minimalizującym stopień ingerencji w zasięgu osuwiska, pozwolą na zachowanie i ochronę stateczności zagrożonego zbocza.

Brak ustaleń planu miejscowego, obejmującego znaczny obszar o zróżnicowanych uwarunkowaniach, w tym część obszaru Natura 2000, stosownie do ustawy z dnia 23 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, oraz brak ich realizacji wpłynie negatywnie na komponenty środowiska przyrodniczego.

Należy zakładać, że poprzez szczegółowe określenie sposobu zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów, jak również podstawowych zasad ochrony środowiska oraz rozwiązania w zakresie komunikacji i sieci infrastruktury technicznej, przy pełnej realizacji ustaleń mpzp „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia nie wystąpią opisane wyżej negatywne zjawiska zarówno na obszarze przedmiotowego planu, jak i na terenach z nim sąsiadujących.

5 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Konieczność dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych i nowe obowiązki wynikają z akcesji Polski do Unii Europejskiej. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia. Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE I WSPÓLNOTOWE

Do dokumentów rangi międzynarodowej i wspólnotowej, formułujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia omawianego projektu planu, zaliczyć można:

- Europejską Konwencję Krajobrazową

Europejską Konwencję Krajobrazową sporządzono we Florencji dnia 20 października 2000 r. Jej celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu – cel istotny z uwagi na położenie analizowanego obszaru w bezpośrednim otoczeniu cennych przyrodniczo terenów zieleni, objętych ochroną prawną w formie obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Cybiny w Poznaniu”. Cel realizowany w projekcie mpzp m.in. poprzez ustalenia w zakresie kształtowania i ochrony ładu przestrzennego, w zakresie szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, których realizacja pozwoli na zachowanie ekstensywnego charakteru osiedla mieszkaniowego z przewagą zabudowy jednorodzinnej, ustalenie zachowania zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym na terenach **ZK** i **ZK/WS**, zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny, zgodnie z przepisami odrębnymi i zachowanie zbiornika wodnego, z dopuszczeniem jego przebudowy i rozbudowy (rozbudowy wyłącznie poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony) na terenie **ZK/WS**, dopuszczenie lokalizacji zieleni przydrożnej na terenach **KD-L**, **KD-D**, **KDW**, dopuszczenie lokalizacji zieleni w formie skweru lub szpaleru drzew na terenie **KD-Dp** a także lokalizację szpalerów drzew na terenie **3KD-D** i **7KD-D**. Na terenie **7KD-D** w strefie wyznaczonej na rysunku planu ustalono lokalizację zieleni izolacyjnej. Ponadto określono minimalną powierzchnię biologicznie czynną i maksymalną powierzchnię zabudowy na terenach przeznaczonych pod zabudowę, w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej. W projekcie planu ustalono m.in. zasady lokalizacji miejsc parkingowych, zasady i parametry ogrodzeń, tablic informacyjnych, urządzeń reklamowych i słupów ogłoszeniowych. Określono maksymalną wysokość zabudowy i geometrię dachów.

- Agendę 21/Agendę na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030;

Agenda 21, czyli „wszechstronny plan działania na wiek XXI dla Narodów Zjednoczonych, rządów i grup społecznych w każdym obszarze, w którym człowiek ma wpływ na środowisko” został przyjęty przez ponad 178 krajów podczas konferencji ONZ dotyczącej środowiska i rozwoju (UNCED), która odbyła się w Rio de Janeiro w Brazylii, w czerwcu 1992 roku. Agenda 2030 została przyjęta przez 193 państwa członkowskie ONZ Rezolucją Zgromadzenia Ogólnego 25 września 2015 roku w Nowym Jorku. Program Agendy 2030 powstał jako kontynuacja nie do końca osiągniętych celów Agendy 21. Agenda 21 koncentrowała się przede wszystkim na zmianach klimatycznych i środowisku naturalnym, a program Agendy 2030 wykracza daleko poza ten obszar. W Agendzie 2030 poruszono znacznie szersze kwestie jak ekonomia, rolnictwo, edukacja, równość płci, opieka zdrowotną i wiele innych znaczących dla ludzkości kwestii. Oba Programy zawierają zalecenia dotyczące ochrony i kształtowania środowiska życia człowieka, zwracając szczególną uwagę, poza uwarunkowaniami społecznymi i ekonomicznymi na ochronę zasobów naturalnych, a także racjonalne gospodarowanie nimi w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju. Szczególnie, w odniesieniu do omawianego projektu mpzp, przytoczyć należy trzy spośród siedemnastu celów Agendy 2030:

Cel 6: Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi,

Cel 13: Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom,

Cel 15: Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczając pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej.

Zasady zrównoważonego rozwoju przyjęte w Agendzie 2030 są wdrażane na szczeblu wspólnotowym i krajowym.

- Dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE);

Nakładającą na Państwa Członkowskie obowiązek utrzymania jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach. W projekcie planu wskazany cel jest realizowany poprzez ustalenie: stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia w obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń i zakazów zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami odrębnymi; zasilanie odbiorców z istniejącej i planowanej sieci elektroenergetycznej SN 15kV i nn 0,4 kV z dopuszczeniem zasilania z odnawialnych źródeł energii o mocy mniejszej niż 500 kW, z wyłączeniem elektrowni wiatrowych i biogazowi; zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej; zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Pośrednio poprzez wszystkie ustalenia dotyczące kształtowania zieleni, w tym lokalizowania nowych zadrzewień, które w wyniku realizacji planu będą wpływały pozytywnie na jakość powietrza.

- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (zwanej dalej „dyrektywą 2001/42/WE”);

Jej celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględnienia aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju. Zgodnie z tą dyrektywą wszystkie plany i programy sporządzane i przyjmowane na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko, podlegają procedurze oceny wpływu na środowisko. Transpozycja dyrektywy w polskim prawodawstwie nastąpiła

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która to określa m.in. zasady i tryb w sprawach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której jednym z elementów jest właśnie Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzana dla projektów mpzp.

- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. zwana Ramową Dyrektywą Wodną (RDW)

ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej UE (2000/60/WE) – szczególnie istotne z uwagi na położenie terenu opracowania projektu planu w obszarze GZWP nr 143 „Subzbiornik Inowrocław - Gniezno” i GZWP nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”.

Jej celem jest ochrona i poprawa stanu śródlądowych wód europejskich (powierzchniowych i podziemnych) oraz ekosystemów lądowych zależnych od wody. W projekcie planu w tym zakresie ustala się zasady gospodarowania odpadami, zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi, z wyłączeniem przedsięwzięć inwestycji celu publicznego i inwestycji wynikających z ustaleń planu, docelowe odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, określa zasady zagospodarowanie lub odprowadzenie wód opadowych lub roztopowych, ustala zaopatrzenie w wodę do celów bytowo-gospodarczych oraz przeciwpożarowych z sieci wodociągowej. Projekt planu ustala w zakresie ochrony środowiska (w tym w szczególności wód) i przyrody - uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia: całego obszaru objętego planem w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław -Gniezno” i nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska” i części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru Natura 2000 „Dolina Cybiny” PLH300038, w odniesieniu do których obowiązują przepisy odrębne i plan zadań ochronnych. Ponadto ustalono: zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz dopuszczono lokalizację zbiorników retencyjnych na terenach wyznaczonej planem zieleni urządzonej.

- Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Siedliskowa”) - zobowiązującą Państwa Członkowskie do ochrony wskazanych (ważnych w skali europejskiej) gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, jak również powołania obszarów ich ochrony – cel szczególnie istotny w kontekście wartości ekologicznej terenów włączonych do sieci Natura 2000;
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.

W wymienionych wyżej trzech dokumentach priorytetowe działania związane są z ochroną bioróżnorodności, przeciwdziałaniem zmianom klimatu, ograniczeniem wpływu zanieczyszczenia powietrza na zdrowie, oraz racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych. Dokumenty te określają cele ochrony środowiska szczególnie istotne z punktu widzenia analizowanego projektu planu obejmującego fragment obszaru NATURA 2000 „Dolina Cybiny” (PLH300038), oraz w zasięgu GZWP nr 143 i GZWP nr 144.

Projekt planu wprowadza szereg ustaleń odnośnie ochrony walorów przyrodniczych w tym miejsc bytowania i migracji zwierząt, ochrony siedlisk przyrodniczych i stanowisk zwierząt. Projekt planu nie ingeruje w stanowiska chronionych zwierząt zlokalizowane w granicach planu. Prognozuje się, że realizacja projektu planu nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar ochrony NATURA 2000 Dolina Cybiny, w tym na przedmioty ochrony wyżej wymienionego obszaru. Projekt planu zawiera liczne ustalenia sprzyjające ochronie wód powierzchniowych i podziemnych (oraz gleby), w tym w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i zagospodarowania odpadów. Istotne są także ustalenia zachowania zieleni naturalnej lub lokalizacji zieleni urządzonej i przydrożnej, określenie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych na terenach przeznaczonych pod zabudowę.

DOKUMENTY KRAJOWE:

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) została przyjęta przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. KSRR jest podstawowym dokumentem kształtowania polityki regionalnej w Polsce do 2030 r.

KSRR identyfikuje wyzwania rozwojowe kraju w ujęciu regionalnym do 2030 r., określa najważniejsze kierunki oraz zasady, wyznacza cele polityki regionalnej do 2030 r. i działania, jakie dla ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorząd terytorialny i inne podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki oraz określa system realizacji i ramy finansowe KSRR.

W KSRR określono wyzwania dla polityki regionalnej do 2030 roku:

1. Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska.
2. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych.
3. Rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego.
4. Wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek.
5. Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach.
6. Zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami.
7. Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Z punktu widzenia niniejszego dokumentu najbardziej istotne jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska. Zwiększenie poziomu ochrony środowiska, poprawa warunków środowiskowych oraz ograniczenie ryzyka związanego ze zmianami klimatu, niezbędne będzie m.in. efektywne korzystanie z zasobów naturalnych i ochrona zasobów wodnych czy promocja recyklingu odpadów. Z punktu widzenia niniejszego opracowania wspomnieć można przede wszystkim o ustaleniach wskazujących na konieczność ochrony powietrza i wód oraz właściwej gospodarki odpadami. Realizacja planu ma za zadanie eliminowanie konfliktów przyrodniczo-przestrzennych i barier dla zrównoważonego rozwoju oraz minimalizowanie negatywnych skutków ewentualnych kolizji (szczególnie między programami rozwojowymi a obszarami chronionymi).

- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)

SPA2020 wpisuje się w ramową politykę Unii Europejskiej w zakresie adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, zwracając szczególną uwagę na lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcję kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych. Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, realizowane poprzez określenie działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Wśród planowanych do realizacji inwestycji znajduje się szereg przedsięwzięć poprawiających jakość życia mieszkańców i pobudzających wzrost gospodarczy. Oceniany projekt mpzp uwzględnia przede wszystkim następujące cele określone w SPA:
Cel 1 zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, poprzez ustalenia:

- pozwalające na zapewnienie dostępu do wody dobrej jakości, poprawę i utrzymanie dobrego stanu wód i ekosystemów od wód zależnych, poprawę bezpieczeństwa i efektywności ekonomicznej gospodarki wodnej (kierunek dz. 1.1);
- dostosowania systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania na energię elektryczną, jak i ciepłą – wskazanie do stosowania niskoemisyjnych źródeł energii, w tym energii elektrycznej lub energii odnawialnej, w tym z biomasy (kierunek dz. 1.3);
- ochrony różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu –

zachowanie i ochrona terenów leśnych, zieleni naturalnej i terenów rolniczych (kierunek dz. 1.4.);

Cel 2 skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich, poprzez ustalenia:

- wspierające rozwój produkcji rolniczej i stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych m.in. gospodarowanie nawozami naturalnymi w sposób zabezpieczający przed przenikaniem wycieków do gruntu i wód, zachowanie i ochrona gruntów rolnych (kierunek dz. 2.1);

Cel 6 kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu, poprzez ustalenia:

- ochrony ujęć wody i dopuszczenie zaopatrzenia w wodę z istniejących ujęć (kierunek dz. 6.1);
- zaopatrzenie w wodę ze zbiorczej sieci wodociągowej (kierunek dz. 6.1).

Planowane działania obejmują np. poprawę jakości wód, rozwój odnawialnych źródeł energii, zwiększenie zalesienia czy wsparcie dla rozwoju technologii środowiskowych co ma odzwierciedlenie w ustaleniach analizowanego projektu planu.

W tym zakresie w projekcie planu ustalono: zakaz lokalizacji: przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej, zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej; stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia w obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń i zakazów zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami odrębnymi; umożliwienie odprowadzenia wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych; zaopatrzenie w wodę dla celów socjalno-bytowych i zabezpieczenia przeciwpożarowego ze zbiorczej sieci wodociągowej i rozbudowę sieci; zasilanie odbiorców z istniejącej i planowanej sieci elektroenergetycznej SN 15kV i nn 0,4 kV z dopuszczeniem zasilania z odnawialnych źródeł energii z wyłączeniem: wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 500Kw na terenie **Uo/US**, a na pozostałych terenach o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż moc mikroinstalacji, elektrowni wiatrowych, biogazowni.

- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Plan ten jest podstawowym narzędziem planistycznym, do podejmowania decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym ustalono cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych.

W kontekście analizowanego projektu istotne jest uwzględnienie wyznaczonych celów środowiskowych dla JCWP rzeka Cybina (PLRW600017185899) o złym stanie. W aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2021 stan jakości wód w przypadku JCWP Cybina, typ 17 oceniono jako zły – celem jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego.

Projekt planu ustala zaopatrzenie w wodę dla celów socjalno-bytowych i zabezpieczenia przeciwpożarowego ze zbiorczej sieci wodociągowej oraz rozbudowę sieci. W zakresie odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych:

- ustala się budowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem lokalizacji nowych przepompowni ścieków na wydzielonej działce o powierzchni nie mniejszej niż 70 m², z wyłączeniem terenów **ZL, ZK/WS, 1ZK, 2ZK**;
- dopuszcza się, do czasu realizacji systemu kanalizacyjnego, odprowadzenie ścieków bytowych do szczelnych, bezodpływowych zbiorników na nieczystości, na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- dla ścieków przemysłowych o składzie odbiegającym od dopuszczalnych norm dla ścieków komunalnych nakazuje się podczyszczanie ścieków na terenie zakładu;
- zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków.

W zakresie sieci kanalizacji deszczowej ustala się odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej lub zgodnie z przepisami odrębnymi.

Analizując wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp na osiągnięcie celu środowiskowego dla wspomnianego JCWP nie przewiduje się wystąpienia istotnego, negatywnego oddziaływania w tym zakresie (pod warunkiem respektowania zapisów projektu planu). Należy natomiast podkreślić, że do projektu mpzp wprowadzono szereg zapisów, których docelowa realizacja sprzyjać będzie osiągnięciu wskazanych dla JCWP celów środowiskowych. Uzasadnienie powyższego stwierdzenia dla JCWP oraz dla JCWPd zawiera rozdz. 6.3 niniejszej Prognozy ...

- Projekt Polityki Wodnej Państwa 2030

Głównym celem jest zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywoływanych przez powódzie i susze, w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównywania dysproporcji regionalnych. Realizacja celu głównego ma nastąpić poprzez realizację poszczególnych celów strategicznych, m. in. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów; zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę; zaspokojenie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki. Projekt planu realizuje powyższe cele poprzez ustalenia z zakresu gospodarki gruntowo-wodnej, ochrony terenów cennych przyrodniczo, w tym zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny i zachowanie zieleni naturalnej w dolinie rzeki.

DOKUMENTY LOKALNE:

- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 r.

Strategia rozwoju województwa jest podstawowym narzędziem prowadzonej przez samorząd województwa polityki regionalnej. Realizacja celów w niej zawartych ma doprowadzić do osiągnięcia zamierzonej wizji rozwoju województwa.

Jednym z celów jest cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski. Wyznaczono w tym zakresie kluczowe kierunki interwencji:

- Zwiększanie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości;
- Poprawa jakości powietrza;
- Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami;
- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej, w tym zasobów leśnych oraz zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego;
- Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa;
- Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, wzmocnienie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego.

W projekcie planu ustalono: zaopatrzenie w wodę dla celów socjalno-bytowych i zabezpieczenia przeciwpożarowego ze zbiorczej sieci wodociągowej i rozbudowę sieci; zachowanie terenów leśnych; zachowanie zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym; zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny, zgodnie z przepisami odrębnymi; gospodarowanie odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz przepisami odrębnymi; stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia w obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami odrębnymi.

Ponadto ustalono: uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia: całego obszaru objętego planem w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław -Gniezno” i nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska” oraz części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru Natura 2000 „Dolina Cybiny” PLH300038, w odniesieniu do których obowiązują przepisy odrębne i plan ochrony.

- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030

Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030 został przyjęty

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

uchwałą Nr XXV/472/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. Ustalenia zawarte w niniejszym projekcie planu są spójne z celami opisanymi w wojewódzkim programie. Projekt odnosi się do obszarów interwencji w zakresie: ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pól elektromagnetycznych, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów, zasobów przyrodniczych, zagrożenia poważnymi awariami, edukacji oraz monitoringu środowiska.

W kontekście niniejszego projektu planu należy wymienić najistotniejsze cele i kierunki interwencji Programu, w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza – cele: dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm, adaptacja do zmian klimatu, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;
- Zagrożenie hałasem – cele: dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu, zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;
- Pola elektromagnetyczne – cele: utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych;
- Gospodarka wodno-ściekowa – cele: poprawa jakości wody, wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich;
- Gospodarowanie wodami – cele: zwiększenie retencji wodnej województwa, racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody, przeciwdziałanie skutkom suszy, osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód;
- Zasoby geologiczne – cele: ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni, rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;
- Gleby – cele: Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobycia kopalni, rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele: redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania, ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami;
- Zasoby przyrodnicze – cel: zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych, zachowanie różnorodności biologicznej;
- Zagrożenie poważnymi awariami – cel: brak incydentów o znamionach poważnej awarii.

W projekcie planu odniesiono się, poprzez jego ustalenia do realizacji celów wyznaczonych w Programie ochrony środowiska województwa wielkopolskiego.

- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej

Program ochrony powietrza jest dokumentem przygotowanym w celu określenia działań, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wartości dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu. Wskazanie właściwych działań wymaga zidentyfikowania przyczyn ponadnormatywnych stężeń oraz rozważenia możliwych sposobów ich likwidacji. Jest elementem polityki ekologicznej regionu, stąd zaproponowane w nim działania muszą być zintegrowane z istniejącymi planami, programami, strategiami, innymi słowy wpisywać się w realizację celów makro skalowych oraz celów regionalnych i lokalnych. Konieczne jest przy tym uwzględnienie uwarunkowań gospodarczych, ekonomicznych i społecznych.

Dokument został przyjęty w związku z przekroczeniem poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu. W Programie tym sporządzono plan przywrócenia naruszonych standardów jakości powietrza, co ma doprowadzić do poprawy jakości zdrowia i życia mieszkańców zamieszkujących obszar objęty Programem. Określono działania naprawcze dla strefy wielkopolskiej, między innymi: ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej, zachęty finansowania modernizacji budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej, inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin, kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych, termomodernizacja

budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich, ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich strefy wielkopolskiej, zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

W przedmiotowym projekcie planu w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustalono stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia w obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami odrębnymi a ponadto wprowadzono zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej, co w znacznym stopniu ograniczy ryzyko niekorzystnego wpływu realizacji planu na jakość powietrza atmosferycznego.

- Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Swarzędz na lata 2015-2019 z perspektywą na lata 2020-2024

Polityka ekologiczna na obszarze gminy realizowana jest w oparciu o Program, który określa politykę środowiskową oraz wyznacza cele i zadania środowiskowe, odnoszące się do aspektów środowiskowych usystematyzowanych wg Priorytetów. Dokument ten wspomaga dążenie do sukcesywnego ograniczania degradacji środowiska na terenie gminy, ochrony i rozwoju jego walorów, jak również racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska, program ochrony środowiska powinien uwzględniać cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

W ramach Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Swarzędz wyznaczono następujące cele długoterminowe (do 2024 r.) oraz proponowane dla ich realizacji zadania:

- Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza, poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z niskiej emisji i ze źródeł komunalnych, poprawa efektywności energetycznej, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz uregulowanie sytuacji hydrologicznej, poprzez ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych, racjonalną gospodarkę zasobami wód podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom odpowiedniej jakości wody do spożycia, ochronę przed podtopieniami oraz skutkami suszy;
- Zachowanie i rozwój walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy, poprzez zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz stworzenie spójnego systemu obszarów chronionych, rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, zrównoważony rozwój turystyki i rekreacji;
- Racjonalna gospodarka odpadami zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju;
- Zmniejszenie oddziaływania hałasu i promieniowania elektromagnetycznego;
- Ochrona gleb i powierzchni ziemi przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej;
- Ochrona przed skutkami poważnej awarii;
- Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

W projekcie analizowanego planu wprowadzono między innymi zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej oraz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Ustalono: uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia: całego obszaru objętego planem w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław -Gniezno” i nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska” oraz części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru Natura 2000 „Dolina Cybiny” PLH300038, w odniesieniu do których obowiązują przepisy odrębne i plan ochrony. Projekt planu ustala w

zakresie celów i zadań środowiskowych Programu ... : gospodarowanie odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz przepisami odrębnymi; stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia w obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń i zakazów zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami odrębnymi; zaopatrzenie w wodę dla celów socjalno-bytowych i zabezpieczenia przeciwpożarowego ze zbiorczej sieci wodociągowej i rozbudowę sieci; docelowe odprowadzenie ścieków bytowych i przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej. Ponadto w projekcie planu ustalono dopuszczalne poziomy hałasu dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, zgodnie z przepisami odrębnymi.

- Program ochrony środowiska dla gminy Swarzędz na lata 2020-2023

Nadrzędnym celem Programu ochrony środowiska dla Gminy Swarzędz na lata 2020-2023 jest długotrwały, zrównoważony rozwój Gminy Swarzędz, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego.

Dla osiągnięcia wyznaczonego, nadrzędnego celu, w opracowaniu zawarto diagnozę stanu środowiska naturalnego Gminy Swarzędz, główne problemy ekologiczne oraz sposoby ich rozwiązania łącznie z harmonogramem działań i źródłami ich finansowania. Wskazano wyznaczone cele oraz przypisane do nich kierunki interwencji:

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel: Poprawa i utrzymanie dobrej jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami: ograniczenie niskiej emisji oraz promowanie rozwoju indywidualnych odnawialnych źródeł energii, ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych, rozwój i modernizacja transportu zbiorowego, poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, rozbudowa i modernizacja systemów oświetlenia, ograniczenie emisji liniowej;

Zagrożenie hałasem

Cel: Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu: działania związane z ochroną przed hałasem;

Pola elektromagnetyczne

Cel: Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych: ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym;

Gospodarowanie wodami

Cel: Zwiększenie retencji wodnej oraz ochrona zasobów wód: gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytami wody;

Gospodarka wodno-ściekowa

Cel: Zapewnienie mieszkańcom dostępu do czystej wody: rozwój infrastruktury wodno-ściekowej na terenie gminy;

Zasoby geologiczne

Cel: Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni: racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalni ze złóż, rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;

Gleby

Cel: Dobra jakość gleb: ochrona oraz zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi;

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Ograniczenie ilości odpadów kierowanych do składowania, w tym zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie, zwiększenie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z obowiązującą hierarchią postępowania z odpadami, eliminacja wyrobów azbestowych z terenu gminy;

Zasoby przyrodnicze

Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych oraz zachowanie różnorodności biologicznej gminy: ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo, rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących;

Zagrożenie poważnymi awariami

Cel: Ochrona przed skutkami poważnych awarii: minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii i zagrożeń dla środowiska.

W programie uwzględnione zostało zagadnienie horyzontalne tj. edukacja ekologiczna, dla którego został wyznaczony cel: świadome ekologicznie społeczeństwo.

Wymienione cele i zadania dla ich realizacji wiążą się bezpośrednio z zagadnieniami analizowanego projektu planu. Cele wytyczone w Programie Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Swarzędz oraz w Programie ochrony środowiska dla gminy Swarzędz i określone zadania dla ich realizacji obejmują wszystkie zagadnienia związane z ochroną środowiska w gminie.

Z punktu widzenia analizowanego projektu planu miejscowego najistotniejsze cele ochrony środowiska wskazane na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i lokalnym to ochrona różnorodności biologicznej w granicach obszarów objętych ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym ochrona zasobów wody oraz ochrona przed hałasem, osiągnięcie dobrej jakości powietrza atmosferycznego i klimatu lokalnego.

Projekt planu wyznaczając nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (**MN**), zabudowę mieszkaniową jednorodzinną lub usługową (**MN/U**), zabudowę usługową lub mieszkaniową jednorodzinną **U/MN**, zabudowę usługową **U**, zabudowę usługową celu publicznego – edukacji publicznej lub kultury i kultury fizycznej (**Uo/US**) wraz z uregulowaniem obsługi komunikacyjnej oraz umożliwieniem podłączenia nowych obiektów do planowanej kanalizacji sanitarnej (częściowo istniejącej), ustaleniem budowy sieci infrastruktury technicznej, umożliwi racjonalne zagospodarowanie przestrzenne wsi Gortatowo zgodnie z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz. Realizacja przedmiotowego planu wpłynie na jakości życia potencjalnych nowych mieszkańców, a jednocześnie uwzględni zasady ochrony terenów cennych przyrodniczo.

Projekt planu uwzględnia i wzmacnia walory przyrodnicze obszaru ustalając tereny pod zielenią urządzoną (**ZP**), zielenią krajobrazową (**ZK**), zielenią krajobrazową lub wody powierzchniowe śródlądowe (**ZK/WS**), teren lasów i zalesień (**ZL**). Ponadto, w celu ochrony terenów cennych przyrodniczo, w tym terenów NATURA 2000 „Dolina Cybiny”, projekt planu ustala zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny, zgodnie z przepisami odrębnymi, zachowanie zbiornika wodnego, zachowanie zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym. Zapisy w projekcie planu wymagają uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru Natura 2000 „Dolina Cybiny” PLH300038, w odniesieniu do których obowiązują przepisy odrębne i plan ochrony. W przedmiotowym projekcie ustala się stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia w obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami odrębnymi.

Analiza opisanych celów ochrony środowiska, w kontekście ustaleń projektowanego dokumentu, określonych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, pozwoliła na stwierdzenie, że poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów projektu mpzp zostały one uwzględnione w projekcie planu, w sposób właściwy i wyczerpujący.

6 PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

Oddziaływanie ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego potencjalnie może być związane z wpływem ich realizacji na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Oddziaływania te mogą mieć charakter:

- bezpośredni – mogą one powstawać bezpośrednio w związku z realizacją oraz funkcjonowaniem inwestycji,
- pośredni lub wtórny – mogą one występować jako wpływ innego bezpośredniego oddziaływania (wpływ drugiego, trzeciego stopnia w zależności od tego jaka jest przyczyna powstania),
- skumulowany – mogą one przejawiać się jako suma skutków realizacji różnych rodzajów inwestycji rozpatrywanych łącznie, także sumarycznie z oddziaływaniem istniejących już wcześniejszych przedsięwzięć,

- krótkoterminowe i chwilowe – najczęściej oddziaływania te powstają w związku z bezpośrednim momentem realizacji przedsięwzięcia, niekiedy także w krótkim okresie jego późniejszego funkcjonowania,
- średnioterminowe – wiążą się one zarówno z okresem realizacji inwestycji, jej rozruchem, jak również z chwilą jej całkowitego wdrożenia,
- długoterminowe i stałe – których konsekwencje są widoczne lub odczuwalne bezpośrednio lub pośrednio, trwale i nieprzerwanie, bezustannie po wystąpieniu oddziaływania.

Należy również zaznaczyć, że projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie stanowi docelowego obrazu zagospodarowania terenu. Traktowanie analizowanego dokumentu wyłącznie jako zbioru zasad i wytycznych, a nie docelowego obrazu jego zagospodarowania, znacznie ogranicza możliwości wymiarowania prognozowanych zjawisk. Możliwe są do przewidzenia tylko kierunki zjawisk, które potencjalnie będą zachodziły w środowisku w wyniku realizacji projektu planu.

Poniżej przedstawiono najistotniejsze oddziaływania ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia na najważniejsze elementy środowiska.

6.1 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i warunki gruntowo-wodne

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia wprowadza zmiany w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów, których realizacja związana będzie z wystąpieniem znaczących oddziaływań w odniesieniu do powierzchni ziemi i warunków gruntowych, szczególnie na terenach przeznaczonych pod lokalizację nowej zabudowy. Zmiany przeznaczenia terenu pod zabudowę wiążą się z ingerencją w powierzchnię ziemi związaną z wykonaniem wykopów, przemieszczeniem znacznych ilości mas ziemnych, wprowadzeniem do profilu glebowego elementów konstrukcyjnych budynków i innych obiektów budowlanych, a także różnego rodzaju materiałów, wpływających na zmianę dotychczasowych właściwości podłoża. Jednym z istotnych skutków realizacji zabudowy i inwestycji towarzyszących jest trwałe uszczelnienie powierzchni ziemi oraz usunięcie wierzchniej warstwy gleby w obrębie terenów przeznaczonych bezpośrednio pod posadowienie projektowanych budynków, obiektów budowlanych i budowli oraz dróg. Istotnych i trwałych zmian w powierzchni ziemi i w ukształtowaniu terenu należy oczekiwać w wyniku lokalizacji zbiorników retencyjnych i urządzeń wodnych tj. stawy, urządzenia przeciwpowodziowe i regulacyjne rzeki Cybiny, wyloty służące do wprowadzania ścieków do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych oraz wyloty służące do wprowadzania wody do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych. Dla wykonania urządzeń wodnych niezbędne będzie uzyskanie, zgodnie z ustawą Prawo wodne, pozwolenia wodnoprawnego.

W wyniku realizacji ustaleń planu odnośnie dopuszczenia lokalizacji zbiorników retencyjnych na terenach **1ZP, 2ZP, 3ZP, 6ZP, 7ZP** oraz dopuszczenia lokalizacji wymienionych wyżej urządzeń wodnych na terenie **ZK/WS**, należy zakładać zmiany w ukształtowaniu powierzchni ziemi oraz warunkach gruntowych. Oddziaływania w tym zakresie wynikać będą z ingerencji w naturalne ukształtowanie terenu oraz warunki podłoża, obejmującej: wybranie naturalnego podłoża z obszaru przeznaczonego pod budowane zbiorniki i urządzenia, usypywanie, wzmacnianie skarp stanowiących brzoży zbiornika czy umieszczenie w gruncie elementów konstrukcji towarzyszących tym inwestycjom. Podczas budowy zbiorników należy zastosować techniczne zabezpieczenia przed osuwaniem się mas ziemnych. W obrębie skarp zbiornika retencyjnego,

stawu może dojść do uruchomienia lokalnych procesów erozyjnych, które będzie można ograniczyć poprzez nasadzenia roślinności ochronnej, bądź też dzięki roślinności pojawiającej się w wyniku naturalnej sukcesji. Realizacja ustaleń planu zachowania zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień krajobrazowych i nadwodnych na terenach **ZK/WS** i **ZK** oraz zachowanie terenu lasu i zalesień **ZL**, położonych w zasięgu terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi T-12, będzie rozwiązaniem zapobiegającym uruchomieniu lokalnych procesów erozyjnych. Jak już wspomniano tereny zadarnione i porośnięte drzewami wpływają korzystnie na spójność i stabilność gruntów, minimalizują ryzyko wystąpienia procesów erozyjnych.

Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża wystąpią w pewnym stopniu również w przypadku przeprowadzenia dopuszczonych w planie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej (w tym w szczególności sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej) a także w zakresie wykonania wylotów służących do wprowadzania ścieków lub wody do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych. W związku z ich prowadzeniem może dojść do lokalnego i czasowego przekształcenia powierzchni ziemi, wynikającego z konieczności dokonania wykopów, a także przemieszczenia lub wprowadzania nowych elementów sieci infrastruktury. Działania te skutkować mogą występowaniem niekorzystnych oddziaływań o trwałym charakterze, gdyż odpowiednie zabezpieczenie tego typu instalacji będzie najprawdopodobniej wymagało umieszczenia w glebie materiałów wpływających na właściwości gruntu. Przewiduje się natomiast, że ze względu na skalę dokonanych przekształceń (niewielkie powierzchnie terenu), zjawisko to nie będzie jednak odgrywać znaczącej roli w kształtowaniu powierzchni ziemi oraz zmianie warunków gruntowych na całym analizowanym obszarze.

Dla zminimalizowania potencjalnych negatywnych skutków rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe, niezbędne było ustalenie w projekcie planu powiązania planowanych urządzeń infrastruktury technicznej z siecią istniejącą w obszarze objętym planem oraz na terenach przyległych. Zgodnie z ustaleniami planu nowo projektowane urządzenia infrastruktury technicznej należy lokalizować na terenach dróg publicznych, dróg wewnętrznych, oraz na wyznaczonych terenach infrastruktury technicznej, a w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się ich lokalizację na innych terenach. Jednocześnie dopuszcza się zachowanie istniejących urządzeń infrastruktury technicznej na terenach o innym przeznaczeniu, oraz ich rozbudowę i przebudowę, w szczególności w przypadku, gdy kolidują z planowaną inwestycją. Ustalenia w tym zakresie znacznie ograniczą ingerencję w powierzchnię ziemi a pośrednio w warunki gruntowo-wodne na terenach nie spełniających wymienionych wyżej uwarunkowań do lokalizacji lub rozbudowy i przebudowy sieci infrastruktury technicznej.

Istotnych zmian w kształtowaniu powierzchni ziemi można spodziewać się w wyniku realizacji układu komunikacyjnego. Obecnie istniejące drogi mają w większości nawierzchnię gruntową a ewentualna przebudowa będzie skutkowałą uszczelnieniem powierzchni (np. na bitumiczną) lub zmianą właściwości podłoża w wyniku utwardzenia dróg np. warstwą kruszyw naturalnych. Negatywne oddziaływanie związane z przebudową dróg gruntowych dotyczyć będzie w większości terenów antropogenicznie przekształconych na skutek ich dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania. Podkreślić należy, że projekt planu wyznaczając niezbędne tereny nowych dróg i ich powiązanie z istniejącymi drogami publicznymi zapewnia dostępność do wszystkich terenów a tym samym umożliwia dostępność do nowo wydzielanych działek na analizowanym obszarze. W przypadku budowy nowych dróg należy spodziewać się zmian (o charakterze lokalnym) w kształtowaniu powierzchni ziemi.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na wyznaczoną lokalizację publicznego ciągu pieszo-rowerowego **KDxr**, który biegnie wzdłuż doliny rzeki Cybiny w obszarze NATURA 2000 Dolina Cybiny i w zasięgu terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi T12. W zasięgu terenu T12 zlokalizowane zostały tereny **ZK/WS, 1ZK, 2ZK, 1MN, KDxr, 1KDWxr, ZL**. Dla terenu zagrożonego ruchami masowymi w celu ochrony zboczy w podłożu których występują piaski i żwiry na glinach zwałowych a w odsłonięciach podczas wyznaczania terenu (wg karty rejestracyjnej) stwierdzono występowanie glin piaszczystych brązowych.

Ze względu na warunki gruntowe nastąpią trwałe zmiany w powierzchni ziemi na skutek prac budowlanych na terenach **1MN, KDxr, 1KDWxr** i potencjalnej niezbędnej niwelacji terenów. Podczas prac budowlanych może wystąpić niezamierzone przemieszczanie się mas ziemnych. Na terenach zagrożonych należy odpowiednio przygotować plac budowy pod kątem jego stabilności dla urządzeń i pojazdów niezbędnych do wykonania prac budowlanych a także składowania materiałów budowlanych. Niezbędne może być także zabezpieczenie istniejących budynków i innych obiektów oraz drzew, które w wyniku ewentualnego osuwania ziemi mogą zostać uszkodzone. Ogródenie i oznakowanie placu budowy na terenie zagrożonym ruchami masowymi wpłynie pozytywnie na bezpieczeństwo ludzi oraz na ochronę dóbr materialnych także na terenach sąsiednich.

W tym zakresie projekt planu w celu zminimalizowania ryzyka nieodwracalnych zmian w ukształtowaniu terenu (a jednocześnie w krajobrazie), mając na uwadze występowanie na obszarze planu terenu zagrożonymi ruchami masowymi ziemi ustala wykonanie badań

geologiczno-inżynierskich dla posadowienia obiektu budowlanego a przy lokalizacji obiektów budowlanych nakaz zastosowania rozwiązań i środków technicznych, które zapobiegą naruszeniu stateczności zboczy i skarp oraz nakaz zastosowania rozwiązań i środków technicznych, które zapobiegą naruszeniu stateczności zboczy i skarp przy lokalizacji obiektów budowlanych na terenach w zasięgu terenu zagrożonego. Zagadnienia odnośnie budowy obiektów budowlanych (takich jak budynki, budowle czy objekty małej architektury) reguluje ustawa Prawo budowlane, rozporządzenie w sprawie ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych, Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Zastosowanie ustalonych planem działań oraz zasad zagospodarowania terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi wskazanych w ustawie i aktach wykonawczych istotnie ograniczy wystąpienie niekorzystnych skutków realizacji ustaleń planu na powierzchni ziemi i jej ukształtowanie.

Ustalenia ograniczające ryzyko niekorzystnego wpływu prac budowlanych (np. związanych z ciągiem pieszo-rowerowym), w tym wykopów pod sieci infrastruktury technicznej w ich otoczeniu i na terenie zagrożonym ruchami masowymi ziemi, należy uznać za istotne z punktu widzenia ich ochrony. Jednym z niekorzystnych zjawisk jakie potencjalnie mogą wystąpić na obszarze objętym planem, w tym na obszarze NATURA 2000 i w jej bezpośrednim sąsiedztwie w wyniku realizacji ustaleń planu, może być erozja gleb, która jest jednym z zagrożeń wymienionych w planie zadań ochronnych wyżej wymienionego obszaru NATURA 2000. Do zwiększenia erozji gleb niewątpliwie przyczynić może się projektowana zabudowa mieszkaniowa na obszarze objętym projektem planu, ze względu na nasilenie użytkowania projektowanych dróg (szczególnie zlokalizowanych w sąsiedztwie doliny) przez nowych mieszkańców tej zabudowy. Ponadto potencjalną przyczyną wystąpienia erozji gleb może być budowa dróg i sieci infrastruktury technicznej. W wyniku prac ziemnych, budowlanych należy zakładać zmiany w podłożu i w warunkach gruntowo-wodnych.

Wyznaczony ciąg pieszo-rowerowy **KDxr** w przeważającej części nie ingeruje w istniejące chronione siedliska przyrodnicze (oddziaływanie na siedliska omówiono w rozdz. 6.11). Ze względu na przebieg terenu **KDxr** w niewielkiej części przez obszar chronionego siedliska i na jego granicy należy zakładać, że realizacja ciągu pieszo-rowerowego niewątpliwie będzie się wiązać ze zniszczeniem fragmentów zbiorowisk użytków zielonych podczas prac ziemnych.

Z uwagi na ryzyko wystąpienia niekorzystnych zmian w odniesieniu do powierzchni ziemi i warunków gruntowych, niezbędne było wprowadzenie do projektu planu ustaleń pozwalających na zminimalizowanie lub wyeliminowanie opisanych powyżej zjawisk, w stopniu w którym nie wpłynie znacząco na cały obszar ochrony.

W tym zakresie w projekcie planu ustalono uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny (PLH300038), w odniesieniu do którego obowiązują przepisy odrębne i plan ochrony (Ustawa o ochronie przyrody, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 i plan zadań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny).

Ponadto w kontekście ochrony gleby przed erozją należy podkreślić ustalenia umożliwiające infiltrację wód opadowych i roztopowych (poprzez nieuszczelnione powierzchnie) do wgłębnych warstw podłoża poprzez realizację ustalenia: powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 60% powierzchni działki budowlanej na terenach **1-13MN**, nie mniejszej niż 50% - na terenach **14-36MN** i na terenach **1-7ZP**, nie mniejszej niż 30% - na terenach **MN/U** i na terenie **Uo/US**, nie mniejszej niż 25% - na terenach **1-2U/MN** i na terenie **U** w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej. Ponadto należy podkreślić istotne (ze względu m.in. na ochronę gleby) ustalenie lokalizacji na terenach **KDxr** i **1KDWxr** infrastruktury drogowej dla ruchu pieszego, rowerowego albo pieszo-rowerowego, przy czym dopuszcza się wyłącznie ciąg nieutwardzony lub o nawierzchni żwirowej, na terenie **ZK/WS** dopuszczenie zachowania istniejącego dojścia i dojazdu, oznaczonego na rysunku planu jako ciąg pieszo-rowerowy do zachowania, oraz wykorzystania go dla prowadzenia ruchu pieszo-rowerowego, bez możliwości utwardzenia. Ponadto pozytywnie należy ocenić ustalenia planu w zakresie zachowania i lokalizacji zieleni. Projekt planu wyznacza tereny: zieleni urządzonej **1-7ZP** na których zakazuje lokalizacji budynków i miejsc postojowych dla samochodów, zieleni krajobrazowej **1-2ZK** i zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych

ZK/WS na których, ustala zachowanie zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień oraz zakazuje lokalizacji budynków, wiat, miejsc postojowych dla samochodów i ogrodzeń.

Pozytywnie należy ocenić z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi i warunków gruntowo-wodnych wyznaczenie nowych terenów zieleni urządzonej **1-7ZP** a także zachowanie dotychczasowego użytkowania na znacznej części obszaru objętego planem, w tym : tereny zieleni naturalnej z łąkami i zadrzewieniami - **1-2ZK**, teren koryta rzeki Cybiny i zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym - i zachowanie zbiornika wodnego (istniejącej części dużego stawu zlokalizowanego poza planem) na terenie **ZK/WS**, teren lasów i zalesień **ZL**, na których liczne ustalenia planu uwzględniające przepisy o ochronie środowiska i o ochronie przyrody w wyniku ich pełnej realizacji, w sposób znaczący ograniczą przekształcenia cennych przyrodniczo gruntów stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000.

Roślinność odgrywa ważną rolę w cyklu hydrologicznym terenów, poprzez spowolnienie odpływu powierzchniowego zapobiega erozji gleb. Ponadto dzięki temu, że tereny z okrywą roślinną pobierają i magazynują wilgoć, zieleń wspomaga też retencję gruntową i glebową oraz uczestniczy w procesie infiltracji wody opadowej do wód gruntowych.

Jednym z ważniejszych trwałych, negatywnych skutków realizacji wszystkich wymienionych inwestycji budowlanych będzie usunięcie wierzchniej warstwy gleby oraz uszczelnienie części powierzchni ziemi. Zasięg bezpośrednich przekształceń w obrębie powierzchni ziemi będzie obejmował powierzchnie przeznaczone bezpośrednio pod lokalizację ww. obiektów, przy czym zasięg niekorzystnych oddziaływań będzie większy w przypadku realizacji kondygnacji podziemnych, dopuszczonych na obszarze projektu planu na terenach **1-36MN, MN/U, 1-2U/MN, U** i **Uo/US**. Niezbędne do przeprowadzenia prace ziemne, związane z wykonaniem wykopów pod realizację fundamentów budynków lub dopuszczonych kondygnacji podziemnych, z wprowadzeniem do profilu glebowego elementów konstrukcyjnych obiektów budowlanych, a także różnego rodzaju materiałów, służących wzmocnieniu stabilności podłoża, spowodują również zmianę dotychczasowych właściwości podłoża, np. jego przepuszczalności. Jak już wspomniano w rozdz. 2.5 niniejszej Prognozy ... poziom wód gruntowych na obszarze objętym planem kształtuje się od 1 m p.p.t. do 2 m p. p. t. Biorąc pod uwagę występowanie pierwszego poziomu wód gruntowych należy zakładać, że głębokość fundamentowania dla części obiektów będzie poniżej tego zwierciadła i najprawdopodobniej konieczne będzie zastosowanie rozwiązań technicznych wpływających na zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekształceń w zakresie lokalnych warunków gruntowych. W przypadku gdy poziom posadowienia fundamentu będzie położony poniżej poziomu wód gruntowych, niezbędne może być wykonanie prac odwodnieniowych. Dla ograniczenia wpływu odwodnienia na środowisko gruntowo-wodne, zaleca się wykonanie wykopów fundamentowych w ściankach szczelnych z uszczelnieniem podłoża dna wykopu i odpompowanie wody z wykopu otoczonego ścianami szczelnymi. W ten sposób wyeliminowane zostają największe uciążliwości prac odwodnieniowych, tj. powstanie leja depresyjnego.

Do działań minimalizujących negatywne oddziaływanie inwestycji na powierzchnie ziemi i środowisko gruntowo-wodne zaliczyć można:

- ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchnię terenów zajętych techniczną ingerencją, w tym zaplecza budowy i parku maszyn, a także czasu trwania robót na poszczególnych odcinkach drogi i innych obiektach,
- zapewnienie funkcjonalności systemu gospodarowania odpadami i odzyskanymi materiałami,
- zastosowanie odpowiednich odwodnień budowlanych,
- racjonalne gospodarowanie odpadami na etapie eksploatacji inwestycji nadążające za postępowaniem robót zagospodarowywanie powierzchni terenów zdegradowanych w wyniku działalności związanej z budową.

Zasady prowadzenia prac budowlanych w zakresie odwodnienia wykopów oraz zabezpieczenia jakości środowiska gruntowo-wodnego nie stanowią zakresu ustaleń planów miejscowych, niemniej jednak powinny być uwzględnione na późniejszym etapie inwestycyjnym.

Znacznie mniejszego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe należy spodziewać się na terenach obecnie zabudowanych, na których nie przewiduje się wprowadzenia ustaleniami projektu istotnych zmian. Na terenach zabudowanych w wyniku realizacji planu oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane głównie z wprowadzeniem nowych elementów infrastruktury technicznej, natomiast zjawisko to będzie lokalne o znacznie mniejszej skali dokonanych przekształceń.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

W wyniku wykonania wykopów niezbędnych do lokalizacji sieci infrastruktury technicznej, fundamentowania obiektów budowlanych oraz budowy dróg i zbiorników wodnych, podczas prac związanych z budową urządzeń przeciwpowodziowych i regulacyjnych rzeki Cybiny, powstaną masy ziemne, które będzie trzeba w odpowiedni, racjonalny sposób zagospodarować. Plan dopuszcza możliwość zagospodarowania mas ziemnych powstałych podczas prowadzenia robót budowlanych na działce budowlanej lub ich wywóz zgodnie z przepisami odrębnymi. W zakresie zagospodarowania mas ziemnych należy uwzględnić zapisy art. 2 pkt 3 ustawy o odpadach: do odpadów nie zalicza się niezanieczyszczonej gleby i innych materiałów występujących w stanie naturalnym, wydobytych w trakcie robót budowlanych, pod warunkiem, że materiał ten zostanie wykorzystany do celów budowlanych w stanie naturalnym na terenie, na którym został wydobyty. W pozostałych przypadkach masy ziemne stanowią odpady i wymagają postępowania zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012r.o odpadach.

W celu zminimalizowania skali występowania negatywnych oddziaływań na ukształtowanie powierzchni ziemi i warunki gruntowe, jakie mogą wystąpić w przypadku realizacji ustalonych w projekcie planu zamierzeń inwestycyjnych (w obrębie terenów wskazanych pod zabudowę), do projektu planu wprowadzono przede wszystkim zapisy ustalające maksymalną powierzchnię zabudowy na terenie, na którym ich realizacja została umożliwiona.

Powierzchnia ta, na terenach **1-13MN** ustalona została do 25% powierzchni działki budowlanej, na terenach **14-36MN** – do 30%, na terenach **MN/U** – do 40%, przy czym powierzchnia zabudowy działki budowlanej przeznaczonej pod budynek mieszkalny nie może przekraczać 30%, na terenach **1-2U/MN** i **U** – do 50% i na terenie **Uo/US** – do 60% w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej.

Jak już wspomniano określono także minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej, jakie muszą zostać zachowane w granicach działki budowlanej przeznaczonej pod zabudowę. Działania te pozwolą na ograniczenie możliwości drastycznego uszczuplenia lub całkowitego wyeliminowania powierzchni biologicznie czynnych w obrębie tych terenów, gwarantując tym samym ograniczenie skali przekształcenia powierzchni ziemi i warunków gruntowych na terenie przeznaczonym pod zabudowę.

Z uwagi na konieczność eliminacji ze środowiska czynników powodujących pogorszenie jego stanu, w tym również pogorszenie jakości gleb i lokalnych warunków gruntowych, istotne będzie realizowanie zapisów projektu mpzp w zakresie sposobu prowadzenia gospodarki odpadami oraz gospodarki wodno-ściekowej (opisanych szczegółowo w rozdziale 6.3 Prognozy ...). Realizacja nowej, przewidzianej zapisami projektu mpzp zabudowy, związana będzie niewątpliwie ze wzrostem ilości generowanych na tym obszarze odpadów. Jako korzystne dla środowiska należy uznać zatem wprowadzanie do projektu mpzp zapisu ustalającego gospodarowanie odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz przepisami odrębnymi (ustawa o odpadach). Właściwy sposób postępowania z odpadami wytworzonymi w granicach terenów objętych projektem planu pozwoli na uniknięcie zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz zapobiegnie możliwości przedostawania się substancji niebezpiecznych do gruntu, co jest szczególnie istotne ze względu na ochronę jakości wód powierzchniowych śródlądowych istniejących (rzeka Cybina) i planowanych na obszarze opracowania (zbiorników retencyjnych).

Mając na uwadze ochronę powierzchni ziemi i warunków gruntowo-wodnych przed zanieczyszczeniami substancjami niebezpiecznymi dla środowiska do projektu planu wprowadzono ustalenia dotyczące całego obszaru projektu planu: zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej, zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, miejsc parkingowych w obszarach stanowiących powierzchnie terenu biologicznie czynną.

Ze względu na przewidywane ryzyko wystąpienia niekorzystnych zmian w powierzchni ziemi i warunków gruntowych w projekcie planu wprowadzono ustalenia pozwalające na zminimalizowanie lub wyeliminowanie opisanych, niekorzystnych zjawisk.

Najbardziej korzystne z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi i warunków gruntowo-wodnych zapisy projektu planu dotyczą:

- zakazu zmiany naturalnego ukształtowania terenu przekraczającego wysokość 1m, z wyłączeniem zmian wynikających z budowy: dróg, zjazdów do garaży, basenów,

oczek wodnych lub skalniaków ogrodowych,

- zakazu lokalizacji budynków i miejsc postojowych dla samochodów na terenach zieleni urządzonej **1-7ZP**,
- zakazu lokalizacji budynków, wiat, miejsc postojowych dla samochodów i ogrodzeń na terenach zieleni krajobrazowej **1-2ZK** i na terenie zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych **ZK/WS**,
- ustalenia maksymalnych powierzchni zabudowy i minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnych, w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, na terenach przeznaczonych pod zabudowę **MN, MN/U, U/MN, U, Uo/US**:
- wyłączenia terenów **ZL, ZK/WS, 1ZK, 2ZK** z możliwości lokalizacji nowych przepompowni ścieków,
- nakazu zachowania ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego, z dopuszczeniem przebudowy i rozbudowy, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- ustalenia, na terenie lasów i zalesień **ZL** sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu zgodnie z przepisami odrębnymi oraz prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planem urządzenia lasu,
- zakazu lokalizacji: przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej, zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, miejsc parkingowych w obszarach stanowiących powierzchnie terenu biologicznie czynną,
- w przypadku stwierdzenia zanieczyszczenia gleb prowadzenie rekultywacji zgodnie z przepisami odrębnymi,
- na terenach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych w granicach terenów **ZK/WS, 1ZK, 2ZK, 1MN, KDxr, 1KDWxr, ZL**, nakazu wykonanie badań geologiczno-inżynierskich dla posadowienia obiektu budowlanego zgodnie z przepisami odrębnymi oraz przy lokalizacji obiektów budowlanych nakazu zastosowania rozwiązań i środków technicznych, które zapobiegają naruszeniu stateczności zboczy i skarp.

Powyższe ustalenia umożliwiają skuteczne ograniczenie i zminimalizowanie skutków realizacji inwestycji i ustalonego planem przeznaczenia terenów na stan środowiska gruntowo-wodnego i powierzchnię ziemi na obszarze projektu planu.

Biorąc pod uwagę cytowane wyżej ustalenia planu, w tym nakazy uwzględnienia przepisów odrębnych wskazujące skuteczne rozwiązania mające na celu ochronę stanu środowiska gruntowo-wodnego oraz zapobiegające uruchomieniu lokalnych procesów erozyjnych na terenie zagrożonym ruchami masowymi ziemi T12 nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na warunki gruntowo-wodne i zmiany ukształtowania powierzchni ziemi na obszarze objętym planem.

Opisane wyżej przewidywane zamierzenia inwestycyjne związane będą z przeprowadzeniem przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, wynikających z zapisów projektu planu i będą wpływać na zmianę powierzchni ziemi oraz potencjalnie na zmianę funkcjonowania innych elementów środowiska (np. na faunę i florę, na stan i jakość wód, na walory krajobrazu, na jakość życia ludzi), w tym w sposób trwały lub co najmniej długoterminowy. Biorąc pod uwagę charakter i lokalny zasięg zmian można zakładać, że ich realizacja nie wpłynie znacząco negatywnie na środowisko, w tym na cele i przedmioty ochrony na obszarze NATURA 2000.

Prognozuje się, że realizacja ustaleń projektu planu przyczyni się do wystąpienia zmian powierzchni ziemi i warunków gruntowo-wodnych w obrębie znacznej części terenów znajdujących się na obszarze opracowania, które częściowo zostały już antropogenicznie przekształcone lub uległy przeobrażeniu (tereny istniejących dróg i zabudowy) w wyniku procesów inwestycyjnych na obszarze planu i terenach sąsiednich. Realizacja ustaleń planu miejscowego nie spowoduje znacznej utraty szczególnie cennych przyrodniczo gruntów stanowiących przedmioty ochrony obszaru NATURA 2000 pod warunkiem uwzględnienia wszystkich ustaleń planu i przepisów z zakresu ochrony przyrody i ochrony środowiska.

6.2 Oddziaływanie na krajobraz

Analizowany projekt planu na znacznej powierzchni obszaru zmienia dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania, umożliwiając wydzielenie nowych działek pod zabudowę

nawiązującą parametrami i funkcją do istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami. Krajobraz typowy dla terenów gruntów rolnych w sąsiedztwie osiedli wiejskich (częściowo użytkowanych jako osiedle domów jednorodzinnych) w wyniku realizacji ustaleń planu, pojawienia się nowych obiektów kubaturowych i innych elementów zagospodarowania, związanych z projektowaną funkcją tych terenów, z pewnością przyczyni się do zmian w zakresie lokalnego krajobrazu oraz wpłynie na zmianę postrzegania tej przestrzeni z terenów sąsiadujących.

Analizując stopień ryzyka wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnego krajobrazu, wspomnieć należy o możliwości wystąpienia lokalnych i czasowych oddziaływań na etapie realizacji poszczególnych inwestycji. Oddziaływania te związane będą z pojawieniem się wykopów, nasypów, miejsc składowania materiałów budowlanych, czy też tymczasowych konstrukcji (w obrębie placów budowy) oraz maszyn budowlanych, niezbędnych dla zrealizowania poszczególnych inwestycji budowlanych i infrastrukturalnych. Zakłada się jednak, iż po zakończeniu prac budowlanych elementy krajobrazu nowego osiedla będą charakteryzowały się wysokimi walorami estetycznymi.

Za pozytywne, dla krajobrazu planowanego osiedla mieszkaniowego na podstawie zapisów projektu planu, należy uznać ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, określające zasady sytuowania budynków i wiat zgodnie z wyznaczonymi obowiązującymi i nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, zachowanie odległości obiektów budowlanych od krawędzi dróg publicznych (zgodnie z przepisami odrębnymi tj. ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych). Odnośnie budynków istniejących dopuszczono ich zachowanie, przebudowę i rozbudowę, przy czym dla rozbudowy nakazuje się zachowanie ustaleń niniejszego planu odnoszących się do wskazanych linii zabudowy.

Wymagana ustaleniami projektu forma architektoniczna, intensywność oraz zasady zagospodarowania obszaru wpłyną pozytywnie na jakość przestrzeni przedmiotowego obszaru i jego otoczenia. Jednak realizacja ustaleń planu wpłynie znacząco na zmianę dotychczasowego krajobrazu terenów użytkowanych rolniczo, na krajobraz terenów zurbanizowanych z zabudową mieszkaniową. Zmiany te będą miały charakter stały. Warunkiem koniecznym dla osiągnięcia pozytywnego efektu przestrzeni zurbanizowanej jest pełne zrealizowanie ustaleń projektu, które umożliwiają ograniczenie niekorzystnych oddziaływań na lokalny krajobraz. Wśród korzystnych i istotnych zapisów dla ochrony i kształtowania krajobrazu należy wymienić ustalenia określające parametry zabudowy i zagospodarowania terenów, takie jak maksymalna wysokość zabudowy. W projekcie planu w tym zakresie znalazły się ustalenia:

- na terenach **1-36MN** dla budynków mieszkalnych - do dwóch kondygnacji nadziemnych i nie więcej niż 9 m do kalenicy, dla budynków gospodarczo-garażowych - jedna kondygnacja nadziemna i nie więcej niż 3 m do okapu lub gzymsu i nie więcej niż 5,5m do kalenicy,
- na terenach **MN/U** dla budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych, usługowych - do dwóch kondygnacji nadziemnych i nie więcej niż 9 m do kalenicy, dla budynków gospodarczo-garażowych - jedna kondygnacja nadziemna i nie więcej niż 3 m do okapu lub gzymsu i nie więcej niż 5,5m do kalenicy,
- na terenach **1-2U/MN** wysokość zabudowy dla budynków mieszkalno-usługowych, usługowych - dwie kondygnacje nadziemne oraz od 5 m do 7,5 m do okapu i nie więcej niż 10 m do kalenicy;
- na terenie **U** wysokość zabudowy dla budynków: dwie kondygnacje nadziemne oraz od 5 m do 7,5 m - do okapu i nie więcej niż 10 m do kalenicy;
- na terenach **MN, MN/U, U, U/MN, Uo/US** - dla wiat do 4 m,
- na terenie **Uo/US** dla budynków - do trzech kondygnacji nadziemnych oraz nie więcej niż 15 m.

Jakość krajobrazu zależna będzie również od restrykcyjnej realizacji minimalnej powierzchni terenu biologicznie czynnej i maksymalnej powierzchni zabudowy działek budowlanych, określonych w przedmiotowym projekcie jako wskaźniki i parametry, które przytoczone zostały w poprzednim rozdziale w kontekście pozytywnych oddziaływań na powierzchnię ziemi. Projekt planu ustalając minimalną powierzchnię terenu biologicznie czynną dla wyznaczonych terenów, umożliwia wzbogacenie krajobrazu roślinnością o charakterze estetycznym i krajobrazowym, z możliwością nasadzeń zieleni o różnej formie.

Jako pozytywne dla postrzegania krajobrazu obszaru projektu planu należy także uznać ustalenia ograniczające wielkość powierzchni zabudowy przy jednoczesnym ustaleniu

powierzchni nowo wydzielanych działek budowlanych.

Należy podkreślić, iż powyższe ustalenia uwzględniają walory obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny, której część zlokalizowana jest w obszarze projektu planu i stanowi istotny element krajobrazu, do ochrony i wzbogacenia którego niewątpliwie przyczyni się realizacja zapisów dotyczących zachowania terenów zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym jako terenów zieleni krajobrazowej **ZK**, zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny, zbiornika wodnego oraz zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym na terenie wyznaczonym pod zielenią krajobrazową lub wód powierzchniowych śródlądowych (**ZK/WS**).

W celu zminimalizowania ryzyka negatywnego oddziaływania m.in. na krajobraz ustalając na terenie **ZK/WS** dopuszczenie lokalizacji urządzeń wodnych (o których prawdopodobieństwie budowy wspomniano wyżej) wyłącznie poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony. Niemniej jednak na etapie budowy urządzeń wodnych a także rozbudowy zbiornika wodnego oddziaływania mogą wiązać się z koniecznością usunięcia drzew i krzewów kolidujących z planowaną inwestycją. Zakłada się, że niekorzystne dla krajobrazu (a także występujących w sąsiedztwie zbiorników wodnych np. siedlisk zwierząt) usuwanie drzew zostanie ograniczone do niezbędnego minimum.

Dla ochrony istniejących walorów krajobrazu istotne jest realizowanie ustaleń odnośnie zachowania i utrzymania koryta rzeki Cybiny zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne uwzględniając jednocześnie Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny.

W tym miejscu należy wspomnieć o dopuszczeniu zachowania istniejącego dojścia i dojazdu, oznaczonego na rysunku planu jako ciąg pieszo-rowerowy do zachowania, oraz wykorzystania go dla prowadzenia ruchu pieszo-rowerowego, bez możliwości utwardzenia na terenie **ZK/WS** w północnej części projektu planu. Biorąc pod uwagę powyższe uznaje się, że wykorzystanie istniejącego dojścia i dojazdu bez możliwości jego utwardzenia nie jest inwestycją zmieniającą sposób dotychczasowego użytkowania na terenie **ZK/WS** i nie wpłynie negatywnie na kształtowanie krajobrazu. Projekt planu między terenem **ZK/WS** i terenami **1-2ZK** w projekcie planu ustala publiczny ciąg pieszo-rowerowy **KDxr**, który w znacznej części biegnie po istniejącym przedepcie lub w jego bliskim sąsiedztwie, co jest uzasadnione ze względu na wymóg ograniczenia ingerencji w istniejące płaty siedlisk przyrodniczych (6510).

Tego rodzaju rozwiązania uznaje się za szczególnie właściwe przede wszystkim z uwagi na przyrodniczą i krajobrazową wartość terenów zlokalizowanych w zasięgu obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny i z nim bezpośrednio graniczących. Pozytywnie należy ocenić zachowanie istotnych elementów w krajobrazie jakimi są m.in. wody powierzchniowe śródlądowe rzeki Cybiny, zbiornik wodny (jego część w granicach planu), zieleni naturalna, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym, których zachowanie ustala projekt planu.

Na wyznaczonym terenie **KDxr** dopuszczono lokalizację obiektów małej architektury. Jednocześnie w zakresie kształtowania przestrzeni publicznych ustalono dopuszczenie lokalizacji obiektów małej architektury o wysokości nie większej niż 5m, w szczególności służących do nawiązywania kontaktów społecznych, rekreacji mieszkańców i utrzymania porządku. Określone w planie parametry i charakter obiektów małej architektury w sposób wystarczający ograniczają możliwość powstania na terenie **KDxr** obiektów znacząco negatywnie oddziałujących na krajobraz. Można jednak zakładać, że nieznaczne zmiany w krajobrazie wystąpią podczas prac budowlanych związanych z montażem obiektów mocowanych w podłożu np. śmietników, ławek. Nie przewiduje się także niekorzystnego oddziaływania i ingerencji w krajobraz obiektów, których wysokość została ograniczona do 5m.

Niezwykle istotne dla ochrony lokalnego krajobrazu są ustalenia dotyczące terenów lasów i zalesień **ZL** określające sposób zagospodarowania i użytkowania tych terenów zgodnie z przepisami odrębnymi tj. z ustawą z dnia 28 września 1991r. o lasach, ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody oraz nakazujące prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z Planem urządzenia lasu. Brak możliwości wprowadzenia istotnych zmian w ich zagospodarowaniu pozwala założyć, iż tereny leśne wpływające w najwyższym stopniu na kształtowanie i wartość lokalnych walorów krajobrazowych, nie ulegną znaczącym przekształceniom i zachowają swój dotychczasowy charakter. Mając na uwadze skalę i charakter inwestycji dopuszczonej na terenie **ZL** w postaci urządzenia turystycznego w formie nieutwardzonego ciągu pieszego lub rowerowego o szerokości nie większej niż 2,5 m, w przebiegu wskazanym orientacyjnie na rysunku planu jako proponowany ciąg pieszo-

rowerowy (oraz poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony) oraz dróg dojazdowych do gruntów leśnych, przy uwzględnieniu przepisów ochrony środowiska i ochrony przyrody, nie prognozuje się niekorzystnych zmian w postrzeganiu przestrzeni i negatywnego oddziaływania na krajobraz.

Jednym z cennych dla krajobrazu elementów jest ukształtowanie terenu z jego skarpami i doliną rzeki. W celu ochrony istniejącego ukształtowania terenu w projekcie planu ustalono wykonanie badań geologiczno-inżynierskich dla posadowienia obiektu budowlanego a przy lokalizacji obiektów budowlanych nakaz zastosowania rozwiązań i środków technicznych, które zapobiegną naruszeniu stateczności zboczy i skarp oraz także nakaz zastosowania rozwiązań i środków technicznych, które zapobiegną naruszeniu stateczności zboczy i skarp przy lokalizacji obiektów budowlanych na terenach w zasięgu terenu zagrożonego.

Istotnym elementem istniejącego krajobrazu jest zieleń naturalna, w tym zieleń łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym, której zachowanie ustalono na terenach **1-2ZK** i **ZK/WS**.

Z punktu widzenia kształtowania krajobrazu za pozytywne należy także uznać wyznaczenie terenów zieleni urządzonej **1-7ZP**, w tym w centralnej części obszaru analizowanego oraz ustalenie lokalizacji szpalerów drzew na terenach **3KD-D** i **7KD-D** oraz dopuszczenie lokalizacji zieleni przydrożnej na terenach dróg **1-2KD-L**, **1-8KD-D**, **KDW**.

Z punktu widzenia ochrony krajobrazu za istotne należy uznać ustalenia odnośnie wysokości elementów w pewnym stopniu dysharmonizujących przestrzeń a wśród nich masztów flagowych – do 12m, wiat - do 4m oraz pozostałych budowli do 10m oraz dopuszczenie lokalizacji zieleni urządzonej na terenie **Uo/US**. Dla percepcji przestrzeni nowego osiedla mieszkaniowego, krajobrazu zurbanizowanego istotne będzie zrealizowanie ustaleń odnośnie dopuszczonej projektem planu intensywności zabudowy. W tym miejscu podkreślić należy liczne ustalenia planu w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, w tym między innymi: szczegółowe określenie zasad sytuowania budynków i wiat w stosunku do wyznaczonych linii zabudowy obowiązujących i nieprzekraczalnych, odległości obiektów budowlanych od krawędzi dróg publicznych, zakaz lokalizacji obiektów budowlanych wykonanych z blachy i prefabrykatów betonowych.. Powyższe zapisy wyeliminują możliwość wznoszenia obiektów i instalowania urządzeń powodujących ujemne oddziaływanie na krajobraz. Należy także podkreślić, że określone w planie wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych odnośnie m.in. obiektów małej architektury, tablic i gablot informacyjnych, słupów ogłoszeniowych oraz ogrodzeń w wyniku ich realizacji wpłyną pozytywnie na estetykę np. terenów dróg i placu a pośrednio na pozytywne postrzeganie przestrzeni publicznych.

Mając na uwadze powyższe, zapisy projektu planu zapewniają ochronę i właściwe kształtowanie krajobrazu, tym samym przyczynią się do realizacji działań, wskazanych w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r., na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Reasumując, realizacja ustaleń analizowanego projektu planu stanowić będzie bezpośrednią przyczynę pojawienia się diametralnych zmian w lokalnym krajobrazie terenów poza obszarem NATURA 2000. Zmiany na terenach dotychczas w większości niezabudowanych polegać będą na wprowadzeniu nowego sposobu zagospodarowania i użytkowania, w tym na pojawieniu się uporządkowanej i współgrającej ze sobą zabudowy o korzystnych walorach estetycznych i krajobrazowych, której towarzyszyć będzie zieleń krajobrazowa i urządzona przydomowa. Przewiduje się, że przy zachowaniu naturalnych walorów doliny rzeki Cybiny realizacja planu przyczyni się do wykształcenia nowego układu urbanistycznego wpisującego się w otoczenie.

6.3 Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Biorąc pod uwagę lokalne uwarunkowania dla obszaru objętego projektem planu – obecność w obszarze opracowania wód powierzchniowych rzeki Cybiny, położenie w obszarze GZWP nr 143 „Subzbiornika Inowrocław-Gniezno” i GZWP nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”, wprowadzono do projektu planu ustalenia korzystne dla ochrony zasobów i jakości wód powierzchniowych i podziemnych. JCWP rzeki Cybiny należy do wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. W projekcie planu nie wskazano

terenów rolniczych a zatem realizacja planu nie będzie przyczyną dopływu zanieczyszczeń biogennych pochodzenia rolniczego do wód.

Zagrożenia antropogeniczne, jakie mogą oddziaływać na GZWP, są związane ze zubożeniem zasobów w wyniku intensywnej eksploatacji oraz pogorszeniem jakości wód zbiornika (wzbudzenie ascenzyjnego dopływu wód gorszej jakości) lub z nieodpowiednich warunków funkcjonowania ujęć wód podziemnych (nieprzestrzegania ograniczeń hydrogeologicznych – nadmierna eksploatacja) mogą przyczyniać się do intensyfikowania dopływu wód o gorszej jakości.

Struktura wierzchniej warstwy nad poziomem wodonośnym obu zbiorników powoduje, że ich podatność na antropopresję, w tym na zanieczyszczenie z powierzchni terenu jest bardzo mała. Pomimo tego, wszelkie działania inwestycyjne powinny uwzględniać konieczność ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, tak aby planowany sposób zagospodarowania przestrzennego nie stanowił dla nich zagrożenia, wszelkie działania związane z realizacją i funkcjonowaniem inwestycji powinny zapewniać eliminację potencjalnych zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego, celem zachowania właściwych parametrów fizykochemicznych wód podziemnych. W związku z położeniem przedmiotowego obszaru w zasięgu występowania najkorzystniejszych struktur wodonośnych, w projekcie planu ustalono uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia obszaru objętego planem w zasięgu GZWP nr 143 „Subzbiornik Inowrocław-Gniezno” i GZWP nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”. Dla ochrony wód przed antropopresją należy uwzględnić zakazy, nakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów w granicach Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, które określa ustawa z dnia 20 lipca 2017r Prawo wodne.

Według ustawy Prawo wodne celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń, zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu, a także ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. Cele te realizuje się przez podejmowanie działań zawartych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Ponadto korzystanie z wód, za wyjątkiem ściśle określonych przypadków, nie może powodować pogorszenia ich stanu oraz ekosystemów od nich zależnych. Nie może również naruszać ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, powodować marnotrawstwa wody lub energii wody, a także nie może wyrządzać szkód.

Realizacja zapisów planu może w sposób istotny ograniczyć lub wykluczyć negatywne skutki, jakie mogą wystąpić w przypadku niewłaściwego sposobu zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów, zabudowy nowych terenów, czy też braku realizacji zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.

Analizując charakter ustaleń omawianego projektu planu można stwierdzić, że sposób zagospodarowania i użytkowania zrealizowany na podstawie zapisów mpzp będzie kontynuacją dotychczasowego charakteru zagospodarowania i użytkowania części terenów z zabudową mieszkaniową w większości jednorodziną. Ustalenia projektu planu w większej części analizowanego obszaru umożliwią zmianę zagospodarowania terenów dotychczas użytkowanych rolniczo, na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej.

Prowadzenie prac budowlanych, niezbędnych do zrealizowania nowej zabudowy (w tym kondygnacji podziemnych) na ww. terenach wraz z niezbędną infrastrukturą drogową i techniczną wymaga ingerencji w powierzchnię ziemi i warunki gruntowe, a co za tym idzie, w sposób pośredni oddziałuje również na kształtowanie lokalnych warunków wodnych. Realizacja ww. inwestycji spowoduje trwałe uszczelnienie części powierzchni terenów, co z kolei spowoduje ograniczenie powierzchni umożliwiającej infiltrację i retencję wód opadowych i roztopowych oraz zwiększy spływ powierzchniowy z terenów utwardzonych. W pośredni sposób wpłynie zatem na ograniczenie zasilania zasobów wodnych. Podstawowym skutkiem rozwoju terenów zabudowanych, charakteryzujących się udziałem powierzchni uszczelnionych, jest zmniejszenie powierzchni umożliwiającej swobodną infiltrację i retencję wód opadowych i roztopowych, ograniczenie zasilania gruntowego wód podziemnych w obrębie zlewni, zwiększenie tempa spływu powierzchniowego z terenów utwardzonych (np. dachów, parkingów, placów, dróg), co z kolei może powodować zwiększenie przepływów w ciekach stanowiących odbiorniki wód z opadów. Zwiększenie tempa spływu powierzchniowego zwiększa ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.

Dla właściwej ochrony zasobów i stosunków wodnych istotne są zatem wszystkie ustalenia projektu planu, których realizacja pozwoli ograniczyć spływ powierzchniowy wód opadowych i

roztopowych w obrębie analizowanych terenów. Z ekologicznego punktu widzenia za najbardziej korzystne uznaje się rozwiązania sprzyjające możliwie maksymalnemu utrzymaniu wód opadowych i roztopowych w granicach poszczególnych terenów, a tym samym i danej zlewni.

Należy jednak pamiętać, że obowiązujące obecnie przepisy prawa uniemożliwiają wprowadzenie jednoznacznego wymogu zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenach działek budowlanych, na których lokalizowana jest zabudowa, przy jednoczesnym dostępie do sieci kanalizacji deszczowej.

Zgodnie z §28 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie teren, na którym będzie lokalizowany budynek powinien być wyposażony w kanalizację umożliwiającą odprowadzanie wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej. Powyższe rozporządzenie dopuszcza odprowadzenie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych. Zgodnie z § 8 rozporządzenia zabudowa niska to zabudowa „do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie”. Ponadto warunki dotyczące odprowadzenia wód opadowych lub roztopowych do gruntu lub do wód reguluje § 17 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych. Wody opadowe lub roztopowe pochodzące z powierzchni innych niż powierzchnie, o których mowa w ust. 1, mogą być wprowadzane do wód lub do urządzeń wodnych, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 75a ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, bez oczyszczania.

Projekt planu ustala odprowadzenie wód opadowych lub roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej lub zgodnie z przepisami odrębnymi. W projekcie planu przewiduje się na terenach **MN, MN/U, U/MN, U** lokalizację zabudowy niskiej, tj. do 12 m, zatem może być zastosowany wariant odprowadzenia wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych wg § 28 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Na terenach dróg oraz na parkingach pow. 0,1 ha wody opadowe zakwalifikowane zgodnie z ww. rozporządzeniem jako wody zanieczyszczone mogą być odprowadzone do wód lub gruntu po podczyszczeniu, a pozostałe wody opadowe i roztopowe (tj. wody niezanieczyszczone) – bez oczyszczania. Docelowo, gdy zostanie zrealizowana kanalizacja deszczowa tereny dróg oraz zabudowy będzie można do niej podłączyć, choć w odniesieniu do terenów zabudowy, na której nie powstają zanieczyszczone wody opadowe i roztopowe, podłączenie do kanalizacji deszczowej jest niecelowe i niekorzystne - pogorszy retencję wód w gruncie, wpłynie na obniżenie poziomu wód gruntowych oraz pogłębi problemy odprowadzenia wód podczas nawalnych opadów (podtopienia, cofki, susza miejska).

Na obszarze objętym planem nie istnieje sieć kanalizacji deszczowej, natomiast Gmina Swarzędz planuje jej realizację w oparciu o „Koncepcję zagospodarowania wód deszczowych opadowych z dróg gminnych z terenu sołectwa Gortatowo.”, opracowaną przez Sweco Consulting Sp. z o.o w 2019 r. Kanalizacja jest planowana wyłącznie dla odbioru wód z dróg gminnych. Zatem z terenu **Uo/US**, na którym dopuszczono zabudowę o wysokości do 15m wody opadowe i roztopowe należy odprowadzać na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych.

Retencja wody w przyrodzie jest zazwyczaj zjawiskiem korzystnym i do jej pozytywnych skutków można zaliczyć:

- zwiększenie wilgotności w strefie powierzchni terenu, a w szczególności w glebie, co ma podstawowe znaczenie dla rozwoju biosfery,
- wzrost wilgotności powietrza w przy powierzchniowej warstwie atmosfery, co przekłada się na łagodniejszy klimat,
- wzrost zasobów wód powierzchniowych i podziemnych,
- wyrównanie (złagodzenie) zmienności przepływów w ciekach, a w szczególności złagodzenie głębokich niżówek.

Pozostawienie wód opadowych i roztopowych poza kanalizacją deszczową jeśli wody te spełniają warunki wskazane w przepisach odrębnych (wskazanych wyżej) z ekologicznego punktu widzenia a także zapewnienia skuteczności odprowadzenia nadmiaru wód opadowych i

roztopowych w warunkach ekstremalnych uznaje się za rozwiązanie najkorzystniejsze dla ochrony środowiska, w tym dla utrzymania równowagi w stosunkach wodnych.

Istotne dla utrzymania równowagi w stosunkach wodnych jest prawidłowe utrzymanie systemu melioracyjnego na danym terenie i zachowanie jego ciągłości. Projekt planu zachowuje istniejący system melioracyjny i dopuszcza jego przebudowę i rozbudowę. Zagadnienia związane z melioracjami reguluje ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017r. Zgodnie z art. 198 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, przy planowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń melioracji wodnych, podstawowych i szczegółowych, należy kierować się potrzebą zachowania zróżnicowanych biocenoz polnych i łąkowych, koniecznością osiągnięcia dobrego stanu wód oraz koniecznością osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych.

Dla prawidłowego funkcjonowania melioracji wodnych w projekcie planu ustalono nakaz zachowania ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego, z dopuszczeniem jego przebudowy i rozbudowy, zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne.

Zaniedbania w zakresie melioracji mają niekorzystny wpływ na środowisko: np. zagniwanie roślinności w korytach rowów i sukcesywne zamulanie powoduje zwiększenie się ilości zanieczyszczeń organicznych odprowadzanych do wód powierzchniowych, co również wpływa niekorzystnie na odpływ powierzchniowy. Urządzenia melioracyjne pełnią dwojaką funkcję: w stanach niskiego zasilania wodami opadowymi, spowalniają jej odpływ i retencjonują wodę, natomiast w okresach intensywnych opadów lub roztopów umożliwiają szybsze odwodnienie terenu. Poprzez odwadnianie terenów rowami następuje obniżenie poziomu wody gruntowej, zwiększa się zdolność retencyjna profilu i następuje wyrównanie przepływu w ciekach.

W wyniku funkcjonowania melioracji następuje powolna, ale istotna zmiana struktury i poprawa właściwości fizycznych gleby, która staje się bardziej przewiewna, przepuszczalna i ma większą zdolność retencjonowania wody. Gleby mają większy zapas wilgoci w okresie suszy, zmniejsza się odpływ powierzchniowy powodujący erozję i zagrożenie powodziowe.

Mając powyższe na uwadze można stwierdzić, że zachowanie istniejącego systemu melioracyjnego z dopuszczeniem przebudowy (np. w przypadku kolizji z lokalizacją budynków) i rozbudowy nie będzie skutkować niekontrolowanym spływem wód i nie spowoduje lokalnych podtopień (także na terenach sąsiadującej zabudowy mieszkaniowej). Należy zakładać, że w przypadku kolizji z nowymi obiektami budowlanymi przebudowa i rozbudowa umożliwi zachowanie sprawności systemu.

Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie jest szczególnie korzystne w przypadku terenów charakteryzujących się dużym udziałem powierzchni zagospodarowanych zielenią i niewielkim udziałem powierzchni trwale uszczelnionych. Odprowadzania wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej umożliwia natomiast właściwe gospodarowanie wodami opadowymi i roztopowymi na terenach, w obrębie których możliwości ich zagospodarowania na terenie są ograniczone (np. istnieje duży udział powierzchni trwale uszczelnionych, warunki gruntowe uniemożliwiające szybką infiltrację wód, płytkie zaleganie zwierciadła wód gruntowych).

Dlatego mając na uwadze konieczność ograniczenia negatywnych oddziaływań na zasoby wodne, zwłaszcza w kontekście obecnie już obserwowanych zmian klimatu i coraz częściej obserwowanych zjawisk ekstremalnych, np. deszczy nawalnych, należy dołożyć wszelkich starań aby część wód z opadu została zagospodarowana w granicach działek budowlanych. Niezbędne jest zatem zachowanie powierzchni biologicznie czynnych, chłonnych, które będą w stanie opóźnić odpływ wód, odciążą system kanalizacji deszczowej i częściowo zredukować przepływ w przypadku opadów ekstremalnych. Należy jednocześnie podkreślić, że zachowanie powierzchni przepuszczalnych dla wód z opadów stanowi obecnie jedno z podstawowych działań planistycznych służących adaptacji do zmian klimatu w obrębie terenów zurbanizowanych, ponieważ to właśnie od rodzaju pokrycia powierzchni ziemi zależy wielkość spływu wód opadowych i roztopowych.

Skalę negatywnego oddziaływania na zasoby wód podziemnych ograniczają ustalenia projektu planu zapewniające ochronę istniejącej zieleni i zwiększające udział powierzchni porośniętych zielenią w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę.

W tym zakresie do najważniejszych zapisów projektu planu należy zaliczyć ustalenia dotyczące wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, w tym minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnych, jakie muszą być zachowane w granicach działek budowlanych. Wielkość wymaganego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnych została zróżnicowana w zależności od terenu i wynosi: dla terenów **1-**

13MN – 60%, **14-36MN** – 50%, dla terenów **MN/U** i **Uo/US** – 30%, dla terenów **1-2U/MN, U** – 25% powierzchni działki budowlanej. Za pozytywne należy także uznać ustalenia planu dotyczące maksymalnej powierzchni zabudowy: na terenach **1-13MN** – do 25%, **14-36MN** – do 30%, **MN/U** – do 40%, przy czym powierzchnia zabudowy działki budowlanej przeznaczonej pod budynek mieszkalny nie może przekraczać 30%, **1-2U/MN, U** – do 50%, **Uo/US** – do 60% powierzchni działki budowlanej.

Pozytywnie ocenia się również ustalenia projektu planu w zakresie lokalizacji nowej zieleni urządzonej na terenach **1-7ZP**, zieleni przydrożnej na terenach dróg **1-2KD-L, 1-8KD-D i KDW**. Ze względu na znaczny udział powierzchni biologicznie czynnej w całym obszarze planu szczególnie ważne są ustalenia zachowanie zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym na terenach **1-2ZK** i **ZK/WS**. W projekcie planu zachowano także teren lasów i zalesień **ZL**.

Roślinność odgrywa ważną rolę w cyklu hydrologicznym terenów, pozwala na zwiększenie powierzchni chłonnej dla wód opadowych i roztopowych, a w konsekwencji również na ograniczenie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk takich jak „deszcze nawalne”. Zieleni zapobiega erozji gleby, a przez to spowalnia odpływ powierzchniowy. Dodatkowo dzięki temu, że pobiera i magazynuje wilgoć, wspomaga też retencję gruntową i glebową i uczestniczy w procesie infiltracji wody opadowej do wód gruntowych. Poza tym, woda zatrzymuje się na powierzchni roślin, co pozwala w pewnym stopniu zmniejszyć wielkość opadu, który następnie albo spada na ziemię z opóźnieniem, albo wchłaniany jest częściowo przez samą roślinę albo z niej odparowuje. Zachowanie dużych powierzchni przepuszczalnych uważa się za konieczność, zwłaszcza w kontekście obecnie już obserwowanych zmian klimatu i coraz częściej obserwowanych zjawisk ekstremalnych, takich jak „deszcze nawalne”.

Analizując wpływ realizacji nowych inwestycji na obszarze niniejszego projektu należy także określić oddziaływanie planowanych kondygnacji podziemnych na warunki gruntowo-wodne.

W tym miejscu należy wspomnieć, że na obszarze objętym planem pierwszy poziom wód gruntowych występuje od 1m p.p.t. do 2m p.p.t. Wysoki poziom wód gruntowych powoduje, że wszelkie ingerencje w podłoże wymagają specjalnych rozwiązań technicznych zabezpieczających inwestycje w trakcie budowy i w okresie jej eksploatacji.

Potencjalnie negatywne oddziaływania o charakterze lokalnym i czasowym mogą wystąpić na etapie prowadzenia robót budowlanych związanych z wykonaniem wykopów pod fundamenty, a także dla realizacji infrastruktury technicznej i niektórych urządzeń wodnych.

Na etapie realizacyjnym istnieje potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, wynikające z wytwarzania na terenie inwestycji budowlanych różnego rodzaju odpadów i ścieków. W celu ograniczenia możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego ściekami i odpadami, należy zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający podłoże przed zanieczyszczeniami substancjami ropopochodnymi (na terenie placów postojowych dla maszyn i środków transportu), wyposażyć je w pomieszczenia socjalno-bytowe dla pracowników, przenośne toalety dla pracowników oraz skład materiałów budowlanych. Powstałe w czasie realizacji inwestycji ścieki i odpady powinny być usuwane z terenu budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi. Powyższe zagadnienia będą miały istotne znaczenie dla jakości środowiska gruntowo-wodnego na terenach przeznaczonych w projekcie mpzp pod zabudowę a pośrednio na terenach sąsiednich.

W przypadku lokalizacji dopuszczonych w planie kondygnacji podziemnych oddziaływania na wody podziemne mogą być większe niż przy realizacji sieci infrastruktury technicznej, bowiem realizacja takich inwestycji wiąże się z prowadzeniem prac ziemnych na większej głębokości. Lokalizacja kondygnacji podziemnych dopuszczona została na terenach **1-36MN, MN/U, 1-2U/MN, U, Uo/US**, a ich realizacja może spowodować zakłócenie naturalnego przepływu wód w przypadku, kiedy zwierciadło wód gruntowych zalegać będzie w strefie powyżej projektowanego poziomu posadowienia obiektu. Oddziaływania na środowisko wodne mogą wynikać z prowadzenia prac odwodnieniowych oraz nieprawidłowego odprowadzania wód opadowych, roztopowych lub też ścieków z rejonu budowy. Budowa kondygnacji podziemnych, w zależności od warunków gruntowo-wodnych, a zwłaszcza głębokości zalegania warstwy wodonośnej, spowodować może pewne utrudnienia w ich dotychczasowym przepływie lub zmianę jego reżimu. Mając na uwadze potencjalne wystąpienie powyższych zjawisk podczas realizacji inwestycji budowlanych z kondygnacjami podziemnymi niezbędne może być odwadnianie wykopów, a budynki będą wymagały zastosowania izolacji trwale zabezpieczającej przez napływem wód gruntowych oraz zastosowania odpowiednich materiałów odpornych na działanie wody, w tym jej skład chemiczny. Niewłaściwie

prorowadzone prace budowlane stanowią potencjalne źródło zanieczyszczenia wód, w szczególności przy zastosowaniu niesprawnych maszyn budowlanych (np. wycieki oleju lub ropy, które poprzez odwadnianie wykopów przedostaną się do wód gruntowych). Należy zadbać o stan techniczny maszyn, a roboty wymagające odwodnienia wykopów prowadzić w okresie bezdeszczowym, suchym i w jak najkrótszym czasie. Szczególnie na terenach zagrożonych osuwaniem mas ziemnych prace budowlane należy prowadzić w okresach bezdeszczowych dla uniknięcia dodatkowego rozmiękczenia gruntu przez wody opadowe i ryzyka wystąpienia jego osiadania. Dla ograniczenia wpływu odwodnienia na środowisko gruntowo-wodne, zaleca się wykonanie wykopów fundamentowych w ściankach szczelnych z uszczelnieniem podłoża dna wykopu i odpompowanie wody z wykopu otoczonego ścianami szczelnymi. W ten sposób wyeliminowane zostają największe uciążliwości prac odwodnieniowych, tj. powstanie leja depresyjnego. Najczęściej wykonuje się powierzchniowe odwodnienie wykopów. Wody opadowe i gruntowe odprowadza się do studzienek położonych w najniższej części wykopu (a stąd do kanalizacji) za pomocą rynien lub drenów ułożonych ze spadkiem (minimum 1-2 %).

Odwodnienie wykopów wykonuje się, gdy poziom wód jest na tyle wysoki, że nie można wykonać wykopu, albo mogłyby one zagrozić w przyszłości stabilności posadowienia budynku. Dlatego stosuje się odwodnienia konstrukcyjne, które ma poprawić warunki gruntowe już podczas użytkowania budynku (np. przyspieszyć osiadanie) oraz robocze, które ma umożliwić prace budowlane i poruszanie się ciężkiego sprzętu na budowie (<https://building-companion.pl>).

Do działań minimalizujących negatywne oddziaływanie inwestycji na powierzchnie ziemi i środowisko gruntowo-wodne zaliczyć można:

- ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchnię terenów zajętych techniczną ingerencją, w tym zaplecza budowy i parku maszyn, a także czasu trwania robót na poszczególnych odcinkach drogi i innych obiektach,
- zapewnienie funkcjonalności systemu gospodarowania odpadami i odzyskanymi materiałami,
- zastosowanie odpowiednich odwodnień budowlanych,
- racjonalne gospodarowanie odpadami na etapie eksploatacji inwestycji nadążające za postępem robót zagospodarowywanie powierzchni terenów zdegradowanych w wyniku działalności związanej z budową.

Zasady prowadzenia prac budowlanych w zakresie odwodnienia wykopów oraz zabezpieczenia jakości środowiska gruntowo-wodnego nie stanowią zakresu ustaleń planów miejscowych, niemniej jednak powinny być uwzględnione na późniejszym etapie inwestycyjnym.

Znacznie mniejszego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe należy spodziewać się na terenach obecnie zabudowanych, na których nie przewiduje się wprowadzenia ustaleniami projektu istotnych zmian. Na terenach zabudowanych w wyniku realizacji planu oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane głównie z wprowadzeniem nowych elementów infrastruktury technicznej, natomiast zjawisko to będzie lokalne o znacznie mniejszej skali dokonanych przekształceń.

Pośrednio korzystny wpływ na zminimalizowanie możliwości zanieczyszczenia wód podziemnych będzie miało przestrzeganie zapisu regulującego prowadzenie gospodarki odpadami na analizowanym terenie – ustalającego gospodarowanie odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz przepisami odrębnymi tj. ustawą z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach, jak również przestrzeganie zapisów uniemożliwiających lokalizację na przedmiotowym obszarze inwestycji zagrażających środowisku w szczególnie wysokim stopniu – zakazu lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (określonych w rozporządzeniu z dnia 5 maja 2022r. Rady Ministrów zmieniającym rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko), z wyjątkiem inwestycji celu publicznego i innych dopuszczonych planem.

W celu zminimalizowania lub wyeliminowania ryzyka negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne wprowadzono do projektu mpzp szereg szczegółowych ustaleń dotyczących prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej. W tym zakresie za korzystne należy uznać zapisy ustalające:

- budowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem lokalizacji

nowych przepompowni ścieków na wydzielonej działce o powierzchni nie mniejszej niż 70 m², z wyłączeniem terenów **ZL, ZK/WS, 1ZK, 2ZK**;

- dopuszczenie, do czasu realizacji systemu kanalizacyjnego, odprowadzenie ścieków bytowych do szczelnych, bezodpływowych zbiorników na nieczystości, na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- dla ścieków przemysłowych o składzie odbiegającym od dopuszczalnych norm dla ścieków komunalnych nakazuje się podczyszczanie ścieków na terenie zakładu;
- zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków.

Dopuszczenie w projekcie mpzp możliwości stosowania zbiorników do gromadzenia ścieków jako rozwiązania tymczasowego, wynika z aktualnego braku dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej w zasięgu obszaru planu. Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe reguluje rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Należy natomiast podkreślić, iż odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych nie jest najbardziej korzystnym z punktu widzenia ochrony środowiska rozwiązaniem, gdyż stwarza potencjalne ryzyko przedostania się substancji biogenych do środowiska gruntowo-wodnego. Docelowe odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacji zniweluje zagrożenia związane z przedostawaniem się substancji niebezpiecznych do gruntu, a w konsekwencji do wód podziemnych, na skutek niewłaściwego sposobu gromadzenia i odprowadzania ścieków powstających na terenach zabudowy.

Wystąpienie sytuacji awaryjnych będących następstwem np. nieszczelności zbiorników bezodpływowych na ścieki może skutkować uwolnieniem nieczystości do gleby. Patogenne składniki ścieków dwojakiego rodzaju - materiał zakaźny (wirusy, bakterie, pasożyty) potrafi przetrwać w glebie kilka tygodni a nawet miesięcy, natomiast toksyczne związki chemiczne (azotyny, pochodne siarki i chloru, detergenty, metale ciężkie, kwasy) może powodować trwałe zatrucie agresywną chemią i będzie utrzymywało się latami. Nieszczelne zbiorniki bezodpływowe potencjalnie może powodować negatywne zmiany w swoim bezpośrednim sąsiedztwie a w przypadku gleb przepuszczalnych i delikatnego spadku terenu ścieki mogą przemieszczać się pod powierzchnią na większe odległości a w konsekwencji powodować zanieczyszczenie wód powierzchniowych. Dla uniknięcia ryzyka zanieczyszczenia ściekami gleby i wód w wyniku ewentualnych nieszczelności lub awarii zbiorników bezodpływowych niezbędne jest kontrolowanie ich szczelności i prawidłowej eksploatacji.

Zagadnienia związane z odprowadzaniem ścieków reguluje ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku poprzez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych. Zgodnie z ustawą Prawo wodne w miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacji zbiorczej nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty, należy stosować systemy indywidualne lub inne rozwiązania zapewniające ten sam poziom ochrony środowiska, co systemy kanalizacji zbiorczej. Przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych. Trzeba zaznaczyć, że projekt planu zakazuje lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków. W tej sytuacji, z punktu widzenia ochrony środowiska należy dążyć do budowy kanalizacji sanitarnej i odprowadzenia nieczystości płynnych do sieci.

W projekcie planu wyznacza się teren zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych i ustala się zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody. Dla osiągnięcia celów środowiskowych istotne jest umożliwienie swobodnej migracji organizmów wodnych przez zachowanie lub przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków. Osiągnięcie celów środowiskowych, zapisanych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla JCWP Cybina jest zagrożone.

Zgodnie z art. 119 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zabrania się wznoszenia w pobliżu morza, jezior i innych zbiorników wodnych, rzek i kanałów obiektów budowlanych uniemożliwiających lub utrudniających ludziom i dziko występującym zwierzętom dostęp do wody, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce

wodnej lub rybackiej oraz związanych z bezpieczeństwem powszechnym i obronnością kraju. Biorąc pod uwagę położenie koryta rzeki Cybiny w obszarze NATURA 2000 w zakresie zachowania i utrzymania koryta rzeki Cybiny należy także uwzględnić Plan zadań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny i przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne.

Biorąc pod uwagę zły stan jednolitych części wód powierzchniowych rzeki Cybiny i wskazane w Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Odry cele środowiskowe, w projekcie planu zawarto ustalenia, których realizacja sprzyjać będzie osiągnięciu dla JCWP celów środowiskowych.

Ze względu na zakres planowanych zmian na obszarze projektu planu istotne jest jego położenie poza strefą ochronną ujęcia wód podziemnych.

Istotną rolę w celu ochrony wód powierzchniowych (w tym rzeki Cybiny) pełnią strefy buforowe, którymi są tereny np. zadrzewione, zakrzewione, zadarnione oddzielające ekosystemy wodne od bezpośredniego oddziaływania z terenów np. rolniczych, zurbanizowanych. W analizowanym projekcie planu koryto rzeki Cybiny stanowi element wyznaczonego w planie terenu zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych **ZK/WS** na którym poza zachowaniem i utrzymaniem koryta rzeki, ustalono zachowanie zieleni naturalnej, w tym łąk i zadrzewień (o charakterze krajobrazowym i nadwodnym). Zachowanie zieleni naturalnej z łąkami i zadrzewieniami ustalono także na terenach **1-2ZK**, które bezpośrednio graniczą z terenami wskazanymi w planie pod zabudowę mieszkaniową. Zachowany teren lasów i zalesień **ZL** wraz z terenem **ZK/WS** oddziela tereny wskazane pod zabudowę od koryta rzeki Cybiny. Taki sposób użytkowania w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki tworzy warunki dla bytowania przedstawicieli fauny oraz sprzyja migracji dziko żyjących zwierząt. Dolina rzeki Cybiny pełni rolę korytarza ekologicznego. Korytarz ekologiczny stanowi istotny, z punktu widzenia funkcjonowania środowiska, element przestrzeni, gwarantujący (poprzez zachowanie warunków migracji organizmów) utrzymanie możliwości wymiany i istnienia określonej puli genetycznej, liczebności osobników oraz gatunków, a w konsekwencji zachowanie różnorodności biologicznej środowiska. Dodatkowo korytarze ekologiczne poza przestrzenią bytowania stanowią w rzeczywistości ciągi migracyjne, wśród których można wyróżnić kilka typów – ze względu na zasięg i sposób migracji oraz rodzaj gatunków migrujących. Ochrona korytarzy ekologicznych zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Dla ochrony korytarzy ekologicznych istotne jest wyeliminowanie lub znaczne ograniczenie nie tylko fizycznej ingerencji człowieka w tych obszarach (np. lokalizacja zabudowy, grodzenie terenów, nadmierna penetracja terenu) ale przede wszystkim ochrona ekosystemu przed zanieczyszczeniami. Takim potencjalnym źródłem zanieczyszczeń są między innymi tereny zurbanizowane wytwarzające ścieki i odpady. W przypadku omawianego projektu planu źródłem ścieków bytowych i przemysłowych oraz odpadów, które stanowią potencjalne zagrożenie dla jakości wód rzeki Cybiny mogą być planowane tereny zabudowy. W zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniami w projekcie planu ustalono budowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz jako rozwiązanie docelowe odprowadzenie ścieków bytowych i komunalnych do tej sieci. Mając na uwadze dopuszczenie odprowadzenia ścieków (do czasu wybudowania kanalizacji) do bezodpływowych zbiorników na nieczystości niezbędne jest przeprowadzanie okresowych kontroli dokumentów potwierdzających wywóz nieczystości ze zbiorników a także częstotliwość ich opróżniania.

Należy także podkreślić oddziaływanie wód opadowych i roztopowych będących nośnikiem zanieczyszczeń np. z terenów dróg, parkingów, na wody powierzchniowe. Tereny **1-2ZK**, **ZK/WS** i **ZL** o podłożu zadarnionym z licznymi drzewami i krzewami na znacznej powierzchni dzielącej koryto rzeki od źródła zanieczyszczeń przyczynią się do naturalnego oczyszczania spływających substancji. Ponadto w celu zminimalizowania ryzyka negatywnego oddziaływania ścieków przemysłowych o składzie odbiegającym od dopuszczalnych norm dla ścieków komunalnych projekt planu nakazuje ich podczyszczanie na terenie zakładu, czyli w miejscu ich powstawania. Jak już wspomniano źródłem zanieczyszczeń mogą być odpady jednak realizacja ustalonego planem zagospodarowania ich zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz przepisami ustawy o odpadach w znaczny sposób ogranicza możliwość zanieczyszczenia gleby a pośrednio wód powierzchniowych i podziemnych. Ochronie wód sprzyjać będzie realizacja ustalenia

dotyczącego nakazu prowadzenia rekultywacji w przypadku stwierdzenia zanieczyszczenia gleby zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Na terenie **ZK/WS** dopuszcza się lokalizację urządzeń wodnych przy jednoczesnym wprowadzeniu dla całego obszaru projektu planu zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej) w rozumieniu przepisów dotyczących ochrony środowiska, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 2022r zmieniającego rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym zakazem nie będzie możliwa realizacja stawów o głębokości większej niż 3 m. Ewentualna budowa stawów będzie inwestycją proekologiczną. Najważniejszą funkcją jaką spełnia zbiornik wodny (istniejący), to zatrzymanie i gromadzenie wody, mające na celu spowolnienie spływu a poprzez to poprawa bilansu wodnego w najbliższym otoczeniu. Wokół zbiornika mogą tworzyć się cenne przyrodniczo siedliska, charakteryzujące się bogatą różnorodnością biologiczną, mającą duże znaczenie dla życia wielu gatunków roślin i zwierząt. Budowa stawów może przyczynić się do wzbogacenia i urozmaicenia krajobrazu. Należy podkreślić, że na terenie **ZK/WS** występują siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony i w związku z tym projekt planu dopuszcza lokalizację urządzeń wodnych wyłącznie poza obszarem ich występowania.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne przez urządzenia wodne rozumie się urządzenia lub budowle służące do kształtowania zasobów wodnych lub korzystania z tych zasobów, w tym:

- a) urządzenia lub budowle piętrzące, przeciwpowodziowe i regulacyjne, a także kanały i rowy,
- b) sztuczne zbiorniki usytuowane na wodach płynących oraz obiekty związane z tymi zbiornikami,
- c) stawy, w szczególności stawy rybne oraz stawy przeznaczone do oczyszczania ścieków albo rekreacji,
- d) obiekty służące do ujmowania wód powierzchniowych oraz wód podziemnych,
- e) obiekty energetyki wodnej,
- f) wyloty urządzeń kanalizacyjnych służące do wprowadzania ścieków do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych oraz wyloty służące do wprowadzania wody do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych,
- g) stałe urządzenia służące do połowu ryb lub do pozyskiwania innych organizmów wodnych,
- h) urządzenia służące do chowu ryb lub innych organizmów wodnych w wodach powierzchniowych,
- i) mury oporowe, bulwary, nabrzeża, mola, pomosty i przystanie,
- j) stałe urządzenia służące do dokonywania przewozów międzybrzegowych.

W projekcie planu zakłada się prawdopodobieństwo lokalizacji podkreślonych urządzeń wodnych. Dopuszczenie lokalizacji urządzeń wodnych poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony należy ocenić jako pozytywne w celu zabezpieczenia obszarów cennych przyrodniczo. Niemniej jednak mając na uwadze ochronę wód przed zanieczyszczeniami zakłada się, że na obszarze objętym planem na terenie **ZK/WS** nie będą lokalizowane duże kompleksy stawowe do intensywnej hodowli ryb oraz inwestycje związane z rekreacją nad rzeką lub wokół stawów. Intensywna hodowla ryb w dużych kompleksach stawowych w wyniku corocznego spuszczenia wody (w tym przypadku do naturalnych zbiorników wodnych i do rzeki Cybiny) może skutkować wynoszeniem ze stawów dużych ilości związków biogenych oraz materii organicznej, powodując odkładanie się żyznych osadów dennych w naturalnych zbiornikach wodnych. Powoduje to utrzymywanie się długotrwałych zakwitów wody, w tym wywoływanych przez sinice, które wskutek rozpraszania światła i wydzielania toksyn zmniejszają różnorodność fauny i flory tych akwenów. Ze względu na walory przyrodnicze obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny nie jest wskazana penetracja tego terenu. Antropopresja może wiązać się z zanieczyszczeniem odpadami a to w konsekwencji może prowadzić do pogorszenia stanu siedlisk roślin a także zwierząt dla których ochrony wskazany został obszar NATURA 2000 Dolna Cybiny. W tym miejscu należy wspomnieć, że takie inwestycje nie sprzyjałyby osiągnięciu celów środowiskowych dla wód powierzchniowych rzeki Cybiny.

Projekt planu mając na uwadze także przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód ustala zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej.

Ustalenia powyższe w połączeniu z uwzględnieniem w zagospodarowaniu terenów położenia

części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038, w odniesieniu do których obowiązują przepisy odrębne i plan ochrony, znacząco ograniczają negatywne skutki podejmowanych działań na terenie **ZK/WS** dla środowiska przyrodniczego.

Należy także zauważyć pozytywny efekt potencjalnej lokalizacji urządzeń wodnych takich jak stawy przeznaczone do oczyszczania ścieków, której realizacja stwarza warunki do ich unieszkodliwiania przed wprowadzeniem do wód powierzchniowych.

Jak już wspomniano na terenie objętym planem nie istnieje sieć kanalizacji deszczowej, natomiast Gmina Swarzędz planuje jej realizację w oparciu o „Koncepcję zagospodarowania wód deszczowych opadowych z dróg gminnych z terenu sołectwa Gortatowo.”, opracowaną przez Sweco Consulting Sp. z o.o w 2019 r. Kanalizacja jest planowana wyłącznie dla odbioru wód z dróg gminnych. Zatem w pozostałym zakresie – wody deszczowe i roztopowe z terenów zabudowy należy odprowadzać na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych, co pozwoli na utrzymanie równowagi w stosunkach wodnych. Ponadto tereny **ZK** i **ZK/WS** o powierzchni biologicznie czynnej (pokryte roślinnością) umożliwią infiltrację wód opadowych do gruntu i zasilenie poziomu wód gruntowych a także powierzchniowych. Dążeniu do osiągnięcia celu środowiskowego dla JCWP będą także sprzyjać ustalenia minimalnych powierzchni biologicznie czynnych oraz maksymalnych powierzchni zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej. Realizacja tych ustaleń znacznie ograniczy powierzchnię terenów trwale uszczelnionych co w istotnym stopniu wpłynie na spowolnienie spływu wód opadowych w kierunku koryta rzeki i umożliwi większą skuteczność naturalnego ich oczyszczania przez powierzchnie zadarnione.

Mając na uwadze ochronę stanu i jakości wód powierzchniowych i podziemnych do projektu planu wprowadzono ustalenia znacznie ograniczające możliwość niekorzystnego oddziaływania na JCWP rzeki Cybiny. W tym zakresie ustalono na terenie **ZK/WS**, przez który przepływa rzeka Cybina a także na terenie **ZK** zakaz lokalizacji obiektów takich jak: budynki, miejsca postojowe dla samochodów, które potencjalnie mogłyby być bezpośrednim źródłem zanieczyszczenia gleby (np. substancjami ropopochodnymi) a pośrednio niekorzystnego wpływu na jakość wód powierzchniowych. Ponadto ustalone zakazy lokalizacji budynków, wiat, miejsc postojowych dla samochodów i ogrodzeń na terenach zieleni krajobrazowej i terenie zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych pozwolą uniknąć ryzyka ingerencji w warunki gruntowo-wodne, uszczelnienia powierzchni tych terenów co skutkowałoby zmniejszeniem obszaru zdolnego do infiltracji wód opadowych i roztopowych do podłoża, i mogłoby skutkować obniżeniem stanu wód gruntowych a tym samym stanu wód płynących. Korzystne z punktu widzenia zminimalizowania ryzyka obniżenia stanu wód podziemnych jest spowolnienie spływu wód opadowych i roztopowych poprzez ograniczenie powierzchni uszczelnionych a jednocześnie zachowanie i lokalizację nowych terenów zieleni, które w naturalny sposób oczyszczają wody i umożliwiają infiltrację do głębokich warstw podłoża. W celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia potencjalnego zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego w fazie realizacji inwestycji, miejsce składowania materiałów budowlanych należy odpowiednio uszczelnić i zabezpieczyć, natomiast materiały wykorzystywane w trakcie budowy przechowywać w szczelnych kontenerach i pojemnikach spełniających wymagania m. in. ochrony środowiska.

Biorąc pod uwagę zakres ustaleń minimalizujących ryzyko wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na wody nie przewiduje się wystąpienia istotnego, negatywnego wpływu realizacji planu na osiągnięcie celu środowiskowego dla JCWP rzeki Cybiny. Realizacja ustaleń z zakresu gospodarki gruntowo-wodnej, zagospodarowania odpadów i w zakresie odprowadzania ścieków przemysłowych będzie sprzyjać osiągnięciu celów środowiskowych także dla JCWPd 60.

Przy restrykcyjnej realizacji wszystkich ustaleń projektu planu nie przewiduje się, na obszarze planu i w jego sąsiedztwie, wystąpienia presji komunalnej, stanowiącej jedną z głównych potencjalnych przyczyn nieosiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych rzeki Cybiny oraz jednolitych części wód podziemnych JCWPd nr 60.

W celu wyeliminowania potencjalnych zagrożeń zanieczyszczenia środowiska wynikających z dopuszczenia lokalizacji zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowe, które mogą być przyczyną zanieczyszczenia gleby i wód wskazane jest prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych. Ewidencja polegająca na kontroli szczelności zbiorników i częstotliwości wywozu nieczystości na podstawie wiarygodnych dokumentów ograniczy znacznie możliwość przedostawania się zanieczyszczeń do podłoża i do wód.

Mając na uwadze małą podatność na antropopresję warstw wodonośnych GZWP oraz zakres analizowanych ustaleń można założyć, że pełna realizacja zapisów projektu nie wpłynie negatywnie na jakość wód GZWP.

Podsumowując prognozuje się, że realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie na nieosiągnięcie celów środowiskowych (w tym dla JCWPd 60) zawartych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. W projekcie planu zachowuje się istniejący sposób użytkowania znacznej części przedmiotowego terenu i nie wprowadza się inwestycji mogących znacząco negatywnie wpływać na wody powierzchniowe i podziemne. Ponadto, projekt planu poprzez odpowiednie zapisy z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony powierzchni ziemi skutecznie minimalizuje ryzyko pogorszenia stanu jakości wód.

6.4 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Jak wspomniano w poprzednich rozdziałach niniejszej Prognozy ..., w granicach analizowanego obszaru nie występują zasoby naturalne w postaci udokumentowanych złóż kopalin. Obszar objęty projektem położony jest w zasięgu dwóch zbiorników wód podziemnych – GZWP nr 143 i GZWP nr 144. Na obszarze analizowanym występują także grunty leśne podlegające ochronie na mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych..

Nie przewiduje się wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na wody GZWP nr 143 i GZWP nr 144 pod warunkiem realizacji ustaleń planu dotyczących sposobu zagospodarowania terenów zlokalizowanych na obszarze analizowanym. Na terenie gruntów leśnych ustalono sposób zagospodarowania i użytkowania zgodny z przepisami odrębnymi oraz prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planem urządzenia lasu.

6.5 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta

Znaczące zmiany w lokalnej różnorodności biologicznej związane są zazwyczaj z wprowadzeniem istotnych zmian w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów, prowadzących do bezpośredniego zniszczenia powierzchni siedlisk lub drastycznych zmian lokalnych warunków siedliskowych, wpływających na zmianę ich charakterystyki. Dotychczasowy krajobraz obszaru objętego projektem zdominowany jest przez tereny użytkowane rolniczo z roślinami uprawnymi i roślinnością segetalną (chwasty). Na części obszaru występują zadrzewienia i krzewy owocowe (sady) oraz w sąsiedztwie domostw uprawiane są warzywa. Planowane zmiany użytkowania terenów polegać będą na przekształceniu przestrzeni rolniczej w zurbanizowaną. Będzie to miało miejsce na terenach obecnie zagospodarowanych rolniczo. Na skutek realizacji ustaleń planu nastąpią nieodwracalne zmiany w strukturze gatunkowej roślin. W miejsce agrocenozy pojawią się obszary zabudowane (głównie o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej), a wraz z nimi tereny zieleni urządzonej. Należy spodziewać się nasadzeń zieleni ozdobnej, w tym drzew i krzewów ozdobnych. Przestrzeń zurbanizowana nie będzie tworzyć dogodnych warunków dla pojawiania się dziko żyjących gatunków roślin i zwierząt. W wyniku dogęszczenia sieci szlaków komunikacyjnych, pojawienia się w przestrzeni obiektów kubaturowych oraz otaczania poszczególnych terenów ogrodzeniami, możliwości swobodnego przemieszczania się zwierząt (za wyjątkiem ptaków) będą mocno ograniczone lub wręcz niemożliwe. W porównaniu z dotychczasowym, rolniczym użytkowaniem terenów, należy uznać tę sytuację za niekorzystną a tym samym poziom zróżnicowania biologicznego na terenach planowanej zabudowy ulegnie obniżeniu.

Większą bioróżnorodnością siedlisk niż tereny rolnicze charakteryzuje się teren lasu w północno-wschodniej części obszaru objętego projektem. Fragment kompleksu leśnego został w projekcie planu utrzymany w użytkowaniu dotychczasowym.

Środowiskiem przyrodniczym o znacznie bogatszej różnorodności gatunkowej fauny i flory jest dolina Cybiny. Występujące w jej zasięgu zbiorowiska związane są z terenami podmokłymi i łąkami oraz rzeką. Jak już wspomniano w poprzednich rozdziałach niniejszego opracowania, dolina Cybiny ze względu na cenne zasoby i walory przyrodnicze stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym a ponadto objęta jest ochroną prawną – obszar NATURA 2000. Szczegółowe informacje na temat świata roślin i zwierząt na obszarze objętym analizami przedstawiono w poprzednich rozdziałach. W analizowanym projekcie utrzymuje się dotychczasowe użytkowanie terenów doliny Cybiny. Należy oczekiwać, że ingerencja w teren

doliny, ze względu na obecność cennych siedlisk przyrodniczych, będzie ograniczona do minimum.

Ustalenia planu wskazują takie funkcje i sposoby zagospodarowania poszczególnych terenów, które uwzględniają ochronę i przyczyniają się do zachowania terenów najbardziej istotnych dla kształtowania lokalnej bioróżnorodności. Terenami takimi w obszarze opracowania są niewątpliwie tereny leśne, powierzchnie użytków zielonych (łąk i pastwisk) z terenami wód powierzchniowych, w tym rzeką Cybiną i jej rozlewiskami. Dla utrzymania bioróżnorodności lokalnej znaczący wpływ będzie miała skuteczna ochrona poprzez uwzględnienie w zapisach mpzp działań zgodnych z planem urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Babki (na terenie którego położone są grunty leśne objęte projektem) oraz zakazów odnośnie ochrony siedlisk Doliny Cybiny. W tym zakresie projekt planu ustala uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia obszaru objętego planem częściowo w granicach SOO Dolina Cybiny, obszaru NATURA 2000 specjalnej ochrony siedlisk PLH300038. Równie istotne dla zachowania różnorodności biologicznej jest utrzymanie łączników ekologicznych, poprzez zachowanie zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych, w tym łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym na terenie **ZK/WS** oraz zieleni krajobrazowej (przy zachowaniu zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym) na terenie **ZK**. Projekt planu ustala także zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny oraz zbiornika wodnego (tj. części dużego stawu) i zieleni naturalnej na terenie **ZK/WS**. W granicach analizowanego projektu planu zidentyfikowano część dużego stawu, rozciągającego się głównie na obszarze obrębu Gruszczyn oraz częściowo na obszarze obrębu Gortatowo. Zbiornik występuje na dz. 1/2 i w północnej części działek 20 i 21 na obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny, na którym przedmiotem ochrony są m.in. siedliska bobra europejskiego i wydry. Naturalnym siedliskiem dla tych zwierząt są zbiorniki i cieki wodne.

Na obszarze niniejszego planu wskazano siedlisko bobra i wydry w pobliżu istniejącego zbiornika wodnego.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że na obszarze Natura 2000 na wyznaczonym w planie terenie **ZK/WS** zlokalizowane jest siedlisko chronionych ślimaków – poczwarówki jajowatej i poczwarówki zwężonej. Dopuszczając lokalizację na terenie **ZK/WS** urządzeń wodnych oraz rozbudowę zbiornika należy zakładać potencjalne niekorzystne oddziaływanie realizacji tych inwestycji na siedliska gatunków objętych ochroną. Na etapie rozbudowy zbiornika oddziaływania mogą wiązać się z koniecznością usunięcia drzew i krzewów kolidujących z planowaną inwestycją. Należy mieć na uwadze, że występujące w pobliżu zbiornika siedlisko bobra i wydry związane jest ze środowiskiem wodnym a także z dobrze wykształconą strefą roślinności wodnej i nabrzeżnej. W celu zachowania stanu istniejącego miejsca bytowania tych ssaków należy ograniczyć ingerencję w obecne zagospodarowanie do niezbędnego minimum. Podobne ograniczenia należy zastosować w przypadku budowy urządzeń wodnych. Biorąc powyższe pod uwagę dla zminimalizowania ryzyka niekorzystnych oddziaływań na gatunki zwierząt objęte ochroną w projekcie planu ustalono dopuszczenie lokalizacji urządzeń wodnych oraz rozbudowy zbiornika wodnego wyłącznie poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony. Ponadto ze względu na usytuowanie siedlisk zwierząt wymienionych wyżej, w projekcie planu dla ograniczenia ryzyka negatywnego oddziaływania na gatunki chronione, ustalono uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038, w odniesieniu do których obowiązują przepisy odrębne (ustawa o ochronie przyrody) i plan ochrony. Ponadto projekt planu w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ustala zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów wykonawczych – rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 2022r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej.

Ponadto na całym obszarze NATURA 2000, jak już wspomniano wcześniej, występuje wiele gatunków ptactwa, którego naturalnym miejscem bytowania są miejsca wśród szuwarów porastających zbiorniki wodne. W związku ze sprzyjającymi warunkami środowiska na terenie **ZK/WS** należy zakładać możliwość zalatywania i gniazdowania ptactwa, pomimo nie stwierdzenia na obszarze planu ich siedlisk.

Podejmując prace związane z realizacją ustaleń planu (szczególnie na terenach **ZK/WS** i **ZK**) należy uwzględnić art. 5 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30

listopada 2009r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, w którym zabrania się:

- umyślnego zabijania lub chwytania jakiegokolwiek metodami;
- umyślnego niszczenia lub uszkodzania ich gniazd i jaj lub usuwania ich gniazd;
- wybierania ich jaj dziko występujących oraz zatrzymywania tych jaj, nawet gdy są puste;
- umyślnego płoszenia tych ptaków, szczególnie w okresie lęgowym i wychowu młodych, jeśli mogłoby to mieć znaczenie w odniesieniu do celów niniejszej dyrektywy;
- przetrzymywania ptactwa należącego do gatunków, na które polowanie i których chwytanie jest zabronione.

Zakłada się, że uwzględnienie powyższych zakazów i pełna realizacja ustaleń planu wraz z obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony przyrody i ochrony środowiska nie wpłynie w sposób znaczący negatywnie na gatunki zwierząt objęte ochroną występujące na obszarze objętym planem i w jego sąsiedztwie.

Pomimo nieznacznej powierzchni lasów (**ZL**) w obszarze opracowania, należy podkreślić ich znaczenie i konieczność ochrony dla różnorodności przyrodniczej analizowanego obszaru. W zakresie zasad oraz wskaźników zagospodarowania terenu lasów i zalesień ustalono sposób zagospodarowania i użytkowania zgodny z przepisami odrębnymi (ustawą o lasach, ustawą o ochronie środowiska) oraz prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planem urządzenia lasu.

Istotnym warunkiem zachowania prawidłowego funkcjonowania środowiska i ochrony bioróżnorodności będzie przestrzeganie zapisów określających maksymalną powierzchnię zabudowy działek budowlanych, utrzymanie określonego w projekcie planu minimalnego udziału powierzchni biologicznie na poszczególnych terenach oraz wprowadzanie nowej zieleni przydrożnej na terenach **KD-L**, **KD-D** i **KDW** oraz zieleni w formie skweru lub szpalery drzew na terenie **KD-Dp**. Pozytywnie należy ocenić w tym zakresie ustalenie lokalizacji zieleni urządzonej na terenach **ZP** usytuowanych w centralnej części obszaru analizowanego w sąsiedztwie zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zieleni urządzonej na terenie **Uo/US**. Wprowadzana zielen powinna składać się z jak największej ilości drzew i krzewów, złożonych głównie z gatunków rodzimych, dostosowanych do lokalnych warunków siedliskowych. Skład gatunkowy, gęstość nasadzeń i fizjonomia zieleni powinny być dostosowane do pełnionych funkcji, zarówno środowiskotwórczych, sanitarnych, jak i estetycznych.

Utrzymaniu bioróżnorodności sprzyjać będzie zachowanie otwartych terenów doliny Cybiny. Takie rozwiązanie jest niezwykle istotne dla utrzymania przepustowości korytarza ekologicznego oraz miejsc występowania i żerowania wielu gatunków zwierząt, migrujących z sąsiednich terenów np. z obszaru Natura 2000 SOO Ostoja koło Promna, z Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Cybiny w Poznaniu” oraz z terenu Puszczy Zielonki.

Maksymalne ograniczenie możliwości poważnych ingerencji w granicach wspomnianych powyżej terenów pozwoli na utrzymanie występującej tu dotychczas roślinności oraz miejsc bytowania, żerowania i rozrodu przedstawicieli lokalnej fauny.

Na obszarze NATURA 2000 Dolina Cybiny poza wymienionymi wyżej gatunkami zwierząt występuje siedlisko przyrodnicze Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510) objęte ochroną. Biorąc pod uwagę istniejące w granicach planu siedlisko przyrodnicze z roślinnością o której wspomniano w rozdz. 2.7 niniejszej Prognozy ... należy określić oddziaływanie planowanego publicznego ciągu pieszo-rowerowego na chronione siedlisko ze względu na wskazany w projekcie planu przebieg. W tym zakresie ocenę oddziaływania m.in. **KDxr** na siedlisko 6510 oraz szczegółową analizę i ocenę oddziaływania realizacji pozostałych ustaleń planu na siedlisko przyrodnicze i stanowiska gatunków zinwentaryzowanych w dokumentacji do zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Cybiny” PLH300038, występujących na obszarze objętym planem przedstawiono w rozdz. 6.11 Prognozy ... W tym miejscu można wspomnieć, że analiza ta nie wykazała występowania zagrożeń na skutek realizacji projektu planu, które mogłyby osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Poza terenami o największych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, w analizowanym projekcie wskazano tereny obecnie zabudowane oraz tereny pod nowe inwestycje budowlane lub infrastrukturalne. W tym zakresie dla ograniczenia ryzyka negatywnego oddziaływania na bioróżnorodność siedlisk, na ograniczanie powierzchni dla ich występowania, na całym obszarze objętym planem określono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki

musi zostać zachowany w obrębie działek budowlanych i maksymalną powierzchnię zabudowy (na terenach **1-36MN**, **MN/U**, **1-2U/MN**, **U** i **Uo/US**) w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej.

Podsumowując, można stwierdzić iż realizacja ustaleń projektu planu w sposób znaczący nie narusza art.33 ustawy o ochronie przyrody na obszarze NATURA 2000, w tym w szczególności:

- nie wpłynie na pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar NATURA 2000;
- nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000;
- nie pogorszy integralności obszaru NATURA 2000 i jego powiązań z innymi obszarami.

Analizowany projekt planu wymaga uwzględnienia w zagospodarowaniu wyznaczonych terenów (podczas realizacji ustaleń planu) położenia części obszaru w granicach SOO Siedlisk Natura 2000 mającego znaczenie dla Wspólnoty „Dolina Cybiny” PLH300038. Realizacja ustaleń mpzp i zastosowanie zasad zagospodarowania obowiązujących na terenach cennych przyrodniczo sprzyjać będzie ograniczeniu możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska.

6.6 Oddziaływanie na ludzi

Omawiany w „Prognozie ...” projekt mpzp „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia wyznacza nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną **MN**, mieszkaniową jednorodzinną lub usługową **MN/U** oraz usługową lub mieszkaniową jednorodzinną **U/MN**. Realizacja inwestycji przewidzianych w projekcie skutkować będzie wystąpieniem zjawisk mających różnicowany wpływ na mieszkańców analizowanego obszaru (jak i obszarów sąsiednich). Prognozuje się natomiast, iż w długofalowej perspektywie oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu mpzp będą miały charakter pozytywny. Projekt wyznaczając granice terenu leśnego i do zalesień (w granicach istniejących gruntów leśnych), terenów zieleni krajobrazowej (z zachowaniem zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień), terenów zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych (z zachowaniem i utrzymaniem koryta rzeki Cybiny oraz zbiornika wodnego na terenie rozlewisk i zieleni naturalnej), określając jednocześnie zasady i wskaźniki zagospodarowania, realizuje jeden z celów mpzp, jakim jest ochrona terenów cennych przyrodniczo. Ustalenia projektu planu odnoszą się także do uregulowania obsługi komunikacyjnej i wyposażenia obszaru objętego planem w infrastrukturę techniczną wraz z urządzeniami niezbędnymi do ich funkcjonowania oraz podłączenie do niej wszystkich wyznaczonych terenów. Projekt planu nakazuje również powiązanie planowanych urządzeń infrastruktury technicznej z siecią istniejącą w obszarze objętym planem oraz na terenach przyległych i zachowanie dostępu do sieci, zgodnie z przepisami odrębnymi. W zakresie obsługi komunikacyjnej ustala się powiązanie komunikacyjne obszaru planu z zewnętrznym układem komunikacyjnym, obsługę komunikacyjną terenów w granicach planu z istniejącymi i planowanymi drogami publicznymi, w tym poprzez drogi wewnętrzne. Dla zapewnienia pełnej obsługi komunikacyjnej obszaru, poza wyznaczonymi w planie drogami publicznymi i wewnętrznymi, dopuszcza się lokalizację dojazdów i dojazdów na zasadach określonych w przepisach odrębnych. W celu zaspokojenia potrzeb w zakresie parkowania i postoju samochodów w projekcie ustalono zasady lokalizacji parkingów i miejsc postojowych.

Przewiduje się, że niekorzystne oddziaływania na ludzi, związane będą ze zjawiskami występującymi przede wszystkim na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, obejmującymi m.in. czasowy i lokalny wzrost zapylenia (na skutek wykonywania prac ziemnych i budowlanych) oraz wzrost hałasu (związany z pracą sprzętu budowlanego oraz ze zwiększeniem natężenia ruchu pojazdów na terenach inwestycyjnych). Należy jednak podkreślić, że zjawiska te będą miały charakter tymczasowy i odwracalny, a ich zasięg – w większości przypadków – ograniczał się będzie do pojedynczych działek budowlanych i ich najbliższego sąsiedztwa. Po zakończeniu realizacji poszczególnych inwestycji oddziaływania te ustaną i nie będą przyczyną pojawiania się dyskomfortu w odczuciu mieszkańców. Ze względu na ograniczony przestrzennie zasięg tych oddziaływań, nie przewiduje się niekorzystnych oddziaływań na mieszkańców zabudowy zlokalizowanej poza granicami obszaru projektu mpzp. Należy również zakładać, że ze względu na duży obszar wskazany pod nową zabudowę jej realizacja będzie stopniowa co nie przyczyni się do kumulowania negatywnych

oddziaływań na jakość życia mieszkańców.

Zakłada się, że docelowa realizacja planowanych inwestycji celu publicznego związanych z krzewieniem kultury i kultury fizycznej (budynków oświaty i ich zaplecza, budynków i budowli kultury, w tym: biblioteki, sal widowiskowo-koncertowych, sceny plenerowej, boisk, kortów tenisowych, lodowisk, ścianek wspinaczkowych, placów zabaw, budynków i hal sportowych, plenerowych urzędzeń rekreacyjnych) na terenie **Uo/US** nie przyczyni się do wystąpienia istotnych niekorzystnych oddziaływań na ludzi (np. na skutek emisji hałasu) ze względu na peryferyjne położenie tego terenu w stosunku do planowanej i istniejącej zabudowy mieszkaniowej wsi Gortatowo. Pozytywnego odbioru przez mieszkańców należy oczekiwać ze względu na dopuszczenie lokalizacji na terenie **Uo/US** funkcji sportu i rekreacji, sprzyjającej integracji mieszkańców i dążeniu do zdrowego stylu życia. Za pozytywne należy w tym kontekście uznać ustalenia dopuszczenia zachowania istniejącego dojścia i dojazdu, oznaczonego na rysunku planu jako ciąg pieszo-rowerowy do zachowania, oraz wykorzystania go dla prowadzenia ruchu pieszo-rowerowego, bez możliwości utwardzenia na terenie zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych **ZK/WS**, dopuszczenie lokalizacji ścieżek rowerowych na terenach dróg publicznych **KD-L** i **KD-D**. W projekcie planu wydzielono także teren publicznego ciągu pieszo-rowerowego **KDxr** biegnących przez tereny o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych z zielenią naturalną, poza skupiskami zabudowy. Prognozuje się, że powstające formy usług będą także zaspokajały przynajmniej podstawowe oczekiwania mieszkańców (np. usługi zdrowia, handlu - obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży do 200m² z wyjątkiem terenu **U**, dla których dopuszcza się powierzchnię sprzedaży nie większą niż 1000 m² i terenów **U/MN** – do 350m²). Rozwojowi i wprowadzeniu na obszarze opracowania nowych usług, sprzyjać będzie wyznaczenie w projekcie planu terenów pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej **MN/U**. Za korzystne należy uznać wyznaczenie terenów **U/MN** i terenu **U** zlokalizowanych w centralnej części obszaru analizowanego, usytuowanych wokół placu (na zasadzie małego centrum usługowego) z dobrą dostępnością komunikacyjną zarówno dla mieszkańców obszaru projektu, jak i terenów sąsiednich.

Jednocześnie trzeba podkreślić, że projekt planu ustala zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej oraz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Realizacja ustaleń projektu dla **MN/U**, **U/MN**, **U** i **Uo/US** związana będzie z oddziaływaniami korzystnymi. Należy zakładać, że znacznie zwiększy się dostępność do usług oraz pojawią się nowe miejsca pracy. W odczuciu mieszkańców umożliwienie lokalizacji usług w granicach projektu planu może skutkować wystąpieniem negatywnych oddziaływań na ludzi, ze względu na wzrost natężenia ruchu kołowego w sąsiedztwie i wzrost hałasu związanego z obsługą obiektów usługowych. Jednak szersza oferta usług na obszarze projektu planu może zrekompensować oddziaływania niekorzystne na mieszkańców nowych terenów zabudowy mieszkaniowej i sąsiednich terenów mieszkaniowych.

Korzystnego wpływu na mieszkańców analizowanego obszaru, należy oczekiwać w wyniku realizacji ustaleń projektu planu, który uwzględnia wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury, oraz walory architektoniczne i krajobrazowe. Istotne jest zachowanie w projekcie planu podstawowego podziału na strefę zabudowy mieszkaniowej, strefę zabudowy z usługami, ograniczając tym samym możliwość wystąpienia konfliktów przestrzennych oraz istotnych niekorzystnych oddziaływań na tereny charakteryzujące się wyższymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, które zostały w projekcie czytelnie wydzielone z obszaru analizowanego. Przewiduje się również, że określenie funkcji terenów przylegających do istniejącej zabudowy oraz jej parametrów, nawiązujących do skali i charakteru istniejących zespołów zabudowy, wpłynie korzystnie na poprawę warunków i bezpieczeństwa mieszkańców analizowanego obszaru. Pozytywnie należy ocenić z punktu widzenia potencjalnych uciążliwości funkcji usługowych wyznaczenie terenów zieleni urządzonej przy granicy z terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Ze względu na położenie obszaru opracowania, istotnego pozytywnego odczucia mieszkańców należy oczekiwać na skutek odpowiedniego zagospodarowania wszystkich terenów (zgodnie z ustaleniami projektu planu), uwzględniającego walory przyrodnicze, w tym krajobrazowe. W wyniku zachowania terenów cennych przyrodniczo z jednoczesnym określeniem sposobu

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

użytkowania terenów z nimi sąsiadujących, zwiększy wartość i atrakcyjność obszaru oraz podniesie wartość istniejącej zabudowy. Konsekwencją docelowej realizacji ustaleń będzie poprawa warunków życia mieszkańców.

W celu zapewnienia wyższej jakości życia oraz bezpieczeństwa mieszkańców analizowanego obszaru, niezbędne było także podjęcie działań pozwalających na zachowanie i właściwą ochronę elementów środowiska przyrodniczego. Dla ochrony zdrowia ludzi istotne jest zminimalizowanie stopnia zanieczyszczeń zwłaszcza powietrza atmosferycznego, klimatu akustycznego i zasobów wody. Aby zapobiec możliwości istotnego wzrostu zanieczyszczenia komponentów środowiska, a co za tym idzie pogorszenia jakości życia mieszkańców przedmiotowego terenu, do projektu planu wprowadzono zapisy dotyczące m.in.: ochrony i kształtowania jakości powietrza atmosferycznego, zasad prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym uwzględnieniem położenia obszaru projektu w zasięgu GZWP nr 143 „Subzbiornika Inowrocław-Gniezno” i GZWP nr 144 „Doliny Kopalnej Wielkopolskiej” oraz części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru Natura 2000 „Dolina Cybiny” PLH300038, w odniesieniu do których obowiązują przepisy odrębne i plan ochrony, sposobu gospodarowania odpadami, ustalenia budowy sieci kanalizacji sanitarnej z dopuszczeniem: lokalizacji nowych przepompowni ścieków na wydzielonej działce (z wyjątkiem terenów **ZL, ZK/WS, 1ZK, 2ZK**), do czasu realizacji systemu kanalizacyjnego, odprowadzania ścieków bytowych do szczelnych, bezodpływowych zbiorników na nieczystości, na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Dla ścieków przemysłowych o składzie odbiegającym od dopuszczalnych norm dla ścieków komunalnych nakazuje się podczyszczanie ścieków na terenie zakładu. Projekt planu ustala ponadto zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków. W celu zminimalizowania ryzyka niekorzystnych oddziaływań realizacji planu na ludzi wprowadzono liczne ustalenia odnośnie ochrony i kształtowania zieleni, zachowania minimalnych powierzchni biologicznie czynnych i zasad kształtowania ładu przestrzennego. Z punktu widzenia niekorzystnych oddziaływań na ludzi za pozytywne należy uznać ustalenia dotyczące zasad kształtowania komfortu akustycznego.

Analizowany projekt planu ustala działania pozwalające na zachowanie i właściwą ochronę elementów środowiska w celu przeciwdziałania obniżeniu jakości życia ludzi.

Z punktu widzenia niniejszego opracowania i oceny stopnia oddziaływania realizacji analizowanego projektu na jakość życia ludzi, najistotniejsze są zapisy nakazujące:

- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia obszaru objętego planem w granicach form ochrony przyrody, w tym obowiązujących na tych obszarach zakazów i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów ustalonych dla obszaru Natura 2000 specjalnej ochrony siedlisk „Dolina Cybiny” PLH300038;
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia obszaru objętego planem w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław-Gniezno” i Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska” w zakresie ochrony stanu wód i ochrony przed zanieczyszczeniem;
- gospodarowanie odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz przepisami ustawy o odpadach;
- stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia w obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń i zakazów zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami odrębnymi;
- zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (zgodnie z rozporządzeniem z dnia 14 czerwca 2007r. Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku);
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej;
- zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- zaopatrzenie w wodę dla celów socjalno-bytowych i zabezpieczenia przeciwpożarowego ze zbiorczej sieci wodociągowej i rozbudowę sieci.

Działania te są niezwykle ważne z punktu widzenia ochrony zdrowia mieszkańców, gdyż rosnące zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska (zwłaszcza powietrza i wody) oraz obniżenie komfortu akustycznego pogarsza warunki życia, a długotrwałe narażenie na działania szkodliwe dla zdrowia i życia ludzi może być czynnikiem wpływającym na wzrost zachorowań i umieralności, na skutek wywoływanych chorób.

Przy realizacji przedmiotowego projektu miejscowego planu należy stosować rozwiązania (techniczne, technologiczne i organizacyjne) zapewniające dotrzymanie standardów jakości środowiska, co zapobiegnie występowaniu negatywnych oddziaływań na zdrowie ludzi. W tym celu winny być przestrzegane wymagania określone w obowiązujących przepisach prawnych takich jak m.in. w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Przez przedmiotowy teren nie przebiegają linie elektroenergetyczne stanowiące istotne źródło emisji pól elektromagnetycznych, zatem nie nastąpi negatywne oddziaływanie w tym zakresie na miejsca dostępne dla ludzi.

Mając na uwadze zdrowie i życie ludzi oraz ich bezpieczeństwo należy wspomnieć o przebiegającej przez obszar planu napowietrznych liniach elektroenergetycznej niskiego i średniego napięcia. Ustalenia planu wyznaczają na rysunku planu pas technologiczny o szerokości: 12m tj. po 6 m od osi linii 15kV na stronę oraz 7m tj. po 3,5m na stronę od linii 0,4kV do czasu przebudowy napowietrznych linii elektroenergetycznych na podziemne i nakazują uwzględnienie ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu terenu, przy lokalizacji zadrzewień, budynków i budowli, wynikających z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, z Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019r w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz norm dotyczące sieci napowietrznych elektroenergetycznych.

Pas technologiczny to teren konieczny dla prawidłowej obsługi linii elektroenergetycznej i jej urządzeń, zapewniający np. przedsiębiorstwu energetycznemu możliwość dokonywania napraw w przypadku awarii. Przepisy nie regulują szerokości pasa technologicznego. W zasięgu pasa technologicznego ze względu na oddziaływanie na środowisko linii elektroenergetycznych poprzez emisję pola elektromagnetycznego oraz hałasu (w określonych warunkach atmosferycznych) obowiązują ograniczenia związane z zagospodarowaniem m.in. zakaz wznoszenia budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi. W tym zakresie należy uwzględnić przepisy regulujące kwestię ochrony przed polami elektromagnetycznymi, które określają dopuszczalne poziomy tych pól dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności. W trakcie robót budowlanych przeprowadzanych w pobliżu czynnych linii elektroenergetycznych należy stosować się do przepisów zawartych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie i w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych.

Podsumowując prognozuje się, że realizacja inwestycji planowanych w projekcie mpzp może w pewnym stopniu niekorzystnie wpływać na mieszkańców analizowanego obszaru na etapie budowy poszczególnych inwestycji, niemniej pełna i docelowa realizacja wszystkich ustaleń projektu mpzp (przy jednoczesnym przestrzeganiu obowiązujących przepisów m.in. w zakresie ochrony środowiska) pozwoli na utrzymanie lub podniesienie komfortu i jakości życia na obszarze projektu mpzp. Można zakładać, że na skutek realizacji planu nie pogorszy się jakość życia mieszkańców poza obszarem analizowanym.

6.7 Oddziaływanie na klimat akustyczny

Realizacja ustaleń analizowanego projektu mpzp, z uwagi na zakres zmian polegający głównie na wyznaczeniu nowych terenów pod kontynuację istniejącej zabudowy jednorodzinnej i wskazanie nowych terenów pod lokalizację usług, ustaleniu zasad rozbudowy i budowy układu drogowego, nie będzie wiązała się z lokalizacją nowych źródeł hałasu, których funkcjonowanie wpływałoby w sposób znaczący na kształtowanie klimatu akustycznego i niosłoby za sobą

ryzyko niedotrzymania obowiązujących standardów akustycznych na wymagających ochrony akustycznej terenach, zlokalizowanych na analizowanym obszarze, jak i w jego sąsiedztwie.

Akustyczne standardy jakości środowiska określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku oraz Prawo ochrony środowiska. Dla klas terenu wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje podano dopuszczalny równoważny poziom hałasu LAeqD w porze dziennej (6:00–22:00) i LAeqN w porze nocnej (22:00–6:00) oraz dopuszczalne wartości wskaźników długookresowych L_{DWN} i L_N dla poszczególnych rodzajów źródeł hałasu i określonych przedziałów czasu. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób zagospodarowania. Wartości dopuszczalnych poziomów hałasu są wymagane zarówno w przypadku wskaźników oceny hałasu stosowanych w polityce długookresowej (poziom dziennie-wieczorno-nocny L_{DWN} i długookresowy poziom nocny L_N), jak również w odniesieniu do jednej doby (poziom równoważny hałasu LAeqD dla pory dnia i poziom równoważny hałasu LAeqN dla pory nocy).

Jak już wspomniano, na obszarze projektu planu wyznaczono tereny, których przeznaczenie z punktu widzenia kształtowania lokalnego klimatu akustycznego wymaga zapewnienia dopuszczalnych poziomów hałasu, które omówiono we wcześniejszych rozdziałach niniejszego opracowania. Mając na uwadze przeznaczenie terenów ustalone w projekcie planu, z punktu widzenia kształtowania lokalnego klimatu akustycznego najbardziej istotne jest uniemożliwienie (w wyniku realizacji projektu planu) przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach usytuowanych w najbliższym sąsiedztwie, wymagających komfortu akustycznego.

Ze względu na charakter prowadzonej działalności na terenie usługowym celu publicznego w zakresie edukacji publicznej oraz związanej z krzewieniem kultury i kultury fizycznej, dopuszczonej projektem planu na terenie **Uo/US** (z możliwością lokalizacji boisk, kortów tenisowych, lodowisk, ścianek wspinaczkowych, placów zabaw) należy zakładać, że jej realizacja będzie wiązać się z generowaniem hałasu. Najbliżej tych terenów (w odległości mniejszej niż 30m) zlokalizowane będą planowane od strony południowo-zachodniej tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Od strony północnej teren **Uo/US** graniczy z terenami leśnymi. Planowane tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**MN**), wymagające komfortu akustycznego, zostały zlokalizowane w sąsiedztwie generującej hałas drogi powiatowej DP nr 2435P (**2KD-L**) w granicach projektu od strony południowej i południowo-wschodniej). Potencjalnym liniowym źródłem hałasu w granicach projektu planu jest droga powiatowa 2435P oraz planowane drogi wewnątrz terenu osiedla mieszkaniowego jednorodzinne.

Na podstawie badania natężenia ruchu na drogach zarządzanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu, które wykonane zostały w 2015 roku średnio dobowy ruch (pojazdów/dobę) dla DP 2435P na odcinku Swarzędz- Biskupice wynosił 42 pojazdy na dobę (<https://zdp.poznan.pl>). Droga powiatowa 2435P charakteryzuje się małym natężeniem ruchu kołowego, co wskazuje na brak ryzyka niedotrzymania standardów akustycznych na terenach mieszkaniowych i mieszkaniowo-usługowych położonych przy tej drodze w wyniku zwiększenia ilości pojazdów obsługujących obszar projektu planu.

Poza drogą powiatową klasy lokalnej w projekcie planu ustalono lokalizację dróg klasy dojazdowej i dróg wewnętrznych, których oddziaływanie na tereny z nimi sąsiadujące, wymagające dotrzymania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku nie będzie znaczące dla kształtowania klimatu akustycznego. Należy jednocześnie wspomnieć, że lokalizacja terenów **Uo/US** bezpośrednio przy drodze **2KD-L** (wyłącznie na skutek znacznego wzrostu natężenia ruchu na drodze powiatowej), może mieć niekorzystny wpływ na kształtowanie komfortu akustycznego w przypadku lokalizacji na terenie **Uo/US** usług oświaty lub innych wymagających komfortu akustycznego dopuszczonych planem.

Jak już wspomniano w niniejszym opracowaniu teren objęty projektem planu położony jest w odległości około 3 km od terenu lotniska Ligowiec w Kobylnicy, z którego odbywają się loty szkoleniowe, widokowe i akrobatyczne przede wszystkim samolotów Cessna 152 i szybowców. Loty odbywają się wyłącznie w porze dziennej. Pomiary poziomu hałasu lotniczego wykonano w roku 2016 (WIOS w Poznaniu) na granicy zabudowy mieszkaniowej zlokalizowanej w pobliżu lotniska w Kobylnicy, należącego do Aeroklubu Poznańskiego im. Wandy Molibowskiej. Punkty pomiarowe usytuowano w Bogucinie, przy ul. Gruszowej 7 oraz w Gruszczyńcu, przy ul. Chopina 46. Mikrofon umieszczono na wysokości 4 m nad poziomem

gruntu. W każdym punkcie zarejestrowano około 30 zdarzeń akustycznych polegających na startach, lądowaniach i przelotach statków powietrznych, łącznie z lotami po kręgu. Wartości poziomu ekspozycji hałasu zmierzone w Gruszczynie (położonym bliżej lotniska) mieściły się w przedziale 72-84,1 dB, w Bogucinie w przedziale 67,8-83,5 dB. Otrzymane wartości równoważnego poziomu hałasu wyniosły w Gruszczynie $LA_{eqD} = 46,0$ dB, w Bogucinie 42,8 dB, a zatem kształtują się znacznie poniżej wartości dopuszczalnej ($LA_{eqD} = 60$ dB na terenach zabudowy mieszkaniowej, niezależnie od jej charakteru, $LA_{eqD} = 55$ dB na terenach zabudowy wymagającej większego komfortu akustycznego, tj. terenach szpitali, domów opieki społecznej lub związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży). Jak wynika z powyższego monitoringu poziom hałasu powodowany przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych nie przekroczy wartości dopuszczalnych na terenie analizowanego projektu planu. Przedmiotowy teren oddalony jest w znacznie większej odległości niż punkty w których wykonano powyższe pomiary poziomów hałasu. Ponadto, jak wynika z dostępnych materiałów teren lotniska o powierzchni około 107 ha należy do Aeroklubu Poznańskiego, który rozważa jego przeniesienie do Kąkolewa koło Grodziska Wielkopolskiego.

Tereny położone w granicach analizowanego projektu mpzp pozostają poza zasięgiem oddziaływania hałasu kolejowego i przemysłowego.

Nie przewiduje się istotnego zwiększenia emisji hałasu na skutek realizacji na obszarze opracowania planowanej zabudowy mieszkaniowej lub usługowej, która będzie kontynuacją istniejącego zagospodarowania, gdyż charakter tej zabudowy nie jest związany z generowaniem hałasu o poziomach mogących przekroczyć standardy akustyczne na terenach sąsiednich o tych samych dopuszczalnych poziomach hałasu. Prognozuje się, że emisja hałasu, którego źródłem będzie ruch pojazdów po drogach lokalnych, obsługujących tereny mieszkaniowe i usługowe nie przekroczy wymaganych wartości dla planowanej zabudowy.

Okresowe, niekorzystne oddziaływania na lokalny klimat akustyczny mogą wystąpić na etapie realizacji poszczególnych inwestycji zgodnych z zapisami w projekcie mpzp. Ich występowanie związane będzie z koniecznością przeprowadzenia prac budowlanych przy użyciu maszyn budowlanych (których praca wiąże się z generowaniem hałasu) a także ze zwiększonym natężeniem ruchu pojazdów ciężkich (pojazdy dostawcze itd.). Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i ograniczony przestrzennie, a ich wystąpienie nie wpłynie w sposób długofalowy na kształtowanie tutejszego klimatu akustycznego (po zakończeniu prac realizacyjnych oddziaływanie to ustanie).

Na podstawie obowiązujących przepisów prawa, ustawy Prawo ochrony środowiska i Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, analizowany projekt planu wyznaczając tereny pod zabudowę, o określonym przeznaczeniu wskazuje, które z nich wymagają ochrony akustycznej zgodnie z art. 113 ust.2 cytowanej ustawy, dla których w drodze rozporządzenia określono zróżnicowane wartości dopuszczalne emisji hałasu do środowiska.

W granicach analizowanego obszaru wskazano tereny podlegające ochronie akustycznej na podstawie obowiązujących przepisów prawa – ustawy Prawo ochrony środowiska oraz rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Do terenów tych należą: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**MN**), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej (**MN/U**), tereny zabudowy mieszkaniowej usługowej lub jednorodzinnej (**U/MN**), teren zabudowy usługowej (**U**), tereny zabudowy usługowej celu publicznego – edukacji publicznej lub kultury i kultury fizycznej **Uo/US**.

Ustalenia analizowanego projektu, dotyczące terenu **Uo/US** i terenu **U** definiują ich przeznaczenie w sposób alternatywny, co wiąże się z dotrzymaniem obowiązujących standardów akustycznych w zależności od funkcji obiektów jakie na tych terenach zostaną zlokalizowane. Na terenie **Uo/US** zgodnie z zapisami w projekcie obowiązują wskaźniki w zakresie ochrony przed hałasem w przypadku lokalizacji zabudowy o funkcji oświatowej jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Na terenie **U** w przypadku lokalizacji obiektów oświaty – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, obiektów zamieszkania zbiorowego - jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, domu opieki społecznej – jak dla terenów domów opieki społecznej.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł

hałasu, jakie obowiązują dla wspomnianych powyżej terenów (wyrażone wskaźnikami mającymi zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem) wynoszą odpowiednio:

- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domu opieki społecznej: w przypadku hałasu generowanego przez drogi lub linie kolejowe – LDWN = 64 dB (dla przedziału czasu równego wszystkim dobom w roku), LN= 59 dB (dla przedziału czasu równego wszystkim porom nocy), a w przypadku hałasu generowanego przez pozostałe obiekty i działalność będącą źródłem hałasu – odpowiednio LDWN = 50 dB, LN= 40 dB;
- dla terenów zabudowy wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej: w przypadku hałasu generowanego przez drogi lub linie kolejowe – LDWN = 68 dB (dla przedziału czasu równego wszystkim dobom w roku), LN= 59 dB (dla przedziału czasu równego wszystkim porom nocy), a w przypadku hałasu generowanego przez pozostałe obiekty i działalność będącą źródłem hałasu odpowiednio – LDWN = 55 dB, LN= 45 dB;
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej: w przypadku hałasu generowanego przez linie elektroenergetyczne – LDWN = 50 dB (dla przedziału czasu równego wszystkim dobom w roku) oraz LN= 45 dB (dla przedziału czasu równego wszystkim porom nocy);
- dla terenów domów opieki społecznej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży: w przypadku hałasu generowanego przez linie elektroenergetyczne – LDWN = 45 dB (dla przedziału czasu równego wszystkim dobom w roku) oraz LN= 40 dB (dla przedziału czasu równego wszystkim porom nocy).

W celu zapewnienia na wspomnianych terenach komfortu akustycznego, do projektu planu wprowadzono zapisy dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku w zależności od przeznaczenia terenów. Ponadto wprowadzono ustalenia dotyczące całego obszaru objętego projektem zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej, które zmniejszają a nawet w znacznym stopniu wykluczają ryzyko niekorzystnych oddziaływań ponadnormatywnego hałasu na środowisko spowodowanego realizacją projektu.

Podsumowując prognozuje się, że realizacja ustaleń projektu planu, nie będzie stanowiła zagrożenia dla dotrzymania standardów akustycznych w obrębie terenów wymagających ochrony akustycznej zlokalizowanych na obszarze analizowanego projektu a także dla terenów wymagających ochrony akustycznej zlokalizowanych poza granicami projektu (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej i zabudowy usługowej). Warunkiem koniecznym nie przekroczenia dopuszczalnych równoważnych poziomów hałasu w środowisku jest pełna i docelowa realizacja wszystkich ustaleń projektu mpzp, przy jednoczesnym przestrzeganiu obowiązujących przepisów m.in. w zakresie ochrony środowiska.

6.8 Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat lokalny

Klimat jest kształtowany przez wiele czynników, najczęściej przez temperaturę, opady atmosferyczne i wiatry. Wpływ na klimat ma ukształtowanie terenu, nasłonecznienie, przewietrzanie, bliskość zbiorników i cieków wodnych, sposób użytkowania terenu, w tym szata roślinna oraz intensywność zabudowy. Istotne znaczenie ma również jakość powietrza.

Wśród najbardziej istotnych czynników, których pojawienie się stanowi przyczynę znaczących zmian lokalnych warunków klimatycznych, wymienić można między innymi: zwiększanie zasięgu powierzchni trwale zabudowanych, drastyczne zmniejszanie udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie terenów, zmniejszanie powierzchni zadrzewionych, zwiększanie liczby źródeł (punktowych, liniowych i powierzchniowych) emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, umożliwienie stosowania w instalacjach grzewczych paliw o wysokich wskaźnikach spalania (w nowo projektowanej zabudowie), czy też projektowanie układu komunikacyjnego w sposób nieuwzględniający konieczności redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach „Prognozy ...”, omawiany projekt mpzp umożliwi przede wszystkim lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (z

niewielkim udziałem zabudowy zamieszkania zbiorowego) oraz usługowej (usług oświaty, handlu, sportu i rekreacji). Ponadto analizowany projekt wyznacza drogi zapewniające dostępność do wszystkich terenów. W związku z powyższym można zakładać, że na przedmiotowym obszarze zwiększy się ilość źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza atmosferycznego, których funkcjonowanie mogłoby wpłynąć w sposób znaczący na pogorszenie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego.

Wzrost poziomu tzw. emisji powierzchniowej może być związany z realizacją projektowanej zabudowy na terenach **MN**, **MN/U**, **U/MN**, **U** oraz budynków, budowli, hal sportowych na terenie **Uo/US**.

Lokalizacja nowej zabudowy może stanowić przyczynę wzrostu emisji zanieczyszczeń powstających w wyniku spalania paliw w instalacjach grzewczych, obejmujących substancje tj. SO₂, NO₂, CO, CO₂, czy pyły. Należy jednak zauważyć, że analizowany teren posiada dostęp do sieci gazowej i elektroenergetycznej, co pozwala przypuszczać, że część projektowanej zabudowy zaopatrywana będzie w ciepło za pomocą indywidualnych systemów grzewczych wykorzystujących paliwo gazowe (charakteryzujące się znacznie niższymi wskaźnikami emisji).

Wzrost emisji zanieczyszczeń można spodziewać się również w wyniku wzrostu natężenia ruchu kołowego w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy, wynikającego z konieczności zapewnienia dojazdu do poszczególnych budynków oraz obsługi obiektów usługowych. Przewiduje się natomiast, że wzrost ten nie będzie stanowił zagrożenia dla dotrzymania standardów jakości powietrza (poza granicami pasa drogowego) ze względu na to, że wyznaczony układ komunikacyjny oparty jest o drogi klasy dojazdowej i wewnętrznej o niskim natężeniu ruchu. Natomiast, jak wynika z badania natężenia ruchu na drodze powiatowej objętej projektem planu, o czym wspomniano w poprzednich rozdziałach „Prognozy ...”, jest ono niewielkie i nie przyczyni się do znaczącego dla środowiska wzrostu zanieczyszczeń powodowanych ruchem pojazdów spalinowych.

Na jakość powietrza atmosferycznego i klimatu lokalnego pozytywnego oddziaływania należy spodziewać się ze względu na zachowanie w obszarze analizowanym terenu leśnego **ZL**, rozległych terenów zieleni naturalnej z łąkami i zadrzewieniami na terenach **ZK** oraz zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny, zbiornika wodnego i zieleni naturalnej, w tym łąk i zadrzewień na terenie **ZK/WS**. Pozytywny wpływ na klimat lokalny będzie miała także zieleni urządzona na terenach **ZP**. Tereny porośnięte zielenią w sąsiedztwie planowanej nowej zabudowy ograniczą ryzyko wystąpienia istotnych zmian w lokalnym mikroklimacie, wpłyną korzystnie na warunki aerosanitarnie. Obecność terenów leśnych wpłynie na zwiększenie produkcji tlenu, zmniejszenie udziału dwutlenku węgla i zanieczyszczeń pyłowych w powietrzu. Dla mikroklimatu istotna jest odpowiednia wilgotność powietrza, której sprzyjać będzie sąsiedztwo rzeki i jej rozlewisk a także kompleksu leśnego. Lasy, zadrzewienia i tereny łąk wpływają na zwiększenie wilgotności powietrza atmosferycznego.

Okresowego wzrostu emisji zanieczyszczeń można natomiast spodziewać się na etapie realizacji inwestycji, których lokalizacja została umożliwiona zgodnie z zapisami projektu planu. We wspomnianym przypadku źródłami emisji zanieczyszczeń będą prace ziemne, których prowadzenie związane jest z generowaniem znacznych ilości pyłu oraz silniki spalinowe sprzętu budowlanego, wykorzystywanego podczas realizacji inwestycji. Prognozuje się jednak, że ilość zanieczyszczeń generowanych przez maszyny budowlane nie będzie miała większego znaczenia w kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego, głównie z uwagi na ograniczoną powierzchnię, ograniczony czas przeprowadzania robót budowlanych oraz niewielkie odległości unoszenia cząstek pyłowych. Zakłada się, że tego rodzaju zjawiska nie wpływają w sposób znaczący na wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza.

Pomimo niewielkiego, prognozowanego wzrostu ilości zanieczyszczeń, generowanych na skutek realizacji ustaleń planu do analizowanego projektu mpzp wprowadzono zapisy, których celem jest zminimalizowanie ryzyka wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego. Do najważniejszych ustaleń w tym zakresie należą zapisy:

- ustalenie stosowania paliw i urządzeń spełniających wymagania Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia w obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń i zakazów zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zgodnie z warunkami technicznymi i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

- zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej.

Na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego w sposób najbardziej korzystny wpłynąć będzie realizacja ustaleń projektu planu dotycząca ustalenia terenów: zieleni krajobrazowej (zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym) - **ZK**, zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych - **ZK/WS**.

Realizacja powyższych ustaleń planu korzystnie wpłynie na przewietrzanie i cyrkulację powietrza na obszarze opracowania. Wiejące wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego będą skutecznie przenosiły wytworzony pył i zanieczyszczenia z terenów przeznaczonych pod zabudowę w kierunku doliny rzeki Cybiny, terenów zieleni naturalnej i kompleksu leśnego. Ponadto istotne znaczenie dla przewietrzania całego obszaru przedmiotowego projektu planu ma układ horyzontalny i rozpiętość doliny rzeki Cybiny.

Istotnymi zapisami z punktu widzenia jakości powietrza i lokalnego klimatu są ustalenia dla wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę minimalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej a także zagospodarowania zielenią lub wprowadzeniem jej różnych form na wyznaczonych terenach o innym przeznaczeniu niż zieleni. Projekt planu dopuszcza lokalizację zieleni przydrożnej na terenach **KD-L**, **KD-D** i **KDW**, ustala lokalizację szpalerów drzew na terenie **3KD-D** i **7KD-D**. Na terenie drogi publicznej klasy dojazdowej z placem (**KD-Dp**) w projekcie planu ustalono lokalizację zieleni w formie skweru lub szpaleru drzew.

Docelowa realizacja ustaleń odnośnie lokalizacji różnorodnych form zieleni, a szczególnie roślinności wysokiej, sprzyjać będzie zmniejszeniu zawartości dwutlenku węgla w powietrzu atmosferycznym oraz stanowi barierę dla przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych. Utrzymanie znacznych terenów jako niezabudowanych sprzyjać będzie skutecznemu przewietrzaniu terenów, co wpłynie korzystnie na warunki aerosanitarnie.

Dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego w wyniku realizacji ustaleń projektu planu wpłynie korzystnie także na warunki mikroklimatyczne na przedmiotowym obszarze. Dodatkowymi pozytywnymi elementami planowanymi na obszarze analizowanym, wpływającymi na klimat będzie utrzymanie wód powierzchniowych śródlądowych rzeki Cybiny oraz lokalizacja nowych zbiorników retencyjnych na terenach **1ZP**, **2ZP**, **3ZP**, **6ZP**, **7ZP**, zachowanie istniejącego systemu melioracyjnego z dopuszczeniem jego przebudowy i rozbudowy. Realizacja ustaleń projektu mpzp w odniesieniu do wód powierzchniowych oraz zieleni naturalnej o charakterze nadwodnym wpłynie na lokalne zwiększenie wilgotności powietrza, utrzymywanie się zastoisk chłodnego powietrza oraz pojawienie się mgieł i zamgleń co skutkuje utrzymaniem korzystnych warunków mikroklimatycznych.

Obszary zabudowane charakteryzują się specyficznymi cechami klimatu. Nagromadzenie na danym terenie nawierzchni sztucznych oraz kubaturowych obiektów budowlanych zmienia w sposób istotny wiele cech klimatu, a zwłaszcza ilość dopływającego promieniowania słonecznego, temperaturę powietrza i prędkość wiatru. Zmiany zagospodarowania terenów zabudowanych a szczególnie nowe wielkokubaturowe inwestycje mogą mieć znaczący wpływ na panujące na nich dotychczas warunki mikroklimatyczne. Na obszarze planu nie planuje się inwestycji wielkokubaturowych. Natomiast przestrzeganie ustaleń planu w zakresie maksymalnych powierzchni zabudowy, jej intensywności i wysokości, jak również nakazu zachowania minimalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej, nie powinno stanowić przyczyny znaczącego pogorszenia warunków mikroklimatycznych spowodowanych lokalizacją nowej zabudowy. Korzystne skutki dla jakości klimatu (możliwość przewietrzania poszczególnych terenów) odczuwalne będą w wyniku realizacji ustaleń odnośnie lokalizacji zabudowy zgodnie z ustalonymi w projekcie liniami zabudowy (wrysowanymi na rysunku planu). Dla lokalnego klimatu znacząca będzie realizacja ustaleń planu dotycząca zachowania terenów leśnych i terenów zieleni nadwodnej. Obecność kompleksów leśnych (**ZL**) zarówno na obszarze planu, jak i przy granicy obszaru analizowanego wpłynie w znacznym stopniu na zwiększenie produkcji tlenu, zmniejszenie udziału dwutlenku węgla i zanieczyszczeń pyłowych w powietrzu. Dla mikroklimatu istotna jest odpowiednia wilgotność powietrza, której sprzyjać

będzie zachowanie terenów zieleni. Wpływ lasu na klimat wynika głównie z intensywnej transpiracji drzew, która możliwa jest m. in. dzięki zatrzymywaniu dużej ilości wody opadowej w glebie leśnej, co jest z kolei następstwem retencyjnych właściwości lasu. Poprzez zwiększoną wilgotność powietrza las wpływa na zmniejszenie dobowych, okresowych i rocznych amplitud temperatury powietrza atmosferycznego (Tadeusz Puchalski, Zbigniew Prusinkiewicz, 1990; Jerzy Modrzyński, 1990).

Reasumując, realizacja ustaleń omawianego projektu mpzp związana będzie z pojawieniem się w jego granicach licznych nowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, jednakże przewiduje się, że skala oraz charakter planowanych inwestycji nie będzie stanowiła zagrożenia dla dotrzymania obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu. Ustalenia projektu planu w zakresie ochrony powietrza są zbieżne z działaniami naprawczymi (omówionymi w poprzednich rozdziałach), zawartymi w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”. W zakresie lokalnego mikroklimatu prognozuje się, iż pełna i docelowa realizacja ustaleń analizowanego projektu mpzp „Dolina Cybiny i okolice”- obręb Gortatowo, część wschodnia, nie spowoduje istotnych zmian, zarówno w granicach analizowanego obszaru, jak i na terenach sąsiadujących, wynikających z realizacji planowanych inwestycji. Warunkiem koniecznym będzie natomiast restrykcyjne przestrzeganie ustaleń planu w zakresie sposobu zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów oraz ograniczeń dotyczących możliwości realizacji w granicach projektu mpzp inwestycji oddziałujących w sposób szczególnie niekorzystny na środowisko. Należy podkreślić, że ustalenia planu uwzględniają także zalecenia zawarte w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020).

6.9 Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach niniejszego opracowania Powiatowy Konserwator Zabytków na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami, na obszarze projektu planu objął ochroną konserwatorską obiekt stodoły przy ulicy Swarzędzkiej 19 w Gortatowie wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków. Przedmiotem ochrony konserwatorskiej jest bryła i gabaryty budynku stodoły zlokalizowanego na terenie **3MN/U**. Ponadto ochroną konserwatorską objęta jest forma i geometria dachu oraz zachowanie tradycyjnego pokrycia, forma i kształt otworów okiennych i drzwiowych oraz zachowanie oryginalnej stolarki okiennej i drzwiowej a także konstrukcja szachulcowa i wykończenie elewacji. Dla ochrony wyżej wymienionej stodoły w projekcie planu ustalono zakaz zewnętrznego docieplania elewacji, dopuszczenie otworzenia zniszczonych elementów budowlanych, zakaz lokalizacji reklam na budynku, dopuszczenie przebudowy i rozbudowy pod warunkiem zachowania lub wyeksponowania pierwotnej bryły budynku, nakaz zaopiniowania prac remontowych, restauratorskich, konserwatorskich i innych prac budowlanych przez właściwego konserwatora zabytków, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zgodnie z brzmieniem zapisów analizowanego projektu mpzp ochronę konserwatorską ustala się również w odniesieniu do archeologicznego dziedzictwa kulturowego dla zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, położonych w granicach wyznaczonych na rysunku planu archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej na terenach **1ZK, 2ZK, Uo/US, 1MN, 11MN, 13MN, 1KD-L, 6KD-D**, w których nakazuje się prowadzenie badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu oraz uzyskanie pozwolenia właściwego konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych.

Prognozuje się, że przestrzeganie wymienionych powyżej zapisów projektu planu pozwoli wyeliminować możliwość wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na elementy dziedzictwa kulturowego, jakie mogłyby zostać ujawnione w konsekwencji realizacji pozostałych ustaleń projektu mpzp.

6.10 Oddziaływanie na dobra materialne

Dobra materialne w znaczeniu szerokim są to wszystkie środki, które mogą być wykorzystywane bezpośrednio lub pośrednio do zaspokajania potrzeb ludzkich. W znaczeniu

kodeksu cywilnego są to rzeczy. Natomiast w węższym znaczeniu są to rzeczy spełniające następujące warunki:

- służą zaspokajaniu pewnych potrzeb człowieka – przedmioty spełniające warunki tej grupy nazywane są konsumpcyjnymi dobrami materialnymi,
- służą wykorzystaniu lub wytworzeniu innych dóbr materialnych (konsumpcyjnych) - są to dobra produkcyjne lub kapitałowe.

Jedne i drugie można podzielić na naturalne i wytworzone przez człowieka.

Ze względu na dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania obszaru analizowanego, nie przewiduje się wystąpienia znaczącego, negatywnego oddziaływania na dobra materialne na skutek realizacji ustaleń projektu planu.

Należy podkreślić, iż w wyniku realizacji ustaleń projektu, umożliwiających lokalizację na przedmiotowym obszarze osiedla mieszkaniowego, nowych budynków mieszkalnych i usługowych, nowych elementów układu komunikacyjnego oraz elementów infrastruktury technicznej, przewidywany jest wzrost ilości zlokalizowanych na tych terenach dóbr materialnych. Zakładając, że planowana zabudowa charakteryzować się będzie wysokimi walorami estetycznymi, wpisującymi się w docelowy sposób użytkowania i funkcjonowania analizowanego obszaru, jej realizacja będzie w pozytywny sposób oddziaływać na otoczenie omawianego obszaru. W ramach uzupełnienia istniejących terenów zabudowy może zostać zrealizowana również zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub usługowa (na terenach **MN/U**), usługowa lub mieszkaniowa jednorodzinna (**U/MN**), usługowa celu publicznego - edukacji publicznej lub kultury i kultury fizycznej **Uo/US**, usługowa (**U**), co może skutkować wzrostem ilości miejsc pracy a w sposób pośredni może przyczynić się do wzrostu ilości dóbr materialnych na obszarze projektu planu. W wyniku realizacji projektu planu na obszarze analizowanym będzie możliwość zlokalizowania szerokiego pakietu usług podstawowych dla mieszkańców co może przyczynić się do poprawy jakości ich życia i wzrostu wartości dóbr materialnych. Wprowadzony ustaleniami projektu ład przestrzenny przyczyni się do podkreślenia walorów przyrodniczych a tym samym wzrostu atrakcyjności obszaru objętego planem. Nie przewiduje się wystąpienia istotnych, negatywnych oddziaływań na dobra materialne zlokalizowane poza granicami obszaru opracowania.

Ponadto podniesieniu wartości zabudowy funkcjonującej w granicach projektu planu sprzyjać może również wprowadzenie szczegółowych ustaleń odnoszących się do ochrony i kształtowania zieleni. W tym zakresie pozytywnie ocenia się ustalenia projektu planu ustalające zachowanie zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym na terenach **ZK** i **ZK/WS** a także zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny, zachowanie zbiornika wodnego (tj. części dużego stawu w większości zlokalizowanego poza planem) na terenie **ZK/WS**. Podkreślić należy, że w granicach planu zlokalizowana jest część dużego stawu, rozciągającego się głównie na obszarze obrębu Gruszczyn oraz częściowo na obszarze obrębu Gortatowo. Zbiornik występuje na działce nr 1/2 i w północnej części działek nr 20 i nr 21. W projekcie planu ustalono, że rozbudowa może być wyłącznie poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony, co zminimalizuje ryzyko wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na walory przyrodnicze tego obszaru.

Realizacja tych ustaleń pozwoli na zachowanie i ochronę terenów cennych przyrodniczych, które stanowią istotny walor krajobrazu. Ochronie środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego służyć będzie także realizacja ustaleń uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów położenia części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru Natura 2000 "Dolina Cybiny" PLH300038, w odniesieniu do których obowiązują przepisy odrębne i plan ochrony. Należy zwrócić jeszcze uwagę na ustalenie lokalizacji zieleni na terenach dróg, określenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej co wpływa poprzez percepcję przestrzeni na podwyższenie wartości działek i zabudowy na tym obszarze.

W kontekście oddziaływania na dobra materialne istotną kwestią jest również fakt, że fragmenty terenów, zlokalizowane wzdłuż północnej granicy projektu planu, położone są w zasięgu obszaru zagrożonego ruchami masowymi ziemi. W zasięgu obszaru zagrożonego ruchami masowymi zlokalizowany są dwa fragmenty terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – **1MN** (poza liniami zabudowy), teren wyznaczonego publicznego ciągu pieszo-rowerowego **KDxr**, część terenu drogi wewnętrznej dla pieszych i rowerów **1KDWxr** oraz część terenów **ZK, ZK/WS i ZL**.

Należy podkreślić, że pojawienie się ruchu masowego ziemi jest uwarunkowane czynnikami naturalnymi, ale również czynnikami antropogenicznymi. Główną przyczyną naturalną,

uruchamiającą osuwiska są zjawiska meteorologiczno-hydrologiczne, przede wszystkim intensywne lub długotrwałe opady deszczu, połączone z powodzią i wzmogłą erozją boczną rzek oraz gwałtowne topnienie pokrywy śnieżnej wczesną wiosną. Natomiast rozwój ruchów masowych potencjalnie może nastąpić na skutek czynników antropogenicznych typu: dociążenie naziomu zbocza, podcięcie krawędzi zbocza oraz nawodnienie gruntów na zboczu na skutek niewłaściwego odprowadzenia wód opadowych lub drenażowych, jak również w przypadku nieprzemyślanej działalności ludzkiej. Biorąc powyższe pod uwagę, należy założyć, że w wyniku rozpoczęcia działań inwestycyjnych na terenach położonych w obszarze zagrożonym ruchami masowymi może dojść do osunięcia mas ziemnych, co wiązać się może ze zniszczeniem lub stratą mienia i będzie oddziaływać negatywnie na dobra materialne zgromadzone w obszarze projektu planu. Ze względu na niewielki udział terenów inwestycyjnych w obszarze zagrożenia ruchami masowymi oraz w wyniku realizacji ustaleń planu i przepisów odrębnych a także przy zastosowaniu rozwiązań zapobiegających uruchomieniu lokalnych procesów erozyjnych (o których była mowa w poprzednich rozdziałach Prognozy ...), zakłada się, że skala negatywnych oddziaływań na dobra materialne nie będzie znacząca. Ponadto dla zminimalizowania ryzyka niekorzystnego oddziaływania na dobra materialne w projekcie planu ustalono wykonanie badań geologiczno-inżynierskich dla posadowienia obiektu budowlanego oraz przy lokalizacji obiektów budowlanych na terenach w zasięgu terenu zagrożonego nakaz zastosowania rozwiązań i środków technicznych, które zapobiegą naruszeniu stateczności zboczy i skarp.

Podsumowując zakłada się, iż realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w pewnym stopniu może oddziaływać negatywnie na dobra materialne – tereny użytkowane rolniczo zmieniają przeznaczenie na tereny zabudowy. Zakłada się jednak, że pełna i docelowa realizacja wszystkich ustaleń projektu planu przy jednoczesnym przestrzeganiu obowiązujących przepisów m.in. w zakresie ochrony środowiska, pozwoli na minimalizację negatywnych oddziaływań na dobra materialne występujące na obszarze projektu planu.

6.11 Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Na obszarze analizowanego projektu planu, jak już wspomniano w poprzednich rozdziałach niniejszego opracowania usytuowany jest obszar objęty ochroną prawną w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody, włączony do europejskiej sieci NATURA 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) Dolina Cybiny PLH 300038. Na obszarze tym występują ważne dla Europy gatunki zwierząt (z zał. II, IV, V Dyr. siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej, w tym gatunki priorytetowe) a wśród nich ptaki: bączek, bąk, błotniak stawowy, bocian biały, bocian czarny, dzięcioł czarny, dzięcioł zielonosiwy, gąsiorek, lerka, ortolan, rybitwa zwyczajna (rzeczna), zimorodek, żuraw; ssaki: bóbr europejski, wydra; płazy: kumak nizinny, traszka grzebieniasta; ryby: różanka. Występujące zbiorowiska roślin i zwierząt w zasięgu SOO Dolina Cybiny omówiono szczegółowo także w rozdziale „Szata roślinna i zwierzęta” w niniejszym opracowaniu. W zasięgu analizowanego projektu planu znajduje się część obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny.

Analizując wpływ realizacji ustaleń projektu, uwzględniono obszary chronione i cenne przyrodniczo, położone najbliżej przedmiotowego obszaru. W odległości około 2 km od granic projektu mpzp (w kierunku zachodnim) znajduje się obszar chronionego krajobrazu „Dolina Cybiny w Poznaniu” ustanowiony rozporządzeniem Nr 22/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 września 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 168, poz.2813) ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach a także pełnią funkcję korytarza ekologicznego. Dolina Cybiny w Poznaniu obejmuje ostatni odcinek rzeki – do jej ujścia do Warty. Cały obszar chroniony leży na terenie miasta Poznania. Rzeka przepływa przez leżące na terenie miasta stawy: Antoninek, Młyński, Browarny i Olszak, a także przez sztuczne Jezioro Maltańskie. Do Warty wpada przy Ostrowie Tumskim. Dolina Cybiny w Poznaniu to niezwykła jak na warunki miejskie mozaika krajobrazowa i przyrodnicza. Występują w niej bowiem zarówno olsy i łągi olszowe oraz jesionowe czy roślinność bagiennie-szuwarowa, jak i lasy sosnowe, grądowe, dąbrowy, a także rozległe łąki. Na terenie spotkać można m.in. żurawie, bociany czarne, myszołowy, kanie rude, czajki, przepiórki, kuropatwy, derkacze. W okresie przelotów na położonych w dolinie łąkach zatrzymują się m.in. rycyki, krwawodzioby, a nawet kuliki wielkie.

Dolina Cybiny, w jej wschodnim odcinku przebiega w pobliżu Parku Krajobrazowego Promno,

który położony jest na wschód od analizowanego obszaru projektu planu w odległości około 6 km. W granicach Parku zlokalizowany jest obszar NATURA 2000 SOO Ostoja koło Promna (PLH300030), na którym występuje 9 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W obszarze Ostoi chronione są ponadto: lipiennik Loesela, bóbr europejski, traszka grzebieniasta, kumak nizinny, poczwarówki: zwężona i jajowata oraz zatoczek łamliwy. Fauna obszaru jest bardzo bogata. Najlepiej rozpoznaną grupą są kręgowce, których do chwili obecnej stwierdzono ponad 220 gatunków. Większość z nich należy do awifauny. Z ptaków drapieżnych gnieźdzą się m.in. błotniak stawowy, jastrząb, kobuz i trzmiełojad, z ptaków wodno-błotnych żuraw i bąk. Wśród ptaków związanych ze środowiskiem leśnym na uwagę zasługują: dzięcioł średni, dzięcioł czarny, bocian czarny, muchołówka mała i siniak. Z większych ssaków obszar zasiedlają sarny, jelenie, dziki i lisy. Nad jeziorami pojawiają się wydry, od kilku lat spotyka się także bobry europejskie. Na uwagę zasługuje liczne występowanie rzadkiej w regionie orzesznicy. Duża liczba dziuplastych drzew sprzyja obecności licznych gatunków nietoperzy. Miejsca podmokłe zamieszkują płazy, w tym traszka grzebieniasta i kumak nizinny, żyjące w niewielkich zbiornikach wodnych. Często spotyka się zaskrońca i padalca, a we wschodniej części również żmiję zygzakowatą.

W odległości około 4 km na północ od granic analizowanego projektu planu usytuowany jest Specjalny Obszar Ochrony (SOO) NATURA 2000 Uroczyska Puszczy Zielonki (PLH300058) w kompleksie leśnym Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka. Do najcenniejszych pod względem walorów przyrodniczych należy 5 enklaw składających się na SOO. Są to:

1. Dolina rzeki Trojanki na odcinku od Zielonki przez Głębołek do Głębocka z 4 eutroficznymi jeziorami (Głębołek, Głębocko, Leśne i Worowskie), szuwarami, zaroślami łożowymi, olsami, lasami dębowo-grabowymi i kwaśnymi dąbrowami; powierzchnia - 140 ha;
2. Eutroficzne jezioro Bolechowo wraz z lasami dębowo-grabowymi; powierzchnia - 156 ha;
3. Zwarty kompleks dobrze wykształconych kwaśnych dąbrów położony na wschód od Huty Pustej; powierzchnia - 339 ha;
4. Rynna polodowcowa z jeziorami: Czarne Małe, Czarne Duże, Kociołek i Pławno, stanowiąca miejsce występowania rzadkich gatunków roślin oraz podwodnych łąk ramienicowych, szuwaru kłoci wiechowatej, torfowisk przejściowych i nakredowych, łąki trzęślicowej, łągów olszowych, a także, występujących na obrzeżach, lasów dębowo-grabowych i kwaśnych dąbrów; powierzchnia - 104 ha;
5. Rejon Dziewiczej Góry z dobrze zachowanymi grądami, kwaśnymi dąbrowami oraz łąkami użytkowanymi ekstensywnie i łąkami trzęślicowymi; powierzchnia - 265 ha.

Na terenie "Uroczysk Puszczy Zielonki" największą powierzchnię zajmują fitocenozy kwaśnych dąbrów i lasów dębowo-grabowych. Pierwsze z nich są w większości dobrze zachowane na całym obszarze, natomiast grądy w stanie naturalnym i zbliżonym do naturalnego utrzymują się głównie wokół jezior - Leśnego i Bolechowo, a także w rejonie Dziewiczej Góry. Fragment grądu z rzadkim w Wielkopolsce żywcem dziewięciolistnym chroniony jest w rezerwacie przyrody.

Obszar projektu planu nie jest powiązany funkcjonalnie i przestrzennie z kompleksem leśnym Parku Krajobrazowego Puszczy Zielonki a tym samym z obszarem NATURA 2000 SOO Uroczyska Puszczy Zielonki (PLH300058).

Europejska Sieć Ekologiczna NATURA 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Podstawą prawną tworzenia sieci NATURA 2000 jest Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy o ochronie przyrody. W sieci NATURA 2000 zostały ujęte obszary spełniające kryteria obszarów o znaczeniu dla Wspólnoty.

Jak już wspomniano, część północno-zachodnia analizowanego projektu planu zlokalizowana jest w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny (PLH300038), dla którego obowiązuje plan zadań ochronnych (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego 2014r., poz. 1820 zmieniony Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2015r., poz. 557) sporządzony na mocy art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody określa nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów zlokalizowanych w granicach obszaru Natura 2000. W Planie zadań ochronnych wskazano cele działań ochronnych, działania ochronne i wskazano obszary ich wdrażania, które dla siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

występujących w zasięgu obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny na obszarze objętym niniejszym planem przedstawia poniższa tabela 3.

Tab.3 Cele działań ochronnych, działania ochronne i wskazanie obszarów ich wdrażania

lp	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk
1.	6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	Utrzymanie siedliska w obszarze Natura 2000 na powierzchni nie mniejszej niż obecnie, tj. ok. 65ha. Poprawa struktury i funkcji siedliska.	Wycinanie drzew i krzewów. Zalecane wrywanie z korzeniami lub wycinanie połączone ze smarowaniem pieńków preparatami chemicznymi zapobiegającymi wyrastaniu odrośli. W pierwszych dwóch latach obowiązywania planu zadań ochronnych w okresie zimowym, poza sezonem lęgowym ptaków. Obszar wdrażania – płyty siedliska przyrodniczego na określonych w Planie działkach. Działanie obligatoryjne: ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Zachowanie siedliska przyrodniczego na trwałych użytkach zielonych. Począwszy od pierwszego roku obowiązywania planu zadań ochronnych. Obszar wdrażania – płyty siedliska przyrodniczego na określonych w Planie działkach. Działania fakultatywne: użytkowanie zgodne z wymogami programu rolno środowiskowego. Począwszy od pierwszego roku obowiązywania planu zadań ochronnych.
2.	91F0 łęgowe lasy dębowo- wiązowo-jesionowe	Poprawa stanu ochrony siedliska poprzez: - poprawę składu gatunkowego drzewostanu i utrzymywanie zróżnicowanej struktury przestrzennej lasu, - zwiększenie ilości martwego drewna wydzielającego się naturalnie, - umożliwienie swobodnego przebiegu procesów naturalnych	Pozostawienie bez wskazań gospodarczych i uznanie za powierzchnie referencyjne w planie urządzenia lasu. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych. Obszar wdrażania – płyty siedliska przyrodniczego 91F0 położone na działkach określonych w Planie. ----- Pozostawienie martwego drewna wydzielającego się naturalnie z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych. Obszar wdrażania – płyty siedliska przyrodniczego położone na działkach określonych w Planie. ----- Stopniowa przebudowa drzewostanu w kierunku składu zgodnego z typem siedliska przyrodniczego. Usuwanie obcych gatunków drzew i krzewów. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

			----- Obszar wdrażania – płaty siedliska przyrodniczego położone na działkach określonych w Planie. Usuwanie dębu czerwonego, orzecha włoskiego i klonu srebrzystego. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.
lp	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych	Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony
3.	1335 Wydra 1337 Bóbr europejski	Utrzymanie właściwego stanu ochrony	
4	1134 Różanka	Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, zagrożeniach, stanie ochrony i potrzebie działań ochronnych	Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych. W pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Obszar wdrażania: potencjalne miejsca występowania różanki w obszarze Natura 2000.

Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych
Ocena stanu ochrony gatunku z zastosowaniem metodyki monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust.2 i raportów , o których mowa w art. 38 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody, a w przypadku gdy nie jest określona – w oparciu o ocenę ekspercką. Dla różanki w szóstym roku obowiązywania planu zadań ochronnych. Obszar działania: na reprezentatywnej liczbie stanowisk w obszarze Natura 2000
Ocena stanu ochrony gatunku z zastosowaniem metodyki monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust.2 i raportów , o których mowa w art. 38 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody, a w przypadku gdy nie jest określona – w oparciu o ocenę ekspercką. Dla pozostałych gatunków i siedlisk przyrodniczych w trzecim, szóstym i dziewiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych. Obszar działania: na reprezentatywnej liczbie stanowisk w obszarze Natura 2000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 i 2 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 stycznia 2015r. zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038.

Na podstawie udostępnionych przez RDOŚ w Poznaniu materiałów (lipiec 2022) odnośnie zasięgów siedlisk chronionych w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 położonych w granicach niniejszego planu (najbardziej aktualne dane wektorowe z 2018 r.) stwierdzono, że siedlisko przyrodnicze 91F0 (łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe) nie występuje na obszarze objętym analizowanym planem. Jednak ze względu na niejednoznaczne informacje w dostępnych materiałach w niniejszej Prognozie ... uwzględniono siedlisko 91F0.

Jak już wspomniano w poprzednich rozdziałach niniejszej „Prognozy ...” zgodnie z art. 33 ustawy o ochronie przyrody generalną zasadą postępowania na obszarach Natura 2000 jest zakaz podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Na obszarach Natura 2000, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie

oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.

Dyrektywa Siedliskowa nie określa sposobów ochrony poszczególnych siedlisk i gatunków, ale nakazuje zachowanie tzw. właściwego stanu ich ochrony. W odniesieniu do siedliska przyrodniczego oznacza to, że:

- naturalny jego zasięg nie zmniejsza się,
- zachowuje ono specyficzną strukturę i swoje funkcje ekologiczne,
- stan zachowania typowych dla niego gatunków jest właściwy.

W odniesieniu do gatunków właściwy stan ochrony oznacza natomiast, że:

- zachowana zostaje liczebność populacji, gwarantująca jej utrzymanie się w biocenozie przez dłuższy czas,
- naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się,
- pozostaje zachowana wystarczająco duża powierzchnia siedliska gatunku.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów, a także z załącznikiem IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. Dyrektywy Siedliskowej, oceniono walory przyrodnicze przedmiotowego obszaru pod kątem występowania gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz gatunków zagrożonych wyginięciem m.in. znajdujących się na regionalnej czerwonej liście, lub rzadkich.

W celu oceny stopnia oddziaływania ustaleń projektu planu na obszary chronione przeanalizowano jego wpływ na cele i przedmioty ochrony SOO NATURA 2000 Dolina Cybiny.

Chronione zwierzęta na obszarze NATURA 2000 Dolina Cybiny stanowią gatunki związane ze środowiskiem wodnym i siedliskami doliny rzecznej.

Na podstawie dostępnych materiałów (wymienionych w rozdz. 2.7 niniejszej Prognozy ... wynika, że na obszarze objętym projektem planu występują następujące siedliska przyrodnicze : 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 91F0- łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, a także gatunki zwierząt: bóbr europejski, wydra, różanka, poczwarówka jajowata i poczwarówka zwężona.

Wg danych wektorowych z 2018 r na obszarze planu nie występuje siedlisko przyrodnicze 91F0 łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe.

Gatunkiem ryby o zachowaniach terytorialnych (nie odbywa wędrówek) jest różanka (1134) uznawana za gatunek rzadki (R – wg standardowego formularza danych), występujący z dużym prawdopodobieństwem w wodach rzeki Cybiny.

Występujące na terenie planu stanowiska, w granicach obszaru NATURA 2000 stanowią miejsce bytowania bobra europejskiego (1337). Ssaki te zamieszkują różnorodne środowiska wodne i podmokłe. Zasiedlają rzeki, jeziora, stawy, starorzecza i kanały z dobrze wykształconą strefą roślinności wodnej i nabrzeżnej. Zgodnie z dostępnymi informacjami bóbr występuje na obszarze objętym projektem planu.

Wydra (1355) związana jest ze środowiskiem wodnym, zasiedla brzegi rzek, potoków, stawów i jezior. Warunki środowiskowe występujące na obszarze projektu mogą stanowić miejsce bytowania wydry. Zgodnie z dostępnymi materiałami siedlisko wydry występuje w zasięgu projektu planu.

W granicach niniejszego projektu planu zidentyfikowano także stanowiska ślimaków: poczwarówki jajowatej (1016) i poczwarówki zwężonej (1017). Gatunek ten nie został ujęty w Planie zadań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny.

Poczwarówka jajowata (1016) należy do ślimaków otwartych, siedlisk lądowych, bardzo wilgotnych i podmokłych, o podłożu wapiennym. Zamieszkuje tereny porośnięte roślinnością szuwarową, trzcinowiskami i turzycami na brzegach rzek i jezior. Gatunek określa się jako zależny od ochrony siedlisk, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymania wysokiego poziomu wód gruntowych. Poczwarówka jajowata jest prawnie chroniona w Polsce od 2004r. Nie powołano żadnego obszaru dla ochrony poczwarówki jajowatej aż do momentu utworzenia ekologicznej sieci NATURA 2000. Obecnie 19 obszarów NATURA 2000 chroni stanowiska poczwarówki jajowatej. Bierna ochrona siedlisk gatunku nie jest wystarczająca. Zagrożeniem dla poczwarówki jajowatej jest degradacja stanowisk polegająca na przesuszaniu i stopniowej sukcesji roślinnej w zasięgu stanowisk. Kluczową sprawą jest utrzymanie odpowiedniego poziomu wody na stanowiskach, który powinien znajdować się przy powierzchni gruntu lub tuż ponad nią. Warunki takie sprzyjają rozwojowi wysokich szuwarów. Innym zagrożeniem

jest prowadzenie intensywnego koszenia i wypasu, a także wypalania szuwarów oraz eutrofizacja wpływająca na zmianę składu gatunkowego roślinności.

Poczwarówka zwężona (1017) jest gatunkiem wapieniolubnym. Je siedliskiem są tereny podmokłe, otwarte, o różnym pochodzeniu, od wilgotnych łąk, młak, brzegów jezior i torfowisk węglanowych i zarośli z wierzbówką aż po zagłębienia międzywydmowe, brzegi słonych nadmorskich bagien i nadmorskich łąk. Czasem występują w lasach olszowych. Stosunkowo często zajmują siedliska w strefie ekotonu między łąkami a zabagnieniami czy torfowiskami albo brzegi wód. Rozmieszczenie gatunku i zakres zajmowanych siedlisk wskazują na silną zależność od warunków hydrogeologicznych, klimatycznych (np. poziom opadów). Degradacja siedlisk poczwarówki zwężonej związana jest z przesuszeniem i eutrofizacją (Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny, część druga, opracowanie zbiorowe pod redakcją Małgorzaty Makomaskiej-Juchniewicz i Pauliny Baran; Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa 2012).

W projekcie planu przez obszar NATURA 2000 po istniejącym śladzie ścieżki obecnie użytkowanej regularnie wyznaczony został ciąg pieszo-rowerowy, którego potencjalne oddziaływanie negatywne nie ograniczy się do powierzchni planowanego terenu drogi. Ciąg pieszo-rowerowy przebiega na skraju terenu przeznaczanego na zieleń krajobrazową lub wody powierzchniowe śródlądowe doliny Cybiny a od strony południowej graniczy z terenem zieleni krajobrazowej. W sąsiedztwie publicznego ciągu pieszo-rowerowego **KDxr**, po jego obu stronach, występuje chronione siedlisko przyrodnicze Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510) oraz nieco dalej od strony północnej usytuowane jest siedlisko chronionych ślimaków (1016 i 1017). Siedlisko przyrodnicze występuje w zasięgu wyznaczonych w planie terenów **ZK/WS**, **ZZK** i **ZL**. W związku z obszarem występowania siedliska Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie przebieg planowanego publicznego ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż doliny Cybiny, wyznaczono w taki sposób, by teren **KDxr** w możliwie najmniejszym stopniu ingerował w zasięg siedliska 6510, stanowiącego przedmiot ochrony. W projekcie planu teren ciągu pieszo-rowerowego ingeruje w zasięg siedliska na powierzchni 11,74 m². Biorąc pod uwagę łączną powierzchnię siedliska 6510 w granicach obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny (PLH300038) – tj. 34,59 ha (powierzchnia obliczona na podstawie plików shp z 2018 r. udostępnionych przez RDOŚ), powierzchnia planowanego przekształcenia pod ścieżkę pieszo-rowerową będzie stanowiła zaledwie 0,0035% (0,0012 ha / 34,5900 ha) łącznej powierzchni siedliska 6510. Na terenie **KDxr**, którego fragment (o powierzchni 0,0012 ha) ingeruje w płat siedliska przyrodniczego 6510 położonego w większości na terenie zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych, ustalono lokalizację infrastruktury drogowej dla ruchu pieszego, rowerowego albo pieszo-rowerowego, przy czym dla zminimalizowania ryzyka niekorzystnych oddziaływań na środowisko dopuszcza się wyłącznie ciąg nieutwardzony lub o nawierzchni żwirowej.

Mając na uwadze powyższe nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania spowodowanego dalszym funkcjonowaniem istniejącej ścieżki jako ciągu pieszo-rowerowego (z określoną na rysunku planu szerokością w liniach rozgraniczających) na siedlisko przyrodnicze 6510.

Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo ścieżki dla pieszych i rowerzystów z płatem siedliska przyrodniczego należy zakładać wzrost antropopresji i możliwość zaśmiecania obszaru. Jednym z działań minimalizujących powyższe negatywne oddziaływanie będzie umożliwienie przemieszczania się ludzi po wyznaczonej ścieżce o niewielkiej powierzchni (o szerokości w wyznaczonych na rysunku planu liniach rozgraniczających) poza najbardziej atrakcyjnymi krajobrazowo i przyrodniczo terenami doliny rzeki Cybiny.

Potencjalne ryzyko ingerencji w płat siedliska przyrodniczego może wystąpić w czasie prac, na terenie ciągu pieszo-rowerowego związanych z budową infrastruktury technicznej i dopuszczeniem lokalizacji obiektów małej architektury. W związku z tym w podłożu może dojść do lokalnego i czasowego przekształcenia powierzchni ziemi, wynikającego z konieczności dokonania wykopów, a także przemieszczenia lub wprowadzania nowych elementów sieci infrastruktury. Działania te skutkować mogą występowaniem niekorzystnych oddziaływań o trwałym charakterze, gdyż odpowiednie zabezpieczenie tego typu instalacji będzie najprawdopodobniej wymagało umieszczenia w glebie materiałów wpływających na właściwości gruntu. Podczas prac ziemnych należy zabezpieczyć tereny występowania roślinności na obszarze chronionego siedliska 6510 np. wykluczyć składowanie mas ziemnych z wykopów, materiałów do budowy sieci infrastruktury technicznej, ograniczyć zasięg prac ziemnych do niezbędnego minimum.

Natomiast realizując ustalenia planu dopuszczenia lokalizacji obiektów małej architektury na terenie ciągu pieszo-rowerowego należy uwzględnić zasięg siedliska i tak rozmieścić obiekty (np. kosze na odpady) aby pominąć miejsca bezpośredniego sąsiedztwa **KDxr** (styku) z płatem siedliska 6510. Wskazane jest wprowadzenie tablic informacyjnych o występujących osobliwościach przyrodniczych.

Mając na uwadze powyższe realizacja wszelkich inwestycji musi uwzględniać występowanie siedliska przyrodniczego 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, respektować zapisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dotyczące zakazów oraz odstępstw od zakazów, w odniesieniu do gatunków chronionych, a także ustalenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000. Zgodnie z art. 33 ustawy o ochronie przyrody zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Położenie siedliska poczwarówki jajowatej i poczwarówki zwężonej w całości na terenie **ZK/WS** zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych w znacznej odległości od terenu ciągu pieszo-rowerowego znacznie ogranicza możliwość ingerencji i oddziaływania na siedlisko ślimaków.

Na obszarze NATURA 2000 Dolina Cybiny w granicach planu występuje siedlisko bobra europejskiego i wydry. Naturalnym środowiskiem bytowania tych ssaków są akweny wodne. Siedlisko chronionych ssaków zlokalizowane jest w sąsiedztwie części dużego stawu usytuowanego przy południowo-zachodniej granicy mpzp na terenie **ZK/WS**.

Z ustaleń analizowanego projektu wynika, że miejsca występowania siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt pozostaną w przeważającej części w dotychczasowym użytkowaniu. Z punktu widzenia ochrony walorów przyrodniczych i ochrony cennych obszarów oraz chronionych gatunków zwierząt i roślin takie działania należy ocenić pozytywnie.

Ponadto w tym miejscu trzeba wspomnieć, że dolina rzeki Cybiny stanowi korytarz ekologiczny, który jest naturalnym terenem migracji zwierząt dziko żyjących między obszarami tworzącymi warunki dla ich bytowania. Za pozytywne należy uznać ustalenie w planie zakazu lokalizacji ogrodzeń na terenach **ZK/WS** i **ZK** dla zminimalizowania ryzyka tworzenia barier przestrzennych dla swobodnego przemieszczania się zwierząt wzdłuż koryta rzeki Cybiny.

Projekt planu określając zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu **ZK/WS** dopuszcza lokalizację urządzeń wodnych, infrastruktury technicznej oraz przebudowy i rozbudowy zbiornika wodnego (części dużego stawu zlokalizowanego w większości poza planem). W związku z pracami związanymi z realizacją tych ustaleń można zakładać ich negatywny wpływ na walory obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny, w tym na przedmioty ochrony występujące w jego granicach. Jak już wspomniano występuje prawdopodobieństwo lokalizacji niektórych urządzeń wodnych, których oddziaływanie na powierzchnię ziemi, faunę i florę oraz bioróżnorodność omówiono w poprzednich rozdziałach niniejszej Prognozy ...

Dla zminimalizowania ryzyka ingerencji i niekorzystnego oddziaływania budowy i funkcjonowania urządzeń wodnych oraz rozbudowy zbiornika wodnego na gatunki zwierząt i siedliska przyrodnicze występujące na terenie **ZK/WS** w projekcie planu dopuszczono te działania wyłącznie poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony. Niemniej jednak należy zakładać, że rozbudowa zbiornika wodnego, który jest środowiskiem bytowania bobra i wydry może negatywnie wpłynąć na stan siedliska tych ssaków. Na etapie rozbudowy zbiornika oddziaływania mogą wiązać się z koniecznością usunięcia drzew kolidujących z planowaną inwestycją.

Planując rozbudowę zbiornika w sąsiedztwie siedliska bobrów należy ograniczyć ingerencję w ujścia nor bobra, które mogą znajdować się pod wodą, pod korzeniami drzew, w zagłębieniach w ziemi wśród gęstych krzewów, pod zwalonymi pniami drzew lub między korzeniami. Wydry budują schronienia naziemne w miejscach zapewniających im spokój takich jak: trzciniowiska, nadbrzeżne zakrzaczenia, szczeliny pod korzeniami drzew. Zazwyczaj schronienia te zlokalizowane są w strefie przybrzeżnej 50-100m.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

Należy brać pod uwagę, że wycinanie drzew i krzewów wzdłuż linii brzegowej skutkujące zmniejszeniem bazy żerowej bobrów a także zwiększenie penetracji i częstotliwości niepokojenia zwierząt może mieć wpływ na jakość siedliska i stabilność stanowiska gatunku.

Wydry nie są gatunkiem zagrożonym wyginięciem w Polsce. Zagrożeniem dla populacji jest m.in. degradacja siedlisk - kanalizacja i regulacja rzek, usuwanie roślinności nadbrzeżnej, budowa tam, melioracja środowisk wodno-błotnych i inne rodzaje antropopresji na środowiska wodne a także zabijanie przez człowieka.

Wśród podstawowych działań ochronnych zarówno dla bobrów jak i wydry wskazuje się, że wszelkie prace w dolinach rzek (a także przy zbiornikach wodnych) powinny być wykonywane z uwzględnieniem wymagań środowiskowych bobra i wydry: m.in. zachowanie starorzeczy, zadrzewień, starych drzew, utrzymanie odpowiedniej jakości wód i eliminacja źródeł zanieczyszczeń. W znacznym stopniu obowiązek tego typu nakładają przyjęte dyrektywy i ustawy (m. in. Ramowa Dyrektywa Wodna, Prawo wodne, Prawo ochrony środowiska, Ustawa o ochronie przyrody).

W celu zminimalizowania niekorzystnych oddziaływań na chronione zwierzęta w projekcie planu ustalono uwzględnienie w zagospodarowaniu terenu położenia części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny (PLH300038), w odniesieniu do których obowiązują przepisy odrębne (ustawa o ochronie przyrody) i plan ochrony. Ponadto wprowadzono zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej. W kontekście ochrony wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami a pośrednio ochrony zwierząt tj. bobry i wydry należy pozytywnie ocenić ustalenia projektu planu w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz zachowanie na terenie **ZK/WS** zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym. Istotnym, z punktu widzenia ochrony przyrody dla siedlisk zwierząt ale także siedlisk przyrodniczych jest ustalenie zakazujące lokalizacji w obszarze NATURA 2000 Dolina Cybiny budynków, wiat, miejsc postojowych dla samochodów i ogrodzeń.

Realizacja powyższych ustaleń zabezpieczy w sposób dostateczny istniejące siedliska przed niekorzystną ingerencją i nie wpłynie na pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar NATURA 2000.

Dla zminimalizowania ryzyka niekorzystnego oddziaływania na siedliska zlokalizowane na terenach **ZK/WS**, **ZZK** i na terenie **ZL** w projekcie planu ustalono także:

- na terenie **ZK/WS** - zachowanie zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym, zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny, zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne i ustawy o ochronie środowiska, zakaz lokalizacji budynków, wiat miejsc postojowych dla samochodów i ogrodzeń;
- na terenach **ZK** - zachowanie zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym, zakaz lokalizacji budynków, wiat miejsc postojowych dla samochodów i ogrodzeń;
- na terenie **ZL** - sposób zagospodarowania i użytkowania terenu zgodnie z przepisami odrębnymi (ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych); prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie planem urządzenia lasu; dopuszczenie lokalizacji: dróg dojazdowych do gruntów leśnych poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony, urządzenia turystycznego w formie nieutwardzonego ciągu pieszego lub rowerowego o szerokości nie większej niż 2,5 m, w przebiegu wskazanym orientacyjnie na rysunku planu jako proponowany ciąg pieszo-rowerowy oraz poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony, wyłącznie infrastruktury technicznej niewymagającej zmiany przeznaczenia gruntów na cele nieleśne.

Odnosnie realizacji ustaleń planu na terenie lasu i zalesień **ZL** należy podkreślić, że wszelkie inwestycje, w tym lokalizacja infrastruktury technicznej, muszą być prowadzone zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych, niewymagających zmiany przeznaczenia gruntów na cele nieleśne. Ponadto sposób zagospodarowania i użytkowania terenu musi uwzględniać przepisy ustawy o ochronie przyrody, ustawy o lasach i ustawy o ochronie środowiska. Podstawę prowadzenia gospodarki leśnej stanowi plan urządzenia lasu. Należy także podkreślić, że dopuszczona lokalizacja dróg dojazdowych do gruntów leśnych może być realizowana wyłącznie poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących

przedmiotem ochrony. Wskazane w planie ustalenia wraz z uwzględnieniem przepisów odrębnych w znacznym stopniu zminimalizują ryzyko niekorzystnego wpływu ich realizacji na różnorodność biologiczną lasu.

Wyżej wymienione stanowiska 1134, 1337, 1355, 1016 i 1017 nie występują na terenach przeznaczonych w projekcie planu pod zabudowę, co oznacza, że tereny te nie stanowią potencjalnej przestrzeni życiowej, miejsca bytowania dla chronionych gatunków. Należy podkreślić, że teren przeznaczony pod zabudowę, obecnie antropogenicznie przekształcony (w większości grunty rolne) nie jest środowiskiem dla siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony na obszarze Doliny Cybiny. Jednocześnie należy zauważyć, że w wyniku realizacji analizowanego projektu rolnicze użytkowanie, które poprzez stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin stanowi zagrożenie przenikania niepożądanych substancji do środowiska, w tym do gleby i wód, zostanie zastąpione terenami zabudowanymi z infrastrukturą techniczną w znacznym stopniu eliminującą oddziaływanie negatywne na obszar Natura 2000 w tym na chronione gatunki zwierząt. Zapisy projektu planu w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych, gospodarki wodno-ściekowej należy uznać za pozytywne ze względu na oddziaływanie na utrzymanie bilansu wodnego w dorzeczu Cybiny na niezmiennym poziomie oraz ze względu na zminimalizowanie ryzyka negatywnych oddziaływań na jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Takie działanie minimalizuje obniżenie poziomu wód gruntowych i ryzyko spływu zanieczyszczonych wód na obszar występowania siedlisk chronionych.

Nie wprowadza się na obszar NATURA 2000 nowych dróg dla pojazdów silnikowych. Pod zabudowę i nowy układ komunikacyjny oraz infrastrukturę techniczną przeznacza się znaczny areał terenów dotychczas użytkowanych rolniczo poza obszarem NATURA 2000. Nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na stan środowiska w dolinie Cybiny spowodowany planowanym zagospodarowaniem poza terenem dolinym. Dla uniknięcia ryzyka negatywnego wpływu realizacji ustaleń analizowanego projektu szczególnie w odniesieniu do ochrony wód przyjęto korzystne rozwiązania w celu ochrony środowiska.

W zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniami ustalono zaopatrzenie w wodę dla celów socjalno-bytowych i zabezpieczenia przeciwpożarowego ze zbiorczej sieci wodociągowej, odprowadzanie ścieków przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej, jak również ograniczono możliwość realizacji powierzchni utwardzonych poprzez ustalenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na każdej działce budowlanej. Zachowuje się istniejące tereny leśne, łąkowe i nieużytki, pełniące funkcję oczyszczającą wobec spływających wód opadowych i roztopowych.

Dla ochrony zwierząt występujących w obszarze doliny istotne będą ustalenia odnośnie dopuszczalnych wartości generowanego hałasu oraz jakości powietrza atmosferycznego. W wyniku realizacji ustaleń w tym zakresie nie prognozuje się znaczącego wzrostu emisji hałasu i pogorszenia stanu powietrza na obszarze objętym planem i w jego sąsiedztwie. W wyniku zmiany sposobu zagospodarowania związanego z pojawieniem się zabudowy należy spodziewać się zmiany gatunkowej roślin. W otoczeniu domostw przeważać będą prawdopodobnie drzewa i krzewy ozdobne oraz owocowe. Roślinność uprawowa terenów rolniczych będzie wypierana przez ekspansywne gatunki roślinności ozdobnej i synantropijnej. Niemniej jednak należy zakładać, że będzie to zjawisko umożliwiające pojawienie się gatunków i siedlisk charakterystycznych dla środowiska w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej i wpłynie na zmianę stopnia bioróżnorodności szczególnie poza doliną rzeki Cybiny. Na skutek realizacji planowanej zabudowy i nowych elementów układu komunikacyjnego z infrastrukturą techniczną należy zakładać konieczność wycinki części istniejącego drzewostanu. Znaczna część terenów zieleni wysokiej zostaje jednak zachowana na terenach **ZL** (teren lasu i zalesień), **ZK** (zieleni krajobrazowej z zadrzewieniami) oraz **ZK/WS** (zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych).

Jak już wspomniano w niniejszym opracowaniu na całym obszarze NATURA 2000 Dolina Cybiny występuje liczna grupa ptaków, których obecność na terenach objętych planem jest wysoce prawdopodobna. Na terenach planowanych pod zabudowę nie stwierdzono występowania chronionych siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w postaci żerowisk, miejsc bytowania, w tym gniazdowania. Należy jednak zakładać obecność dzikiego ptactwa na obszarze NATURA 2000 w granicach planu. W rozdz. 6.5 niniejszego opracowania omówiono oddziaływanie realizacji planu na bytujące i zalatujące dzikie gatunki ptaków.

Z punktu widzenia niniejszego opracowania przeanalizowano i oceniono wpływ ustaleń planu

na cele ochrony obszarów NATURA 2000 w zakresie ochrony ich integralności.

Integralność obszaru NATURA 2000 to spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000.

Realizacja ustaleń planu nie wpłynie negatywnie na chronione siedliska przyrodnicze i stanowiska gatunków chronionych w granicach obszarów NATURA 2000: SOO Ostoja koło Promna (PLH300030), SOO Uroczyska Puszczy Zielonki (PLH300058) ze względu na ich znaczną odległość od granic analizowanego projektu.

Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na zachowanie integralności obszarów chronionych. Sprzyjać temu zjawisku będzie zachowanie dotychczasowych połączeń między siedliskami przyrodniczymi oraz planowane w projekcie utrzymanie terenów zieleni naturalnej w dolinie rzeki i w jej sąsiedztwie oraz terenu leśnego.

Na skutek realizacji ustaleń planu siedliska przyrodnicze Obszaru Ochrony NATURA 2000 Dolina Cybiny zachowają specyficzną strukturę i swoje funkcje ekologiczne, nie zmniejszy się znacząco również ich zasięg. W projekcie nie planuje się istotnej zmiany sposobu zagospodarowania na obszarze objętym ochroną co mogłoby wpłynąć znacząco negatywnie na stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 Dolina Cybiny. Nie prognozuje się również oddziaływania negatywnego na gatunki zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000.

Z punktu widzenia niniejszego opracowania istotna jest ocena wpływu ustaleń projektu analizowanego na obszary ochrony w zakresie ich powiązań przyrodniczych.

Jak już wspomniano w poprzednich rozdziałach Prognozy ... dolina rzeki Cybiny tworzy korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym. Część SOO NATURA 2000 Doliny Cybiny położona w granicach analizowanego projektu została przeznaczona pod tereny zieleni naturalnej (i wód powierzchniowych w dolinie rzeki) bez możliwości zagospodarowania ingerującego w znaczny sposób w strukturę doliny z jej siedliskami fauny i flory. Przewidziane w planie zagospodarowanie nie będzie miało wpływu na powiązania przyrodnicze pomiędzy poszczególnymi obszarami sieci Natura 2000. Korytarz ekologiczny zapewniający przemieszczanie się gatunków, który ciągnie się doliną Cybiny, nie zostaje przerwany w sposób uniemożliwiający migrację. Dolina Cybiny ma bezpośrednie połączenie z terenami Parku Krajobrazowego Promno a tym samym z obszarem NATURA 2000 Ostoja koło Promna oraz z Obszarem Chronionego Krajobrazu Dolina Cybiny w Poznaniu. Biorąc pod uwagę ustalenia projektu planu, przy założeniu ich pełnej realizacji można zakładać, że nie przyczynią się do pogorszenia integralności obszaru NATURA 2000 i nie będą oddziaływać negatywnie na powiązania między obszarami w sieci NATURA 2000.

Zakłada się, iż realizacja nowych inwestycji budowlanych i infrastrukturalnych, nie będzie stanowić zagrożenia dla utrzymania szczególnej wartości przyrodniczej terenów podlegających ochronie prawnej. Umożliwienie uzupełnienia zabudowy istniejącej (mieszaniowej, usługowej), przy jednoczesnym przestrzeganiu szeregu zapisów w zakresie zasad ochrony środowiska, pozwoli na efektywne gospodarowanie przestrzenią, z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Do osiągnięcia powyższych celów przyczyni się także restrykcyjne realizowanie ustaleń analizowanego projektu, w szczególności zakazu lokalizacji:

- przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej;
- zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- miejsc parkingowych w obszarach stanowiących powierzchnie terenu biologicznie czynną.

Ze względu na ochronę przed zanieczyszczeniem wód i gleby oraz ze względu na ryzyko negatywnego oddziaływania na obszar doliny Cybiny, do projektu wprowadzono ustalenia:

- gospodarowanie odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz przepisami odrębnymi;
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia całego obszaru objętego planem w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław -Gniezno” i nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska” oraz części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru Natura 2000 „Dolina Cybiny” PLH300038, w

odniesieniu do których obowiązują przepisy odrębne i plan ochrony.

Istotne znaczenie dla zachowania parametrów fizycznych i chemicznych na obszarze objętym projektem będzie miała realizacja ustaleń odnośnie gospodarki wodno-ściekowej, a w tym szczególnie ustalenie:

- budowy sieci kanalizacji sanitarnej oraz odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem lokalizacji nowych przepompowni ścieków na wydzielonej działce o powierzchni nie mniejszej niż 70 m², z wyłączeniem terenów **ZL, ZK/WS, 1ZK, 2ZK**;
- dopuszczenie, do czasu realizacji systemu kanalizacyjnego, odprowadzenie ścieków bytowych do szczelnych, bezodpływowych zbiorników na nieczystości, na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- dla ścieków przemysłowych o składzie odbiegającym od dopuszczalnych norm dla ścieków komunalnych nakazuje się podczyszczanie ścieków na terenie zakładu;
- zakazu lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków;
- zaopatrzenie w wodę dla celów socjalno-bytowych i zabezpieczenia przeciwpożarowego ze zbiorczej sieci wodociągowej oraz jej rozbudowę;
- odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej lub zgodnie z przepisami odrębnymi – co umożliwi odprowadzenie na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych;
- nakaz zachowania istniejącego systemu melioracyjnego, z dopuszczeniem przebudowy i rozbudowy, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Urozmaiczone ukształtowanie terenu, ze skarpami i dolinami stanowi cenny element środowiska przyrodniczego obszaru projektu planu.

Na podstawie przepisów odrębnych (prawo ochrony środowiska) ochronie podlega teren zagrożony osuwaniem się mas ziemnych (nr ewidencyjny 30-21-165-T12) położony w północnej części obszaru planu.

Projekt planu dla terenów **ZK/WS, 1ZK, 2ZK, 1MN, 1KDxr, 1KDWxr, ZL** w granicach których występuje teren zagrożony ruchami masowymi ziemi ustala wykonanie badań geologiczno-inżynierskich dla posadowienia obiektu budowlanego zgodnie z przepisami odrębnymi; przy lokalizacji obiektów budowlanych nakaz zastosowania rozwiązań i środków technicznych, które zapobiegą naruszeniu stateczności zboczy i skarp.

Mając na uwadze wskazane w karcie rejestracyjnej terenu T-12 antropogeniczne kryteria jego wyznaczenia ustalenia projektu planu uniemożliwiają lokalizację zabudowy w jego zasięgu. Większość terenu zagrożonego osuwaniem się mas ziemnych przeznaczona została pod zieleń krajobrazową **ZK**, z zachowaniem zieleni naturalnej, w tym łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym. Jednocześnie na terenach **ZK** wprowadzono zakaz lokalizacji budynków, wiat i ogrodzeń dla uniknięcia ryzyka obniżenia lub naruszenia stateczności stoków. Znacznie mniejsza powierzchnia terenu T-12 przeznaczona została pod zieleń krajobrazową lub wody powierzchniowe śródlądowe **ZK/WS**, z zachowaniem i utrzymaniem koryta rzeki Cybiny, zbiornika wodnego (stanowiącego część dużego stawu położonego w większości poza planem) i zieleni naturalnej. Podobnie jak na terenie **ZK** wprowadzono zakaz lokalizacji budynków, wiat i ogrodzeń. Niewielki, wschodni fragment terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi położony jest w granicach terenu **ZL** – lasów i zalesień. Analizowany projekt planu wyznacza na terenie T-12 (z zachodu na wschód) publiczny ciąg pieszo-rowerowy **KDxr** ustalając jednocześnie możliwość lokalizacji infrastruktury technicznej i drogowej związanej w ruchem rowerowym i pieszym.

Ponadto w poprzek terenu T-12 od ciągu pieszo-rowerowego **KDxr** w kierunku terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** wyznaczono jeden teren drogi wewnętrznej dla pieszych i rowerów **1KDWxr** z niezbędną infrastrukturą drogową i techniczną. Na terenie **1KDWxr** dopuszcza się wyłącznie ciąg nieutwardzony lub o nawierzchni żwirowej. Realizacja terenu **1KDWxr** będzie wymagała postępowania zgodnie z ustaleniem nakazu zastosowania rozwiązań i środków technicznych, które zapobiegą naruszeniu stateczności zboczy i skarp oraz pozostałych ustaleń planu dotyczących terenu T-12.

Niewielka powierzchnia terenu zagrożonego osuwaniem mas ziemnych została objęta granicami terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **1MN**, jednak w projekcie planu wyznaczono obszar pod zabudowę poza chronionym terenem T-12 (nieprzekraczalna linia zabudowy). W tym przypadku nie uniknięto wyznaczenia granicy terenu pod zabudowę poza teren T-12, co może skutkować ingerencją w jego strukturę podczas budowy ogrodzenia

działek. Ze względu na ingerencję w teren zagrożony osuwaniem się mas ziemnych przy pracach ziemnych związanych z budową dróg **KDxr** i **1KDwxr** wraz z dopuszczoną projektem planu infrastrukturą należy zakładać potencjalne niekorzystne oddziaływanie na objęty ochroną prawną teren T-12. Zminimalizowaniu ryzyka niekorzystnego oddziaływania budowy dróg **KDxr** i **1KDwxr** oraz zagospodarowania działki **1MN** w zasięgu terenu zagrożonego osuwaniem mas ziemnych będzie sprzyjać realizacja cytowanych wyżej ustaleń planu.

Inwestycje dopuszczone do realizacji w projekcie planu będą miały znaczenie lokalne, w związku z tym nie przewiduje się wystąpienia znaczących zagrożeń dla środowiska. Większość przedmiotowego terenu znajdującego się w granicach obszaru Natura 2000 pozostanie w dotychczasowym użytkowaniu. Oddziaływanie na środowisko spowodowane realizacją planowanej zabudowy będzie miało charakter krótkoterminowy i ustanie wraz z zakończeniem prac budowlanych. Natomiast etap funkcjonowania inwestycji przy zachowaniu ustaleń związanych z ochroną powietrza, ochroną wód i sposobem odprowadzania ścieków, nie powinien powodować przekroczeń standardów jakości środowiska.

Mając na uwadze powyższe oraz uwzględniając charakter ustaleń projektu planu, prognozuje się, że realizacja planowanych inwestycji nie przyczyni się do pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych występujących na przedmiotowym terenie, warunków bytowania gatunków zwierząt, jak również nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLB300038, jego integralność i spójność sieci.

Przeprowadzona w Prognozie ...analiza nie wykazała występowania zagrożeń na skutek realizacji projektu planu, które mogłyby osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Realizacja ustaleń projektu planu na obszarze NATURA 2000 nie narusza w sposób znaczący art.33 ustawy o ochronie przyrody, w tym w szczególności:

- nie wpłynie znacząco na pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar NATURA 2000;
- nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000;
- nie pogorszy integralności obszaru NATURA 2000 i jego powiązań z innymi obszarami.

6.12 Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne terenu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” - obręb Gortatowo, część wschodnia - znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa, stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego projektu mpzp nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25.02.1991r.

6.13 Oddziaływanie realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na elementy środowiska. Analiza potencjalnych oddziaływań skumulowanych

Przewidywane skutki oddziaływania projektu planu na całość środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie, w tym na obszary chronione, są zróżnicowane co do charakteru, czasu oddziaływania, odwracalności i ich zasięgu przestrzennego. Wpływ skutków realizacji ustaleń planów, na poszczególne komponenty środowiska można podzielić na: bezpośredni, pośredni, wtórny i skumulowany. Ponadto można je rozpatrywać w kontekście czasu oddziaływania:

- długoterminowego - w skali kilkudziesięciu lat,
- średnioterminowego - około 5 – 10 lat,
- krótkoterminowego - około 1 roku,
- chwilowego - około 1 doby.

W wyniku realizacji ustaleń planu nastąpi zwiększenie powierzchni terenów zabudowy (obecnie ok. 11 ha, docelowo do 62,65 ha terenów mieszkaniowych i usługowych oraz 9,44 ha pod usługi oświaty oraz sport i rekreację), liczby mieszkańców (z ok. 200 os. do ok. 1500

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

os.), zapotrzebowania na wodę, ilości ścieków sanitarnych, liczby samochodów poruszających się po drogach. Zmniejszy się natomiast powierzchnia biologicznie czynna obszaru oraz powierzchnia gruntów rolnych, stanowiących zaplecze żywnościowe. Na obszarze planu planuje się mało intensywny charakter zabudowy obszaru - zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. W związku z nowymi planowanymi terenami zabudowy mieszkaniowej zwiększy się również presja na eksploatację terenów rekreacyjnych. Część z tych terenów została wyznaczona na obszarze planu w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy - teren **Uo/US** o pow. 9,44 ha oraz drobniejsze tereny zieleni urządzonej **ZP**. Natomiast dla ochrony obszarów cennych przyrodniczo zachowano istniejący przepiór w dolinie Cybiny jako ciąg pieszo-rowerowy i zaproponowano jego powiązanie z terenem **Uo/US** oraz wyłączono z zainwestowania turystycznego tereny zieleni krajobrazowej **ZK**, zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych **ZK/WS**, oraz tereny lasów i zalesień **ZL**.

Niniejszy obszar projektu planu graniczy z obszarami na których istnieje i jest planowany mało intensywny charakter zabudowy, w większości zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W zasięgu granic analizowanego projektu planu usytuowana jest południowo-wschodnia część obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny, w odniesieniu do którego obowiązują przepisy odrębne i plan ochrony.

Rodzaj i skalę przewidywanych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska przedstawiono w rozdz. 6.1-6.12. oraz w poniższej tabeli 4.

Tab. 4 Przewidywane oddziaływanie skutków realizacji miejscowego planu na elementy środowiska

Komponenty środowiska	Rodzaj oddziaływania											
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkookresowe	średniookresowe	długookresowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne	brak oddziaływania
obszar NATURA 2000	•	•					•			•		
różnorodność biologiczna		•	•				•			•		
ludzie		•					•			•		
zwierzęta		•		•			•			•		
rośliny	•			•			•			•		
woda		•	•				•			•		
powietrze	•			•			•		•	•		
powierzchnia ziemi	•			•			•	•		•	•	
krajobraz	•			•			•	•		•		
Klimat (mikroklimat)		•	•				•			•		
zasoby naturalne												•
zabytki		•					•			•		
dobro materialne		•					•			•	•	

Zródło: Opracowanie własne

Na podstawie analizy stwierdza się, że skutki realizacji ustaleń projektu planu dotyczące terenu lasu, zieleni krajobrazowej i zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych wpłyną pozytywnie na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat (mikroklimat). Ustalenia planu będą

sprzyjały ochronie celów i przedmiotów, dla których ochrony został utworzony obszar NATURA 2000 Dolina Cybiny.

Skutki realizacji ustaleń projektu planu dotyczące realizacji zabudowy wpłyną negatywnie na powierzchnię ziemi, ze względu na przekształcenie i uszczelnienie gruntu w miejscach realizacji inwestycji oraz na dobra materialne w wyniku zmniejszenia powierzchni gruntów rolnych. Planowane tereny pod zabudowę wpłyną w sposób długoterminowy i stały na zmiany w krajobrazie. Ponadto na terenach zabudowy zmieniają się warunki dla bytowania zwierząt i roślin co spowoduje zmiany w występujących na tych terenach przedstawicieli fauny i flory.

Nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na pozostałe komponenty środowiska z uwagi na lokalny charakter inwestycji dopuszczonych do realizacji.

Nie zakłada się wystąpienia oddziaływania skutków ustaleń projektu planu na zasoby naturalne, rozumiane jako surowce naturalne, z uwagi na brak ich występowania na obszarze opracowania.

Opisane w poprzednich podrozdziałach oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu na środowisko dotyczą oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska osobno. W rzeczywistości środowisko stanowi system, którego komponenty pozostają w nierozdzielnej od siebie zależności i wzajemnie się warunkują, a zmiana jednego komponentu powoduje zmianę pozostałych. W związku z tym oddziaływanie na środowisko należy rozpatrywać nie tylko w kontekście poszczególnych jego komponentów, lecz także w kontekście środowiska jako całości, biorąc pod uwagę sumę czynników oddziaływujących na nie jednocześnie.

W niniejszej Prognozie ... podjęto próbę zidentyfikowania potencjalnych oddziaływań skumulowanych dla działań lub projektów, których oddziaływanie w ocenie oddziaływania na komponenty środowiska ocenione zostało jako negatywne. W związku z tym, mogłoby dotyczyć kumulacji oddziaływań negatywnych.

Oddziaływania skumulowane definiowane są jako zmiany w środowisku wywołane wpływem proponowanych działań w połączeniu z innymi oddziaływaniami obecnymi w przestrzeni i oddziaływaniami będącymi wynikiem realizacji dokumentów strategicznych przewidzianych do realizacji w przyszłości.

Oddziaływania skumulowane należy rozumieć jako występujące łącznie w określonym czasie, podobne czynniki lub działania pochodzące z różnych, położonych w bliskim sąsiedztwie lub nakładających się na siebie źródeł, powodujących takie same lub zbliżone, sumujące się skutki środowiskowe. Nałożenie się na siebie podobnych wpływów może prowadzić do sytuacji, w których określony teren narażony jest na nieadekwatnie większe negatywne oddziaływanie, w skutek kumulacji źródeł presji o pomijalnej, jednostkowej charakterystyce oddziaływania.

Założeniem analizy możliwości wystąpienia oddziaływań skumulowanych jest powiązanie oddziaływania planowanej inwestycji na obszarze planu i przedsięwzięć lub działań na obszarze poza granicami przedmiotowego planu. Przyjęto, że przedmiotem oceny są inwestycji o tym samym charakterze, powodujące takie same sumujące się skutki środowiskowe.

Podobnie jak w analizowanym projekcie w wyniku realizacji miejscowych planów w sąsiedztwie, zwiększy się powierzchnia terenów zabudowy, liczba mieszkańców, zapotrzebowanie na wodę, zwiększy się ilość ścieków sanitarnych, liczba samochodów poruszających się po drogach. Zmniejszy się powierzchnia biologicznie czynna.

W sąsiedztwie obszaru planu występuje w znacznej większości zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna o małej intensywności zabudowy z niezbędną infrastrukturą drogową i techniczną nie stanowiącą źródła negatywnych wpływów na środowisko, które w połączeniu z oddziaływaniami na komponenty środowiska planowanych inwestycji na obszarze planu mogłyby skutkować negatywnym oddziaływaniem. Planowane przedsięwzięcia na obszarze Natura 2000 muszą uwzględniać w zagospodarowaniu obowiązujące przepisy i plan ochrony, co skutecznie ogranicza wystąpienie znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko, na cele i przedmioty ochrony. Na obszarze objętym niniejszym projektem planu nie wskazano lokalizacji przedsięwzięć, których oddziaływanie mogłoby skutkować oddziaływaniem skumulowanym.

7 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ustalenia przedmiotowego mpzp przeanalizowane i omówione w niniejszej Prognozie ... w rozdziale 6, umożliwiają w wyniku ich realizacji zapobieganie i ograniczenie ewentualnych negatywnych oddziaływań na elementy środowiska, w tym na przedmioty ochrony obszaru NATURA 2000 Dolina Cybiny zlokalizowane w zasięgu projektu planu.

Poniżej zawarto propozycje zastosowania działań mogących zminimalizować niekorzystne oddziaływania na elementy środowiska mogące mieć miejsce podczas realizacji ustaleń planu. Biorąc pod uwagę znaczny obszar planowanych zmian w zagospodarowaniu trzeba zaznaczyć, że prace inwestycyjne będą prowadzone na tym obszarze w dłuższym okresie czasu.

Oddziaływania o których mowa mogą zostać zminimalizowane poprzez zastosowanie następujących rozwiązań technicznych i organizacyjnych:

- wtórne wykorzystanie próchnicznej warstwy gleby zdjętej z miejsc posadowienia budynków np. do zagospodarowania terenów biologicznie czynnych;
- ograniczenie terminu ewentualnej wycinki drzew do okresu poza lęgowego;
- ograniczenie do niezbędnego minimum prac prowadzonych w sąsiedztwie obszarów chronionych w myśl ustawy o ochronie przyrody, o ochronie lasów, o ochronie cieków i zbiorników wodnych;
- ograniczenie ingerencji w obszary chronione i stosowanie się do obowiązujących przepisów dotyczących tych obszarów;
- prowadzenie prac ziemnych, z zachowaniem terminów tych prac, wykluczając fundamentowanie (w tym przygotowanie wykopów) w okresie długotrwałych deszczy i roztopów wiosennych, w celu ograniczenia zmian w warunkach gruntowo-wodnych;
- prowadzenie wszelkich prac budowlanych będące źródłem hałasu wyłącznie w porze dziennej;
- ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów;
- realizowanie inwestycji liniowych związanych z wykopami (system melioracyjny, sieci infrastruktury technicznej, drogi) odcinkowo, poza okresami długotrwałych deszczy i roztopów wiosennych;
- zabezpieczanie gleby przed kontaktem z materiałami budowlanymi i przed przedostawaniem się substancji ropopochodnych z pojazdów maszyn i urządzeń wykorzystywanych na placach budowy;
- w ramach kompensacji przyrodniczej - przeznaczanie wszystkich powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych na zieleń.

Istotnym działaniem zapobiegającym i ograniczającym negatywne oddziaływanie na środowisko (w tym na przedmioty ochrony, dla których został wyznaczony obszar NATURA 2000) będzie prowadzenie ewidencji (dopuszczonych planem do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej) zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowe. Dzięki prowadzonej ewidencji można zweryfikować ryzyko wystąpienia niebezpieczeństwa związanego ze świadomą niewłaściwą eksploatacją tego rodzaju urządzeń i instalacji. Możliwe jest wyeliminowanie emisji zanieczyszczeń do środowiska tam, gdzie występuje problem celowo rozszczelnionych zbiorników na nieczystości ciekłe, związane z tym nielegalne pozbywanie się nieczystości ciekłych przez ich zrzut do gruntu a pośrednio do wód.

8 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Realizacja postanowień niniejszego dokumentu nastąpi w wyniku przyjęcia przez Radę Miasta i Gminy Swarzędz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia.

Skutki realizacji postanowień projektu planu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw organem realizującym zadania Państwowego Monitoringu

Środowiska jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Zakres i częstotliwość monitoringu obejmującego pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, badania poszczególnych wskaźników zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, a także pomiary poziomów hałasu na terenach zlokalizowanych na analizowanym obszarze będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą natomiast zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach, odnoszących się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska. Z uwagi na różnorodność zagadnień dotyczących metody i wymogów, jakie wskazane są w przypadku prowadzenia monitoringu poszczególnych komponentów środowiska, w niniejszym opracowaniu nie przytoczono ich brzmienia.

Biorąc pod uwagę planowany sposób zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się na obszarze analizowanego projektu mpzp „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia, szczególnie istotne będzie prowadzenie monitoringu w zakresie:

- przestrzegania realizacji ustaleń planu odnośnie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami – szczególnie istotnych ze względu na położenie obszaru projektu planu w zasięgu GZWP nr 143 „Subzbiornik Inowrocław – Gniezno” i GZWP nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”;
- przestrzegania realizacji ustaleń planu odnośnie ochrony bioróżnorodności, w tym zachowania terenów zieleni naturalnej, terenów leśnych, zachowania wód powierzchniowych jako otwartych oraz respektowania zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – istotne ze względu na położenie znacznej części obszaru projektu planu na terenach objętych prawną ochroną, ustanowionych w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody;
- przestrzegania realizacji ustaleń planu odnośnie przedmiotów ochrony Obszaru Natura 2000 „Dolina Cybiny” PLH300038 – działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych określa szczegółowo Plan zadań ochronnych (zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038, Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz.1820 z późn. zm.);
- zapewnienia wymaganych standardów akustycznych na terenach o zdefiniowanych wymaganiach w środowisku i podjęcia odpowiednich działań (np. zastosowanie tzw. „cichych nawierzchni”) w przypadku stwierdzenia ich przekroczenia (np. w związku ze znacznym zwiększeniem natężenia ruchu pojazdów silnikowych na drodze powiatowej nr 2435P);
- przestrzegania realizacji ustaleń dotyczących stosowania paliw i urządzeń spełniających wymagania Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia w obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami odrębnymi;
- przestrzegania realizacji ustaleń planu odnośnie wyposażenia obszaru objętego planem w infrastrukturę techniczną wraz z urządzeniami niezbędnymi do ich funkcjonowania oraz podłączenie do niej terenów;
- realizacji ustaleń odnośnie budowy sieci kanalizacji sanitarnej oraz odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych docelowo do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej z dopuszczeniem lokalizacji nowych przepompowni ścieków na wydzielonej działce (zgodnie z ustaleniami planu), do czasu realizacji systemu kanalizacyjnego, odprowadzenie ścieków bytowych do szczelnych, bezodpływowych zbiorników na nieczystości, na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- realizacji ustaleń dla ścieków przemysłowych o składzie odbiegającym od dopuszczalnych norm dla ścieków komunalnych nakazujących podczyszczanie ścieków na terenie zakładu, w którym powstają ścieki;
- przestrzegania zakazu lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków;
- realizacji ustaleń odprowadzania wód opadowych lub roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej lub zgodnie z przepisami odrębnymi – w przypadku niniejszego projektu

planu z możliwością ich odprowadzenia na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych.

W związku z dopuszczeniem w projekcie planu odprowadzania ścieków bytowych do szczelnych bezodpływowych zbiorników, do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej, wskazane jest prowadzenie ich ewidencji w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania na podstawie dokumentów potwierdzających wywóz nieczystości ze zbiorników bezodpływowych. Należy prowadzić monitoring szczelności zbiorników poprzez okresowe kontrole, aby uniknąć ewentualnego wycieku ścieków do ziemi lub do wód.

Należy też zaznaczyć, że precyzyjne określenie częstotliwości monitoringu oraz podanie jego zakresu na obecnym etapie projektowania jest bardzo utrudnione. Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określają możliwe sposoby zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów, jednak uchwalenie planu nie oznacza automatycznej realizacji jego ustaleń, co w znacznym stopniu może utrudnić prowadzenie monitoringu w pełnym zakresie. Analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska muszą odnosić się do obszaru objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Niemniej wskazuje się, iż w celu szczegółowego określenia wpływu realizacji ustaleń mpzp najbardziej korzystne byłoby prowadzenie badań monitorujących stan poszczególnych komponentów środowiska raz w roku. Słuszne wydaje się określenie zakresu i częstotliwości prowadzonego monitoringu dostosowanego do stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych ustaleń projektu planu.

9 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP

Możliwość rozważania różnego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w granicach projektu mpzp „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia została znacząco ograniczona poprzez zapisy obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz. W Studium ... wyznaczone zostały kierunki zagospodarowania przestrzennego takie, jak: tereny zabudowy mieszkaniowej (II.30.M), tereny zieleni naturalnej (Z), teren lasu (ZL), tereny wód (WS). W kierunkach „Studium ...” wskazano także postulowaną lokalizację terenów centrotwórczych z realizacją usług podstawowych w strefie centralnej. Ustalenia projektu planu miejscowego nie naruszają zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz. Plan utrzymuje istniejące funkcje terenu i wskazane, jako kierunek zagospodarowania w obowiązującym Studium.

Dla całego obszaru projektu planu nie rozpatrywano rozwiązań alternatywnych, ponieważ jedynym rozwiązaniem alternatywnym byłoby utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów. Odstąpienie od opracowania mpzp dla przedmiotowego obszaru skutkowałoby zagospodarowaniem na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, które ze względu na sąsiedztwo istniejących terenów mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych umożliwiłyby kontynuację tej zabudowy bez opracowanej na cały obszar koncepcji zagospodarowania. Powstające na podstawie decyzji o warunkach zabudowy domy mieszkalne, budynki usługowe i produkcyjne bez kompleksowego rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej mogą w znaczny, negatywny sposób oddziaływać na komponenty środowiska przyrodniczego, co może skutkować pogorszeniem jakości życia mieszkańców.

Opracowanie kompleksowego planu, przy znacznej presji uzyskania decyzji umożliwiającej realizację inwestycji budowlanych ze strony właścicieli działek, umożliwi zaprojektowanie czytelnego i funkcjonalnego układu urbanistycznego z zapewnieniem dostępności komunikacyjnej do każdej działki. Opracowanie mpzp umożliwi uwzględnienie wymagań efektywnego gospodarowania przestrzenią i zachowanie ładu przestrzennego.

Można rozważać jako rozwiązanie alternatywne pozostawienie użytkowania rolniczego na niezabudowanej, znacznej części obszaru analizowanego, jednak ze względu na presję inwestycyjną byłoby to rozważanie hipotetyczne. Ze względu na brak mpzp dalsze zagospodarowanie mogłoby odbywać się na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, które nie rozwiązują kompleksowo zagadnień ochrony środowiska, racjonalnego zagospodarowania

terenów i ich wyposażenia w niezbędną infrastrukturę komunikacyjną i techniczną. Ponadto określanie warunków zabudowy, często dla pojedynczych działek nie gwarantuje stworzenia funkcjonalnego układu urbanistycznego. Należy także podkreślić, że ze względu na Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk NATURA 2000 Doliny Cybiny z jej chronionymi siedliskami i gatunkami fauny i flory, oraz ze względu na walory krajobrazowe, rolnicze intensywne użytkowanie sąsiadujących terenów stanowi poważne zagrożenie środowiska przyrodniczego doliny. Brak prawa miejscowego dla obszaru analizowanego może także przyczynić się do niekontrolowanego penetrowania przez turystów obszarów chronionych.

Mając na uwadze wskazaną w kierunkach Studium ... możliwość przeznaczenia części obszaru analizowanego pod lokalizację usług podstawowych, w projekcie planu określono zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania wokół wydzielonego placu (terenu drogi publicznej klasy dojazdowej z placem – **KD-Dp**) w centralnej części obszaru analizowanego w wyniku rozważania dwóch rozwiązań (wariantowych) dotyczących przeznaczenia terenów zlokalizowanych wokół placu: pierwsze, jako zabudowa usługowa lub mieszkaniowa jednorodzinna **U/MN**, drugie – jako zabudowa usługowa lub mieszkaniowa wielorodzinna **U/MW**.

Ponadto w trakcie sporządzania projektu planu rozważano lokalizację terenów usług, w wyniku czego zdecydowano o ich usytuowaniu w centrum obszaru objętego planem. Takie rozwiązanie należy uznać za właściwe z punktu widzenia kształtowania przestrzeni zespołu urbanistycznego nowego osiedla.

W wyniku analizy i oceny powyższych rozwiązań wskazano w niniejszym projekcie rozwiązanie pierwsze uzupełnione ustaleniem zabudowy usługowej **U** z trzech stron placu na terenie **KD-Dp**.

W celu wytworzenia przestrzeni publicznej placu zgodnie z zasadami kształtowania wnętrza urbanistycznego do projektu wprowadzono tereny zabudowy usługowej lub mieszkaniowej jednorodzinnej i teren zabudowy usługowej, dla których ustalono lokalizację budynków usługowych kształtujących pierzeję wokół placu na terenie **KD-Dp**, w tym z dopuszczeniem lokalizacji budynków w zabudowie zwartej, usytuowanych bezpośrednio przy granicy sąsiedniej działki budowlanej, dla wykształcenia pierzei wokół placu, budynków o wysokości zabudowy: dwie kondygnacje nadziemne oraz od 5 m do 7,5 m - do okapu i nie więcej niż 10 m do kalenicy.

Rezygnacja z lokalizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej jest tym bardziej uzasadniona ze względu na utrzymanie charakteru, parametrów i wskaźników nawiązujących do dominującej zabudowy na obszarze niniejszego planu i terenów z nim sąsiadujących.

Realizacja powyższych ustaleń dla terenów **U/MN** i **U** niniejszego planu oraz zakazu lokalizacji budynków parterowych w pierzei placu pozwala na uzyskanie ukształtowania przestrzeni urbanistycznej o prawidłowych proporcjach i walorach użytkowych dla mieszkańców. Takie oczekiwania uzasadniły wybór zagospodarowania centralnej części obszaru projektu planu na terenach **U/MN** zabudową usługową lub mieszkaniową jednorodziną i na terenie **U** zabudową usługową.

Ponadto do projektu planu w związku z obszarem występowania siedliska 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie zmieniono rozwiązania w planie.

Zmieniony został przebieg planowanego publicznego ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż doliny Cybiny, w taki sposób, by teren **KDxr** w możliwie najmniejszym stopniu ingerował w zasięg siedliska 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, stanowiącego przedmiot ochrony. W obecnym kształcie planu teren **KDxr** ingeruje w zasięg siedliska na powierzchni 11,74 m². Biorąc pod uwagę łączną powierzchnię siedliska 6510 w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 – tj. 34,59 ha (powierzchnia obliczona na podstawie plików shp z 2018 r. udostępnionych przez RDOŚ), zatem powierzchnia planowanego przekształcenia pod ścieżkę pieszo-rowerową będzie stanowiła zaledwie 0,0035% (0,0012 ha / 34,5900 ha) łącznej powierzchni siedliska 6510.

Ponadto w projekcie planu zrezygnowano z wyznaczenia kontynuacji ciągu **KDxr** w kierunku wschodnim i północnym oraz z wyznaczenia dwóch dróg wewnętrznych dla pieszych i rowerów **KDWxr**, które przecinałyby w poprzek siedlisko 6510. Kontynuację ruchu pieszo-rowerowego na zakończeniu **KDxr** zaplanowano poprzez zachowanie obecnego przedemptu jako - istniejącego dojścia i dojazdu zapewniającego powiązanie ze ścieżką leśną na działce 177 obr. Uzarzewo. Na terenie lasu (**ZL**) zaproponowano lokalizację urządzenia turystycznego (szlaku turystycznego) jako nieutwardzonego ciągu pieszego lub rowerowego o szerokości nie większej niż 2,5 m, w przebiegu wskazanym orientacyjnie na rysunku planu jako

proponowany ciąg pieszo-rowerowy oraz poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony.

Zaproponowane w analizowanym projekcie planu rozwiązania funkcjonalne, ustalenia w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów, warunków dla lokalizacji projektowanej zabudowy, zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz krajobrazów kulturowych i dóbr kultury współczesnej, zasad obsługi wskazanych projektem terenów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, gwarantują przy pełnej i docelowej realizacji ustaleń projektu planu i przepisów odrębnych, prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru.

10 WNIOSKI I STRESZCZENIE

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia. Opracowanie składa się z dziewięciu części.

W pierwszej części omówiono przedmiot opracowania, podstawy formalno-prawne, metodologię i zasadność jej sporządzania. Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o zmianie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw oraz z ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zasadniczym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie potencjalnego oddziaływania realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze, kulturowe i krajobraz.

Projekt planu opracowany jest na podstawie uchwały nr LII/314/2010 z dnia 9 lutego 2010 r. Rady Miejskiej w Swarzędzu, w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania „Dolina Cybiny i okolice”, gmina Swarzędz. Uchwała ta obejmowała obszar o powierzchni 635 ha. Pierwotnie opracowywano plan w całości, a w 2019 roku zdecydowano o podziale planu na poszczególne części dla których będą prowadzone odrębne procedury planistyczne.

Stosownie do przepisu art. 14 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu, poprzedzone zostało wykonaniem analiz dotyczących zasadności przystąpienia do sporządzenia planu i stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz. Studium wskazuje dla obszaru objętego planem następujące kierunki rozwoju: tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny komunikacji, lasy i zieleń naturalną. We wschodniej części opracowania w studium wskazano postulowaną lokalizację terenów centrotwórczych z realizacją usług podstawowych.

Sporządzenie planu jest również zgodne z wynikami analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Swarzędz, przyjętej uchwałą Rady Miejskiej w Swarzędzu Nr XXIV/246/2016 z dnia 21 czerwca 2016 r. W analizie wskazano aktualność podjętych uchwał o przystąpieniu do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz stwierdzono konieczność uchwalenia planów, nad którymi są prowadzone prace a uchwałę podjęto w latach 2008 – 2016. Dla przedmiotowego obszaru nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

W drugiej części prognozy opisano sposób użytkowania i obecne zagospodarowanie analizowanego terenu. Scharakteryzowano poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz ich wzajemne powiązania, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki gruntowe, gleby, warunki wodne, szatę roślinną i świat zwierzęcy oraz klimat lokalny. W oparciu o dostępne informacje i analizy dokonano również oceny jakości powietrza, zasobów wodnych oraz klimatu akustycznego.

Plan obejmuje wschodnią część wsi Gortatowo o powierzchni ca 112,3ha, w rejonie ulic Kapela, Fabrycznej i Dożynkowej. Obszar planu od strony północno-zachodniej obejmuje część południową doliny rzeki Cybiny stanowiącą obszar NATURA 2000, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Cybiny”, wypełnioną mozaiką różnorodnych siedlisk przyrodniczych. Ponadto w granicach projektu planu występują tereny rolnicze, z uprawami rolniczymi.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

Znacznie mniejszy obszar użytkowany jest jako łąki i pastwiska. W części południowej i południowo-wschodniej na wydzielonych działkach budowlanych zlokalizowane są budynki mieszkaniowe jednorodzinne z towarzyszącymi im budynkami gospodarczymi. Wzdłuż ulicy Fabrycznej i Swarzędzkiej (w części południowej obszaru) istnieje kilka siedlisk zabudowy zagrodowej z budynkami mieszkalnymi, gospodarczymi, usługowymi i produkcyjnymi. Wysokość budynków istniejących wynosi od 1-2 kondygnacji nadziemnych, w tym w większości druga kondygnacja w poddaszu. Wśród terenów mieszkaniowych prowadzona jest działalność usługowa i produkcyjna. Obsługę komunikacyjną na obszarze projektu planu zapewnia droga powiatowa 2435P (ulica Dożynkowa objęta projektem planu), biegnąca ze Swarzędza przez Gortatowo, Uzarzewo do Biskupic i ulice Kapela, Swarzędzka, Fabryczna stanowiące granicę opracowania planu (poza projektem) oraz ulica Bajkowa objęta opracowaniem. Przez południową część obszaru objętego projektem mpzp przebiegają napowietrzne sieci elektroenergetyczne średniego napięcia SN15kV i niskiego napięcia nn0,4 kV.

W budowie geologicznej dominują utwory lodowcowe i wodnolodowcowe fazy leszczyńskiej. Reprezentują je utwory spoiście w postaci glin zwałowych (miąższość zwykle 2-3m), które leżą na piaskach o miąższości 6-7m. Pierwsze zwierciadło wody występuje na głębokości 1-2m co może stanowić przyczynę do odpowiednich rozwiązań technicznych przy realizacji kondygnacji podziemnych i fundamentowaniu. Warunki gruntowe, jakie panują na obszarze objętym granicami projektu mpzp, należy określić jako przydatne do posadowienia budynków pod warunkiem zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych przy fundamentowaniu szczególnie ze względu na występowanie glin zwałowych i wysokiego poziomu wód gruntowych.

Obszar projektu planu jest zróżnicowany pod względem hipsometrycznym. Obszar analizowany w większości położony jest na wyniesieniu między rzędną 90,0m n.p.m. przy południowej granicy obszaru (ulica Fabryczna) a rzędną 95,0m n.p.m. w części północno-zachodniej. Następnie teren opada tworząc skarpe przebiegającą z południowego zachodu na północny wschód analizowanego obszaru, która usytuowana jest w zasięgu terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi nr ewidencyjny 30-21-165-T12. Wzdłuż skarpy od strony północno-zachodniej zlokalizowana jest rozległa dolina rzeki Cybiny.

Na obszarze projektu mpzp nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci udokumentowanych złóż kopalin. Natomiast analizowany teren położony jest w obszarze głównych zbiorników wód podziemnych - GZWP nr 143 „Subzbiornik Inowrocław-Gnieszno” (należy do wgłębnych struktur hydrogeologicznych i ma dobrą izolację od powierzchni terenu z utworów słabo przepuszczalnych, które skutecznie chronią go przed zanieczyszczeniami z powierzchni terenu i poziomów wodonośnych czwartorzędu) i GZWP nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska” (nie posiada całkowitej izolacji z poziomem glin lodowcowych i poprzez okna hydrogeologiczne typu erozyjnego łączy się z innymi strukturami hydrogeologicznymi). Wody powierzchniowe typu rzeczno reprezentuje rzeka Cybina (kod PLRW600017185899), której odcinek długości około 1200 m objęty został przedmiotowym projektem. Na obszarze objętym projektem planu nie występują jednolite części wód powierzchniowych typu jeziornego. W granicach planu w części zachodniej występuje część dużego stawu w dolinie rzeki Cybiny na obszarze Natura 2000.

Na terenie planu nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Cały obszar gminy Swarzędz położony jest w zasięgu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd nr 60 - PLGW600060). Analizowany obszar nie jest położony w zasięgu stref ochronnych ujęć wody. Zaopatrzenie terenu w wodę odbywa się dzięki ujęciom wody zlokalizowanym m.in. w Gortatowie i Gruszczynie. Sieć wodociągowa jest prawidłowo rozwinięta.

Omawiany obszar znajduje się w strefie suchego i cieplejszego klimatu, jakim cechuje się Dzielnica Środkowa. Średnie roczne temperatury w gminie są niższe od przeciętnych w Polsce. Średnia miesięczna temperatura wynosi ok. 7,7°C. Przeważają wiatry zachodnie (75%) znad Atlantyku szczególnie latem i jesienią a od wschodu napływają suche masy powietrza znad kontynentu azjatyckiego(7%)W zasięgu rozlewisk doliny Cybiny występuje topoklimat wilgotny, zastoiskowy. Charakteryzuje się gorszymi w porównaniu z terenami wysoczyzny warunkami termicznymi, wilgotnościowymi i dużą ilością mgieł. Korzystna z punktu widzenia kształtowania lokalnego klimatu południowa ekspozycja większości obszaru objęty projektem, sąsiadujące, znaczne tereny doliny rzeki Cybiny z zielenią łąk, pastwisk, oczkami wodnymi (rozlewiska rzeki Cybiny) od strony północnej obszaru i dominujące wiatry zachodnie ocenić należy, jako elementy pozytywnie wpływające na kształtowania klimatu

lokalnego. Takie położenie sprzyja dobrym warunkom termicznym, równomiernemu nasłonecznieniu, małej wilgotności powietrza i dobremu przewietrzaniu na przeważającej powierzchni obszaru analizowanego.

Na terenie doliny występują grunty klasy ŁVI, ŁV i PsVI (łąki i pastwiska). Na większości obszaru projektu mpzp na podłożu glin zwałowych występują gleby charakteryzujące się małą przydatnością rolniczą. Największy areał zajmują kompleksy żytne słabe, żytne bardzo słabe, żytne dobre i zbożowo-pastewny słaby. Mała przydatność rolnicza wynika z występowania na tym obszarze przeważnie gruntów słabych klas V i VI - gleby brunatne wylugowane, wytworzone z piasków lub piasków na glinie należące do kompleksów żytnich. Niewielki procent gruntów ornyczych na analizowanym obszarze to głównie gleby bielcowe klasy IVb i IVa, wytworzone z piasków słabo gliniastych na glinie i zaliczanych również do kompleksów żytnich.

Na niewielkim obszarze projektu stwierdzono występowanie gruntów leśnych. Teren doliny rzeki Cybiny ze względu na walory przyrodnicze został objęty ochroną prawną i należy do sieci NATURA 2000. Wschodni fragment Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Dolina Cybiny” (PLH300038) w części objęty jest analizowanym obszarem projektu planu. Teren doliny Cybiny stanowi ważny korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym. Na terenie doliny występują zbiorowiska roślin i zwierząt o dużym znaczeniu dla Wspólnoty Europejskiej.

W tym rozdziale scharakteryzowano obszar NATURA 2000 Dolina Cybiny w zakresie występujących w jego obrębie siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt. Obszar doliny jest cenny ze względu na różnorodność i mozaikowe rozmieszczenie siedlisk, co sprzyja dużemu bogactwu gatunkowemu roślin i zwierząt oraz ich zbiorowisk. Spośród siedlisk wymienionych w Załączniku I do Dyrektywy Siedliskowej UE w obszarze NATURA 2000 Dolina Cybiny występuje ich aż 12. Najlepiej wykształcone siedliska to starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie, lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe, łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe. Ponadto występują tu ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe, murawy kserotermiczne oraz łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe. Z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej stwierdzono występowanie 2 gatunków ssaków (bobra i wydry), jednego gatunku ryby (rózanka) oraz dwu gatunków płazów - kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej. Oprócz gatunków wymienionych w dyrektywach ptasiej i siedliskowej w dolinie Cybiny występuje wiele gatunków prawnie chronionych w Polsce. Występuje tu 18 gatunków zwierząt chronionych oraz 9 gatunków roślin pod ochroną ścisłą i 12 pod ochroną częściową. Stwierdzono również występowanie wielu gatunków roślin i zwierząt a także zbiorowisk roślinnych zagrożonych w skali kraju lub regionu. W dolinie stwierdzono występowanie bardzo dużej różnorodności ptaków, wśród których aż 31 wymienionych jest w Załączniku I do Dyrektywy Ptasiej. Dziesięć z nich występuje licznie na terenie doliny, tworząc stabilne populacje (trzcinniczek, perkoz dwuczuby, brzegówka, kokoszka, brzęczka, perkozek, głowienka, bączek, błotniak stawowy i wodnik).

W granicach projektu planu występują następujące siedliska przyrodnicze : 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 91F0- łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, a także gatunki zwierząt : bóbr europejski, wydra, różanka, poczwarówka jajowata i poczwarówka zwężona. Na podstawie udostępnionych przez RDOŚ materiałów (lipiec 2022) odnośnie zasięgów siedlisk chronionych w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny LH300038 położonych w granicach niniejszego planu (najbardziej aktualne dane wektorowe z 2018 r.) stwierdzono, że siedlisko przyrodnicze 91F0 (łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe) nie występuje na obszarze objętym analizowanym planem. W analizach i ocenach oddziaływania uwzględniono jednak siedlisko przyrodnicze 91F0 ze względu na niejednoznaczne informacje w dostępnych materiałach odnośnie jego lokalizacji.

Na znacznym obszarze użytkowanym rolniczo występują uprawy zbóż oraz zadrzewienia starych sadów oraz licznie występuje roślinność segetalna. W sąsiedztwie zabudowań występują gatunki synantropijne.

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, informacje o poziomach stężenia substancji w powietrzu oraz wyniki ocen jakości powietrza uzyskuje się w ramach cyklicznego Państwowego Monitoringu Środowiska. Ze względu na brak punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicach obszaru opracowania, analizę jakości powietrza atmosferycznego przeprowadzono na podstawie wykonywanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ), Departament Monitoringu Środowiska w Poznaniu rocznej oceny jakości powietrza dla strefy wielkopolskiej_2, jednej spośród dwóch

wyznaczonych stref.

Ocena roczna dla roku 2021 wykonana pod kątem ochrony zdrowia odniesiona do roku 2020 wykazała pogorszenie jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszzonego PM10 – dla roku 2021 przypisano klasę C strefie wielkopolskiej_2, dla roku 2020 wszystkie strefy uzyskały klasę A. Podobnie jest w przypadku pyłu zawieszzonego PM2,5 – w ocenie dla roku 2020 klasę A1 przypisano dwóm strefom (aglomeracja poznańska i strefa miasto Kalisz), w ocenie dla roku 2021 jednej (aglomeracja poznańska). W przypadku benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10, w ocenie dla roku 2021, podobnie jak w ocenach dla lat 2020 i 2019, ocenianym strefom przypisano klasę C.

Ocena wykonana za rok 2021 pod kątem ochrony roślin w strefie wielkopolskiej_2, nie wykazała przekroczeń w zakresie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu, w związku z powyższym strefie wielkopolskiej_2 przypisano klasę A. W klasyfikacji dodatkowej dla ozonu z powodu przekroczenia poziomu celu długoterminowego, strefę wielkopolską_2 zaliczono do klasy D2.

Jako podstawowe źródło hałasu wskazano ruch pojazdów mechanicznych po drogach na terenie objętym projektem i w jego sąsiedztwie. Na analizowanym obszarze nie występują źródła hałasu lotniczego, kolejowego i przemysłowego. Poza hałasem komunikacyjnym na stan środowiska na obszarze projektu planu nie oddziałuje hałas lotniczy, kolejowy i przemysłowy.

Badania jakości wód podziemnych prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Na podstawie wyników badań, w II kwartale 2022 roku próbek wody produkowanej na Stacjach Uzdatniania Wody AQUANET S.A. stwierdzono, że woda pitna spełnia wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi a tym samym wymogi wyżej wymienionego rozporządzenia oraz Dyrektywy Europejskiej (98/83/EC). Badania wykonał AQUANET Spółka Akcyjna w Poznaniu.

Według „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, celem środowiskowym dla JCWPd nr 60 jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem ww. celu. Stan chemiczny oraz stan ilościowy wód JCWPd nr 60 oceniony został jako dobry (wg Raportu z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019).

W ramach badań jakości wód powierzchniowych na odcinku rzeki Cybiny (PLRW600017185899) objętym projektem planu nie wyznaczono w 2020 roku punktu kontrolnego. W 2019 roku punkt pomiarowy, najbliższy obszarowi projektu planu zlokalizowano w Poznaniu przy ulicy Wiankowej. Na podstawie badań przeprowadzonych w tym punkcie, oceniono stan chemiczny rzeki Cybiny jako poniżej dobrego i zły stan ekologiczny, ogólna ocena została określona jako zły stan wód (Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu). Głównym źródłem zanieczyszczeń są ścieki komunalne z obszarów nieskanalizowanych oraz zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego.

W roku 2021 w Swarzędzu przeprowadzono badania poziomu pól elektromagnetycznych w dwóch punktach zlokalizowanych przy ul. Cieszkowskiego 39 i ul. Grudzińskiego 16, w których średnia wartość wyniosła – 1,08V/m.

Na terenie objętym projektem nie ma zainstalowanych anten nadawczych operatorów telefonii komórkowych. Najbliższy obszarowi projektu planu znajdują się anteny Play, Orange i Plus usytuowane w Swarzędzu na osiedlu Czwartaków oraz T-Mobile i Play w Gruszczynie.

W trzecim rozdziale prognozy wskazano problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu planu. Problemy wymagające odpowiednich zapisów w ustaleniach planu wynikają z następujących zagadnień:

- Znaczna część obszaru objętego projektem planu położona jest w granicach Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk NATURA 2000 „Dolina Cybiny” w związku z powyższym stwierdzono, że realizacja ustaleń projektu mpzp musi uwzględniać zasady ochrony obszarów oraz gatunków roślin i zwierząt podlegających ochronie prawnej.
- W granicach projektu planu zidentyfikowano teren zagrożony ruchami masowymi ziemi nr ewidencyjny 30-21-165-T12. Zasadna będzie ochrona terenu poprzez ograniczenie ingerencji i zminimalizowanie zmian w jego ukształtowaniu podczas prac ziemnych wynikających z planowanym zagospodarowaniem.
- Położenie obszaru analizowanego w zasięgu dwóch zbiorników wodonośnych -

Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław - Gniezno” i nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska” wymaga ustaleń w projekcie w zakresie uregulowania m.in. gospodarki wodno-ściekowej, poprzez zapewnienie dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej.

- Na obszarze objętym projektem należy zakładać ograniczenie poziomów stężeń pyłu PM10 oraz benzo(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym w wyniku realizacji ustalenia stosowania paliw i urządzeń spełniających wymagania Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia w obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami odrębnymi.
- Obszar objęty projektem planu, znaczna jego północno-zachodnia części znajduje się w zasięgu archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej. W projekcie planu miejscowego należy uwzględnić zasady ochrony dziedzictwa kulturowego.
- Dla obszaru w granicach projektu planu nie będzie wymagane uzyskanie zgody, o której mowa w art. 7 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych tj. na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.
- Tereny położone w granicach analizowanego obszaru posiadają dostęp do sieci wodociągowej, w niewielkiej części do kanalizacji sanitarnej oraz sieci gazowej i sieci elektroenergetycznej.
- Przez obszar objęty projektem przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia. Ustalenia projektu planu miejscowego w otoczeniu istniejącej linii elektroenergetycznej winny uwzględniać wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. W projekcie wyznaczono pasy technologiczne wzdłuż linii elektroenergetycznych.
- Na obszarze projektu planu i w jego sąsiedztwie nie przewiduje się niedotrzymania wymaganych standardów odnośnie klimatu akustycznego. Tereny położone w granicach analizowanego projektu mpzp pozostają poza zasięgiem oddziaływania hałasu kolejowego, lotniczego i przemysłowego.

W czwartej części prognozy omówiono cel i ustalenia projektu planu a także powiązanie ustaleń projektu z zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz, przyjętego uchwałą nr X/51/2011 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 29 marca 2011 r. i z Planem zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, przyjęty uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019r.

Wskazano także potencjalne skutki dla środowiska i przestrzeni, jakie mogą wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu.

Obszar objęty planem od strony południowo-wschodniej sąsiaduje z terenem dla którego obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego wraz z usługami rzemieślniczymi w Gortatowie gm. Swarzędz, działka o nr geodezyjnym 153 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 23, poz. 286) i od strony zachodniej z terenem obowiązującej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz obejmującej część działki położonej w Gortatowie przy ulicy Fabrycznej i oznaczonej nr geodezyjnym 38/2 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 37, poz. 1100).

Obszar planu jest położony we wschodniej części wsi Gortatowo w rejonie ulic: Kapela, Fabrycznej, Swarzędzkiej i Dożynkowej. Obejmuje obszar o powierzchni ca 112,3ha.

Do sporządzenia projektu planu miejscowego przystąpiono w celu stworzenie podstawy prawnej do racjonalnego zagospodarowania przestrzennego wsi Gortatowo zgodnie z ustaleniami obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz. Obecnie nowa zabudowa powstaje w oparciu decyzje o warunkach zabudowy. Opracowanie kompleksowego planu pozwoli zaprojektować właściwy układ urbanistyczny, w tym drogowy, i zachować ład przestrzenny.

Z uwagi na powyższe, w omawianym projekcie planu wyznaczono:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, **(MN)**;
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej, **(MN/U)**;
- tereny zabudowy usługowej lub mieszkaniowej jednorodzinnej, **(U/MN)**;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

- teren zabudowy usługowej (**U**);
- teren zabudowy usługowej celu publicznego – edukacji publicznej lub kultury i kultury fizycznej, (**Uo/US**);
- tereny zieleni urządzonej, (**ZP**);
- tereny zieleni krajobrazowej, (**ZK**);
- teren zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych, (**ZK/WS**);
- teren lasów i zalesień, (**ZL**);
- tereny dróg publicznych klasy lokalnej, (**KD-L**);
- tereny dróg publicznych klasy dojazdowej, (**KD-D**);
- teren drogi publicznej klasy dojazdowej z placem, (**KD-Dp**);
- teren publicznego ciągu pieszo-rowerowego, (**KDxr**);
- tereny dróg wewnętrznych, (**KDW**);
- tereny dróg wewnętrznych dla pieszych i rowerów, (**KDWxr**);
- tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyki, (**E**).

Z punktu widzenia charakteru niniejszego opracowania największe znaczenie mają ustalenia projektu planu dotyczące zasad ochrony środowiska oraz przyrody.

W tym zakresie projekt mpzp „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia wprowadza zapisy ustalające:

- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia całego obszaru objętego planem w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław -Gniezno” i nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”;
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru Natura 2000 „Dolina Cybiny” PLH300038, w odniesieniu do których obowiązują przepisy odrębne i plan zadań ochronnych;
- zachowanie zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym na terenach **ZK** i **ZK/WS**;
- zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny, zgodnie z przepisami odrębnymi na terenie **ZK/WS**;
- zakaz zmiany naturalnego ukształtowania terenu przekraczającego wysokość 1 m, z wyłączeniem zmian wynikających z budowy: dróg, zjazdów do garaży, basenów, oczek wodnych lub skalniaków ogrodowych;
- gospodarowanie odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz przepisami odrębnymi;
- stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia w obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń i zakazów zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami odrębnymi;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej;
- zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zgodnie z przepisami odrębnymi na terenach oznaczonych symbolami:
  - **MN** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
  - **MN/U, U/MN** – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
  - **Uo/US** - jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- **U** – w przypadku lokalizacji:
  - obiektów oświaty – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
  - obiektów zamieszkania zbiorowego - jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego,
  - domu opieki społecznej – jak dla terenów domów opieki społecznej.

Z punktu widzenia analiz przeprowadzonych w prognozie szczególnie istotne są ustalenia w zakresie ochrony środowiska w granicach przedmiotowego obszaru. Jak wynika z analiz istotne będzie jednocześnie przestrzeganie zapisów w zakresie rozbudowy i budowy

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

infrastruktury technicznej, ustalających wyposażenie obszaru objętego planem w sieci infrastruktury technicznej oraz podłączenie do niej obiektów dopuszczonych projektem do lokalizacji na wyznaczonych terenach, w tym w szczególności zapisów ustalających m.in.:

- powiązanie planowanych urządzeń infrastruktury technicznej z siecią istniejącą w obszarze objętym planem oraz na terenach przyległych, zachowanie dostępu do sieci (zgodnie z przepisami odrębnymi);
- wyposażenie obszaru objętego planem w infrastrukturę techniczną wraz z urządzeniami niezbędnymi do ich funkcjonowania oraz podłączenie do niej terenów;
- zachowanie odległości między urządzeniami infrastruktury technicznej oraz innymi obiektami budowlanymi, zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi;
- zaopatrzenie w wodę dla celów socjalno-bytowych i zabezpieczenia przeciwpożarowego ze zbiorczej sieci wodociągowej oraz rozbudowę sieci;
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem lokalizacji nowych przepompowni ścieków na wydzielonej działce o powierzchni nie mniejszej niż 70 m², z wyłączeniem terenów **ZL, ZK/WS, 1ZK, 2ZK**;
- dopuszczenie do czasu realizacji systemu kanalizacyjnego, odprowadzenia ścieków bytowych do szczelnych, bezodpływowych zbiorników na nieczystości, na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- dla ścieków przemysłowych o składzie odbiegającym od dopuszczalnych norm dla ścieków komunalnych nakazuje się podczyszczanie ścieków na terenie zakładu;
- zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków;
- odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej lub zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszczenie rozbudowy sieci gazowej niskiego i średniego ciśnienia.

W obowiązującym Studium ... wyznaczone zostały kierunki zagospodarowania przestrzennego takie, jak: tereny zabudowy mieszkaniowej (II.30.M), tereny zieleni naturalnej (Z), teren lasu (ZL), tereny wód (WS). W kierunkach „Studium ...” wskazano także postulowaną lokalizację terenów centrotwórczych z realizacją usług podstawowych w strefie centralnej, w której wg Studium ... usytuowany jest obszar projektu planu.

Ustalenia w zakresie ochrony środowiska w projekcie mpzp „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia są zbieżne ze sformułowanymi działaniami i celami zawartymi w Planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+(uchwała nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019r.).

W piątej części omówiono podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i lokalnym. W tym zakresie odniesiono się do następujących dokumentów:

- Europejska Konwencja Krajobrazowa;
- Agenda 21/Agendę na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030;
- Dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (zwanej dalej „dyrektywą 2001/42/WE”);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. zwana Ramową Dyrektywą Wodną (RDW) ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej UE (2000/60/WE);
- Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Siedliskowa”);
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020);
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (M.P. Nr 40, poz. 451);
- Projekt Polityki Wodnej Państwa 2030;
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 r.;

- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030;
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej
- Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Swarzędz na lata 2015-2019 z perspektywą na lata 2020-2024;
- Program ochrony środowiska dla gminy Swarzędz na lata 2020-2023.

Analiza opisanych celów ochrony środowiska, w kontekście ustaleń projektowanego dokumentu, określonych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, pozwoliła na stwierdzenie, że poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów zostały one uwzględnione w projekcie planu, w sposób właściwy i wyczerpujący.

W szóstej części prognozy omówiono potencjalne oddziaływanie realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Wskazano też rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie ryzyka negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu planu. W tym rozdziale przeanalizowano wpływ realizacji ustaleń planu na cele i przedmioty ochrony SOO NATURA 2000 Dolina Cybiny oraz na cele ochrony w zakresie ich integralności.

Przeanalizowano i oceniono oddziaływanie realizacji projektu planu na całość środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie, w tym na obszary chronione. Oddziaływania te są zróżnicowane co do charakteru, czasu oddziaływania, odwracalności i ich zasięgu przestrzennego.

Realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolna Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia powodować będzie oddziaływania na elementy środowiska przyrodniczego o zróżnicowanym charakterze i intensywności.

Realizacja ustaleń projektu planu:

1. przyczyni się do wystąpienia negatywnych oddziaływań na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe w obrębie znacznej części terenów znajdujących się na obszarze opracowania, które częściowo zostały już antropogenicznie przekształcone, lub uległy przeobrażeniom w wyniku procesów inwestycyjnych na terenach sąsiednich. Realizacja ustaleń planu miejscowego nie spowoduje utraty szczególnie wartościowych czy też naturalnych elementów ukształtowania terenu;
2. przyczyni się do trwałych zmian w lokalnym krajobrazie;
3. nie wpłynie na pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar NATURA 2000;
4. nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000;
5. nie pogorszy integralność obszaru NATURA 2000 i jego powiązań z innymi obszarami;
6. nie narusza zasad ochrony udokumentowanych elementów dziedzictwa kulturowego oraz nie wpłynie niekorzystnie na elementy potencjalnie ujawnione w wyniku realizacji pozostałych zapisów planu;
7. nie wpłynie negatywnie na jakość wód podziemnych i powierzchniowych;
8. nie będzie stanowić zagrożenia dla dotrzymania standardów akustycznych w obrębie terenów wymagających ochrony akustycznej zlokalizowanych na obszarze projektu analizowanego a także na terenach sąsiadujących;
9. nie wpłynie znacząco negatywnie na klimat akustyczny na terenie analizowanym i w jego sąsiedztwie;
10. nie wpłynie w sposób znaczący na zmianę dotychczasowych warunków klimatycznych w granicach całego analizowanego obszaru oraz na terenach sąsiadujących;
11. nie wpłynie negatywnie na jakość życia potencjalnych mieszkańców;
12. nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25.02.1991r;
13. na obszarze objętym niniejszym projektem planu nie wskazano lokalizacji przedsięwzięć, których oddziaływanie mogłoby skutkować oddziaływaniem skumulowanym.

W siódmej części wskazano rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

W części ósmej odniesiono się do zagadnień związanych z analizą skutków realizacji postanowień planu miejscowego. Biorąc pod uwagę planowany sposób zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się na obszarze analizowanego projektu mpzp „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia, wskazano zagadnienia szczególnie istotne dla prowadzenia monitoringu podczas realizacji ustaleń planu.

W części dziewiątej wskazano rozpatrywane rozwiązania alternatywne:

- przeznaczenia terenów zlokalizowanych wokół placu na terenie **KD-Dp**;
- w związku z obszarem występowania siedliska 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie zmieniono przebieg planowanego publicznego ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż doliny Cybiny, w taki sposób, by teren **KDxr** w możliwie najmniejszym stopniu ingerował w zasięg siedliska 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, stanowiącego przedmiot ochrony;
- zrezygnowano z wyznaczenia kontynuacji ciągu **KDxr** w kierunku wschodnim i północnym oraz z wyznaczenia dwóch dróg wewnętrznych dla pieszych i rowerów **KDWxr**, które przecinałyby w poprzek siedlisko 6510. Kontynuację ruchu pieszo-rowerowego na zakończeniu **KDxr** zaplanowano poprzez zachowanie obecnego przebiegu jako - istniejącego dojścia i dojazdu zapewniającego powiązanie ze ścieżką leśną na działce 177 obr. Uzarzewo. Na terenie lasu (**ZL**) zaproponowano lokalizację urządzenia turystycznego (szlaku turystycznego) jako nieutwardzonego ciągu pieszego lub rowerowego, w przebiegu wskazanym orientacyjnie na rysunku planu jako proponowany ciąg pieszo-rowerowy oraz poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony.

W tej części Prognozy ... określono negatywne skutki braku realizacji analizowanego planu oraz wskazano pozytywny wpływ na kształtowanie przestrzeni przy jednoczesnym zrealizowaniu ustaleń ochronnych i wymaganych przepisów odrębnych.

Z punktu widzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko wśród najbardziej istotnych zapisów wpływających na ograniczenie ryzyka wystąpienia ewentualnych niekorzystnych zmian w środowisku wskazać należy natomiast szereg ustaleń, zapewniających ochronę najistotniejszych elementów środowiska przyrodniczego oraz minimalizujących lub ograniczających ewentualne negatywne skutki realizacji planu na środowisko przyrodnicze. Obejmują one między innymi zapisy ustalające:

- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia całego obszaru objętego planem w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław - Gniezno” i nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”;
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów położenia części północno-zachodniej planu w granicach Obszaru Natura 2000 „Dolina Cybiny” PLH300038, w odniesieniu do których obowiązują przepisy odrębne i plan zadań ochronnych;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji zgodnych z ustalonym w planie przeznaczeniem terenu oraz z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej;
- zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- gospodarowanie odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz przepisami odrębnymi;
- stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania Uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia w obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń i zakazów zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami odrębnymi;
- dopuszczenie zagospodarowania mas ziemnych powstałych podczas prowadzenia robót budowlanych na działce budowlanej lub ich wywóz zgodnie z przepisami odrębnymi;
- w przypadku stwierdzenia zanieczyszczenia gleb prowadzenie rekultywacji zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszczenie zagospodarowania mas ziemnych powstałych podczas prowadzenia robót budowlanych na działce budowlanej lub ich wywóz zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zakaz zmiany naturalnego ukształtowania terenu przekraczającego wysokość 1 m, z wyłączeniem zmian wynikających z budowy: zjazdów do garaży, basenów, oczek wodnych lub skalniaków ogrodowych;
- dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zgodnie z przepisami odrębnymi na terenach oznaczonych symbolami: **MN** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, **MN/U**, **U/MN** – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, **U** – w przypadku lokalizacji: obiektów oświaty – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, obiektów zamieszkania zbiorowego -

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, domu opieki społecznej – jak dla terenów domów opieki społecznej, **Uo/US** – jak dla terenów związanych ze stałym lub czasowym pobytom dzieci i młodzieży;

- w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się ochronę konserwatorską obiektu stodoły przy ul. Swarzędzkiej 19 w Gortatowie (na terenie **3MN/U**) wpisanego do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz archeologicznego dziedzictwa kulturowego dla zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, położonych w granicach wyznaczonych na rysunku planu archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej, na terenach **1ZK, 2ZK, Uo/US, 1MN, 11MN, 13MN, 1KD-L, 6KD-D** w których nakazuje się: prowadzenie badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu; uzyskanie pozwolenia właściwego konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych;
- w zakresie ochrony terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych dla terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi nr 30-21-165-T12, położonego na części terenów wyznaczonych w projekcie planu o symbolach **ZK/WS, 1ZK, 2ZK, 1MN, 1KDxr, 1KDWxr, ZL** ustalono wykonanie badań geologiczno-inżynierskich dla określenia kategorii geotechnicznej posadowienia obiektu budowlanego oraz określenie warunków posadowienia i realizacji obiektu budowlanego na podstawie dokumentacji geotechnicznej lub geologiczno-inżynierskiej, w tym rozwiązań i środków technicznych, które zapobiegą naruszeniu stateczności zboczy i skarp;
- nakaz zachowania ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego, z dopuszczeniem przebudowy i rozbudowy, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zakaz lokalizacji budynków, wiat i ogrodzeń na terenach zieleni krajobrazowej **ZK**, zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych **ZK/WS**,
- zakazu lokalizacji obiektów budowlanych innych niż dopuszczone ustaleniami planu na terenie lasów i zalesień **ZL**;
- ustalenia maksymalnych powierzchni zabudowy na terenach: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **1-13MN** (do 25% powierzchni działki), zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **14-36MN** (do 30% powierzchni działki), na terenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej **MN/U** (do 40% powierzchni działki przy czym powierzchnia zabudowy działki budowlanej przeznaczonej pod budynek mieszkalny nie może przekraczać 30%), zabudowy usługowej lub mieszkaniowej jednorodzinnej **U/MN** i zabudowy usługowej **U** (do 50% powierzchni działki), zabudowy usługowej - edukacji publicznej lub kultury i kultury fizycznej **Uo/US** (do 60 % powierzchni działki);
- dla wszystkich terenów przewidzianych pod zabudowę określono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w granicach działki budowlanej 60 % jej powierzchni - dla terenów **1-13MN**, 50% jej powierzchni - dla terenów **14-36MN**, 30% jej powierzchni - dla terenów **MN/U** i **Uo/US**, 25% jej powierzchni - dla terenów **U/MN** i **U**;
- na terenach zieleni krajobrazowej **ZK, ZK/WS** ustalono zachowanie zieleni naturalnej, w tym zieleni łąk i zadrzewień o charakterze krajobrazowym i nadwodnym;
- na terenie zieleni krajobrazowej lub wód powierzchniowych śródlądowych, oznaczonym symbolem **ZK/WS** ustalono zachowanie i utrzymanie koryta rzeki Cybiny, zgodnie z przepisami odrębnymi; zachowanie zbiornika wodnego, z dopuszczeniem przebudowy i rozbudowy, przy czym dopuszczenie rozbudowy poza obszarem występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony;
- na terenie lasów i zalesień oznaczonym symbolem **ZL** ustalono sposób zagospodarowania i użytkowania terenu zgodnie z przepisami odrębnymi; prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie planem urządzenia lasu;
- na terenach dróg klasy lokalnej **KD-L**, klasy dojazdowej **KD-D** i dróg wewnętrznych **KDW** dopuszczono lokalizację zieleni przydrożnej;
- na terenie **KD-Dp** ustalono lokalizację placu z zielenią w formie skweru lub szpaleru drzew;

Z punktu widzenia ochrony środowiska naturalnego, a w szczególności środowiska gruntowo-wodnego, niezwykle istotne są również ustalenia dotyczące gospodarki wodno-ściekowej. W tym zakresie przedmiotowy projekt mpzp ustala m.in.:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

- powiązanie planowanej infrastruktury technicznej z siecią istniejącą w obszarze objętym planem oraz na terenach przyległych i zachowanie dostępu do sieci, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zaopatrzenie w wodę dla celów socjalno-bytowych i zabezpieczenia przeciwpożarowego ze zbiorczej sieci wodociągowej oraz jej rozbudowę;
- wyposażenie obszaru objętego planem w urządzenia infrastruktury technicznej wraz z urządzeniami niezbędnymi do ich funkcjonowania oraz podłączenie do niej terenów;
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej,
- dopuszczenie lokalizacji nowych przepompowni ścieków na wydzielonej działce zgodnie z pozostałymi ustaleniami planu;
- do czasu realizacji systemu kanalizacyjnego, odprowadzenia ścieków bytowych do szczelnych, bezodpływowych zbiorników na nieczystości, na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- dla ścieków przemysłowych o składzie odbiegającym od dopuszczalnych norm dla ścieków komunalnych nakazano podczyszczanie ścieków na terenie zakładu;
- zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków;
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej lub zgodnie z przepisami odrębnymi.

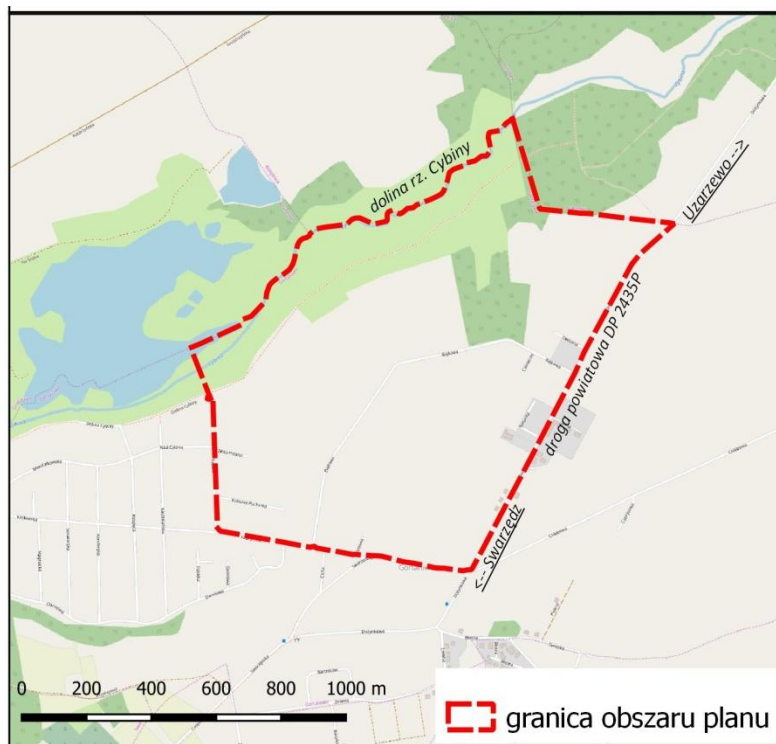
Zakres wprowadzonych do projektu planu zapisów dotyczących ochrony poszczególnych elementów środowiska uznaje się za właściwy i wystarczający. Należy jednak zaznaczyć, iż warunkiem ograniczenia potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko w obrębie terenów zlokalizowanych w granicach omawianego obszaru oraz terenach sąsiadujących wymagających podwyższonych wskaźników jakości środowiska będzie precyzyjne wyegzekwowanie ustaleń projektu mpzp i restrykcyjne przestrzeganie przepisów i wymogów ochrony środowiska i ochrony przyrody wynikających z obowiązujących przepisów prawa, zwłaszcza w zakresie ochrony i zachowania wartości przyrodniczych i krajobrazowych terenów położonych w zasięgu obszaru NATURA 2000, położenia obszaru objętego planem w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 Subzbiornika Inowrocław-Gniezno i GZWP nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska, ochrony jakości powietrza, ochrony jakości wód oraz ochrony przed hałasem.

Do niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia, dołączono załączniki graficzne:

- 1 - Lokalizacja terenu objętego opracowaniem na tle mapy topograficznej;
- 2 - Elementy środowiska przyrodniczego – wody powierzchniowe i podziemne na tle gminy Swarzędz;
- 3 - Lokalizacja terenu objętego opracowaniem na tle obszarów cennych przyrodniczo;
- 4 – Siedliska przyrodnicze na obszarze NATURA 2000 „Dolina Cybiny” PLH300038 w granicach mpzp - wg danych z 2018r.;
- 5 - Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia;
- 6 – Dokumentacja fotograficzna.

11 ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1 Lokalizacja terenu objętego opracowaniem na tle mapy topograficznej

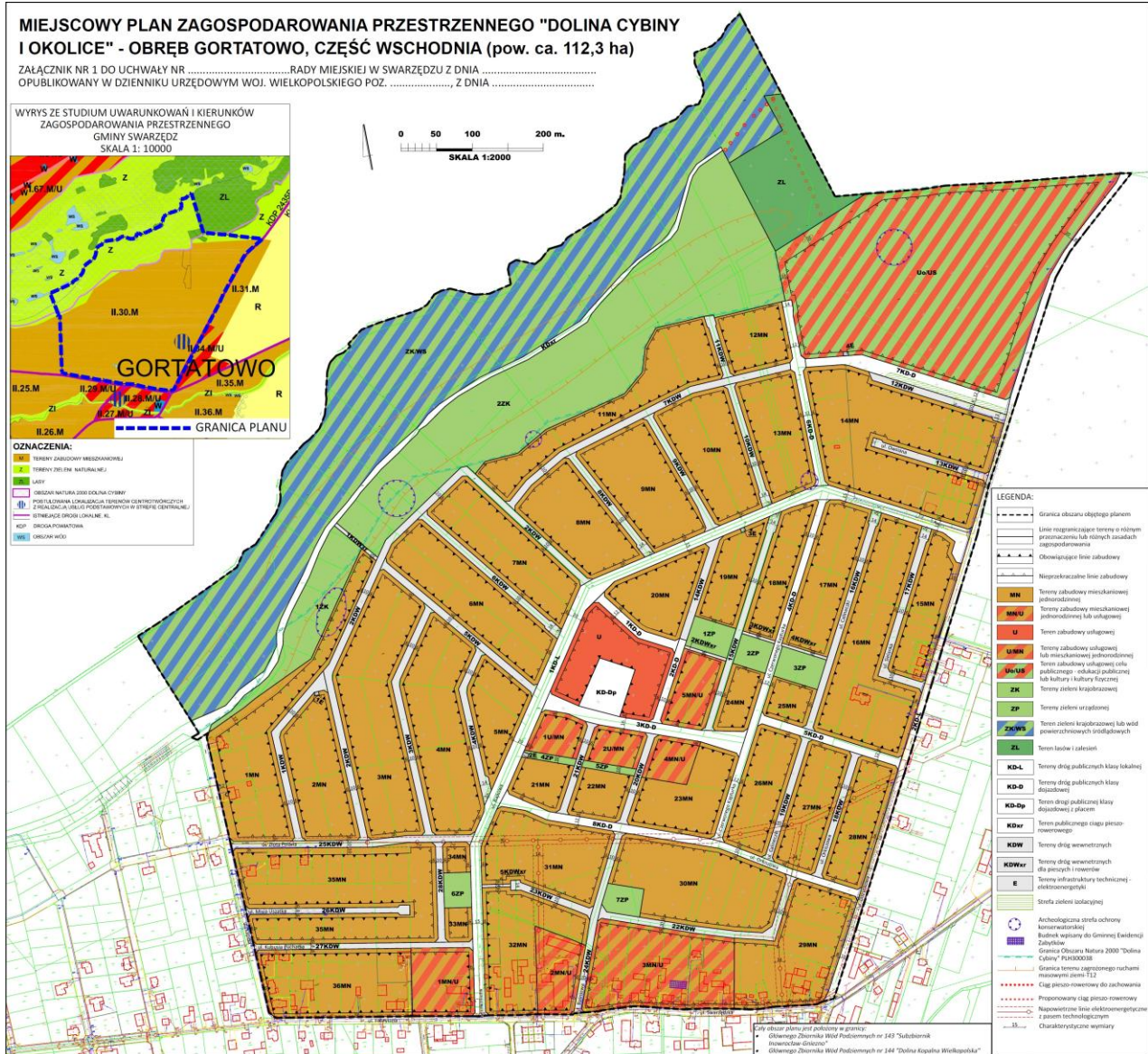
Załącznik 2 Elementy środowiska przyrodniczego – wody powierzchniowe i podziemne na tle gminy Swarzędz

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

Załącznik 5 Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
„Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

Załącznik 6 Dokumentacja fotograficzna

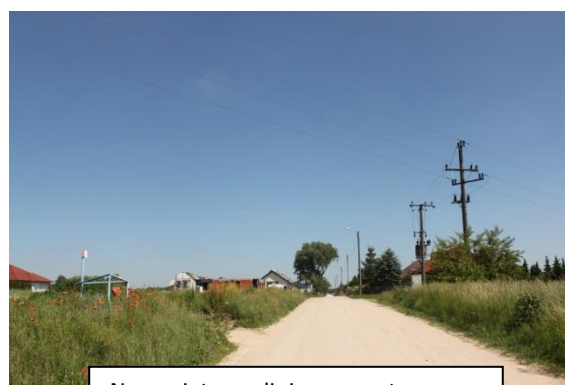
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
w sąsiedztwie terenów rolniczych

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
Rośliny : mak polny, chaber bławatek

Grunty rolne odłogowane

Napowietrzne linie energetyczne

Teren doliny rzeki Cybiny – SOO NATURA 2000 Dolina Cybiny
Zieleń krajobrazowa i nadwodna

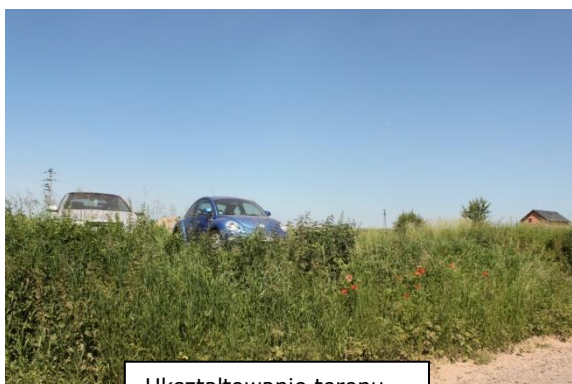

Skarpa doliny – teren zagrożony osuwaniem mas ziemnych –
przedept wzdłuż skarpy

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

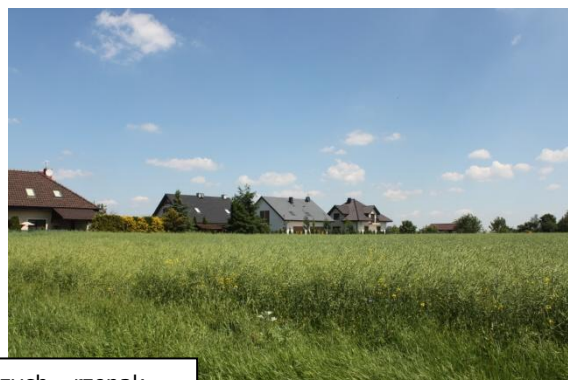
Zieleń ozdobna – iglasta: świerk, jałowiec, żywotnik-tuja, sosna – w ogrodach przydomowych

Ukształtowanie terenu

Zieleń łąk w dolinie Cybiny

Tereny upraw rolniczych - rzepak

Oman wierzbolistny

Ścieżka wzdłuż doliny

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia

Poznań, marzec 2021r.
Poznań, wrzesień 2021r.
Poznań, 24 sierpień 2022r.
Poznań, 5 grudzień 2022r.
Poznań, 8 styczeń 2025r.
Poznań, 17 lipiec 2025r.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Niniejszym oświadczam, że jestem autorem Prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Cybiny i okolice” – obręb Gortatowo, część wschodnia oraz spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o zmianie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„DOLINA CYBINY I OKOLICE” - obręb Gortatowo, część wschodnia
ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr Elżbieta Piotrowska
Elżbieta Piotrowska
PROJEKTANT - URBANISTA
CZŁONEK ZACHODNIEJ OKRĘGOWEJ
IZBY URBANISTÓW NR Z-467

.....